

85

מדינת ישראל

משרד הדתות

כ/ו/15

משרד

אצות השמים

ואמירה בסוף האחרון

כ/ו/15

חיק מס'

18.8.69 : מס/

24.9.67 : פתח/

מחלקה

שם הנהלת המשרד ועדת שרים ושכירה

גל - 12252/1

07/09/2003

98.0/15 54
02-106-07-08-08

מזהה פיזי
מזהה לוגי
כתובת

מוזכירות הממשלה

ס ו ד י

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדת השרים לשמירה על

המקומות הקדושים

יום ב', ט"ו בחשוון תש"ל - 27.10.69
(בשעה 9:00 בבוקר במוזכירות הממשלה)

א. המיבנים שנחפזו על-יד הכותל

ב. סקירה כללית

בְּרִית יִשְׂרָאֵל

משרד הדתות

לשכה ראשית,
המחלקה המוסלמית
ירושלים

תאריך: י"א בכסלו תשל"ד
6.12.73

מספר: 3482-מא/1 א

לכבוד
שר הדתות

מצ"ב ספרון הדרכה לחיילי מצרים שפורסם ע"י משרד המלחמה המצרי והופץ ע"י הרמטכ"ל
חת אלוף סער אלדין שאזילי ביום 1.7.71 ובחתימתו.
העיקר בספרון זה הוא ההקדמה והפרק הראשון בהם הוא פונה "לבני החיילים" חיילי הכוחות
הטוריינים ומגיני המולדת היקרה, תקותה של מצרים ותקוות העולם הערבי לשחרור הארץ השדודה.
חובת החייל למלא תורה הלחמה החדשה ולהשתמש בכל הנשק החדש כדי שיוכל לעמוד בפני
חיילי האויב וילחם בו באותן שיטות ובאותם כלים.
מנמחו של הפרק הראשון בספרון להורים את מורל החייל, להעמידו על חובות הבעיות העומדות
לפניו ועל חסידיהם במב לנחם. מובאים מסוקים מהקוראן המנחים אותו. פה זה מתחיל -
" כשם אלה הרחמן והרחום שאמר: אלה קנה מהמאמינים את נשמתם ורכושם ובתורה הוא גותן
להם גן עדן וכדי שילחמו למענו (למען אלה) ויהרגו וייהרגו וכפי שהובטח בקוראן וביתר
ספרי הקודש עליכם להתבסר בבואכם לצייה לצו אלה כי בזה תשיגו את הנצחון האדיר. מפסוק
זה שבקוראן יתן אלה יתעלה את הזכות לאלה שילחמו למענו ויהרגו וייהרגו. להם יהיה גן -
עדן מלוא הארץ והשמים יהיו לנצח ואללה יתעלה יעניק לגופלים במלחמה כמעמד נביאיו ושליחיו. "
פרק זה מלא צטוטים מהקוראן וחבליהם העיקרית היא להביא את החייל לאמונה שהוא נלחם
למען ערכים שאללה ציוה עליו. להלחם למענם וכי אין לו מה להפסיד בלחימה זו; אם ימות
יזכה בעולם הבא ובכל מה שנפש אדם חפצה, ואם ינצח הוא עשוי לזכות בזקית קומה ובספוק
נפשי שהוא מלא חובתו כלפי אלה וכלפי ערכי הדת. וכו'.
יש לציין שפרק זה רק מדבר על העולם הבא וגן עדן שבו חיי האדם חיי נצח כשאללה יתעלה
מקיים את הבטחתו ונותן לו מחת שמים וכל טוב.
פרק זה מסיים באמרתו של הנביא מחמד, מי שנהרג למען רכושו קדוש הוא, ומי שנהרג למען
כבוד משפחתו קדוש גם הוא, ומי שנהרג למען בני משפחתו קדוש הוא ומי שנהרג למען דתו
קדוש הוא.
ומחבר הספרון מוסיף: ואם אנו מיישמים את דבריו של הנביא לחיי היום נצא בהכרח שאנו
נלחמים למען אדמותינו ולמען בני משפחתנו ולמען רכושנו ולפיכך כל מי שימות במלחמה זו
הינו קדוש ומקומו בעולם הבא בגן עדן ובין הנביאים והצדיקים וכפי שפסק הקוראן באומרו:
"ואל חשב שאלה שנהרגו למען אלה מחים הם אלא הם חיים בשערו של אלה".
יחר הפרקים בספרון דנים בכל הבעיות שחייל בשדה נתקל בהן, זאת בנוסף למילון קטן
הכולל מונחים בעברית הסתורגמים לערבית.

בכבוד רב,

שלמה גארי
מנהל המחלקה

17.

מזכירות הממשלה

ס ו ד י

ס ד ר ה י ו ם
ליושבת ועדת השרים לשמירה על
המקומות הקדושים
יום ב', י"ח באלול תשכ"ט - 1.9.69
(בשעה 9.00 בבוקר במשרד ראש הממשלה)

השטח שנתפנה אחרי הריסת מבנה דאר-אבו-סעוד
- המסך הדיון.

OFFICE OF THE SECRETARY

1917

IN WITNESS WHEREOF

I, the Secretary, have hereunto set my hand and the seal of the Department of the Interior at Washington, D.C., this 1st day of January, 1917.

WILLIAM H. HARRIS, Secretary of the Interior

מזכירות הממשלה

ס ו ד י

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדת הסרים לשמירה על

המקומות הקדושים

יום א', כ"ו באב תשכ"ט - 10.8.69
(בשעה 8.30 בבוקר במזכירות הממשלה)

השטח שנחפנה אחרי הריסת מבנה דאר-אבו-סעוד

סדר היום לישיבת ועדה חברים לשמירת המקומות הקדושים

~~יום ד' כ"ב אלול תשכ"ז 27.9.67~~

1.10.67 י"א

~~א. מלון אינטרקונטיננטל~~

ב. כג"צ בענין הר הבית ✓

ג. הכותל המערבי

ד. סערת המכפלה ✓

ה. בית העלמין היהודי בחברון

ו. סכסוכי כנסיות

ז. מצויי כנסיות

ח. מקומות קדושים (סידורים לקראת הימים הנוראים)

אנשי ציבור
הממשלה
הממשלה
הממשלה

מנהל
הממשלה
הממשלה

הממשלה

הממשלה
הממשלה
הממשלה

183

THE UNITED STATES OF AMERICA

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

BUREAU OF LAND MANAGEMENT

WASHINGTON, D. C. 20250

1. NAME OF LAND

2. LOCATION

3. SIZE

4. TYPE

5. PURPOSE

6. COMMENTS

7. DATE

8. SIGNATURE (PRINT NAME AND TITLE)

מזכירות הממשלה

ס ו ד י

ס ד ר ה י ו ם

לישיבה משותפת של ועדת השרים העליונה
לענין ירושלים וועדת השרים לשמירה על
המקומות הקדושים

יום ה', י"ג בחשרי תש"ל - 25.9.69
(בשעה 8.30 בבוקר במזכירות הממשלה)

סדרי בטחון בשטח "אל-אקצה"

מזכירות הממשלה

ס ו ד י

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדה הסדרים להמירה על

המקומות הקדושים

יום ד', י' בחשוון תש"ל - 22.10.69

(בשעה 9.00 בבוקר במזכירות הממשלה)

א. המבנים שנחפזו ע"י הכוחל

ב. סקירה כללית

מזכירות הממשלה

העתק מס' 12 מתוך 26

ס ו ד י

פרוטוקול
ישיבת ועדת השרים לשמירה על המקומות הקדושים
מ"ו בחשוון תש"ל - 27.10.69

בכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, י. ישעיהו, מ. קול, א. ששון.

בעדרו השרים: א. אבן, מ. בגין, מ. דיין, ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא.

מ. בנבנישתי	-	עיריית ירושלים
מ. בן-דב	-	המסלחת הארכיאולוגית
תא"ל ש. גזית	-	מסרד הבטחון
ש. הלל	-	מסרד החוץ
פרופ' ב. מזר	-	המסלחת הארכיאולוגית
הרב ד. פרלא	-	מסרד הדתות
ט. קולק	-	ראש עיריית ירושלים
מ. ניר	-	מזכיר הוועדה

סדר היום: עבודות על-יד הכותל המערבי והחפירות הארכיאולוגיות

עבודות.

בפרוטוקול זה 2 דפים.

Page 1 of 1

Page 1 of 1

Page 1 of 1

Page 1 of 1

Page 1 of 1

Page 1 of 1

Page 1 of 1

Page 1 of 1

עבודות על-ידי הכותל המערבי והחפירות הארכיאולוגיות

שר הדתות סוקר את העבודות אשר בוצעו בטביעת הכותל המערבי.
פרופסור ב. מזר מוסר פרטים על התגליות הארכיאולוגיות האחרונות.

מ ח ל י ס י מ :

א. שר הדתות יעביר לחברי ועדת השרים, באמצעות מזכירה, דו"ח ועדת הבטיחות בענין סידורי התפילה והחפירות דרומית לשער המוגרבים, בשטח שבתפנה בעקבות הריסת המיבנים, מכתבו של יו"ר ועדת הבטיחות בצדון זה ומכתבה של מועצת הרבנות הראשית בענין החפירות ליד הכותל המערבי.

ב. לקיים סיור ליד הכותל ובחפירות הארכיאולוגיות.

המשך הדיון בדחה.

ה י ש י ב ה ב נ ע ל ת

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS AND ARCHITECTURE

CHICAGO, ILL.

TO THE HONORABLE THE PRESIDENT OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO
FROM THE DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS AND ARCHITECTURE
A REPORT ON THE PROGRESS OF THE DEPARTMENT DURING THE YEAR 1900-1901

PRESENTED TO THE BOARD OF TRUSTEES AT THE ANNUAL MEETING, 1901

BY THE DEPARTMENT

CHICAGO, ILL., 1901

לדעת
אשר בורה

ה ע ח פ

משרד העבודה
מחלקת עבודות צבוריות-מחוז ירושלים

ירושלים י' אלול תשכ"ח/6.9.68

לכבוד
ד"ר ז. ורהפטיג
שר הדתות
משרד הדתות
ירושלים

אדוני השר,

הנדון: הכותל המערבי

הנזכרו מכתבי מס' 3473-1-50(79)
כיום 15.8.68

למען הסדר הטוב הנני מבקש בזה לרשום לזכרון כי בשיחתנו בלשכתך שחתקיימה
ב-2.8.68, הודעתי לך כי קיים דו"ח פרלימנרי שהוכן לפי פנייתו של
פרופ' ב. מור, בו ניתנו המלצות הסכניון באיוו דרך לעשות את החפירות עד
אשר הוכל להערך בדיקה של ממש.

באותה פגישה הודעתי לך כי הארכיאולוגים לא קיימו את התנאים שנכללו
בהמלצות הנ"ל.

כפי שידוע לך, הנני מספל בעניין בדיקה ועריכת דו"ח סופי על ידי
הסכניון, עליו כחבתי לך בסעיף 2 של מכתבי 3711-1-50(79) מיום 1.9.68.

בכבוד רב,

ע. פרדימן
מהנדס המחוז

לעמק: מר גבע, משנה למנכ"ל משרד העבודה, ירושלים.

10/7

OFFICE OF THE
DIRECTOR OF THE BUREAU OF THE CENSUS

U.S. DEPARTMENT OF COMMERCE

WASHINGTON, D.C.
20540

STATISTICAL DIVISION

OFFICE OF THE CHIEF OF BUREAU
(U.S. DEPT. OF COMMERCE)

The following information is being furnished to you for your information. It is based on the results of the 1950 Census of the United States, which was conducted by the Bureau of the Census, U.S. Department of Commerce.

The total population of the United States in 1950 was 150,697,000.

The population of the United States in 1950 was 150,697,000.

U.S. DEPARTMENT OF COMMERCE
BUREAU OF THE CENSUS
WASHINGTON, D.C.

OFFICE OF THE CHIEF OF BUREAU

מזכירות הממשלה

ירושלים, ט' באלול תשכ"ח
2 בספטמבר 1968

אל : ✓ שר הדתות
שר החוץ

מאת: מזכירות הממשלה

הנני מתכבד להביא לתשומת לבכם החלטת ועדת השרים לענין השמירה על
המקומות הקדושים, בישיבתה מיום ח' באלול תשכ"ח (1.9.68):

"מ ה ל י ט י מ :

א. פינוי השטח מחמת למחכמה

1. להמשיך בניקוי השטח מחמת לבית שטראוס בכוון לקשה וילסון,
חוץ הבטחה מלאה של בטיחות המבנים מעל למקום הניקוי.
2. הבטחת בטיחות במבנים היעשה ע"י ועדת מומחים, אשר בנוסף
לאמור בסעיף 1 דלעיל, תציע לוועדת השרים תכנית להבטחת
בטיחות המבנים והחומה, במידה ויוחלט על שיפוצים או מחקר
ארכיאולוגי נוסף.
- הרכב הוועדה: נציג משרד הדתות - יו"ר, נציג משרד הבטחון -
חבר, נציג מחלקת עבודות ציבוריות - חבר, נציג עיריית ירושלים
- חבר, נציג המשלחת הארכיאולוגית - חבר.
3. שר המשפטים יבדוק את הצד המשפטי הקשור בביצוע עבודות
המחקר והשיפוצ.

ב. חשיפת השטח מדרום לרחבת הכותל

בהמשך להחלטת מיום ו' באב תשכ"ח (31.7.68):

1. להרוס את כל הבתים מדרום לרחבת הכותל, לאחר פינוי ומתן
פיצויים נאותים לדייריהם.
2. להבטיח, גם לאחר הריסת בנין אבן סעוד, כניסה להר הבית דרך
שער המוגרבים.

UNITED STATES DEPARTMENT OF THE INTERIOR

WASHINGTON, D. C.

TO THE SECRETARY

FROM THE CHIEF OF BUREAU

SUBJECT: [Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

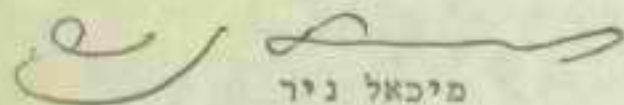
[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

ג. שר הדתות יתאם עם שר החוץ קביעת העיתוי לגבי הריסת בנין אבן
סעוד, וכן עיתוי הצעדים המשפטיים אשר ינקטו אם יהיה צורך בהם,
לגבי הפקעת השטח שמתחת למחכמה.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניר

1. The first part of the report is devoted to a description of the work done during the year. It is divided into two main sections: a general survey of the work and a detailed account of the results of the various experiments.

2. The second part of the report is devoted to a discussion of the results of the experiments.

3. The third part of the report is devoted to a discussion of the conclusions drawn from the results of the experiments.

4. The fourth part of the report is devoted to a discussion of the suggestions for further work.

הרב ד"ר קלמן כהנא

סגן שר החינוך והתרבות

ב"ה, ירושלים, י"ג אלול תשכ"ט
27.8.69

לכבוד
ד"ר זרח ורהפטיג
שר הדתות
חבר הוועדה לשמירה על מקומות קדושים
משרד הדתות
י ר ש ל י ס

שלום רב,

ביום ד' באלול 18.8.69 פניתי לראש הממשלה ולשר החינוך והתרבות
והודעתי להם כדלהלן:

הגיע לידי כתב עת *Die neue Wahrheit* (האמת בסוהרה) גליון
מאי-יוני 1969, היוצא לאור על-ידי אמבסדור קולג', ובשערו צילום חפירות
הכותל המערבי. בעמוד 4 ולהלן מוסר המייסד והעורך הראשי של ירחון זה
דין-וחשבון על החפירות שעל-יד הכותל. לדבריו, אמבסדור קולג' הינו שותף
לאוניברסיטה העברית ולחברה לחקירת א"י במבצע החפירות האלה. הדין-וחשבון
הנ"ל עיקרו להסביר את מהות החפירות, מתבסס על יעודים נביאיים וכותב
שתפקיד החפירות הוא לגלות את מקום כסא המלכות של דוד המלך, אשר עליו
ישב, לכשיחגלה השליט העולמי לעתיד. וכמובן מובא קטע מהאיונגליון האופר
כי אותו האיש ישב על הכסא הזה.

במסגרת מיוחדת פורסם בעמוד 5 מנשר אישי של פרופ' בנימין מזר וכלולה
בו הערכה לסטודנטים ולמרצים של אמבסדור קולג'.

בעמוד 22 ו-38 של אותו ירחון למדים אנו מהשובת המערכת לקורא שואל,
שאותו קולג' הוציא לאור חוברת בשם "ישראל - חידת תקופתנו". בחוברת זו
הוסבר שנבואות יחזקאל הנביא כי שליש מהאוכלוסיה של ישראל תושמד ע"י
אסונות טבע ומחלות, הינה מכוונת כלפי ישראל המודרנית ויותר מעמוד וחצי
מוקדש להסברה של השואה שישראל תפגע בה.

מכתב עת זה מתברר, כי החופרים על-יד הכותל המערבי כרתו ברית עם
שונאי ישראל מובהקים אשר להם תפקיד מסיונרי של הפצת הנצרות. הם הוסיפו
בזיון למדינת ישראל גם בזה שצילמו את נשיא מדינת ישראל עם עורך הירחון
הנ"ל וצילום זה מתנוסס במרכז הכתבה הנ"ל.

במכתבי הנ"ל הבעתי את הזדעזותי מן המקרה ובקשתי תגובה מתאימה
כלפי האחראים לכך.

בינתיים, קרה מה שקרה ביום חמישי השבוע - ההצתה באל-אקצה. מהעתונות
התברר לי שהחשוד בהצתה הינו חבר אותה כת העובדת פעם תחת השם אמבסדור קולג'
ופעם אחרת תחת השם "כנסיית הא-ל".

ב"הארץ" מיום ד' באלול, בעמוד 6, בסור הראשון, מסופר כי החשוד בהצתה
הראה לראש המשפחה (אשר התארח אצלה בפסח) חוברות המוצאות על-ידי ראשי הכת
(שהוא משתייך אליה) והנקראת "האמת הפשוטה", כלומר בגרמנית טובה. *Die neue Wahrheit*.

ב"מעריב" מיום י"א אלול 25.8, בעמוד 4, מסופר שבסידני, מקום מוצאו
של החשוד בהצתה, פועל ארגון המכנה עצמו "רדיו כנסיית הא-ל" ו"רדיו" זה רשום
בספר הטלפונים של סידני על-שם מפעילו האמריקני מר הרברט ארמסטרונג.
מר הרברט ארמסטרונג הנו העורך הראשי של הירחון הנ"ל והוא הוא אשר ביקר גם
אצל נשיא המדינה.

מזהים אותי חוסר האחריות המשווע של אנשי החפירות שלנו שהתקשרו עם
אנשים אלה למטרות החפירות. אני נמנע מלפרסם דברים אלה ברבים רק מתוך הפחד
של הסכנה הטמונה בדבר לישראל.

אולי הגיעה על יסוד כל אלה העת להחליט על הפסקת החפירות על-יד הכותל
המערבי, הפוגעות בקודש והמבוצעות ע"י אנשים שאינם מחשבים בקדוש לעם ישראל
ומתקשרים ללא אחריות עם אנשים העלולים לפגוע בשלומה של המדינה ובשלומה של העם.

בכבוד רב,

קלמן כהנא

ארבעה עמודי תצלומים מהירחון הנ"ל הועבר אליך
ביום ששי ה' אלול 22.8.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

1919

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

1919

1919

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

יוסף שנברגר • דיפל. אינג. אדריכל • ירושלים
JOSEF SCHONBERGER • DIPL. ENG. ARCHITECT • JERUSALEM
רחוב שטראוס 11 • טלפון 24797 • ת.ד. 5287 • P.O.B. 5287 • 11 Strouss Str.

י"ב תשרי תש"ל

לכבוד
מר זאב רוזנברג
מנהל לשכת שר הדתות
ירושלים

הנדון: ועדת הכסיהות
שקר המוגרבים

א.ג.

מאחר וישיבת ועדת השרים למקומות הקדושים שהוזמנה בענין הנ"ל
נדחתה בשעתו, ולאחר שבינתים חלה האדריכל שנברגר, ויתכן שבמשך חדש
ימים לא תהיה אפשרות מצדו לספל אישיה בענין - כאשר הוא יתעורר,
קבלתי הוראה ממנו להעביר אליך את הדו"ח מישיבות ועדת הכסיהות
בכפנין, בכדי שכב' השר יכול להשתמשו בחומר במועד ובמקום הנכון

בברכה גמר חתימה טובה

ובכבוד רב

יוסף שנברגר
דיפל. אינג. אדריכל

10000

10000

10000

10000

10000

10000

10000

10000

10000

10000

10000

10000

10000

יוסף שנברגר • דיפל. אינג. אדריכל • ירושלים
JOSEF SCHONBERGER • DIPL. ENG. ARCHITECT • JERUSALEM
רחוב שטראוס 11 • ת.ד. 5287 פ.ד.ר. • Tel. 24797 • ירושלים

י"ב חשוי תש"ל

לכבוד

מר זאב רוזנברג
מנהל לשכת שר הדתות
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות
שער המוגרבים

א.ג.

מאתר וישיבת ועדת השרים למקומות הקדושים שהוזמנה בענין הנ"ל
נדחתה בשעתו, ולאחר שבינתיים חלה האדריכל שנברגר, ויתכן שבמשך חדש
ימים לא תהיה אפשרות מצדו לספל אישיה בענין - כאשר הוא יתקורר,
קבלתי הוראה ממנו להעביר אליך את הדו"ח מישיבות ועדת הבטיחות
בבענין, בכדי שכב' השר יכול להשתמשו בחומר במועד ובמקום הנכון

בברכה גמר החימה טובה

ובכבוד רב

יוסף שנברגר
דיפל. אינג. אדריכל

יוסף שנברגר • דיפל. אינג. אדריכל • ירושלים
JOSEF SCHONBERGER • DIPL. ENG. ARCHITECT • JERUSALEM
רחוב שטראוס 11 • ת.ד. 5287 פ.ד.ר. • Tel. 24797 טלפון

י"ב חשרי תש"ל

לכבוד

מר זאב רוזנברג
מנהל לשכת שר חיתות
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות
שער המוגרבים

א.ג.

מאחר וישיבת ועדת השרים למקומות הקדושים שהוזמנה בענין הנ"ל
נדחתה בשעתו, ולאחר שבינתיים חלה האדריכל שנברגר, ויתכן שבמשך חדש
ימים לא תהיה אפשרות מצדו לספל אישית בענין - כאשר הוא יתעורר,
קבלתי הוראה ממנו להעביר אליך את הדו"ח מישיבות ועדת הבטיחות
בבענין, בכדי שכב' השר יכול להשתמשו בחומר במועד ובמקום הנכון

בברכה גמר חתימה טובה

ובכבוד רב

יוסף שנברגר
דיפל. אינג. אדריכל

יוסף שנברגר • דיפל. אינג. אדריכל • ירושלים
JOSEF SCHÖNBERGER • DIPL. ENG. ARCHITECT • JERUSALEM
רחוב שטראוס 11 • ת.ד. 5287 פ.ו.ר. • טלפון 24797 •

י"ב חשירי תש"ל

לכבוד

מר זאב רוזנברג
מנהל לשכת שר הדתות
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות
שער המוגרבים

א.ג.

מאחר וישיבת ועדת השרים למקומות הקדושים שהוזמנה בענין הנ"ל
נדחתה בשעתו, ולאחר שבינתיים חלה האדריכל שנברגר, ויתכן שבמשך חדש
ימים לא תהיה אפשרות מצדו לטפל אישית בענין - כאשר הוא יתקורר,
קבלתי הוראה ממנו להעביר אליך את הדו"ח מישיבות ועדת הבטיחות
בכפנין, בכדי שכב" השר יכול להשתמשו בחומר במועד ובמקום הנכון

בברכה גמר החימה טובה

ובכבוד רב

יוסף שנברגר
דיפל. אינג. אדריכל

יוסף שנברגר • דיפל. אינג. אדריכל • ירושלים
JOSEF SCHONBERGER • DIPL. ENG. ARCHITECT • JERUSALEM
רחוב שטראוס 11 • תלפון 24797 • ת.ד. 5287 P.O.B. • 11 Strauss Str.

י"ב חשרי תש"ל

לכבוד
מר זאב רוזנברג
מנהל לשכה שר הדתות
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות
שער המוגרבים

א.נ.

מאחר וישיבת ועדת השרים למקומות הקדושים שהוזמנה בענין הנ"ל
נדחתה בשעתו, ולאחר שבינהיים חלה האדריכל שנברגר, ויחכן שבמשך חדש
ימים לא תהיה אפשרות מצדו לסמל אישית בענין - כאשר הוא יתעורר,
קבלתי הוראה ממנו להעביר אליך את הדו"ח מישיבות ועדת הבטיחות
בבענין, בכדי שכב" השר יכול להשתמשו בחומר במועד ובמקום הנכון

בברכה גמר החימה טובה

ובכבוד רב

יוסף שנברגר
דיפל. אינג. אדריכל

יוסף שנברגר • דיפל. אינג. אדריכל • ירושלים
JOSEF SCHONBERGER • DIPL. ENG. ARCHITECT • JERUSALEM
רחוב שטראוס 11 • ת.ד. 5287 פ.ו.ט. • Tel. 24797 טלפון

י"ב חשרי תש"ל

לכבוד

מר זאב רוזנברג

מנהל לשכת שר הדתות

ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות
שער המוגרבים

א.נ.

מאחר וישיבת ועדת השרים למקומות הקדושים שהוזמנה בענין הנ"ל
נדהתה בשעתו, ולאחר שבינתיים חלה האדריכל שנברגר, ויחזקן שבמשך הדש
ימים לא תהיה אפשרות מצדו לסמל אישית בענין - כאשר הוא יתעורר,
קבלתי הוראה ממנו להעביר אליך את הדו"ח מישיבות ועדת הבטיחות
בבענין, בכדי שכב" השר יכול להשתמשו בחומר במועד ובמקום הנכון

בברכה גמר החימה טובה

ובכבוד רב

יוסף שנברגר
דיפל. אינג. אדריכל

יוסף שנברגר • דיפל. אינג. אדריכל • ירושלים
JOSEF SCHONBERGER • DIPL. ENG. ARCHITECT • JERUSALEM
רחוב שטראוס 11 • טלפון 24797 • ת.ד. 5287 • P.O.B. 5287 • Straus Str.

י"ב חשרי תש"ל

לכבוד
מר זאב רוזנברג
מנהל לשכת שר הדתות
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות
שער המוגרבים

א.ג.
מאחר וישיבת ועדת השרים למקומות הקדושים שהוזמנה בענין הנ"ל
נדחתה בשעתו, ולאחר שבינתיים חלה האדריכל שנברגר, ויחכן שבמשך חדש
ימים לא תהיה אפשרות מצדו לספל אישית בענין - כאשר הוא יתעורר,
קבלתי הוראה ממנו להעביר אליך את הדו"ח מישיבות ועדת הבטיחות
בכפנין, בבדי שכב" השר יכול להשתמשו בחומר במועד ובמקום הנכון

בברכה גמר החימה טובה

ובכבוד רב

יוסף שנברגר
דיפל. אינג. אדריכל

יוסף שנברגר • דיפל. אינג. אדריכל • ירושלים
JOSEF SCHONBERGER • DIPL. ENG. ARCHITECT • JERUSALEM
רחוב שטראוס 11 • ת.ד. 5287 • טלפון 24797 • P. O. B.

י"ב חשרי תש"ל

לכבוד

מר זאב רוזנברג
מנהל לשכת שר הדתות
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות
שקר המוגרבים

א.נ.

מאחר וישיבת ועדת השרים למקומות הקדושים שהוזמנה בענין הנ"ל
נדחתה בשעתו, ולאחר שבינתיים חלה האדריכל שנברגר, ויחכן שבמשך חדש
ימים לא תהיה אפשרות מצדו לספל אישיה בענין - כאשר הוא יתעורר,
קבלתי הוראה ממנו להעביר אליך את הדו"ח מישיבות ועדת הבטיחות
בכפנין, בכדי שכב"ח שר יכול להשתמשו בחומר במועד ובמקום הנכון

בברכה גמר החיטה טובה

ובכבוד רב

יוסף שנברגר
דיפל. אינג. אדריכל

י"ד אלול תשכ"ט
(28.8.69)

לכבוד
כב' שר הדתות
דר' ז. ורהפטיג
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות

שר נכבד,

הנני מתכבד למסור לכב' השר את הפרוטיקולים (8) ו(9) של ישיבות הועדה, ואח הסיכום הרשמי של הישיבה האחרונה, כפי שהדבר סוכם ב"הצעה ג". בתפקידי כיועץ כב' השר (ולא כיו"ר הועדה) הנני רואה חובה לעצמי להסתייג מהצעה זו. רצונת התפילה והגייסה אליה כפי שהוצעה, חקבל צורת "מכלאה" בין שתי איזורי התפירות של המשלחת הארכיאולוגית, ותקשה על קיום כל סדר בטקום. מחוץ הנסיון של השנה האחרונה בכלל, ומתוך דיוני הועדה וביחוד ישיבתה האחרונה מס' (9), התברר לי כי המשלחת הארכיאולוגית מצדה עושה את כל אשר בכחה בכדי למנוע כל פתרון מעשי וקונסטרוקטיבי, וכל התערבות למעשה ופעולותיה. לדוגמה: נציג המשלחת פר בן דוב מנע מדידות של המודד המוטמך שנשלח ע"י ועדת הבטיחות בחלק של שטח החומה המערבית. מחוץ הכרה עמוקה לחשיבות עצם הלימוד והמחקר לקדמות ירושלים באיזור מחד גיסא, ואמידך מאחר ואין המשלחת מוכנה לקבל כל מרות אחרת מאשר מרות עצמה ונעשים על ידה פעולות מחוסרי אחריות ומחוסרי פקוח ממלכתי באחר, עלי לחזור ולהציע לכב' השר להקים באופן דחוף גוף ממלכתי אשר יבטיח את הסדורים הדרושים באיזור לחינוך, תיאום ופקוח. התפקיד חורג מעבר למסגרת והמסכות של ועדת הבטיחות ואחריותה.

לכבוד רב

16.2

1944

1945

1946

1947

1948

1949

1950

1951

1952

1953

1954

1955

י"ד אלול תשכ"ט
(28.8.69)

לכבוד
כב' שר הדתות
ד"ר ז. ורהפטיג
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות

שר נכבד,

הנני מתכבד למסור לכב' חשר את הפרוטיקולים (8) ו(9) של ישיבות הועדה, ואת הסיכום הרשמי של הישיבה האחרונה, כפי שהדבר סוכם ב"הצעה ג". בתפקירי כיועץ כב' חשר (ולא כיו"ר הועדה) הנני רואה חובה לעצמי להסתייג מהצעה זו. רצוקה התפילה והגיישה אליה כפי שהוצעה, תקבל צורת "מכלאה" בין שתי איזורי החפירות של המשלחת הארכיאולוגית, ותקשה על קיום כל סדר במקום. מתוך הנסיון של השנה האחרונה בכלל, ומתוך דיוני הועדה וביחוד ישיבתה האחרונה מס' (9), החברר לי כי המשלחת הארכיאולוגית מצדה עושה את כל אשר בכחה בכדי למנוע כל פתרון מעשי וקונסטרוקטיבי, וכל התערבות למעשה ופעולותיה. לדוגמה: נציג המשלחת טר בן דוב מנע מדידות של המודד המוסמך שנשלח ע"י ועדת הבטיחות בחלק של שטח החומה המערבית. מתוך הכרה עמוקה לחשיבות עצם הלימוד והמחקר לקדמות ירושלים באיזור טחד גיטא, ואמידך מאחר ואין המשלחת מוכנה לקבל כל מרות אחרת מאשר מרות עצמה ונעשים על ידה מעולות מחוסרי אחריות ומחוסרי פקוח ממלכתי באחר, עלי לחזור ולהציע לכב' חשר להקים באופן דחוף גוף ממלכתי אשר יבטיח את הסדורים הדרושים באיזור לתכנון, תיאום ופקוח. החפיד חורג מעבר למסגרת והמסכות של ועדת הבטיחות ואחריותה.

בכבוד רב

י"ד אלול תשכ"ט
(28.8.69)

לכבוד
כב' שר הדתות
דר' ז. ורהפטיג
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות

שר נכבד,

הנני מתכבד למסור לכב' השר את הפרויקטולים (8) ו(9) של ישיבות הועדה, ואת הסיכום הרשמי של הישיבה האחרונה, כפי שהדבר סוכם ב"הצעה ג'". בתפקידי כיועץ כב' השר (ולא כיו"ר הועדה) הנני רואה חובה לעצמי להסתייג מהצעה זו. רצונתי החפילה והבישה אליה כפי שהוצעה, תקבל צורת "מכלאה" בין שתי איזורים החפירות של המשלחת הארכיאולוגית, ותקשה על קיום כל סדר במקום. מחוץ הנסיון של השנה האחרונה בכלל, ומחוץ דיוני הועדה וביחוד ישיבתה האחרונה מס' (9), החבר לי כי המשלחת הארכיאולוגית מצדה עושה את כל אשר בכוחה בכדי למנוע כל פתרון מעשי וקונסטרוקטיבי, וכל התערבות למקשה ומעולותיה. לדוגמה: נציג המשלחת מר בן דוב מנע מדירות של המודד המוסמך שנשלח ע"י ועדת הבטיחות בחלק של שטח החומה המערבית. מחוץ הכרה עמוקה לחשיבות עצם הלימוד והמחקר לקדמות ירושלים באיזור טחד גיסא, ואכידך מאחר ואין המשלחת מוכנה לקבל כל מרות אחרת מאשר מרות עצמה ונעשים על ידה פעולות מחוסרי אחריות ומחוסרי מקום ממלכתי באחר, עלי לחזור ולהציע לכב' השר להקים באופן דחוף גוף ממלכתי אשר יבטיח את הסדורים הדרושים באיזור לתכנון, חיפוי ופקוח. התפקיד חורג מעבר למסגרת והמסכנת של ועדת הבטיחות ואחריותה.

בכבוד רב

י"ד אלול תשכ"ט
(28.8.69)

לכבוד
כב' שר הדתות
דר' ז. ורהפטיג
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות

שר נכבד,

הנני מחבד למסור לכב' אשר את הפרוטוקולים (8) ו (9) של ישיבות הועדה, ואת הסיכום הרשמי של הישיבה האחרונה, כפי שהדבר סוכם ב"הצעה ג'". בתפקידי כיועץ כב' אשר (ולא כיו"ר הועדה) הנני רואה חובה לעצמי להסתייג מהצעה זו. רצוץ התפילה והגייסה אליה כפי שהוצעה, חקבל צורת "מכלאה" בין שתי איזורי החפירות של המשלחת הארכיאולוגית, ותקשה על קיום כל סדר בטקום. מתוך הנסיון של השנה האחרונה בכלל, ומתוך דיוני הועדה וביחוד ישיבתה האחרונה מס' (9), התברר לי כי המשלחת הארכיאולוגית מצדה עושה את כל אשר בכחה בכדי למנוע כל פתרון מעשי וקונסטרוקטיבי, וכל התערבות למעשה ופעולותיה. לדוגמה: נציג המשלחת מר בן דוב מנע מדירות של המודד המוסמך שנשלח ע"י ועדת הבטיחות בחלק של שטח החומה המערבית. מתוך הכרה עמוקה לחשיבות עצם הלימוד והמחקר לקדמות ירושלים באיזור מחד גיטא, ואמירך מאחר ואין המשלחת מוכנה לקבל כל מרות אחרת מאשר מרות עצמה ונעשים על ידה פעולות מחוסרי אחריות ומחוסרי סקום ממלכתי באחר, עלי לחזור ולהציע לכב' אשר להקים באופן דחוף גוף ממלכתי אשר יבטיח את הסדורים הדרושים באיזור לחכנון, חיאות ופקוח. התפקיד חורג מעבר למסגרת והמסכות של ועדת הבטיחות ואחריותה.

בכבוד רב

י"ד אלול תשכ"ט
(28.8.69)

לכבוד
כב' שר הדתות
דר' ז. ורהפטיג
ירושלים

הנדון: ועדת הבטיחות

שר נכבד,

הנני מתכבד למסור לכב' השר את הפרוטוקולים (8) ו(9) של ישיבות הועדה, ואת הסיכום הרשמי של הישיבה האחרונה, כפי שהדבר סוכם ב"הצעה ג'". בתפקידי כיועץ כב' השר (ולא כיו"ר הועדה) הנני רואה חובה לעצמי להסתייג מהצעה זו. רצופה התפילה והגישה אליה כפי שהוצעה, תקבל צורת "מכלאה" בין שתי איזורי החמירות של המשלחת הארכיאולוגית, ותקשה על קיום כל סדר בטקום. מחוץ הנסיון של השנה האחרונה בכלל, ומחוץ דיוני הועדה וביחוד ישיבתה האחרונה מס' (9), החברר לי כי המשלחת הארכיאולוגית מצדה עושה את כל אשר בכוחה בכדי למנוע כל פתרון מעשי וקונסטרוקטיבי, וכל התערבות למעשה ופעולותיה. לדוגמה: נציג המשלחת פר בן דוב מנע מדירות של המודד המוסמן שנשלח ע"י ועדת הבטיחות בחלק של שטח החומה המערבית. מחוץ הכרה עמוקה לחשיבות עצם הלימוד והמחקר לקדמות ירושלים באיזור נחד גיסא, ואמידך מאחר ואין המשלחת מוכנה לקבל כל מרות אחרת מאשר מרות עצמה ונעשים על ידה פעולות מחוסרי אחריות ומחוסרי פקוח ממלכתי באחר, עלי לחזור ולהציע לכב' השר להקים באופן דחוף גוף ממלכתי אשר יבטיח את המדורים הירושמיים באיזור לתכנון, תיאום ופקוח. התפקיד חורג מעבר למסגרת והמסכות של ועדת הבטיחות ואחריותה.

בכבוד רב

(18.8.69)

הנוכחים: אריכל יוסף שנברגר יו"ר

- מר יניב - משרד הבטחון
- מהנדסים קיסין-לב
- מר מירון בנבנישתי עיריית ירושלים
- הרב דוב מרלא משרד הדתות
- מר מאיר בן דוב המשלחת הארכיאולוגית
- מהנדס יהודה שפירא
- מהנדס מאיר קוזניץ

1. לפני החלת הישיבה הופיעו 4 רבנים אשר בקשו להשמיע את דבריהם בענין הכותל המערבי במני הועדה. היו"ר הודיע לרבנים שהועדה היא ועדה טכנית של מומחים בלבד, ואין בגדר סמכויותיה ~~האין~~ לקבל נציגות צבורית איזה שהיא.

2. לאור הרחבת מעולת הועדה וחשיבות פעולותיה מבקשה הועדה:
א. שטר העבודה ימנה את נציגו לועדה על יסוד ההחלטה המקורית להרכב הועדה
ב. שראש העיר יסגר נוסף על נציגו מר בנבנישתי את מהנדס העיר או בא כחו לועדה
ג. החשבה לשיקום הרובע היהודי - משרד ראש הממשלה היוצג בוועדה

3. כתוצאה מהמריבות בענין שטח לתפילה ופעולת המשלחת הארכיאולוגית במקום בראשית חודש אב תשכ"ט החליטה ועד השרים הממשלתיים למקומות הקדושים בישיבתה מיום 13.8.69
1. להבטיח את סוללת הגישה לשער המוגרבים ושיפועה
2. לאפשר קיום חפירות ארכיאולוגיות וגישה למתפללים
בשטח מקצה השיפוע של הסוללה, הסובילה לשער המוגרבים דרומה
לפי הקו שהיקבע על ידי ועדת הבטיחות
3. ליצור גישה משער האשפות למקום התפילה, כאמור בסעיף (2)
וכן להבטיח בצורה נאותה את הדרך משער האשפות לרחבת הכותל
4. לחקם גידור נאות של שטח החפירות
5. עד לאשור הצעות ועדת הבטיחות על ידי ועדת השרים
השאר בחקפה ההחלטה הקודמת.
לאור דחיפות החליטה הועדה לטפל בעדיפות ראשונה בנושא

סיכום דיוני הועדה

1. הועדה מקבלת על עצמה להציע דרכים לפתרון הבעיות שנקבעו בהחלטת ועדת השרים, לאור המצב שנוצר במקום אחרי חרימה בניני אבו סעוד, הדרוש פתרון לקיום חפירות ארכיאולוגיות כהמשך החפירות המתבצעות, וכן גישה למתפללים באותו איזור.
2. אין מתמקד הועדה-כועדה מומחים טכניים-לקבוע עקרונות לגבי סדרי תפילה וחפירה באזור.
3. כל חכנית שהוצע היא זמנית בלבד לתקופה בו נתנהלו חפירות במקום (נמסר ע"י מרופ"מזר: תקופה של שנתיים וכל זמן שהי צורך בגישה בצורה הנוכחית ואל שער המוגרבים כפי החלטה הממשלה).
4. ההסכמה לגישה לשער המוגרבים
אשרה התכנית שהוכנה ע"י מהנדס דוד לב (תאריך 5.7.69) בהתאם להחלטת הועדה בישיבתה מיום 9.7.69. מתחת לשער המוגרבים תשאר האפשרות לבצוע חשיפת החומה המערבית (מתחת לגשר) יש לשמור על חומת הפרדה לגבי שטח התפילה הקיים, או במקרה ותתעורר בעיה קונסטרוקטיבית להחליטה ע"י קיר חדש אחר.
את חקיר-חקרים יתא צורך לחקן במרטים שונים ולהתאימה למקום התכנון: מהנדס דוד לב בהתייעצות עם מהנדס קיסין

ב. לאפשר קיום חפירות ארכיאולוגיות וגישה למתפללים

החקיים דיון על אפשרות הפרדה על ידי חלוקה השטח לתפילה וחפירה זה על יד זה או זה מאחורי זה, וכן חילופי שמו. פתרונות כאלו, ידרשו גדרות ודרכי גישה מוגנות ושטירה תמידית על קיום הסדרים, על כן לא נראה אחת מההצעות כמעשית או בריבוע. היו"ר אריכל שנברגר הציע פתרון לחלוקה לפני מפלסים, דבר שיאפשר (א) משטח לתפילה במפלס (בערך) של שטח התפילה הקיים בכותל המערבי האורך המוצע לצד רחבת התפילה הנוכחית לעוד 20 עד 30 מטר הרוחב (נציב לכותל) 15 עד 20 מטר

המשטח יוקם על עמודים ב2 שלבים: שלב א' מקצה השיפוע הקיים דרומה שלב ב' סגירת המשטח לצד שער המוגרבים היסודות לעמודים יהיו בעומק הנדרש מבינה קונסטרוקטיבית ובחיאום עם הנחיות המשלחת הארכיאולוגית. וכצוע היסודות יבוצע במקום ארכיאולוגי (ב) פעולת המשלחת והמשך חשיפת הכותל הימשך מתחת למשטח התפילה הנ"ל שיוקם מעל לעמודים (ג) דרכי הגישה מסומנות בתכנית (ד) חכנית גדרות חזקות מתאימות יוצעו לועדה ע"י אריכל שנברגר

הודעה קבלה באופן עקרוני את התכנית, ודרשה:

1. למדוד ע"י מודד מוטמך את המפלסים הקיימים של שטח החפירה הארכיאולוגית באיזור המדובר בתחיתם לשער המוגרבים

2. הצעת פתרון קונסטרוקטיבי של השטח המוצע לתפילה

כר בבנייה הציג לצמצם את ההוצעה מבחינת השטח וההוצאות לבצוע מינימום.

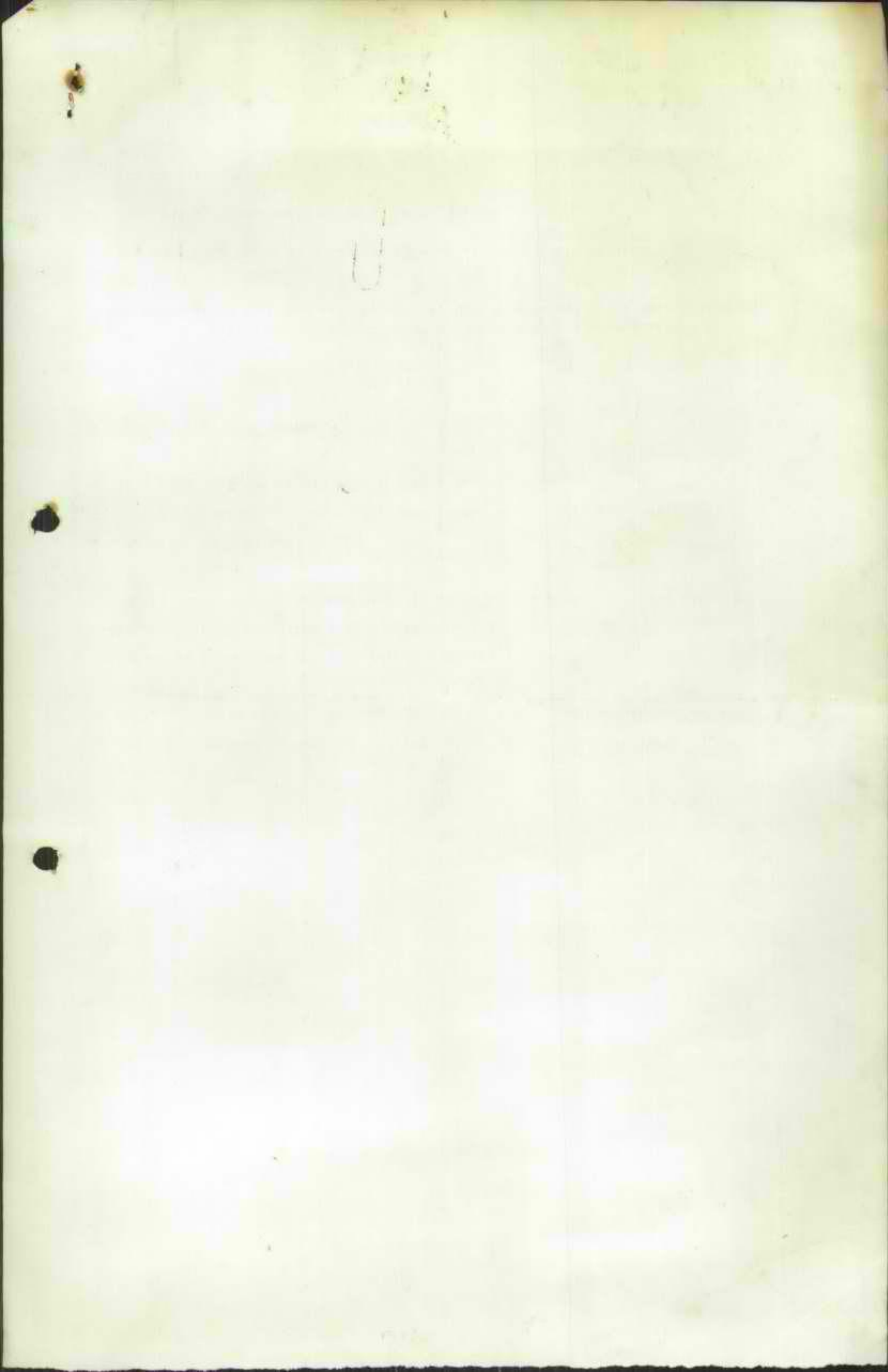
נקבעה ישיבה נוספת של הועדה ליום א' 24.8.69 בשעה 8 בבקר לשם בדיקת הפרטים הטכניים אשר נדרשו לפי (1) ו(2) הנ"ל - ולצרכי סיכום המלצות הועדה בפני ועדת השרים.

5. התקיים סיור בבנין המחכמה

העבודות מבוצעות בהתאם לתכנית הפעולה שנקבעה על ידי הועדה בנקודה 4.7.69. (קמה המנהרה לצד מזרח) נחבש המהנדס קיסין להציע את הצעותיו בהתאם להחלטת הועדה בישיבתה מיום 9.7.69

בנקודה (9) (הקטן השיטה הכוחל לצפון) ניתנה הוראה להפסקת הפעולה עד לחזוק המבומים. מהנדס קיסין נחבש להחיעץ עם מומחים לבניה מנהרות. לפי הצעתו של מר סרלא בן דוב דרוש פקוח ארכיאולוגי במקום.

6. מר בן דוב הודיע שיש צורך בעבודות נקוד ובהכנת שובות בשטח פעולות המשלחה. הוט נחבש לפרט את הבעיות ובסדה וקיימות הצעות לפתרון להביא אותם בפני ישיבת הועדה הבאה.

1

DEPT. OF AGRICULTURE

UNITED STATES

WASHINGTON

727

Wm
H. H. H.

מדינת ישראל

משרד הדתות

לשכת השר

הברכה

הרבנות הראשית לישראל
THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

במשנה נא להזכיר :
No. 15/1/מס

הכתובת :
הרבנות הראשית לישראל, ירושלים
ת.ד. 179

Address :
THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL, JERUSALEM
P. O. B. 179

Telegrams : : טלגרמות :
CHIEF RABBINATE JERUSALEM ISRAEL

להשיב רק עם הכתובת ולעיל
Reply to the a/m Address only

מעליד אין כתובים

בית, ירושלים ת"י ד' בחשוון תש"ל.
Jerusalem Tel. 35212

לכבוד
שר הדתות ד"ר ז. ורהפטיג
יו"ר ועדת השרים למקומות הקדושים
משרד הדתות
ירושלים.

שר נכבד,

הריני מתכבד בזה להעביר לכבודו החלטת מועצת הרבנות הראשית לישראל,

כדלהלן : -

"מועצת הרבנות הראשית לישראל בישיבתה מיום ג' חשוון, דנה בדבר החפירות ליד הכותל המערבי וקובעת, כי הכותל המערבי לכל אורכו מקודש ומיוחד לתפילה, ביחידות ובהמונים הבאים לשפוך שיח לפני הקב"ה, מאת בני ישראל עם קדושו, הנוהרים למקום ההוא בכמיתה גדולה בכל הדורות.

מועצת הרבנות הראשית מתנגדת בכל תוקף להרשות חפירות ארכיאולוגיות ליד כל אורך הכותל המערבי.

הרבנות הראשית דורשת שלא תעשינה שום חפירות בחזית הכותל, אלא כשירחיקו לפחות עשרה מטר מחזית הכותל לתוך הרחבה ולאפשר לצבוע המתפללים לשפוך לבט בתפילה ללא הפרעה".

בכבוד רב,

הרב עקיבא משה בוטליב
המזכיר הראשי

הערה: כב' מרן הרב הראשי לישראל הראשל"צ
הגר"י נסים שליט"א, לא השתתף בישיבה זו.

THE CHINESE UNIVERSITY OF POLYMER
LIBRARY

Author: _____
Title: _____

Editor: _____
Publisher: _____
Place: _____
Year: _____
Volume: _____
Issue: _____
Page: _____

Subject: _____
Keywords: _____

Notes: _____

Accession Number: _____

Call Number: _____

Abstract: _____

Summary: _____

Keywords: _____

Page: _____

Page: _____

Page: _____

(18.8.69)

הנוכחים אדריכל יוסף שנברגר יו"ר

- מר יג'ב - משרד הבטחון
- המהנדסים קיסין-לב
- מר מירון בנבנישתי עיריית ירושלים
- הרב דוב פולא משרד הדתות
- מר מאיר בן דוב המשלחת הארכיאולוגית
- מהנדס יהודה שמירא
- מהנדס מאיר קוזניץ

1. לפני התחלת הישיבה הופיו 4 רבנים אשר בקשו להשמיע את דבריהם בענין הכותל המערבי בפני הועדה. היו"ר הודיע לרבנים שהועדה היא ועדה סכנית של מומחים בלבד, ואין בגדר טכניות ~~היא~~ לקבל נציגות צבורית איזה שהיא.

2. לאור הרחבת פעולת הועדה וחשיבות פעולותיה מבקשת הועדה:

- א. ששר העבודה ימנה את נציגו לוועדה על יסוד ההחלטה המקורית להרכב הועדה
- ב. שראש העיר ישגר נוסף על נציגו מר בנבנישתי את מהנדס העיר או בא כחו לוועדה
- ג. שהשכרה לשיקום הרובע היהודי -משדר ראש הממשלה היוצג בוועדה

3. כחוצאה מהמריבות בעניין שטח לתפילה ופעולת המשלחת הארכיאולוגית במקום בראשית חודש אב תשכ"ט החליטה ועד השרים הממשלתיים למקומות הקדושים בישיבתה מיום 13.8.69:

1. להבטיח את סוללת הגישה לשער המוגרבים ושיפועה
2. לאפשר קיום חסירות ארכיאולוגיות וגישה למתפללים
- בשטח מקצה השיפוע של הסוללה, המובילה לשער המוגרבים דרומה
- לפי הקו שתיקבע על ידי ועדת הבטיחות
3. ליצור גישה משער האשפות למקום התפילה, כאמור בסעיף (2)
- וכן להבטיח בצורה נאותה את הדרך משער האשפות לרחבת הכותל
4. להקים גידור נאות של שטח החסירות
5. עד לאשור הצעות ועדת הבטיחות על ידי ועדת השרים
- חשאר בחוקמה ההחלטה הקודמת.

לאור דחיפות החליטה הועדה לטפל בעדיפות ראשנה בנושא

סיכום די וני הועדה

1. הועדה מקבלת על עצמה להציע דרכים לפתרון הבעיות שנקבעו בהחלטת ועדת השרים, לאור המצב שנוצר במקום אחרי הריסת בנייני אבו סעוד, הדורש פתרון לקיום הפירות ארכיאולוגיות כהמשך החפירות המתבצעות, וכן גישה למתפללים באותו איזור.

2. אין מחפיקד הועדה-כועדה מומחים טכניים-לקבוע עקרונות לגבי סדרי תפילה וחפירה באזור.

3. כל חכמה שתוצע היא זמנית בלבד להקופה בו כהנהלו חפירות במקום (נמטר ע"י פרופ" מזר: הקופה של שנתיים) וכל זמן שיהי צורך בגישה בצורה הנוכחית דאגל שער המוגרבים כפי החלאת הממשלה.

4. חכמת הגישה לשער המוגרבים

אוסרה חתכנית שהוכנה ע"י מהנדס דוד לב (תאריך 5.7.69) בהתאם להחלטת הועדה בישיבתה מיום 9.7.69. מתחת לשער המוגרבים תשאר האפשרות לבצוע חשיפת החומר המערכת (מתחת לגשר) יש לשמור על חומת הפרדה לגבי שטח התפילה הקיים, או במקרה ותתעורר בעיה קונסטרוקטיבית להחלימה ע"י קיר חדש אחר.

את הקיד הקב"ה יהא צורך לתקן בפרטים שונים ולהחאימה למקום
התכנון: מהנדס דוד לב בהתיעצות עם מהנדס קיסין

4.ב. | לאפשר קיום מפירות ארכיאולוגיות וגישת למתפללים

התקיים דיון על אפשרות הפרדה על ידי חלוקת השטח לתפילה וחפירה זה על יד זה או זה מאחורי זה, וכן חילופי שמוש. פתרונות כאלו, ידרשו גדרות ודרכי גישה קוגנות ושמיירה תמידית על קיום הסדרים, על כן לא נראה אחת מההצעות כמעשי או בר בצוע. - *מאן אגב אסיר: אסיר, אסיר, אסיר*
היו"ר אדריכל שנברגר הציע פתרון לחלוקה לשני מפלסים, דבר שיאפשר:
(א) משטח לתפילה במפלס (בערך) של שטח התפילה תקיים בכוחל המערבי

האורך המוצע לצד רחבת התפילה הנוכחית לעוד 20 עד 30 מטר
הרוחב (נציב לכוהל) 15 עד 20 מטר

המשטח יוקם על עמודים ב2 שלבים: שלב א' מקצה השמוע הקיים דרומה

שלב ב' סגירה המשטח לצד שער המוגרביט

היסודות לעמודים יהיו בעומק הגדרש ²מצינה קטנסטרוקטיבית ובתיאום עם הנחיות המשלחת הארכיאולוגית. ובצוע היסודות יבוצע במקום ארכיאולוגי

(ב) פעולה המסלחת והמשך השיפת הכותל תימשך מחמת למסטה התפילה הנ"ל שיוקם מעל לעמודים.

(ד) חכמיה גדרות חזקות מתאימות יוצעו לוועדה ע"י אדריכל שנברגר

הודעה קבלה באופן עקרוני את התכנית, ודרשה:

1. למדור ע"י מודר מוסמך את המפלטים הקיימים של שטח החמירה הארכיאולוגית באיזור המדובר בהתייחס לשער המוגרבים

2. הצעת פתרון קונסטרוקטיבי של הגשת המוצע לתפילה

מר בנבנישתי הציע לצמצם את ההצעה מבחינת השטח וההוצאות לבצוע מינימום.

נקבעה ישיבה נוספת של הועדה ליום א' 24.8.69 בשעה 8 בבקר לשם בדיקת הפרטים הטכניים אשר נדרשו לפי (1) ו(2) הנ"ל - ולצרכי סיכום המלצות הועדה בפני ועדת השרים.

5. התקיים סיוור בבנין המחכמה

העבודות מבוצעות בהתאם לחכמית הפעולה שנקבעה על ידי הועדה בנקודה...!!...!! (קצה המנהרה לצד מזרח) נחבש המהנדס קיסין להציע את הצעותיו בהתאם להחלטת הועדה בישיבתה מיום 9.7.69

בנקודה (9) (השטח חשיפת הכוהל לצפון) ניתנה הוראה להפסקת הפעולה עד לחזוק הפגומים. מהנדס קיסין נחבש להחיעץ עם מומחים לבנית מנהרות. לפי הצעתו של מר בן דוב דרוש פקוח ארכיאולוגי במקום.

6. מר בן דוב הודיע שיש צורך בעבודות נקוז ובבטחת שובות בשטח פעולות המשלחת. הוצע נחבש למרט את הבעיות ובמדה וקיימות הצעות לפתרון למביא אותם בפני ישיבת הועדה הבאה.

101 ס' 101
רפ"א אית' ארזי

10-10-68

1. The first group of people who were

2. The second group of people who were

3. The third group of people who were

4. The fourth group of people who were

5. The fifth group of people who were

6. The sixth group of people who were

7. The seventh group of people who were

8. The eighth group of people who were

9. The ninth group of people who were

10. The tenth group of people who were

11. The eleventh group of people who were

12. The twelfth group of people who were

13. The thirteenth group of people who were

14. The fourteenth group of people who were

כב"ר שר הדתות
יו"ר ועדת השרים
למקומות הקדושים

הנדון: החלטת ועדת השרים מיום 13.8.69

בהתאם להחלטת ועדת השרים קיימה ועדת הבטיחות 2 ישיבות בנדרון והגני מתכבד לצרף את פרטיכל המפורט מהדיונים ואם הסכום של המלצות הועדה.

הבטחת סוללת הגישה לשער המוגרבים ושפועה

- א. הועדה ממליצה על תכנית לגשר ברוחב של 5 מטר ואורך כ-10 מטר בחלק העליון של הסוללה בהתאם לתכנית שהוגשה ע"י מהנדס לב.
- הקמת הגשר תאפשר השיפת הכותל מתחת לשער המוגרבים.
- ב. יש לשמור על חומת ההפרדה לגבי שטח התפילה הקיים, במידה שתתעורר בעיה קונסטרוקטיבית לחומה ע"י הקמת הגשר יש להחליטה ע"י קיר חדש לאורך הועדה.
- ג. אין מסכנה הועדה לקבוע את עתוי הפעולה.

אפשרות קיום חפירה ארכיאולוגית וגישה למתפללים

בכדי לאפשר את שתי הפעולות בעת ובזמנה אחת ולהבטיח את רציפות השטח הארכיאולוגי ובכדי למנוע גדרות ושמירה תמידית לקיום הסדרים, לחקופה של כשנהיים הגיע הועדה לידי הצעה שרצוי לפתור את הבעיה.

ע"י 2 מפלסים העליון למתפללים והתחתון לפעולה חשיפה נוספת, ולידי מסקנה שמבחינה טכנית נתן הדבר לבצוע.

תכנית (א) שטח פלטהורמה 500 מ' 2 חלקים מצטנן על עמודי בטון

תכנית (ב) כנ"ל או בשטח מצומצם יותר מצרול ועץ נתן לפקדן והעברה.

היות והמשלחת הארכיאולוגית הודיע שהיא אינה מוכנה לקבל אף אחת מההצעות הוצע על ידי תכנית (ג) המחלק את השטח במפלס אחד כדלהלן:

במרחק של 20 מטר מהמזוזה הצפונית של שער המוגרבים הוגדר רצועה ברוחב של 7.00 מטר לתפילה, יסודו דרכי גישה

- פרטי הגדוד והמפול הארכיטקטוני יוכנו אחרי קבלת ההמלצה ע"י ועדת השרים.

- הועדה קבלה את ההצעה מה אחד.

3. הועדה לא קבעה את עתוי הפעולות.

בכבוד רב,
יו"ר ועדת השרים
דפ"ר יו"ר
יוסף שיכורני
יו"ר הועדה

1. The first part of the report is a general statement of the purpose and scope of the study.

2. The second part of the report is a detailed description of the methods used in the study.

The methods used in the study were designed to provide a comprehensive and accurate picture of the phenomenon being studied.

3. The third part of the report is a presentation of the results of the study.

The results of the study are presented in a clear and concise manner, allowing the reader to understand the findings of the study.

The results of the study are consistent with the hypothesis, indicating that the phenomenon being studied is as expected.

4. The fourth part of the report is a discussion of the results and their implications.

5. The fifth part of the report is a conclusion and a list of references.

The conclusion of the study is that the phenomenon being studied is as expected, and the results of the study are consistent with the hypothesis.

The results of the study are consistent with the hypothesis, indicating that the phenomenon being studied is as expected.

The results of the study are consistent with the hypothesis, indicating that the phenomenon being studied is as expected.

The results of the study are consistent with the hypothesis, indicating that the phenomenon being studied is as expected.

The results of the study are consistent with the hypothesis, indicating that the phenomenon being studied is as expected.

The results of the study are consistent with the hypothesis, indicating that the phenomenon being studied is as expected.

The results of the study are consistent with the hypothesis, indicating that the phenomenon being studied is as expected.

SECRET
NO FORN DISSEM
NO UNCLASS
NO UNCLASS

1. אי אפשר להפוך את החכניות המוצעת בזה, ולחפור קודם ליד הכותל; לפי קביעת החכניות אסור לחפור כרגע ליד הכותל, ויש לבקש מהחכניות לערוך מחקר אם מותר להקמיק יותר מ-16 מטר (העומק הנוכחי כבר 17 מטר).

כמו כן ייתכן במקרה כזה חשש ליד הכותל לבור, כמו ליד הכותל הדרומי, וזה יקשה מאד על תפילה בחוכו.

החפירה בעץ ליד הכותל גם תעכב את התפילות עתה (ההשתיות בעץ הנמכת רחבת הכותל לפני יותר משש. הן אות שהורה אזהרה לכהן שיקרה). יש לאפשר מיד תפילות, עוד לפני ימי הסליחות. יש המקונינים לדחות את התפילות עד אחרי הבחירות, והם מקוים שאז יוכלו למנועם כליל.

2. "חלוקת הכותל" לרוב, ע"י גדר מהכותל לכביש, והקצעת מטרים מהכותל לתפילה ומטרים לחפירה, מונעת תפילה לכל אורך הכותל. קדושת הכותל אינה ניתנת לחלוקה, הרבנות הראשית דרשה תפילה לכל אורכו.

אפילו אם יוצאו באופן זמני בלבד חלק קטן, כגון החלק ליד תפינה הדרומית, שמעבר לחפירה העמוקה מתחת קשת רובינסון, זה לאפשר להפוך את המקום הזה למקום תפילה מעורבת לרפורמים, שיגשו מאד הארכיאולוגים מהדרום.

3. תפילה מניין אחד נשמעה להתפללים של מניין אחד, והדבר מבלבל אותם. ויש לתת אפשרות למבוגרים השונים להתפלל בנפרד בזוטרות לאורך הכותל תכופה את מראו, תיצור מחזה שידר מוזר של מתפללים בגובה, תערבב קדושה וחולין, חמנע שהמתפללים מהמתפללים את השקט הנפשי הנצרך לתפילה, כי הרגשו של העומד מעל גשר, אפילו מוצק, אינה כהרגשה העומד על הקרקע.

עדיף להתפלל על הקרקע מאשר בגובה (ראב"ד הלכות תפילה פ"ה ה"ז).

לאורך הכותל

בניית הגזוזטרה מימין זמן רב ותעכב בינתיים תפילה. מני הקרקע למטה מהגזוזטרה ליד הכותל יהיו מקום ביקורים וחיונים, בקלות ראש ולא בכבוד ראש הראוי למקום קדוש, בלבד לא הולם את קדושת המקום, במעורבות בתערובת, ולמקום תפילה מעורב לרפורמים.

התכנית למקום התפילה ולמקום החפירות

העקרונות 1. מקום תפילה ליד הכותל מעט, לכל אורכו, עד הפינה הדרומית.

2. מקום חפירות ממערב למקום התפילה, עד הכביש ומעבר לכביש.

מקום התפילה יהיה על גבי הקרקע הנוכחית, שתיושר במקום שצריך, והמתפללים יעמדו על הקרקע.

המצוה

שלב א'

הכביש למקום התפילה תהיה במדרגות בקצה המדרון תוסף את הדרך לשער הסוגרבים. גדר בין מקום התפילה ומקום החפירות, למעלה מקומה אדם.

כיסוי ע"י גשר קטן מעל החפירה שליד הכותל ליד קשת רובינסון.

ריצוף זמני של מקום התפילה.

שלב ב'

גשר עם מדרגות שיחבר את מקום התפילה עם הכביש (לצורך יציאה ממקום התפילה, ותצפית על מקום החפירות).

עם העמקת אזור החפירות, ייבנו קירות תומכים שימסכו את העפר סתחת למקום התפילה.

שלב ג'

עם סיום החפירות באזור החפירות, כשהאזור יהיה ישר במפלס ומוך יותר, אפשר יהיה להוריד את מקום התפילה עד אותו מפלס, תוך עבודה מהירה, אם המכביון יקבל מהירדת העפר ליד הכותל לא תסכן את יציבותו.

שלב ד'

התכנית תאפשר תפילה ללא דיחוי. השלב הראשון יצריך זמן מועט בלבד, ויהיה 44 לזול מאד.

המבנים

הגדר בין מקום התפילה למקום החפירות ורוחב מפעמי כסיהות, וכדי שתתפילה לא תופרע. התצפית על אזור החפירות מהגשר תיכנס את השימוש במקום התפילה כתצפית כזו. רוחב מקום התפילה: מקשת רובינסון ודרומה - עד סורת האבנים שליד האדמנה הראשונה. צפונה מעט - כרוחב רחבת הכותל המרוצפת, וזה יחלק את השטח בין הכותל והכביש לשני חלקים שווים, האחד לתפילה והשני לחפירות.

CONTENTS
ORIGINAL ARTICLES
The Problem of the Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

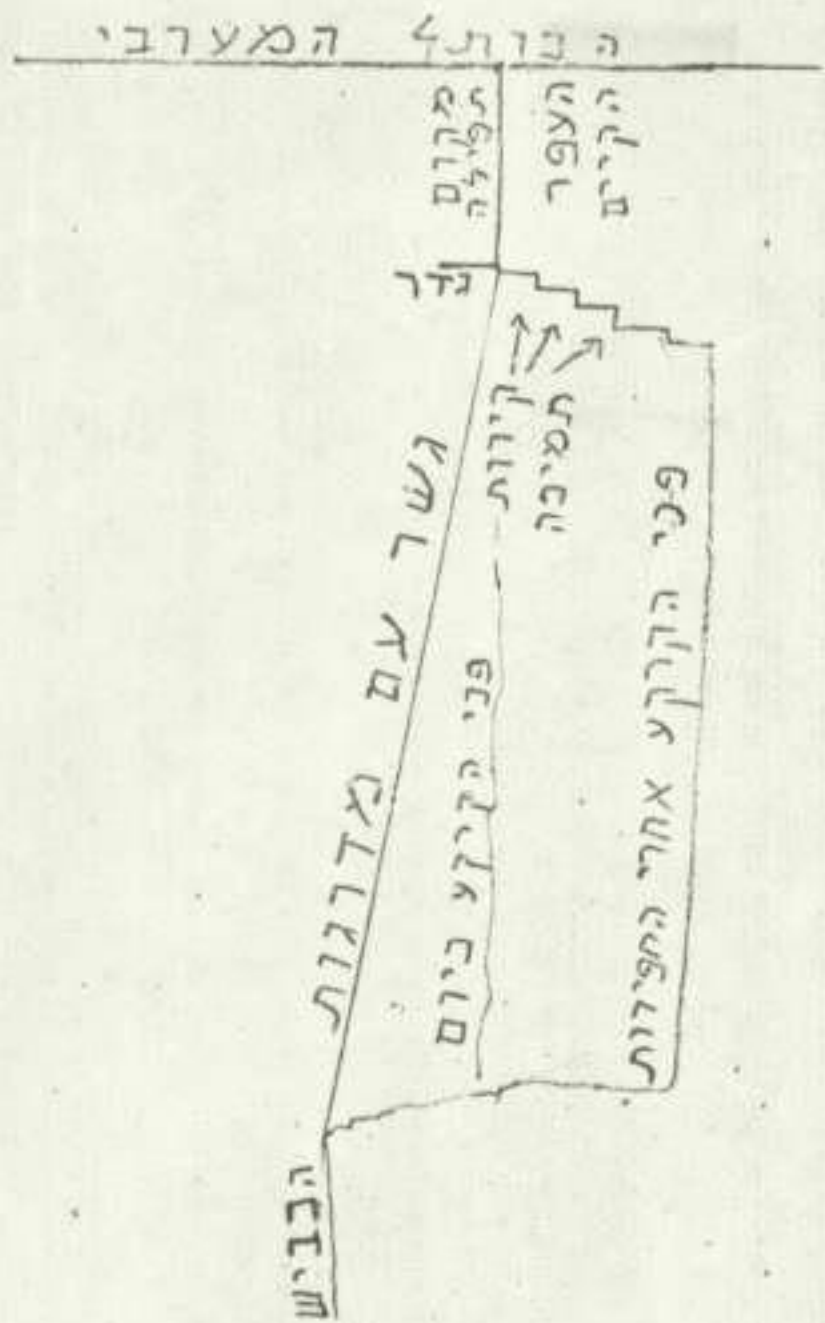
THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

THE MEDICAL STUDENT IN THE UNITED STATES
J. H. HARRIS, M.D., New York
The Medical Student in the United States
The Medical Student in the United States

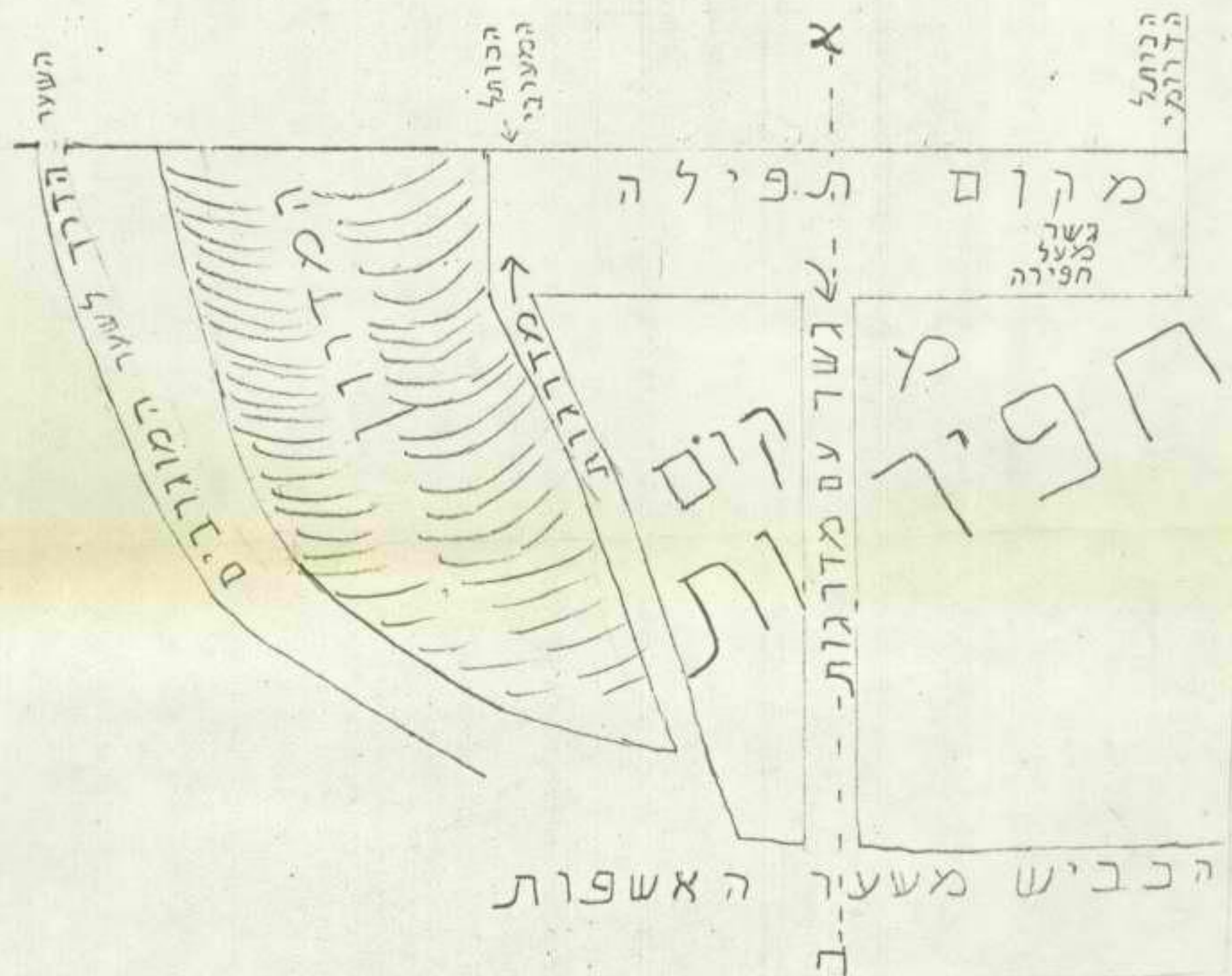
ח ת ת ל ג ו ב ב ה

ב ק ו א - ב ב מ פ ה

1:500

מ פ ה

ה כ ב י ש מ ש ע י ר ה א ש פ ו ת

24.8.69

ועדת הכספים באיזור הכותל ישיבת מס' 9

נוכחים: אריאל יוסף שניידר יו"ר

מהנדס יניב - משרד הבטחון

מר סרון בכניסתי - יעירות ירושלים

מר מאיר בן דב - המשלחת הארכיאולוגית

מהנדסים: לב, קיסין, מאיר קוזניץ

10.8.69 - 10.8.69 - 10.8.69

1. לפני ההחלט הישיבה הצהיר מר בן דב שיש לפסול את מהנדס מאיר קוזניץ מתפקידו כמפקח וכו' לבצוע נדדות באיזור לאור הצהרותיו ונהגותיו באיזור ביום 21.8.69 במשרד המשלחת הארכיאולוגית.
בר קוזניץ הבחיר את החקירה מצדו האיש פרטי ולא בחוקף שום תפקיד (מר קוזניץ הוא המנהל המפקח מטעם הברח משהב לעבודות הנקוי במחנה ולעבודות השפוז בבית שטרויס בהחלטה פעולות ועדת הבטיחות פעל כמוכיר הועדה) מר בכניסתי הצטרף לדעה מר בן דב. היו"ר יעביר את העניין לממונים על מהנדס קוזניץ.
2. הצעות לקיים הפירות ארכיאולוגיות וגישת למתפללים.

המשך הישיבה מס' 8 משלם 18.8.69

- א. בהתאם להחלטתה הועדה בישיבתה מס' 8 בשלח המודר למדידת שטח, היו"ר הגיש את תכנית המדידה שהוכנה ע"י המודר. המודר הודיע ורשם בתכנית שבחלק מהשטח לא ניתן לפסחמדידה ע"י נציג המשלחת הארכיאולוגית על כן המדידה נותנה מצד רק חלק של השטח בלבד. המסלם הממוצע של האיזור בשטח כניני אבו מעוד הוא כ-5.000 מטר יוחר נמוך ממפלס שטח התפילה הקיים על יד הכותל המערבי, דבר הסאפשר הקמה פלטפורמה אשר רצפתה שיה למפלס התפילה הקיים וגובה החלל על מפלס החפירה הארכיאולוגית במקום הוא כ-500 מטר.
- ב. בהתאם להחלטת הועדה הוצע פתרון קונסטרוקטיבי לפלטפורמה. 2. אלטרנטיבות.
1. הצעה מהנדס לבן על יסוד התכנית העקרונית שהוגשה לוועדה בישיבה מס' 8.
שני משטחי צמודים בגודל 14/14 מטר כל אחד 4 צמודים לכל משטח, החומר בטון, הערכת ההוצאות כ-100,000 ל"י.
2. הצעה מהנדס קיסין: משטח בגודל כנ"ל אולם מעץ על קונסטרוקציה תכנית (ב)
מכרזל אם אפשרות פרוק והעברה, הערכת ההוצאות מהצעה לב. החקיקה דאגה צמחה
התקיים דיון מפורט על 2 ההצעות, רוב חברי הועדה הוסלץ על פתרון "קיסין"
יתרון ההצעה: אפשרות פרוק והעברה תקציב מצומצם יוחר מתוך הדגשת זמניים המחרון.

הפתרון נתן לבצוע בתנאי של הגבלת מספר המבקרים במקום מטעמי
בטיחות ושמירה על הסדר וקיום תנאי הבטיחות מלאים באחריות
משרד הדתות.

היגיעו לידי הסכמה שקיימת אפשרות טכנית למלוי הוראות ועדה השרים
מיום 13.8.69 סעיף (2) על ידי הצבה פלספורמה ויציבת 2 מפלסים
זה בעל זה התחנן להפירה ארכיאולוגית.

4. מר בן דב הודיע בשם המשלחת הארכיאולוגית שאין המשלחת מסוגלת לעבוד
מתחת לפלספורמה בכל צורה שהיא.

5. לאור זה הועלתה הצעה שהפלספורמה לפי הצעה "קיסין" תוקטן לרוחב 10
מטר (אורך ע"י הכוחל) האפשר גישה מתחתיה לשם השטחים הניחנים
לפעולה ארכיאולוגית, הפלספורמה נחנה לצורך והחזרה מקומה בשלב
ראשון הוא כ-20 מטר דרומה מער המוגרבים, המקום נתן לשנוי בעמוד
מחנך התאמה במקום. מתחת לפלספורמה לא יתקיימו הפירות.

6. מר בן דב הצהיר שגם פתרון זה יתקבל ע"י המשלחת כבר בצ"ע.

7. רוב חברי הועדה הביעו את דעתם שהבעיה נחנה לפתרון טכני לפי
ההצעות הנ"ל ויש לפתור אותה ע"י ועדה הבטיחות בהתאם לפקיד שהוסל
עליה.

8. מר בן דב הציע לקיים את החפירה הארכיאולוגית והתפילה במפלס אחד
והציע תלוקה איזורים כדלהלן (הכניה ג)
במרחק של 20 מטר מהמזוזה הצפונית של שער המוגרבים תוצר רצועה
ברוחב 3 מטר לתפילה, הרצועה תוגדר מעגלי הצדדים.
יסודו 3 צרכי גישה מקבילים מוגדרים זה מזה.

1. עליה לשער מוגרבים
2. ירודה לאיזור הפירה הצמוד לשער המוגרבים ובניה קירות תומכין
3. ירודה להצועה התפילה.

הרב פרלא הצטרף להצעה מר בן דב, הועדה סכמה פה אחד לקבל את
ההצעה.

9. פרטי הגדרות וחטפול הארכיאולוגי יעובדו אחרי קבלת הסלצה זו ע"י
ועדה השרים.

10. הועדה אינה קובעת את עתוי הפעולות.

אדריכל יוסף שנקרגר
יו"ר.

י ו מ ן ה כ ו ת ל ה מ ע ר ב י

לאחר כבוש הארץ על ידי האנגלים, בסוף מלחמת העולם הראשונה, חשבו היהודים לתומם כי הגיעו ימי במחון, מנוחה ושלום, אך נהפוך הוא כי פרצה רוח רעה בקרב המושלמים יושבי הארץ אשר לא ידעו כמותה עד הימים ההם, וזה הדבר: האנגלים כדרכם אחזו בשפחה הפחד ומשול סכסכו בין העדות בארץ ישראל, היהודית והמושלמית, ובכדי ללבות את האש עוד יותר פתלו לענין תפלת היהודים ליד הכותל המערבי, מושל מחוז ירושלים, קיסרוטש 1, שהיה מגדולי שונאי ישראל, נתן את האות ובפקודתו נשלחו הקצין האנגלי מר דף ושפטרס להסיר את מחיצת הבד שהעמידו לשעת התפלה בשם הגברים לנשים בכותל המערבי, וכעצם תפלת שמונה עשרה ביום הכפורים חרפט (24.9.1968) באו השוטרים הבריטיים, הכו והשליכו לארץ זקנים, נשים וגברים שעמדו בצום הכבוד והוציאו את המחיצה הנ"ל. מעשה זדוני זה הסעיר את הישוב העברי, הכל ראו בכך פגיעה ועלבון כבד, הרוחות סערו מאד בקרב היהודים, והממשלה המנדטורית דאגה ליצור סערה רוחות מקבילה גם בין הערבים, ועוררה אותם להתנגד לתפלת היהודים על יד הכותל בכלל, אף הפיצה בקרב הערבים את העלילה המבוזזת שהיהודים מתכוונים לכבוש את הר הבית והכותל המערבי משמש להם בסיס להתקפה.

שלטונות המנדט נצלו את המצב המעורער וקבעו חוקים שהגבילו את צעדי היהודים בכותל. מוסדות הישוב יצאו במחאה גדולה נגד מעשה הגבלה של קיסרוטש וחבריו, אספות עם התקיימו בכל רחבי הארץ והעולם היהודי בתפוצות, שמיחו אף הן גמרצות על חלול הקודש והעלבון הלאומי, והגדילו לעשות הועד הלאומי שיצא בכרוז אל הערבים בו הוסבר להם המעשה הזדוני שנעשה ליד הכותל על ידי המשטרה הבריטית, אשר גם עוררו את קבוצתו הקיצונית של חג' אמין אל חוסייני 2 מופתי ירושלים, להפיץ אגדות על רצונם של היהודים לכבוש את הר הבית, נאמר באגדה זו 3 :

.....

הסוכנות היהודית לארץ ישראל שלחה אף היא מכתב בקשה 4 אל חבר הלאומים לעיון ושל ועדה התמיד לעניני המנדטים, בו היא מוחה על מאורע יום הכפורים ועל התנהגותה הברברית של המשטרה הבריטית, ומסבירה את עמדת הצד היהודי:

"כאותו יום הכפורים, בשעה 9 בערך לפני הצהרים חדרו שוטרים שמלאו אחר הוראות מושל המחוז בירושלים אל בין קהל המתפללים על יד הכותל המערבי והסירו מחיצת בד מטולטלת שהועמדה שם בערב היום. המחיצה הועמדה להפריד בין הגברים והנשים בשעת התפלה, בהתאם למנהג הדתי המסורתי של היהודי, אולם, לא היה בה כדי למנוע בעד זכות המעבר 5. להפצרותיהם של המתפללים לדחות את הסרת המחיצה עד לאחר כלות התפלות ובמר הצום לא הושם לב. בשעת מלוי הפקודה להסרת המחיצה דחפו השוטרים וגם מפילו ארצה - חבר שאולי אי אפשר היה להכנע ממנו מתוך מלוי הפקודה - אחרים מהמתפללים, ישישים, גברים ונשים, אחד המתפללים שהחזיק במחיצה נסחב אהה על הארץ.

יומן הכותל המערבי

לאחר כבוש הארץ על ידי האנגלים, בסוף מלחמת העולם הראשונה, חשבו היהודים לתומם כי הגיעו ימי בטחון, מנוחה ושלום, אך נהפוך הוא כי פרצה רוח רעה בקרב המושלמים יושבי הארץ אשר לא ידעו כסוהה עד הימים ההם, וזה הדבר: האנגלים כדרכם אחזו בשמחת הפרד ומשול סכסכו בין העדות בארץ ישראל, היהודית והמושלמית, ובכדי ללבות את האש עוד יותר פתלו לענין תפלת היהודים ליד הכותל המערבי, מושל מחוז ירושלים, קיסרוס 1, שחיה מגדולי שונאי ישראל, נתן את האות ובפקודתו נשלחו הקצין האנגלי מר דף ופטריס להסיר את מחיצת הכד שהעמידו לשעת התפלה בשם הגברים לנשים בכותל המערבי, ובעצם תפלת שמונה עשרה ביום הכפורים חרפט (24.9.1968) באו השוטרים הבריטיים, הכו והשליכו לארץ זקנים, נשים וגברים שעמדו בצום הכבד והוציאו את המחיצה הנ"ל. מעתה זדוני זה הסעיר את הישוב העברי, הכל ראו בכך מגיעה ועלבון כבד, הרוחות סערו מאד בקרב היהודים, והממשלת הסנדטורית דאגה ליצור סערת רוחות מקבילה גם בין הערבים, ועוררה אותם להתנגד לתלת היהודים על יד הכותל בכלל, אף הפיצה בקרב הערבים את העלילה המגוחכת שהיהודים מתכוננים לכבוש את הר הבית והכותל המערבי משמש להם בסיס להתקפה.

שלטונות המנדט נצלו את המצב הסעורני וקבעו חוקים שהגבילו את צעדי היהודים בכותל. מוסדות הישוב יצאו כמתאה גדולה נגד מעשה הגבלה של קיסרוס וחבריו, אספות עם התקיימו בכל רחבי הארץ והעולם היהודי בתפוצות, שמיחו אף הן גטרצות על חלול הקודש והעלבון הלאומי, והגדילו לעשות הוצעו הלאומי שיצא בכרוז אל הערבים בו הוטבר להם הסעשה הזדוני שגששה ליד הכותל על ידי המשטרה הבריטית, אשר גם עוררו את קבוצתו הקיצונית של הג' אמין אל חוסייני 2 מופתי ירושלים, להטיף אגדות על רצונם של היהודים לכבוש את הר הבית, נאמר באגרת זו 3 :

.....

המוכנות היהודית לארץ ישראל שלחה אף היא מכתב בקשה 4 אל חבר הלאומים לעיון ופיקוח ועדת החסיד לענייני המנדטים, בו היא מוחה על מאורע יום הכפורים ועל התנהגותה הברברית של המשטרה הבריטית, ומסבירה את עמדת הצד היהודי:

"באותו יום הכפורים, בשעה 9 בערך לפני הצהרים הדרו שוטרים שמלאו אחר הוראות מושל המחוז בירושלים אל בין קהל המתפללים על יד הכותל המערבי והסירו מחיצת בד מסולטלת שהועמדה שם בערב היום. המחיצה הועמדה להפריד בין הגברים והנשים בשעת התפלה, בהתאם למנהג הדתי המסורתי של היהודי, אולם, לא היה בה כדי למנוע בעד זכות המעבר 5. להפצרותיהם של המתפללים לרחות את הסרת המחיצה עד לאחר כלות התפלות וגמר הצום לא חושש לב. בשעה מלוי תפקודה להסרת המחיצה דחפו השוטרים וגם מפילו ארצה - שבר שאולי אי אפשר היה להסנע ממנו מתוך מלוי תפקודה - אחדים מהמתפללים, ישישים, גברים ונשים, אחד המתפללים שהחזיק במחיצה נסתב אהה על הארץ.

י ו מ ן ה כ ו ת ל ה מ ע ר ב י

לאחר כבוש הארץ על ידי האנגלים, בסוף מלחמת העולם הראשונה, חשבו היהודים לתומם כי הגיעו ימי בטחון, מנוחה ושלוה, אך נהפוך הוא בי פרצה רוח רעה בקרב המושלמים יושבי הארץ אשר לא ידעו כמותה עד הימים ההם, וזה הרברז האנגלים כדרכם אחזו בשפפת הפחד ומשול סכסכו בין העדות בארץ ישראל, היהודית והמושלמית, וכבדו ללבוח את האש עוד יותר שטפלו לענין תפלת היהודים ליד הכותל המערבי, מושל מחוז ירושלים, קיסרוטש 1, שהיה מגדולי שונאי ישראל, נתן את האות ובפקודתו נשלחו הקצין האנגלי מר דף ושפטרט להסיר את מחיצת הכד שהעמידו לשעת התפלה לשץ הגברים לנשים בכותל המערבי, ובעצם תפלת שמונה עשרה ביום הכפורים חרפט (24.9.1968) באו השוטרים הבריטיים, חכו והשליכו לארץ זקנים, נשים וגברים שעמדו בצום הכבד והוציאו את המחיצה הנ"ל. מעשה זדוני זה הסעיר את הישוב העברי, הכל ראו בכך פגיעה ועלבון כבד, הרוחות סערו מאד בקרב היהודים, והממשלה המנדטורית דאגה ליצור סערת רוחות מקבילה גם בין הערבים, ועוררה אותם להתנגד לתפלת היהודים על יד הכותל בכלל, אף הפיצה בקרב הערבים את העלילה המגוחכת שהיהודים מתכוונים לכבוש את הר הבית והכותל המערבי משמש להם בסיס להתקפה.

שלטונות הפנדט נצלו את המצב המעורער וקבעו חוקים שהגבילו את צעדי היהודים בכותל. מוסדות הישוב יצאו בסחאה גדולה נגד מעשה הגבלה של קיסרוטש וחבריו, אספות עם התקיימו בכל רחבי הארץ והעולם היהודי בתפוצות, שסיחו אף הן נמרצות על חלול הקודש והעלבון הלאומי, והגדיל לעשות הועד הלאומי שיצא בכרוז אל הערבים בו הוסבר להם המעשה הזדוני שנעשה ליד הכותל על ידי המשטרה הבריטית, אשר גם עוררו את קבוצתו הקיצונית של חב' אסין אל חוסייני 2 מוחתי ירושלים, להסיץ אגדות על רצונם של היהודים לכבוש את הר הבית, נאמר באגרת זו 3 :

.....

הסוכנות היהודית לארץ ישראל שלחה אף היא מכתב בקשה 4 אל חבר הלאומים לעיון ושל ועדת החסיד לענייני המנדטים, בו היא מוחה על מאורע יום הכפורים ועל התנהגותה הברברית של המשטרה הבריטית, ומסבירה את עמדת הצד היהודי:

"באותו יום הכפורים, בשעה 9 בערך לפני הצהרים חדרו שוטרים שמלאו אתר הוראות מושל המחוז בירושלים אל בין קהל המתפללים על יד הכותל המערבי והסירו מחיצת בד משולטלת שהועמדה שם בערב היום. המחיצה הועמדה להפריד בין הגברים והנשים בשעת התפלה, בהתאם למנהג הדתי המסורתי של היהודי, אולם, לא היה בה כדי למנוע בעד זכות המעבר 5. להעצרותיהם של המתפללים לדחות את הסרת המחיצה עד לאחר כלות התפלות ובמר הצום לא הושם לב. בשעת סלוי הפקודה להסרת המחיצה דחפו השוטרים וגם מפילו ארצה - סבר שאולי אי אפשר היה להמנע מכנו מתוך סלוי הפקודה - אחדים מהמתפללים, ישישים, גברים ונשים, אחד המתפללים שהחזיק במחיצה נסחב אתה על הארץ.

י ו מ ן ה כ ו ת ל ה מ ע ר ב י

לאחר כבוש הארץ על ידי האנגלים, בסוף מלחמת העולם הראשונה, חשבו היהודים לחומס כי הגיעו ימי בשחון, מנוחה ושלום, אך נהפוך הוא כי פרצה רוח רעה בקרב המושלמים יושבי הארץ אשר לא ידעו כמנוחה עד הימים ההם, וזה הדבר: האנגלים כדרכם אתו בששפת הפרד ומשול סכסכו בין העדות בארץ ישראל, היהודית והמושלמית, ובכדי ללבות את האש עוד יותר שפלו לענין תפלת היהודים ליד הכותל המערבי, מושל מחוז ירושלים, קיסרוס 1, שהיה סגדולי שונאי ישראל, נתן את האות ובפקודתו נשלחו הקציין האנגלי מר דף ושטרס להסיר את מחיצת הכר שהעמידו לשעת התפלה לשץ הגברים לנשים בכותל המערבי, ובעצם תפלת שמונה עשרה ביום הכפורים חרש (24.9.1968) באו השוטרים הבריטיים, הכו והשליכו לארץ זקנים, נשים וגברים שעמדו בצום הכבד והוציאו את המחיצה הנ"ל. מעשה זדוני זה הסעיר את הישוב העברי, הכל ראו בכך פגיעה ועלבון כבד, הרוחות סערו מאד בקרב היהודים, והממשלה המנדטורית דאגה ליצור סערת רוחות מקבילה גם כין הערבים, ועוררה אותם להתנגד לתפלת היהודים על יד הכותל ככלל, אף הסיצה בקרב הערבים את העלילה המגוחכת שהיהודים מתכוונים לכבוש את הר הבית והכותל המערבי שמש להם בסיס להתקפה.

שלטונות המנדט נצלו את המצב המעורער וקבעו חוקים שהגבילו את צעדי היהודים בכותל. מוסדות הישוב יצאו במתאה גדולה נגד מעשה הגבלה של קיסרוס וחבריו, אספוח עם התקיו בכל רחבי הארץ והעולם היהודי בתפוצות, שמיחו אף הן נמרצות על חילול הקודש והעלבון הלאומי, והגדיל לעשות הוצר הלאומי שיצא ככרוז אל הערבים בו הוסבר להם המעשה הזדוני שנעשה ליד הכותל על ידי המשטרה הבריטית, אשר גם עוררו את קבוצתו הקיצונית של הג' אמין אל חוסייני 2 מוחתי ירושלים, להסיף אגרות על רצונם של היהודים לכבוש את הר הבית, נאמר באגרת זו 3 :

.....

הסוכנות היהודית לארץ ישראל טלחה אף היא מכתב בקשה 4 אל חבר הלאומים לעיון ועת התמיד לעניני המנדטים, בו היא מוחה על מאורע יום הכפורים ועל התנהגותה הברברית של המשטרה הבריטית, ומסבירה את עמדת הצד היהודי:

"באותו יום הכפורים, בשעה 9 בערך לפני הצהריים חדרו שוטרים שמלאו אחר הוראות מושל המחוז בירושלים אל בין קהל המתפללים על יד הכותל המערבי והסירו מחיצת בד משולטלת שהועמדה שם בערב היום. המחיצה הועמדה להפריד בין הגברים והנשים בשעת התפלה, בהתאם למנהג הדתי המסורתי של היהודי, אולם, לא היה בה כדי לסנוע בעד זכות המעבר 5. להפצרוהיהם של המתפללים לדחות את הסרת המחיצה עד לאחר כלות התפלות וגמר הצום לא הושם לב. בשעה מלוי הפקודה להסרת המחיצה דחמו השוטרים וגם מפילו ארצה - שבר שאולי אי אפשר היה להסנע מפנו מתוך מלוי הפקודה - אחדים מהמתפללים, ישישים, גברים ונשים, אחד המתפללים שהחזיק במחיצה נסתב אתה על הארץ.

י ו מ ן ה כ ו ת ל ה מ ע ר ב י

לאחר כבוש הארץ על ידי האנגלים, בסוף מלחמת העולם הראשונה, חשבו היהודים לתומם כי הגיעו ימי בטחון, מנוחה ושלום, אך נהפוך הוא כי פרצה רוח רעה בקרב המושלמים יושבי הארץ אשר לא ידעו כמוהם עד הימים ההם, וזה הרבר: האנגלים כדרכם אחזו בשטח הפרד ומשול סכסכו בין העדות בארץ ישראל, היהודית והמוסלמית, ובכדי ללבות את האש עוד יותר שטלו לענין מפלה היהודים ליד הכותל המערבי, מושל מחוז ירושלים, קיסרוס 1, שהיה מגדולי שונאי ישראל, נתן את האות ובפקודתו נשלחו הקצין האנגלי מר דף וספוט להסיר את מחיצת הכד שהעמידו לשעה התפלה לפני הגברים לנשים בכותל המערבי, ובעצם תפלת שמונה עשרה ביום הכפורים חרפט (24.9.1968) באו השוטרים הבריטיים, הכו והשליכו לארץ זקנים, נשים וגברים שעמדו בצום הכבד והוציאו את המחיצה הנ"ל. מעשה זדוני זה הסעיר את הישוב העברי, הכל ראו בכך פגיעה ועלבון כבד, הרוחות טערו מאד בקרב היהודים, והממשלה המנדטורית דאגה ליצור סערת רוחות מקבילה גם בין הערבים, ועוררה אותם להתנגד לתולת היהודים על יד הכותל בכלל, אף תפיצת בקרב הערבים את העלילה המבוזזת שהיהודים מתכוננים לכבוש את הר הבית והכותל המערבי משמש להם כמים להתקפה.

שלטונות המנדט נצלו את הסצב המעורער וקבעו חוקים שהגבילו את צעדי היהודים בכותל. מוסדות הישוב יצאו במחאה גדולה נגד מעשה הגבלה של קיסרוס וחבריו, אספות עם התקיימו בכל רחבי הארץ והעולם היהודי בתפוצות, שטיחו אף הן כפרצות על חלול הקודש והעלבון הלאומי, והגדיל לעשות הועד הלאומי שיצא בכרוז אל הערבים בו הוסבר להם המעשה הזדוני שנעשה ליד הכותל על ידי המשטרה הבריטית, אשר גם עוררו את קבוצתו הקיצונית של הג' אמין אל חוסייני 2 מופתי ירושלים, להסיף אגדה על רצונם של היהודים לכבוש את הר הבית, נאמר באגדה זו 3 :

.....

הסוכנות היהודית לארץ ישראל שלחה אף היא מכתב בקשה 4 אל חבר הלאומים לעיון ועדת החסיד לעניני המנדטים, בו היא מוחה על מאורע יום הכפורים ועל ההנהגות הברברית של המשטרה הבריטית, ומסבירה את עמדת הצד היהודי:

"באותו יום הכפורים, בשעה 9 בערך לפני הצהריים חדרו שוטרים שמלאו אתר הוראות מושל המחוז בירושלים אל בין קהל המתפללים על יד הכותל המערבי והסירו מחיצת בד משולטלת שהועמדה שם בערב היום. המחיצה הועמדה להפרד בין הגברים והנשים בשעת התפלה, בהתאם לפנהג הדתי המסורתי של היהודי, אולם, לא היה בה כדי לסנוע בעד זכות המעבר 5. להפצרותיהם של המתפללים לרחות את הסרת המחיצה עד לאחר כלות התפלות ובמר הצום לא חושם לב. בשעה כלוי הפקודה להסרת המחיצה דחפו השוטרים וגם מפילו ארצה - שבר שאולי אי אפשר היה להסנע ממנו סתוך כלוי הפקודה - אחדים מהמתפללים, ישישים, גברים ונשים, אחד המתפללים שהחזיק במחיצה נסחב אחת על הארץ.

החנהלה הציונית מזכירה לוועדה התמיד לענייני המנדטים כי אין זו הפעם הראשונה שממשלת ארץ ישראל מוצאת לנחוץ להשתמש בכוח על ידי הפטרה על יד הכותל המערבי. המאורע הקודם אירע גם הוא ביום הכפורים בשנת 1925. בשעה שהסלמוניות המחוזיים שלהן נזכרים להרחיק כסאות וספסלים שהועמדו על יד הכותל המערבי בשביל מתפללים זקנים ותשושים העומדים בחפלה במשך יום הצום, במקרה זה כמו במקרה של עכשיו נתן הפקיד המחוזי הנוגע בדבר את הפקודה למשטרה על יסוד דרישותיהם של המוסדות המושלמים בנוגע לסדורים שנעשו בשביל עריכת תפלות היהודים.

בעקבות הסערה שקמה פרטם משרד המושבות בלונדון "ספר לבן" בעניין המאורע ביום הכפורים בכותל המערבי, המביאה את הודעה מממשלת ארץ ישראל שפרסמה ביום 26.9.1929 והמצדיקה את מעשהו של קיסרוטש ועושי דבריו באמרה בהודעתה: "הממשלה סבורה שהסרת המחיצה הייתה נחוצה" בשים לב לתובת השמירה על ה"סטטוס-קוו", לא היה מקום לפקפק ביחס לסלוק המחיצה למחרת היום מכיון שהמתפללים עצמם על יד הכותל נסתלקו מלהסירה, ומחובתה של ממשלת ארץ ישראל להבטיח, שלא תהיה שום פגיעה ב"סטטוס-קוו". אם החדושים 12 שנחתדשו ביום הכפורים נעשו מתוך הסכמתם של המוסדות האחראים של היהודים, הרי הסכמה זו מן הראוי היה לה שתנתן מתוך ידיעה, ברורה, שכל זמן שלא ניתנה רשות מאת הממשלה ומאת המושלמים בעלי הרחבה, הצטרך הממשלה להפסיק כל פגיעה ב"סטטוס-קוו" ביום הכפורים"13.

סיכום מתחזכיר שהוגש ל"ועדת הכותל הבין לאומית".....
סעיף ד'. עם רבוי התושבים בארץ הקדושה התחיל המנהג להתפלל בעבירות מדי יום על יד הכותל עם כלי קודש אחדים, והואיל ותפלות אלו היו ארוכות, ונמשכו משעות אחדות ועל כל היום, היו מביאים מזמן לזמן אבנים או ספסלים לשם נוחיות הזקנים ולפעמים גם פרשו מסך להגן עליהם מקרני השמש.
סעיף ה. מכיון שאצל היהודים ההרדים מפרידים בין הגברים והנשים בשעת מולחן דהי, היו הנשים עומדות צפופות בפנה אחת של הרחבה והגברים היו מפוזרים ביתר המקום. כשהתפללו שם התחילו להיות ממוסכנה היו שמים מחיצה או דבר שטוח אחר כדי למסך את דרישות הפולחן.

בפסק הדין של ועדת הכותל מתאריך (8.6.1931) שאושר ב"דבר המלך" במועצתו על הכותל המערבי 1931 נאמר בין השאר:
ב. ליהודים תהיה כניסה חפזית אל הכותל המערבי לצרכי חפלה בכל עת.
ג. אסור להביא כסאות וספסלים מרבדים ושרפרפים ליד הכותל.
ד. אסור לשים שום מחיצה אפססך ברחבת הכותל לשם הכדלה בין גברים ונשים.

ההנהלה הציונית מזכירה לוועדה התמיד לענייני הסנדסים כי אין זו הפעם הראשונה שממשלת ארץ ישראל מוצאת לנחוץ להשתמש בכוח על ידי המשטרה על יד הכוחל המערבי. המאורע הקודם אירע גם הוא ביום הכפורים בשנת 1925. בשעה שחשלוטו המהוויים שלחו אנשים להרחיק כסאות וספסלים שהועמדו על יד הכוחל המערבי בשביל מתפללים זקנים וחשושים העומדים בתפלה כמסך יום הצום, במקרה זה כמו במקרה של עכשיו נתן הפקיד המהווי הנוגע בדבר את המקורה למשטרה על יסוד דרישותיהם של המוסדות המושלמים בנוגע לסדורים שנעשו בשביל עריכת תפלות היהודים.

.....

בעקבות הסערה שקמה פרסם משרד המושבות בלונדון "ספר לבן" בעניין המאורע ביום הכפורים בכוחל המערבי, המביאה את הודעת ממשלת ארץ ישראל שפרסמה ביום 26.9.1929 והמצדיקה את מעשהו של קיסרובש ועושי דבריו באמרה בחודעתה:

"הממשלה סבורה שהסרת המחיצה היתה בחוצה" כשים לב לחובת השמירה על ה"סטוס-קוו", לא היה מקום לפקוק כיהם לסלוק המחיצה למחרת היום מכיון שהמתפללים עצמם על יד הכוחל נסתלקו מלהטירה, ומחובתה של ממשלת ארץ ישראל להבטיח, שלא תהיה שום פגיעה ב"סטוס-קוו". אם ההדושים 12 שנתחדשו ביום הכפורים נעשו מתוך הסכמתם של המוסדות האחראים של היהודים, הרי הסכמה זו מן הראוי היה לה שהנתן מתוך ידיעה, ברורה, שכל זמן שלא ניתנה רשות מאת הממשלה ומאת המושלמים בעלי הרחבה, הצטרך הממשלה להפסיק כל פגיעה ב"סטוס-קוו" ביום הכפורים" 13.

.....

סיכום מהתזכיר שהוגש ל"ועדה הכוחל הבין לאומית".....
סעיף ד'. עם רבוי החושבים בארץ הקדושה התחיל המנהג להחפז בקביעות מדי יום על יד הכוחל עם כלי קודש אחדים, והואיל ותפלות אלו היו ארוכות, וגמשכו מסעות אחדות ועל כל היום, היו מביאים מזמן לזמן אבנים או ספסלים לשם נוחיות הזקנים ולפעמים גם פרשו מסך להגן עליהם מקרני השמש.

סעיף ה. מכיון שאצל היהודים חחרדים ממרידים בין הגברים והנשים בשעה פולחן דתי, היו הנשים עומדות צפופות כענף אחת של הרחבה והגברים היו מפוזרים ביהר המקום. כשהתפללות שם התחילו להיות ממושכות היו שמים מחיצה או דבר שטוח אחר כדי לספק את דרישות הפולחן.

.....

במסך הדיון של ועדה הכוחל מתאריך (8.6.1931) שאושר ב"דבר המלך במועצתו על הכוחל המערבי 1931" נאמר בין השאר:

ב. ליהודים תהיה כניסה חפזית אל הכוחל המערבי לצרכי תפלה בכל עת.

ג. אסור להביא כסאות וספסלים מרבדים ושרפרפים ליד הכוחל.

ד. אסור לשים שום מחיצה אפססך ברחבת הכוחל לשם הבדלה בין גברים ונשים.

THE FIRST OF THESE IS THE
FACT THAT THE UNITED STATES
HAS A LARGE AND GROWING
POPULATION OF NEGROES
WHO ARE BECOMING AN
INCREASINGLY IMPORTANT
PART OF THE COUNTRY'S
ECONOMY AND POLITICAL
LIFE.

THE SECOND FACT IS THAT
THE NEGROES ARE BECOMING
MORE AND MORE
CONSCIOUS OF THEIR
POSITION IN THE
COUNTRY.

THE THIRD FACT IS THAT
THE NEGROES ARE BECOMING
MORE AND MORE
ORGANIZED AND
ACTIVE IN THE
COUNTRY'S
POLITICAL AND
SOCIAL LIFE.

THE FOURTH FACT IS THAT
THE NEGROES ARE BECOMING
MORE AND MORE
CONSCIOUS OF THEIR
RIGHTS AND
WANTING TO
OBTAIN THEM.

THE FIFTH FACT IS THAT
THE NEGROES ARE BECOMING
MORE AND MORE
CONSCIOUS OF THEIR
DUTY TO THE
COUNTRY.

THE SIXTH FACT IS THAT
THE NEGROES ARE BECOMING
MORE AND MORE
CONSCIOUS OF THEIR
RIGHTS AND
WANTING TO
OBTAIN THEM.

ההנהלה הציונית מזכירה לוועדה התמיד לעניני המנדטים כי אין זו הפעם הראשונה שממשלת ארץ ישראל מוצאת לנחוץ להשתמש בכוח על ידי המשטרה על יד הכוחל המערבי. המאורע הקודם אירע גם הוא ביום הכפורים בשנה 1925. בשעה שהשלטונות המחוזיים שלחו שוטרים להרחיק כסאות וספסלים שהועמדו על יד הכוחל המערבי בשביל מתפללים זקנים ותשושים העומדים בתפלה במשך יום הצום, במקרה זה כמו במקרה של עכשיו נתן הפקיד המחוזי הנוגע בדבר את הפקודה למשטרה על יסוד דרישותיהם של המוסדות המושלמים בנוגע לסדורים שנעשו בשביל עריכת תפלות היהודים.

בעקבות הסערה שקמה פרסם משרד המושבות בלונדון "ספר לבן" בצנין המאורע ביום הכפורים בכוחל המערבי, המביאה את הודעה ממשלת ארץ ישראל שפרסמה ביום 26.9.1929 והמצדיקה את מעשהו של קיטרוטש ועושי דבריו באמרה בהודעתה:

"הממשלה סבורה שהסרת המחיצה הימה נחוצה" בשים לב לחובת השמירה על ה"סטטוס-קוו", לא היה מקום לפקפק ביותם לסלוק המחיצה למחרת היום מכיון שהמתפללים עצמם על יד הכוחל נסתלקו מלהסירה, ומחובתה של ממשלת ארץ ישראל להבטיח, שלא תהיה שום פגיעה ב"סטטוס-קוו". אם החדושים 12 שנתחדשו ביום הכפורים נעשו מחוץ הסכמתם של המוסדות האחראים של היתורים, הרי הסכמה זו מן הראוי היה לה שתנתן מחוץ ידיעה, ברורה, שכל זמן שלא ניתנה רשות מאת הממשלה ומאת המושלמים בעלי הרחבה, תצטרך הממשלה להמשיך כל פגיעה ב"סטטוס-קוו" ביום הכפורים" 13.

סיכום מהתזכיר שהוגש ל"ועדה הכוחל הבין לאומית".....
סעיף ד'. עם רבוי התושבים בארץ הקדושה התחיל המנהג להתפלל בקביעות מדי יום על יד הכוחל עם כלי קודש אחדים, והואיל ותפלות אלו היו ארוכות, ונמשכו מסעות אחדות ועל כל היום, היו מביאים מזמן לזמן אבנים או ספסלים לשם נוחיות חוקנים ולפעמים גם פרשו ספך להגן עליהם מקרני השמש.

סעיף ה. מכיון שאצל היהודים החרדים מפרידים בין הגברים והנשים בשעת פולחן דהי, היו הנשים עומדות צפופות בפנה אחת של הרחבה והגברים היו מפוזרים ביתר המקום. כשהתפללות שם התחילו להיות ממושכות היו שמים מחיצה או דבר שנות אחר כדי לספק את דרישות הפולחן.

בפסק הדין של ועדת הכוחל מתאריך (8.6.1931) שאושר ב"דבר המלך במועצתו על הכוחל המערבי 1931" נאמר בין השאר:

- ב. ליהודים תהיה כניסה חפזית אל הכוחל המערבי לצרכי תפלה בכל עת.
- ג. אסור להכיא כסאות וספסלים מרבדים ושרפרפים ליד הכוחל.
- ד. אסור לשים שום מחיצה או ספך ברחבת הכוחל לשם הבדלה בין גברים ונשים.

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

ההנהלה הציונית מזכירה לוועדה החמיר לעניני המנדטים כי אין זו הפעם הראשונה שממשלת ארץ ישראל מוצאת לנחוק להשתמש בכוח על ידי המשטרה על יד הכותל המערבי. המאורע הקודם אירע גם הוא ביום הכפורים בשנה 1925. בשעה שהשלטונות המחוזיים שלחו שוטרים להרחיק כסאות וספסלים שהועמדו על יד הכותל המערבי בשביל טתפללים זקנים וחשושים העומדים בתפלה במסך יום הצום, במקרה זה כמו במקרה של עכשיו נתן הפקיד המחוזי הנוגע בדבר את הפקודה למשטרה על יסוד דרישותיהם של המוסדות המושלמים בנוגע לסדורים שנעשו בשביל עריכת הפלות היהודים.

.....

בעקבות הסערה שקמה פרסם משרד המושבות בלונדון "ספר לבן" בענין המאורע ביום הכפורים בכותל המערבי, המביאה את הודעה ממשלת ארץ ישראל שפרסמה ביום 26.9.1929 והמצדיקה את מעשהו של קיסרובס ועושי דבריו באמרה בהודעתה:

"הממשלה סבורה שהסרת המחיצה הייתה נחוצה" בשים לב לחובת השמירה על "סטטוס-קוו", לא היה מקום לפקפק ביחס לסילוק המחיצה למחרת היום מכיון שהמחללים עצמם על יד הכותל נסתלקו מלהסירה, ומחובתה של ממשלת ארץ ישראל להבטיח, שלא תהיה שום פגיעה ב"סטטוס-קוו". אם ההדושים 12 שנחתשו ביום הכפורים נעשו מתוך הסכמתם של המוסדות האחראים של היהודים, הרי הסכמה זו מן הראוי היה לה שתנתן מתוך ידיעה, ברורה, שכל זמן שלא ניתנה רשות מאת הממשלה ומאת המושלמים בעלי הרחבה, הצטרך הממשלה להפסיק כל פגיעה ב"סטטוס-קוו" ביום הכפורים" 13.

.....

סיכום מהתזכיר שהוגש ל"ועדת הכותל הבין לאומית".....
סעיף ד'. עם רכזי המושבים בארץ הקדושה התחיל המנהל להתפלל בקביעות מדי יום על יד הכותל עם כלי קודש אחדים, והואיל ותפלות אלו היו ארוכות, ונמשכו מסעות אחדות ועל כל היום, היו מביאים מזמן לזמן אבנים או ספסלים לשם נוחיות הזקנים ולפעמים גם פרשו מסך להגן עליהם מקרני השמש.

סעיף ה. מכיון שאצל היהודים התרדים מפרידים בין הגברים והנשים בשעת פולחן דהי, היו הנשים עומדות צמודות בפניה אחת של הרחבה והגברים היו מפורדים ביתר המקום. כשהתפללו הם התחילו להיות ממושכות היו שמים מחיצה או דבר שפוח אחר כדי לספק את דרישות הפולחן.

.....

בפסק הדין של ועדת הכותל מתאריך (8.6.1931) שאושר ב"דבר המלך" כמועצתו על הכותל המערבי 1931 נאמר בין השאר:

- ב. ליהודים תהיה כניסה חפזית אל הכותל המערבי לצרכי תפלה בכל עת.
- ג. אסור להביא כסאות וספסלים מרובדים ושרפרפים ליד הכותל.
- ד. אסור לשים שום מחיצה אפססך ברחבת הכותל לשם הכדלה בין גברים ונשים.

מלכות

מה רוצים בכותל?

גורמים חילוניים מרבים ושונים
רובם באחרונה כנרשא הכותל
המערבי. לצנינים מעניינם הם
המוני היהודים החרדיים הממלאים
איים את המקום בוקר, צהרים
וערב, בימי חול ושבת ומערי
ישראל ומתעלים שם בהתענגות
נפשית יוצאת מן הכלל.

אולי מרגיזה אותם העובדה
שגם אלפי יהודים אחרים, שאינם
מדקדקים בשמירת מצוות, אף
הם נסחפים באווירה העילאית
במקום, אף הם נותנים ביטוי
לרגשות בהנחת תפלין ובתפילה
חמה ובדמעה ליד הכותל הקדוש.
אבל מה הם דורשים? מה הם
רוצים? מעלים הם טענות כהנה
וכהנה שהמקום נשמר או לא
נשמר, כי אין סידורים טובים או
ישוב, ורק מתוך גלגול הטענות
הצדדיות הללו, הם פתאום מש
ייעים את מונתם האמיתית: ל
למנוע את הכותל מלהיות כמות
שהוא, תל תלפיות שהכל פונים
אליו, שלא תהיה חזונו חרדית,
חזונו בחזונו מקום קדוש ליהו
דים, כמקום הפלה ותחינה.

יש לומר בכל הבהירות, דיו
קנו וצבינו של המקום כפי ש
הוא נקבע וכפי שהוא קיים עתה,
לא נקבעו באמצעות צווים, ת
קנות וסדרים של מוסדות ממ
שלתיים או אדמיניסטרטיביים. א
לא באמצעותם של אותן רבבות
יהודים אשר הכותל הפך להם
כמעט לבית, אשר הכותל ממלא
את ישותם וזמנם. כיוון שכך זו
ישות חיה, מהות שהיוניחה רבה,
תוססת ורעננה, וכשם שהדבה לא
נעשה באמצעות צווים, כן לא
יוכלו לשנות זאת באמצעות צ
צווים.

כולם נסחפים

האמת היא, כי אלו חזונו
נבד זה הם אינטרסנים פולי
טיים או כאלה שאינם אוהדים
ביותר את המחנה החרדי, "האור
קפי" כלשונם. כאלה הפכו
יום שיכולו להיעזר באמצעות

גופים כמו ריפורמים או קונס
רמטיבים כדי להתגבר על המ
תנה החרדי.

בשבוע שעבר פורסם ב"הארץ"
מאמר של ח"כ ש. ז. אברמוב
מגח"ל, המקונן אף הוא על "ה
טרגדיה" שהאורטודוקסיה השתל
טה על הכותל, משל ישנם גור
מים אחרים המבקשים ושוארים
את קירבת המקום, זכור לכולם
מה שניסו הריפורמים אשתקד ל
חולל. היכן הם כיום? הם פר
חו ונעלמו כלעומת שבאו. כל
הקשר שלהם לארץ התבטא בבי
קור חטוף, כיום? הם פרחו ונ
עלמו כלעומת שבאו. כל הקשר
שלהם לארץ התבטא בביקור ח
טוף, כמו שמבקרים בארץ-תי
רות אחרת, והם אינם. הללו אי
נם מבקשים את הכותל ואינם
צריכים לו.

אלא שהמרקדים מסביבם מק
מים קול זעקה, כאילו נחסמה
הדרך לאחרים, ואין הדבר גבון
כל עיקר. כל יהודי יש לו מקום
ליד הכותל, ועובדה היא ש
רבים נוהרים ומשתפים עצמם ב
חווית המקום על הווייתו המ
יוחדת. באותו גליון של "הארץ"
ובעתונים אחרים פורסמו תמ
נות של ספורטאים שבאו למכ
בית כשהם מניחים תפלין ליד
הכותל, סימן הדבר שאלה הבאים
באמת רוצים להתייחד עם המ
קום וקדושתו המיוחדת, האם הם
באים לחפש בו ריפורמה? ש
נויים?

הכשר

ביקורו של שר התיירות והפיתוח בתוכנית „על הפרק“ חשף, במשך מחצית השעה, את מחדליו העקרוניים של משרדו, התולש על מערכות כלכליות, מדיניות וגיאוגראפיות רחבות.

המראיינים, יצחק טישלר וטדי פרויס, והמנחה טוביה סער, לא נאלצו לטרוח וללחוץ על האורח אל מול ה„אמת“ שאותה עליהם לעמת מולו בתוכנית. שאלות ספציפיות אחדות גילו, כי השר מוכן לפשרה בכל שטח ובכל ענין, ובלבד שישמר מה שקרוי בפיו „השלום“.

פתח י. טישלר בשאלה: מה אנו עושה כדי להכניס קצת סדר בזה פול ברחבת הכותל?

תשובתו של השר קול: „אני משיח תל להביא לפציפיקציה. מה שנעשה בכותל אינו לכבודנו. יש מה להסדיר ולהתקין ובלבד שלא יהיה ריב“.

באופן מעשי מציע השר להמשיך בחפירות „המפארות את עברנו“, ויחד עם זאת לא להתערב בתכנון רחבת הכותל הנתונה ברשות שר הדתות, ולטפל בענין גם במסגרת ועדת השרים למקומות הקדושים. גם בענין המחיצה מוכן השר קול לוותר על מנת להגיע לשלום בית: יהיה הכותל מחולק לשלושה: לנשים, לגברים ולאלה הרוצים להתייחד בצוותא עם משפחותיהם ועם המינים האחרים...

השר קול אינו מתערב בענין, כי לדעתו יעבור עוד זמן שהכותל כו' לו יחשף. ברור שהענין העקרוני אינו קיים כלל במדיניות משרד התיירות. בענין שמורת הדן, אשר מעורבים בה הקיבוצים הזקוקים למים ושמורת הטבע המטפחות את אתרי הארץ לא טיפל השר כלל. כאן גילת את ליבו — וזאת לשבתו שלא ניסה להימנע מכשת או לדבר גבוהה: הוא פשוט יצא שאינו בתמונה. בכל זאת „סיף ואמר, חייבים למצוא פשרה בין הדברים: שיתנו מים ל— קיבוצים ואתרים לרשות שמורות הטבע... אולי יביאו אדריכלים לפתרון בעיית המים“.

כברחבת הכותל מעדיף השר לאי כול את העוגה ולשמרה שלמה — הגיון חסר שחר ותכלית המעיד על רפיון ידים וחוסר חוש שדרה עקרוני.

ושוב חזרה הגישה הזאת בענין זיהום חוף הים של אשקלון על ידי צינור הנפט אילת—אשקלון. אם ברחבת הכותל אין השר יכול להתערב עניינים של אנשי משרד הדתות בענין הצינור לאשקלון מעורר משרד התחבורה והאוצר, וגם אין ברצונו לפגוע.

מתנחלי ראש-צורים מוחים על שינויכם ל"בני עקיבא" מפד"ל מנסה להפיק הון פוליטי בהטעיה

מאת סופר, דביר

התמרמרות רבה שוררת בקרב מתנחלי ראש-צורים על שינוי המפד"ל מנסה להפיק הון פוליטי מהתנחלות זו ומפרסמת כי המתנחלים שייכים לתנועת "בני-עקיבא" הקשורה למפלגה בעוד שלמעשה הגרעין שעלה על הקרקע נמנה עם תנועת הצופים.

רשימה זו מופיעה גם ראשי-צורים ומצווין כי התיישב שם גרעין של בני-עקיבא. מתנחלי ההואהנות אמרו לו כי למרות ששר הפנים מ. ת. שפירא ידע כי גרעין צופים התנחל בראש-צורים — הוא חזר בנאומו בפתיחת הכינוס העולמי של "הפורח" על הגורסה כי "בני-עקיבא" עלה על הקרקע. נוכח שורת פעולות זו של המפד"ל ברור למתנחלים, כי ה"מפד"ל מתכוונת להפיק רווחים פוליטיים לקראת הבחירות. ב"עיקר מבנות הטעיה זאת לאור העובדה שהדור הצעיר במפלגה טוען, כי הנחנת מפד"ל אינה פעילה מספיק בתחומי ההתנחלות בשטחים המיוחסים.

מתנחלי ראש צורים הם חברי גרעין ארצי של צופים דתיים, שתוגבר עלידי קבוצה של בני הקיבוץ הדתי, שנויסו לנח"ל. עד כה יצאו גרעיני הצופים הדתיים להשלמת קיבוצים של תלבושת הקיבוץ הדתי.

במקס העלית על הקרקע כי ראש-צורים, בו השתתף השר ד"ר י. בורג, צוין, כי הגרעין המתישב שייך לתנועת בני-עקיבא, הדבר פורסם גם במודיעות וגם בהזמנות לטקס, ולא ידועתה של הנהלת תנועת בני-עקיבא.

יתר על כן, מפד"ל מירמטה חדרה בחירות גדולה, בה ר"ש ש"ס יואחזיות בשטחים. ב"

21.45 במקום עליו. 22.00 חדשות.
22.05 עשרים מי יודע. 22.50
מרת קלות. 23.00 וירטות. 23.00
מקצבים על כדור חיים. 24.00
שבת.

רשימת

11.31 ציורי ימים בחור
שבת — אבני דהן 11.31
מרת. 12.00 חדשות. 12.02
השבוע — קארלו מונטהוזה
מדיקאל. אסטר. קאסי. ראסור.
12.15 יידישיות לתעמולה בתעמולה
— יידישיות. 12.15
זה — הסמלון בירון ביינס מדי
אן מדיקאל. 12.15
גומאן ושוסן. 12.00 חדשות. 12.05
קונצרט לשעת הצהרים — ואקאס
המתיחה. מאריטאנה. דוניצטי
קטעים מתוך האופרה. לינדז די
שאמנר. (מוצח: מולד סראטין)
באלסה: המתיחה. המועצה. 14.00
חדשות וסקירת עיתוני הצהרים.
14.10 לאס ולילד — קטעים מתוך
מנישה עם המאוינים שהתקיימה
ב.חאן בירושלים. 16.45 חדשות
בעניני בחירות. 17.00 חדשות.
17.05 מוסיקה ליום ראשון —
שאייה: מאסה ועירה. 17.55 חיים
בקונגרס העולמי ה-5 / מדעי ה'
יהדות. 18.00 חדשות. 18.05 על
עבודה ועבודה. 18.35 באתר ה'
רה. 18.55 לחקלאי — סקירת
שיווק שבתות. 19.00 חדשות וחד
דעות. ספר על בר. 19.05
פרקי היסט. בתנ"ך: איוב. חיים
ליה. ליה. 20.00 חדשות. 20.05
חיים וחד. 20.55 סיכום

21.45 במקום עליו. 22.00 חדשות.
22.05 עשרים מי יודע. 22.50
מרת קלות. 23.00 וירטות. 23.00
מקצבים על כדור חיים. 24.00
שבת.

11.31 ציורי ימים בחור
שבת — אבני דהן 11.31
מרת. 12.00 חדשות. 12.02
השבוע — קארלו מונטהוזה
מדיקאל. אסטר. קאסי. ראסור.
12.15 יידישיות לתעמולה בתעמולה
— יידישיות. 12.15
זה — הסמלון בירון ביינס מדי
אן מדיקאל. 12.15
גומאן ושוסן. 12.00 חדשות. 12.05
קונצרט לשעת הצהרים — ואקאס
המתיחה. מאריטאנה. דוניצטי
קטעים מתוך האופרה. לינדז די
שאמנר. (מוצח: מולד סראטין)
באלסה: המתיחה. המועצה. 14.00
חדשות וסקירת עיתוני הצהרים.
14.10 לאס ולילד — קטעים מתוך
מנישה עם המאוינים שהתקיימה
ב.חאן בירושלים. 16.45 חדשות
בעניני בחירות. 17.00 חדשות.
17.05 מוסיקה ליום ראשון —
שאייה: מאסה ועירה. 17.55 חיים
בקונגרס העולמי ה-5 / מדעי ה'
יהדות. 18.00 חדשות. 18.05 על
עבודה ועבודה. 18.35 באתר ה'
רה. 18.55 לחקלאי — סקירת
שיווק שבתות. 19.00 חדשות וחד
דעות. ספר על בר. 19.05
פרקי היסט. בתנ"ך: איוב. חיים
ליה. ליה. 20.00 חדשות. 20.05
חיים וחד. 20.55 סיכום

21.45 במקום עליו. 22.00 חדשות.
22.05 עשרים מי יודע. 22.50
מרת קלות. 23.00 וירטות. 23.00
מקצבים על כדור חיים. 24.00
שבת.

21.45 במקום עליו. 22.00 חדשות.
22.05 עשרים מי יודע. 22.50
מרת קלות. 23.00 וירטות. 23.00
מקצבים על כדור חיים. 24.00
שבת.

21.45 במקום עליו. 22.00 חדשות.
22.05 עשרים מי יודע. 22.50
מרת קלות. 23.00 וירטות. 23.00
מקצבים על כדור חיים. 24.00
שבת.

21.45 במקום עליו. 22.00 חדשות.
22.05 עשרים מי יודע. 22.50
מרת קלות. 23.00 וירטות. 23.00
מקצבים על כדור חיים. 24.00
שבת.

הכותל המערבי בוכה...

פוסה של ירושלים ומדוע לא יהיה תחת חסות העירייה? ואחר כך מגיע אמריקאי חרוץ וזוהף פרסומת ר' מצליח לסכך את אנשי משרד הדתות בצילום פרסומי זול ובתעלול כאילו הוא "קיבל" אבן מאבני הכותל, כדי להעבירה לתצורה נידחת ברחבי ארצות הברית.

אין טעם ומיותר לשאול: מי ה' אשם? כי אם מנגנים הדברים לכותל המערבי הקדוש, הרי אשמים כולנו. האשמה רובצת על כולם ללא יוצא מן הכלל. על כל אחד ואחד מאתנו. הכותל המערבי שייך, אם אפשר בכלל, לעמים בלשון כזו לגבוה, לכל העם, לכל יהודי ויהודי, ואם קורה מה שקורה, הרי כל יהודי ויהודי הוא האשם. אנו כולנו חטאנו וחוט' אים כלפי שרד בית מקדשנו. אנו כולנו נתפסים להפסיק את המחלוקת סביב הכותל.

לא נוחות חיפשו אותם רבנות ה' נהגים אל הכותל. הם היו נהגים אפילו בלי רחבה מרוצפת ויפה, ר' אפילו היה קיים עד היום אותו קיר ממול לכותל. הם היו מתפללים אפילו לו בלי מסגרים על הכותל. אפילו בלי דרכי גישה נוחים, ובחודאי בלי טליפונים ציבוריים לידו.

הכותל המערבי אינו שייך לאף אחד ושייך לכולם.

ייתכן שאסור היה לגעת בכותל ובסביבתו, ולהשאירו כמות שזאת חי בזמננו של העם. יתכן שאם היו משאירים אותו כפי שמצאו אותו — לא היו קורים כל אותם מחזות סבי' שים וגילויים מדאומים שאירעו בו בשנותיים האחרונות.

אך משהחלו "לדאוג" לכותל ה' מערבי — הותרה הרצועה משהח' לה תדאגה לדמותו של הכותל המע' רבי', נתגלו "דואגים" רבים ר' נשתכח הכותל וכל מה שהוא מסמל. היום ישנה רחבה מרוצפת ויפה, יש ממגנים לכותל, יש דרכי גישה נ' חים, יש אפילו טליפונים לכל דורש, יש בתיכנסת לידו, יש הכל, גם שערוריית, גם סקנדלים, גם מריבות וקטטות.

הרבה "הרבה דמעות נשפכו על יד אבני הכותל. היום בוכה הכותל המערבי. היום דומעות אבני הכותל, מל שגאתינגם הסתגלים לידו, משה

היום הזה — בא מוקדם ומחר יותר משחלמו רבנים רבים מתוכנו. אף אחד מאתנו לא ישכח את אותו יום בו נתבשרנו: הכותל המערבי בודיע, אי אפשר לשכוח יום כזה. דעות כי אלה, היונו כחולמים, אנשים לא האמינו למשמע אזניהם. כמה נתי קאנו בבני ירושלים שכבר בשעות הראשונות לשחרור הכותל, נהרו אליו והתפללו לידו. מי אינו זוכר את הצילום המפורסם של שלושת הצנחני' נים הראשונים ליד הכותל. איזה מבט טקן בעיניהם של שלושת הצעירים המחזיקים את כובעי הפלדה בידיהם ומביטים באני הכותל כלאמאמינים, מרוצים.

ואחר כך באה התחרה העצומה, רבבות — רבבות מכל חלקי הארץ ר' מחוץ לארץ נהרו אל הכותל המערבי. אנשים ונשים שזכרו את הכותל מביקוריהם לידו לפני קום המדינה, צעירים ונער שחונכו על סיפורי ה' כותל, תיירים מעבר לים שהכירו את הכותל מצילומים וציורים, דתיים ר' לאדתיים, הכל נהרו אל הכותל. הנה, חשבו רבים, משהו נשגב וגדול ה' שייך לעם כולו, הנה משהו המאחד ומלכד.

ואז באה האכזבה הגדולה. לא עב' ר' ימים רבים וגם הכותל המערבי הפך, כמו דברים רבים במדינת תנו, למשהו חוקק לבעלים, לתיות הש' תיכיות, למוסד אחראי, למנהלים, ל' מכוונים, והמחלוקות הגדולות החלו, קמה הצעקה הגדולה: לחקים מחיצה בין גשים וגברים, או לא לחקיקת? המחיצה הוקמה, מחיל השדים סביב הכותל לא נשתיים, הוא רק החל, למי יהיה שייך הכותל — למשרד הדתות, לעיריית ירושלים, לועדה ממסלית מיוחדת, ואולי למשרד ה' במחון, או ששא נעבירו לרשות ה' מנת העבאית?

אין זה משנה איזו הכרעה נפלה. שכן מיד התעוררה בעיה חדשה: חפירות ארכאולוגיות, כן, או לא? היכן לחפור והיכן לא? עד שלא בא הקץ לויבות זה, צץ חדש: ה' ריפורמים רוצים לערוך תפילה ליד הכותל, להרשות להם, או לא? ואם כן, באילו תנאים? ואחר כך נתי משרנו: הרבנות העבאית סיימה הפ' קידה בסיקוק על הכותל, הוא ה' עבר לרשות משרד הדתות, יפה ר' נאת, ומר מדי קולק, חרק יננים, מה פורש, הרי לכותל הוא בתחום שיי'

לעמנוי ישראל היה השבע, סיפור נצחון, שהתרחש במקום, שהפך ל' דאבינו הגדול, כעין שדה קרב, בי סיפור זה לא נחסכו פרטים ופרטי פרטים על הכוחות המשתתפים בשני המחנות, על התחבולות שנקטו על ידי המנצחים ועל אמצעי הלחימה שאוחזו בהם, היה אפילו תיאור על מצעד נצחון שערבו לאחר תום הק' רב, לא היו נפגעים בשני המחנות, אבל, אנו חשנו עצמנו מאד מאד נפר געים, ובלי ספק היו שותפים לה' גשה ו' רבים — שקראו על הפרשה

ומכן, ד"ר מאיר הצליח להתפלל ליד הכותל המערבי, נצחון כביר, פליגות של חברי תנועת הנוער, בני עקיבא שסרו עליו מסל משמר, מ' הל בית החולים, שצרי צדק גיש אל אבני הכותל, כך מספרים בדרי מסיות העתונים, והתפלל, צעירי, נסורי קרתא וניסו להפריש לו, הונכו, אף הוכה, איש לא הצליח ל' גשת אל הדיר מאיר, הריע בעצלת עתון אחר, לאחר התפילה, הקף על ידו סימון וזה כולם צעדו בצוותא יפה, אך אשר פעם סלך קדמון, חכמו עוד נצחון כזה ו'.

לא, אין אני מתכוונים כאן לעסוק בפרישת ד"ר מאיר מנהל בית החר לים, שצרי צדק, לא פעם אחת ולא פעמיים הבענו התנגדותנו לגילוי קנאות וקיצוניות.

הכוונה היא כאן לעסוק בנושא ש' היינו מעדיפים שאל לעסוק והוא — כותל קדישנו, הכותל המערבי שהפך לנושא, כמעט לנושא יומיומי, נ' שא למותרות, לידועות מרעישות, נ' שא לסקנדלים ציבוריים, לדיננים, ו' כוחים, על ידו מתרחשים מחזות סבי' שים של מחלוקות וגילויי שגאה ר' איבה, הוא הפך לסלע מחלוקת לבע' לית ואפסירופסיות.

אין צורך ומיותר לנסרי לומר מה היה הכותל המערבי ומה הוא כיום לכל יהודי ויהודי באשר הוא, אין תדגמא בשום אימה ולשון ליחס בין מקום קדושה לעם, כמו בין הכותל המערבי לעם ישראל, מיותר גם לספור עתה את תיחס שנוצר בין העם לכותל בעשרים ואחת השנים ש' לא ניתן לנו לגשת אליו, שיכולנו רק לחביט בו מרחוק בערגה וכיסוסים, ולחלום על הים שנוכל לגעת ב' אבניו.

מגיטו ווילנא לא שלחו לכבשנים

שלושים שנה לשואת ישראל באירופה

נאמר, שאם לא יסגירו את וויטנברג עד שעה שש בערב, יגיעו מקובנה אווירונים ויפציצו את הגיטו. בקרב הציבור היהודי החלה היאבא קול טראגית: חלק היה בעד התנגדות והגנה על וויטנברג, ואילו חלק אחר סבר, שאין הגיטו מחויב להיכחד בגלל יהודי...

באותו הזמן כבר שרדו ממנה ועשר רים אלף יהודי וילנא שנמצאו בעיר ערב כניסתם של הגרמנים. ילידי גיטו אלף בלבד. שלושת רבעי היהודים של קהילה מפוארת זו כבר נחו איפוא בקברים החמוניים בפונאר, או בבית הסוהר האיום אשר בלוקישקי, אף על פי כן חשבו היהודים, כי אין להתנגד לתליינים הגרמניים.

הסוף היה שוויטנברג נסרד מחבריה, מינה במקומו את חבר המפקדה אבא קובנר ומסר את עצמו לידי הגיסטפו. מיד הוצא להורג.

1.

בשלב האחרון הפעילו התלוצצים האמצעים השטניים שחיו ברשותם כדי לשטש את הרציחות ההמוניות ואת פשעיהם האכזריים. בשעה שהנאצים ראו כי קרובה תבוסתם ותתכוננו לסנת, גייסו אנשים מיוחדים שנצטוו להוציא את הגופות מן הקברים ולשרוף אותם.

לשריפת המתים בחרו גם היהודים שהוצאו מבית הסוהר, שמוזו עליהם בינם ובליהם, וצוים להוציא את הגופות אחת אחת — התקינו סוקר ענקי ויום ולילה שרפו את המותנים. את האפר שזרזו בשדה וחרשו את האדמה במרקטורים שלא ישאר שום סימן ממעשי הוועה המחרידים שעם־הרוצח חים ביצע במקום זה.

אחד מניצולי התופת הפינאריה מת אר את מחזה „שריפת־המתים“ בתיאטרון מוצע זה:

כאשר נפתחו הבורות, מצאנו קבר המונים אחד שמנה תשעת אלפים גופות. המתים שכבו שכבות־שכבות מכוסים בסיד. בקבר שני נמצאו מתים. אצל כל הילדים לא היה סיד. סימן של כבוד, לפי הלשונות המר שטות של הפעוטים, אפשר היה להניח שנקברו חיים — — —

אולם גיא־ההריגה בשדה „פונאר“, כמו מחנות ההשמדה באושוויץ, מאי־דאנק וטרבליאנקה, לא סקחו את עיריניהם של עמי הגוים לראות נכוחה מה צפוי לעם היהודי אם לא יעמדו במערבם נגד אונדו גופו ונשמתו.

לאו דוקא גרמנים צליכים להיות המוציאים לפועל של ההמתות. אפשר שרק הגרמני יהיה המצווה, ואת עצם פעולת ההשמדה יבצעו אחרים. את תהליך ההשמדה יש לבצע ב־סודיות, אסור שיודע לאיש מקום ה־הוצאה להורג, בכדי שאלה החיים עדיין לא יתקוממו.

אלא שגם בצינוק מחריד זה, שלא היה אלא „פרוודור“ להעברה לשדה פונאר, חיו היהודים האומללים, את חייהם המרים מתוך תקווה קלושה או־לי, אולי יינצלו מכף־החלץ. הנה קוריוז אפייני לחיי היהודים בתקופת־אימים זו:

לאחר הכיבוש הגרמני היה בוילנא מחסור במנקי ארובות. אף מנקי ה־ארובות היהודיים קיבלו רשיונות־תנועה מהגיסטפו וחורשו לצאת ול־הכנס לגיטו באין מפריע.

כאשר נודע הדבר לתושבי הגיטו, עשו על „מקצוע“ מכובד זה עורכי־דין, רופאים וסוחרים, היודנטס פתח קורסים מיוחדים ללימוד ניקוי הארובות. המקצוע נהיה לחשוב ביותר, וכ־שנראה דמות שחורה מסתובבת בגיטו בפנים ספייזים, כששני דללים עם סיה לצדדיה, מיד שולחו בה אלפי מבטי קנאה. הנהיגו האיש המאויש ביותר, הפטירו העוברים ושבים כ־סי...

2.

אך בתחום אחד קיים היה זמיון בין גיטו ורשה לגיטו וילנא — בנסיונות ההתחמרות במרתפים ובבונקרים מתוך תקווה להסתתר מעיניהם הבורשות של הגיסטפו.

אולם המרצחים אסרו מלחמה גם על המסתתרים עד שגילו את מקום־מחבואם.

פלוגות מיוחדות של הגיסטפו התאספו במיוחד בכדי לגלות את ה־„מלינות“, כפי שנקראו בפי יהודי וילנא, ואלה שנתגלו הועברו תיכף לסור נאד וגורו עד אחד.

רק במאיוהל מאד חוקם בגיטו וילנא אירגון מחתרת שתפקידו היה להכין את השרידים לקראת התקוממות והת־גוננות־איש.

אולם כוס היגונים עברה גם בוילנא על חברי המחתרת היהודית. לגיסטפו נודע על פעילותו של מפקד אירגון הפרטיזנים איציג ויטנברג שנמצא ב־גיטו. מיד גיחו אולטימטום למועצת הזקנים להוציא את ויטנברג חי ולמסור אותו לידיהם. אחרת איימו להפציץ את

3.

סה בין גיטו וילנא לגיטו ורשה, שהיה תשני בגדלו אחרי גיטו ורשה? לכאורה גורל אחד היה ליהודי שתי הערים, שהיו מרכזים יהודיים ראשיים (הוא עלה על גיטו לודז'). בפולין שלפני השואה, אך התבדל ביניהם היה רב מאד בצורת חיסולו על ידי הנאצים האדריים.

הסורענות והשואה ירדה על יהודי ירושלים דליטא כשנתיים לפני ראשית החורבן של יהודי ורשה. תהליך החורבן של מרכז יהודי זה התחיל בו ביום שקלנסי חוטלר עברו את תנביל הרוסי.

לויילנא נכנסו הגרמנים בתוך פולין שים לעיר האויב אשר כל האוכלוסיה, ביוחד האוכלוסיה היהודית, חשודה ת־הה בתשתייכותה או באהדתה הגלויה לרוסיה הסובייטית. בגלל החשא ה־גדול והגורא הזה נעמדה האוכלוסיה כולה „מחוץ לחוק“.

יהודי וילנא לא הישלו את עצמם מרנע כניסתם של הגרמנים לעיר שה־רשעים יאפשרו להם לחיות, אפילו מתוך רעב ומצוקה. אעפ״כ — תמיד אותו ה־אף על־פיכך היהודי שזיה מקור בטחונו בגלות הארוכה — היו מעטים שקיוו שאולי בכל זאת אפשר יהיה לחיות ולהתקיים חחת שלטון הרשע עד יעבור זעם.

אך עד מהרה באה האכזבה המרה גם לאופטימיסטים המושבעים.

הגרמנים לא ניסו אפילו להערים על יהודי וילנא. הם לא פיתו אותם כלל להשלים עם חיי עבדות בזוהר, כפי ש־עשו בניטאות פולין הקונגרסאית.

המרצחים לא טרחו כלל להעביר את הקרבנות היהודיים לתאי הגזאים ול־מחנות ההשמדה „איי־שם“ במרחקים, לגיטו וילנא היה מחנה השמדה בקר־בה העיר. זה היה ה־פונאר, שדה פתוח, כסה קילומטרים ליד וילנא — בתוכו גורו בדם קד ובאכזריות שאין המה האנושי מסוגל להשיגה, למעלה ממאה אלף יהודים שהוצאו בהמוניהם מגיטו וילנא.

הקרבתנות בעצמם הוכרחו לכרות קבר־רים המונים, וכך נקצרו במטחי יריה ממבונות־יריה שהוצבו מסביב לקבר־רים. לאחר שתלויים נפלו לתוך ה־קברים מתבוססים בדמם נסתמו מיד בסיד ובצפר ע״י השותפים לרצח — הליטאים, ומרצחים שבירים מקרב ה־תושבים המקומיים.

מאסר 15 שנה ל-2 מחבלים

שוחר

קרוב ל-30

נעצרו בעקבות
האלד קיבלאו
שני רימונים ע
ביד לחודש זה
צרכ.

כזכור גרמו הרימונים
של לפציעת איש מס
היגב מקומי מבני הער
בשכמ. בין המשוחררים
מקומי עבדול ראוק אמירה
עקב רצח הסוחר בשכמ.

שני צעירים משומרון נדונו אתמול בבית המשפט הצבאי בירמאללה למאסר 15 שנה, מזה 5 עם עבודת-פרה, לאחר שהורשעו בהסתננות מזוינת, נשיאת נשק, השתייכות ל"חזית המאבק" (פלג של "אל פתח") ונסיון לרצוח את מושל שכם.

מהעדות נובע שהנאשמים הם שכירי הרב, שהיו מוכנים לחבל ולרצוח תי כזות 5 דיוג לחודש שהוצעו להם ע"י שותפיהם. לפיכך לא מצא בית המשפט מקום להקל בעונשם והטיל עליהם עונשים כבדים.

שני הנאשמים, עלי גבר איברהים אברל גבר, בן 20, מסלפיה, ואחמד מהסוד עבדל רחמן זרחין בן 20, משכם, סירבו לקבל את הצעת בית המשפט למנות להם פרקליט ומענו למעמד של שבוי מלחמה בהתאם לי אטות ג'נבה. אולם בית המשפט דחה את בקשתם והחל בבירור התביעה לגופה.

התובע, סג"מ יוסף לב, סיפר בבית המשפט כי ב-12 במאי 1969 עברו הנאשמים את הירדן יחד עם עוד 6 אנשים. אנשי החוליה והנאשמים ביניהם עלו על שדה מוקשים ב" בקעה ורוב אנשיה נהרגו. בעוד שר שני הנאשמים נפצעו פצעים בינוניים סוור של צה"ל שהגיע המקום הגיש לנאשמים עזרה ראשונה והעבירם לבית החולים הדסה לטיפול רפואי. אצל הנאשמים נמצאו רובה סער מסוג קלשניקוב, רימוגי יד, חמישים מוקי של כפתור ומרי חבלה ותחמושת. בנסיגת ומרי נגד רכב ואדם. ב" היותם בב" חולים מסרו הנאשמים עצמיות לחוקיהם ותוך כדי כך הת" נ"ר כי הם התכוונו לבצע כמה פ" עולות חבלה בשטחים ובישראל, וכן הצהירו כי בתוכניתם היה לרצוח באחד חלילות גם את מושל שכם. לפני מתן פסק הדין וגזירת העז נש לא מסרו הנאשמים בעובדות, אך השמיצו הצהרות פוליטיות ושוב תב" זו להכיר בהם כשבויי מלחמה.

זאת המשפט בהרכב רב סרן יוסף גרנס נשיא, סרן טיכו פושר וסגן מר" דבי שאול — לא קיבל את בקשת הנאשמים למעמד של שבוי מלחמה ובימוק שאין הם שייכים לצבא סדיר של מדינה שאטות ג'נבה חלה עליה. אלא הם משתייכים לקבוצת מרצחים וסחבלים שכל מטרתם לפגוע בחיי יזרחים שלווים ולשבש את החיים ה" תקינים והסדיר הציבורי.

בית המשפט קבע בפסק דינו, כי

גזבר אחי האלים בשכ נידון על פעילות חבלני

חמש שנות מאסר נדונו אתמול על גזבר מחלקת המים של שכם, מרואן אלששתרי, לאחר שנמצא אשם בהשתייכות לחזית מית לשחרור פלשתינ וקשירת קשר לביצוע הפלות בכפר סכא ולהטלת רימונים לעבר אנשי משמר הגבול בכפר השעון בשכ. הנאשם הודה ב-22 פרטי אישום שר נגעו למעלליו במרחב חיפה וביתר חלקי הארץ (טבריה, חדרה, רחובות ואזור תל-אביב). הוא הואשם כי שר טט מרחבי הארץ ברכב גנוב, כשצ" קים גנובים או תלושי דלק שמצא במכוניות הגנובות משמשים אותו ל" קבלת דלק במרמה ותוך כדי זיופים. הנאשם הודה כי באחד המקרים גנב אוטובוס שחנה ליד ביתו ב" מתפרעים צעירים נכלאו

מתפרעים צעירים נכלאו

שלושה נקרים בני 16 שהתפרעו בעת נסיעה באוטובוס מתל אביב לפתח תקוה, והתעללו בנערים ובנעי יות, נכלאו לחקירה על ידי משטרת תל אביב. בהשגת הלוות באוטובוס במוצאי שבת הפויתו המתפרעים מילות גנאי וגר דובים, ואף חספו כיפתו של אחד ה" נערים המותקפים ולגלגו בגסות על סיבת תביעתה השלושה. שניים מהם מפית ואחד מפרס כ"ץ, הועברו מיד למעצר.

גם אלוז — בעקבות דיין — מבקש פירסום פרוטוקולים

— מאת סופרנו בירושלים —

בעקבות פניות שר הבטחון, מר משה דיין לראש הממשלה, הגב"ר גולדה מאיר, שתורה למוכיר הממשלה לפרסם כל הזכר ממשלתי ב" ענין ההתיישבות וההתנחלות בבקעת הירדן ובבית שאן, פנה גם סגן ראש הממשלה השר יגאל אלון, למוכיר הממשלה, בבקשה להעמיד לרשותו חומר זה לצרכי פרסום.

פניות מר אלון אל מוכיר הממשלה, התקבלה אתמול בבוקר, לאחר ש" לטבת שר הבטחון פירסמה הודעה ב" ענין זה עוד במוצ"ש. לפי התקנון הרשמי של הממשלה, רשאי כל שר לעיין בפרוטוקולים, אך ל" אין כל רשות לתת להם פירסום. לא התפרסם פרוטוקול של די

לא יותר לפירסום. בירורים על אפשרות "תכנית הורוביץ" בחצי מר פליסה הררה, נשיא הבנק הבינאי (19.7) את הארץ, לאחר פירוק י"ל ע"י

צו מניעה זמני נגד חזון שרצה להופיע בתפילת שבת בליווי מקהלה וקמרטון

צו מניעה זמני, האוסר על חזון להביא מקהלה לבית כנסת, ניתן ביום ו' בכ"ח משפט השלום בחיפה, לבקשת ועד בית הכנסת המרכזי, שבקרית מוצקין.

בקרית מוצקין, אך נמסר לפני שנים להתחזקת שימוש לאגודת בית הכנסת הרשומה כאגודה צוהמנית.

המבקשים טענו בכתב תביעה, כי מלוח בתצהיר, כי במלאת שנה ל" פטירת חזון בית הכנסת, פנה בנו בבקשה לוועד בית הכנסת לערוך תפילה כשליח ציבור ולעמוד לפני התיבה לרגל יום הזכרון למנוח. הועד טוען, כי נעתר לבקשה, אך לאחר סכן הודיע החזון, כי יערוך את התפילה בלוחית מקהלה, עמה נהוג הוא להופיע בתכניות "קול ישראל".

המבקשים טוענים, כי הנהלת בית הכנסת התנגדה להופעת המקהלה. כי קובעה כי ניתן היתר להופעת החזון לבדו, ללא ליווי מקמרטון, חרף כל זאת, נאמר בכתב תביעה, גזעו מתפללי בית הכנסת כי החזון חזר פיע בשבת בבית הכנסת ובידו מכי שיר "קמרטון", כשהוא מלווה על ידי חברי מקהלה. התובעים חושפים, כי נעשו נסיונות במקום למנוע מ" הנתבע את הופעתו יחד עם המק" חלה, אולם נסיונות אלה נכשלו. חי נתבע פרץ — לדברי כתב התביעה — ועלה בכוח, עמד לפני התיבה והתפלל, כשהמקהלה עוזרת כנגדו. הדבר נעשה תוך שימוש במכשיר "קמרטון", שלדעת אנשי הועד אינו הולם את אורית הקדושה והשקט של תפילה בבית הכנסת יהודי.

התובעים טוענים, כי חלק מהציבור התרעם על קיום התפילה, עם מקהלה רעשנית, בניגוד לרצונם, וכי תוצא מחילוקי דעות בין המתפללים פוצי שערוריה וריב דברים, שנכבס הגיעו לתגרת ידים.

לדברי התובעים קיים חשש, כי החזון ינסה לחזור ולהפריע לקיומן ונ"י הולו התקין של התפילות בבית הכנסת, על ידי שיופיע שוב לתפילה עם מקהלה.

השופט ישמע את טענות שני הצדדים השבוע.

נשק

הישימי במלחמת אלות גנרל יקובו

הדרומי מזרחי של ג"י ששלטונות לאגוס יס"תוח בחבל זה מסדרון שדרכו אספקה לביאפורה.

אשינגטון סרסם הנשיא ניכסון לה דחופה לניגריה הפדרלית ול" פרה וקרא לשתי המדינות להסכים ויש העברת מזון ותרופות — מסר הבית הלבן. מר ניכסון איגרות בנוסח זה גם לצלב ולארגונים אחרים השולחים לביאפורה.

ה נמסר כי כ-6000 מחיי מוצבים בכמה רובעים של האיה וכן סביב העיר הור

הצו ניתן על ידי השופט י. אפל ביום, במספר צד אחד, וקובע כי על החזון אברהם סלומון, להימנע מל" הביא מקהלה כלשהי לבית הכנסת, אך אין בצו כדי למנוע את כניסתו של החזון בעצמו לבית הכנסת לשם תפילה.

אגודת בית הכנסת המרכזי בקרית מוצקין פנתה לבית המשפט, באמי צעות ער"ד אליועזר פייכמן, וביקשה את הסעד כנגד החזון, בטענה כי המשיב הינו בנו של המנוח משה סלומון ו"ל, ששימש כחזון בית הכנסת עד לאסירתו בחודש אוגוסט אשתקד. לדברי המבקשים נמצא בית הכנסת בבעלות המועצה המקומית

צו מסקנות ועדת הכלכלה בענין ישוב ההר

ועדת הכלכלה של הממשלה לגבי מוצבם הכלכלי של ישובי לשיקומם פורסמו על ידי הועדה הבינממשלית שאף להעביר את המסקנות לוועדת השרים לעניני כלכלה

ענפים ליצוא, להעניק מעמד של אזור פיתוח א' לפרוזדור ירושלים ולהעניק למתישבים הכשרה מקצועית מתאימה הנחוצה לפיתוח מפעלי תעשייה וק"ט. נוסף על כך, המליצה ועדת הכלכלה של הכנסת על השתתפות ה" ממשלה בהוצאות המוניציפליות של הישובים, וכן על הקמת ועדה בינ" משרדית בדרג גבוה לביצוע ההמלצות והעמדת חזון השקעה נוסף לרשות המתישבים.

מבצע לביטוחות בדרכים בכתי הכנסת של פתח תקוה

מבצע הסברה סקיף למניעת תאונות בדרכים נערך בשבת ב" 135 בתי כנסת בפ"ת ובסרבריה. מטעם המו" עצה הדתית והמועצה הלאומית למני" עז תאונות. הדרשות שנשא הרבנים לפני ציבור המתפללים עמד בסימן "ונשמרתם לנפשותיהם", גידונו כללי הביטוחות והזהירות בדרכים והצורך בשמירת השבת.

בחזור שפורסם מטעם המועצה הי" דתית וחולק בכתי הכנסת נאמר, כי בשנה החולפת נפגעו באזור גפת

כלכלה כוללות שור חן : בדוקת אפ"י ההתישבות ב" מועדף, להמשיך כיושבים חקל"י המים לאלה ל במהירות את המים שתוכננו את מכסות ה" אם לתכנון, לה"ר במתן תוספת ד תוספת מכסות ש עזרה בפיתוח

אופק

חיות לאומני — הכריו נשיאה של לציון יום השנה

ככוחות עצמם, הנות פעילותם של לאחר שהובסו

קולנוע

תל-אביב

אוריון - הבולשת (2)
אופיר - לילה טוב גבי קמפל
אסתר - שכירי חרב (2)
אלנבי - רומיאו וז'וליה (11)
ארסון-דוד - רצח האחות

בן-יהודה - המלחמה אחרי
המלחמה (10)

גורדון - גברת חסרת בישה (6)
גת - אלכסנדר המאויסר

הוד - עד הבגידה

הנמר - טום דולר

זמיר - נישואים

הן - כוכב הדרום

ירון - שכורים בצמרת (2)

מגדל - כולנו אתה שרוף (3)

מקסים - חקדקס (7)

מתמיד - סילבר דולר

סינרמה - ציפי צ'ייס, בנג בנג

סמדין - מצור (5)

עדן - אפסנה

פרץ - הצוללת הצמיבה (9)

פאר - מצחיקנות (8)

צפון - שנת 2001 אודיסיאה

בחלל (9)

שדרות - צעירים ומוסחתים

תסלה - האמריקאית היפה (3)

תמר - מלכות לאינספקטור

תל-אביב - המלך ואני

רמת-אביב - חבריכה (9)

מוד, שכון-דן - תלה אותם

רם, רמת-החיל - עם בוא

חורף ב"ר

תל-אור, תל-ברוך - השיעור

הפרטי ב"ר

צפון - 2001 אודיסיאה בחלל

אילת - נערות מבזקי

גל-רון - שיקאר

גנה - איש אינו רץ לנצח

חולון

ארסון - הנאשם (2) 7.15, 9

ב"ר: דיקטור רייטל

סבוי - מרגו שלי 7.15, 9.30

ב"ר: הדרך לתחילה

גיל - האקדוח המשתוק של

גורנגי

יוסית: הנלדיאטור המופלא

מגדל - קיסנדו הסלאבדים

יוסית: לכלוכיש

בתיים

רמת-יוסף - הנאשם 7.15, 9.15

רמת-גן וגבעתיים

ארבע - חנוכה של רומני

גל-אור - אבא רד סמך

9.30

הודעות לצבא

בנק ישראל

הופיע

נספח לדו"ח

בנק ישראל, 1968

הנספח כולל פירוט של נתונים
המופיעים בדו"ח, הסקורות ל-
נתונים ודרכי חישובם.

ניתן להשיג את הנספח באחד
צעות פניה לבנק ישראל, מחלקת
המחקר, תיד 780, ירושלים.

*

משרד החינוך והתרבות

האגף לחינוך הקלאי, ת.ד. 7036
הקריה

מכרז מס' 5.69

למכירת סורגים

מוצעים בזה למכירה כ-50 טון
גרעיני-סורגים, הנמצאים בבית
המפר להנדסאים הקלאיים, ידי
נתן, עכו, ד.ג. אשרה, טלפון:
047910042.

הסורגים יספר לקונה בתפוצה
בחדר בית-המפר, התעמטה על
המכונית תפוצע ע"י בית-ס.

הסורגים ישקל במאזני נשר,
הקדומים לבית-ס.

מועד האספקה בחודש ספטמבר
1968. פרטים נוספים אפשר לק'
בל אצל מרכז המסע של בית-ס.

את הצעת המחיר יש להגיש לכל
כסות הגרעינים לפי מחיר לפונה
אחת, במעטפת סגורה עם ציון

מכרז מס' 5.69, ולהכניסה לחי'
בת התעמטה, הנמצאת באגף לחי'
בנק הקלאי, רח' ד' מס' 8, ביתן

מס' 8, חדר 3, הקריה, ת.א. ת.ד.
7036, בצירוף ערכות בגבולות
10% מערך התעמטה.

המועד האחרון להגשת

ההצעות הוא יום רביעי,

20.8.69, שעה 12.00.

אין האגף לחינוך הקלאי מתחייב
לקבל את התעמטה הנבחרת ביותר
או הצעה כלשהיא.

*

בנק החקלאות לישראל

בע"מ

הודעה למחזיקי 6%

אגרות-חוב 1964/73

תשלום רבית ופדיון

קרן

החל ביום 25.7.1969 ואילך תש'
לם הרבית על האגרות הנ"ל ות'
סדה הקרן, כדלקמן:

אגרות-חוב למוס"ז
תשלום רבית: תלוש מס' 16
ייפרע, בכפופות לתנאי התעמטה.

נגד מסירתו במשרדי הבנק.
פדיון קרן: בתתאם לתוצאות
התגרלה תסדנה אגרות החוב
למוס"ז, שהספרה האחרונה שלחן

יא 7 (שבע), בכפופות לתנאי

שראליה
דים

בחירות
סניף

20.00

ליסא בי

21.00

בלפיד

אג"י, ישר

ישראליות
19.00

לילון קרית

גורנסונקל

סקציעי -

יות ה

ה

אין כח

בוט ביו

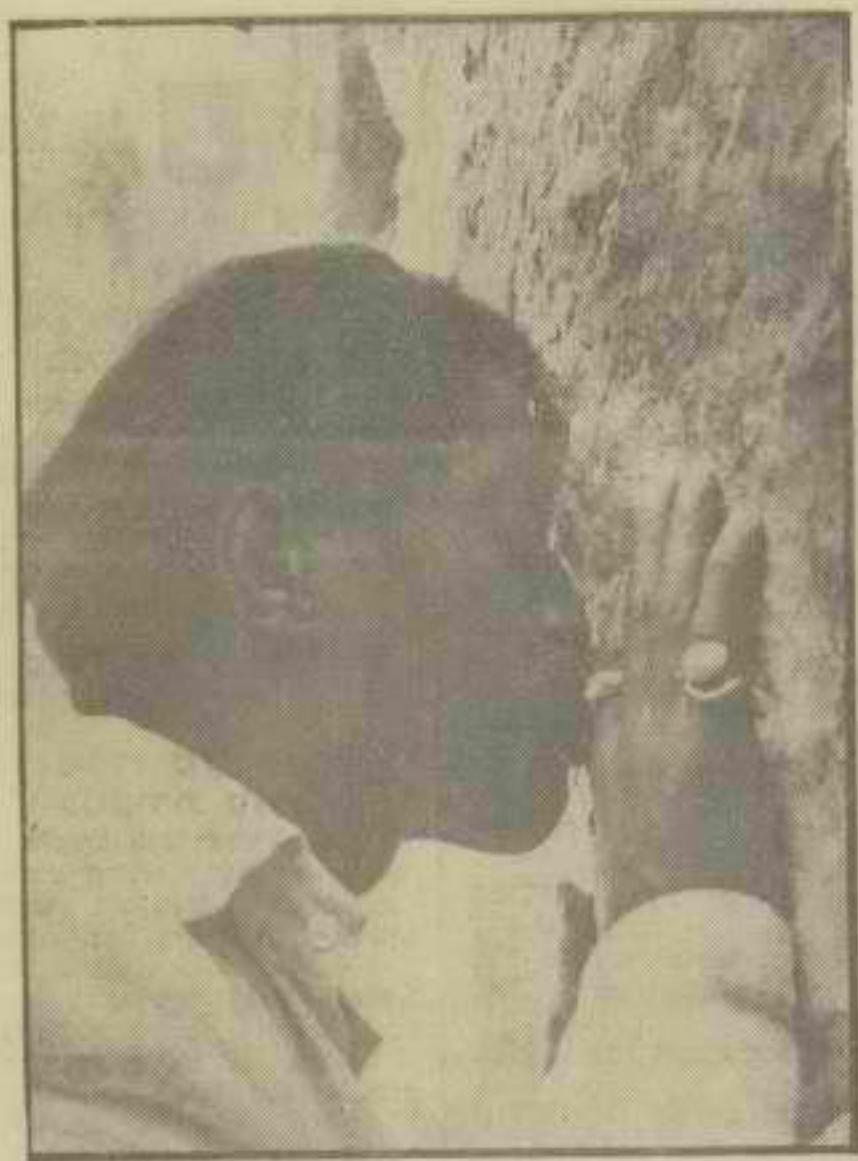
האיו
השביתה
השביתה
הצו
רשות ה
וועדת ע
ני השר
מכיוון
כן מכ
מית לבו
תה. ש
מצב כ
שעם ה
סלונדו
בישיב
ני רשות
הארצי
נאי ישר
א. ת
רשות ה
צורת ש
החשכ

א א פ

אחול
גית זכ
של החס
הבחירות
החל מ
הכללת
ת 11 של
הבחירות
קיבל תש
לית — ז
מבקר ה
ביקורת
בהם ועד
עוד נא
כל ועדת
המחוזות
לשכות פ
ככל האס
התמדרות

הי ב עו מא

הביקורת
בכפר סיר
שנותרו מ
שעברה. כ
בלתי נ
המערב

הבדון היהודי שחום העור סמי דיוויס מנשק את אבני הכותל המערבי בסיוורו בעור העתיקה בירושלים, כשכיפה על ראשו

סמי דיוויס באחד ממוצבי צה"ל

נעצר חשוד במתן
שוחד לפקיד
עירוני

בין העצורים
ברצועה — נערות
ותלמידי תיכון

לרו להם
לעבודה.
שיופעלו

האסיר
והדוורים

דבר
אכיב ב.
אך רואה
לדבריו
לעבודה
קיסת צע
יור סדר
היוג.
לעבודה
סול לעי

דבר.
לשבות
לשכורת.
כיב.

ות ת

פור
מות

כ
פנסיה
שיש
א הע
הוא
חיסה

נשר
פרמיה
כד ב
ויש
לי מ
לכך
כ.
תעשה
הסר
דשנים
יצור

די ת
בת
שה
מפרס
זאת.
ה

ירושלים והטיפול במקומות הקדושים

— מאת סופר מיוחד —

המקומות הקדושים בירושלם זקוקים כמקומות משיכה להמרים, יצרו מימד חדש לתיירים. לא היה ידוע גם מי יהיה שוהן החורף ותיירות הפנים. ה' האחראי על המקומות הללו. תמורה המכריעה, שהלה בתול' בימים הראשונים טפלה בהם הרבנות הצבאית. תוך זמן קצר עבר הטיפול בהם לידי משרד הוקדש לכל מבצע אחר בעבור עבר הטיפול בהם לידי משרד הוקדש לכל מבצע אחר בעבור הדתות. צריד היה להתקין סד' דות. זשקום בירושלים. יש לז' דתות. צריד היה להתקין סד' דות. זשקום בירושלים. יש לז' רים, לעשות מאמץ גדול כדי כור מי בניות השכונה החדשה, לשקם ולשפר וכדי להכשיר את בגבעת המבחר ובגבעת התת' לין של האומה ומרכזה הדתי, המקומות הללו לגמירת המונים. מושת, הקמת בנייני האוניבר' ותלפיות היצירה הרוחנית ה'

צמודים אליו בין קשת רובינ' סון לבין שער המוגרבים. אל הכותל צמודים צנורות ביוב, בתי שמוש של הערבים. כל זה הוסר ושונה, הדיירים קיבלו פרווים. פונה גם בית שטראוס ליד הכותל, שבו תוקם ספריה של הכותל המערבי. אדם מיוחד אוסף מהספרות והעתונות את המקומות שבהם מוכר הכותל המערבי, הרי זה מר מ' גשורי. הוא הגיע כבר לאלפים סימו' גים י' המלאכה מרובה.

נפתחו המרתפים שמתחת ל' בית המכמנה, מקום שם נמצאת קשת וילסון. כך נתגלו המשכים של הכותל שלא ידעו עליהם. ערימות עפר וזוהמה הוצאו מן המרתפים, בהם נתגלו רחובות, חדרים, מרתפים. עולם חדש מתחת לאדמה. האורד שנתגלה הוא 45 מטר. ממשיכים לחשוף את האולמות שמתחת לקשת וילסון שנבנתה בימי הורדוס. מגלים שוב את המעברים התת' קרקעיים. מקום זה יהפך לאתר תיירות ממדרגה ראשונה. הכותל שטרם נודע, שהיה מוסתר כל השנים. הכותל דלמטה, המעב' רים התת' קרקעיים. כמובן ש' העבודה צריכה להעשות בזהיר רות. בחפירות ידיים. אדם ש' מבקר שם מתפעל מיופי המקום. עדיין המלאכה מרובה. רק ב' ימים האחרונים נתגלו חדרים נוספים מתחת לבית המכמנה.

הכותל המערבי והרחבה לאחר ההרחבה

מה נעשה בשטח זה במשך השנתיים?

ראשית, הכותל המערבי, כ' אשר נמסר הטיפול לידי משרד הדתות, היתה רחבת הכותל מלאה אבק ושיירי בתי המוג' רבים. לא היו שירותים, הגישה היתה בלתי נוחה. האיטיות של שיקום הרובע היהודי השפיעה אף על התקנת קו התחבורה לכותל, שהותקן למעשה רק עתה, בשנתיים שלאחר ה' שחרור, הרי עבודות השיקום והשיפור ליד הכותל המערבי, נעשו במהירות מירבית. ויש לזכור שצריך היה להתגבר על הרבה קשיים. גורמים שונים טענו שהטיפול בענייני הכותל שייך לתחומם. הם נהיו מכ' שולים בדרך השיקום, מוסדות התכנון עכבו גם הם את ביצוע התוכניות. התעוררו ויכוחים ממושכים שהאיטו את מהלך העבודה. צריך היה לדגל מכ' שול למכשול כדי להתגבר. מכשולים אלה הביאו את תוכ' נית הכותל לידי תוכנית מיני' מום במקום התוכנית המקורית. אילו בוצעה התוכנית המקורית היתה הרחבה יותר נאה.

כיום, הציבור שבא אל הכו' עדיין יש הגבלות על הביקור במעברים התת' קרקעיים שליד הכותל, אבל כאשר יפתחו, יהיה זה אחד המקומות המעניינים ביותר בירושלים.

אל העיר העתיקה עבר גם בית הדין הרבני הגדול. סמיכות בית הדין לרחבת הכותל, הוא גורם לעיצוב הדמות של הסבי' בה. תחילה קיבל משרד הדתות את הבית לפי התוכנית להתקין בו אכסניה לעולי רגל, לאלה שבאים אל הכותל. אבל כיון שכית הדין הרבני החליט לע' בור' אשר הבנין לו, ועדיין מחפשי' בית להתקין בו אכסניה

מערות שמעון הצדיק

למבקרים ליד הכותל.

דואג להוצאות. כן נפתחו ל' משרד הדתות דאג לשפץ את שער האשפות, להתקין לו דל' שומצא בבעלות מסגד מוסלמי. תות ברזל מתאימות ואמנותיות. כל המקומות הקדושים קיבלו לפי התוכנית יותקנו 5 מעברים אל הכותל.

מקומות קדושים | בנחל קדרון

בנחל קדרון נמצאים קברל קדושים. מערות יהושפט, יד אבשלום. קבר בני חור, קבר זכריה הנביא. כל אלה מקובלים היו כמקומות קדושים. יטפלים בהם, דואגים לשמירה, עתה מכונים תוכנית לשיפור הסבי' בה. יחד עם עיריית ירושלים, התוכנית היו מוכנות הרבה זמן לפני כן. אך כשמע'ץ נתבקש לקבל את הבצוע נתקבלה תשר' בה שלפי הידיעות שבידי מע'ץ שיד המקום ליד רשות הגנים הלאומיים. משמע, גם מע'ץ ב' מדיניות ואמנם החלה רשות הגנים בפעולה ונכשלה. שכן נאלצה להפסיק את העבודה, משום שעובדיה הוציאו שלדי גופות מן המערות אשר נקברו בהם. כיצד נמצאו שם? אגדה מהלכת בירושלים מספרת על מגפה שפרצה בירושלים לפני 200 שנה, ובשל כך נקברו יהו' הכותל המערבי. שיעורי תורה דים בתוך המערות הללו. הדב' בערבים. בכל שעות היום וה'רים נמסרו לעד מפי עד. כך קרה לילה, לא נשאר הכותל מיוחס, שפועלים ערבים חיללו גופות כאילו רוצים האנשים לכפר על 20 שנות יתמות שהפרידו בינם המערות. רק בהתערבות משרד הדתות נפסקה העבודה. המקר'

יד אבשלום, מערת יהושפט, קבר בני חור, קבר זכריה הנביא בנחל קדרון

קבר שמעון הצדיק

קבר שמעון הצדיק היה אף הוא מוזנה ועזוב. בתי המגורים נצמדו אליו כדרכם של ערביים שאינם מכבדים קברי קדושים שלא מבני אמונתם וממקדריס להרסם. ראשית, דאגו לפנות את הקבר מדייריו. שיפצו את המערה בפנים. מונו מפקחים המערה הפכה שוב למקום משיי' כה להמונים. בל'ג בעומר שוב בערכה ההדלקה המסורתית אלא מאחר שהרחבה שלידו נתפסה על ידי בתים אין אפשרות ל' שחור את יום שמעון הצדיק בל'ג בעומר כפי שהיה בימי המנדט. מנין של ת'ה יושבים ולומדים על יד הקבר. מתורתו של רבי שמעון.

נפתחו לביקורים מערות קברי הנביאים, הנמצאים בבעלות ה' כנסיה הרוסית הלבנה, ומעשה שהיה כך היה. לפני 100 שנה בערכה התחרות על רכישת ה' קברים, בין יהודים לרוסים. ה' מחיר עלה. הרוסים שילמו את הסכום הגדול יותר והקברים נפלו בידם. אחרי מלחמת ששת הימים בא משרד הדתות בדברים עם אנשי הכנסיה הרוסית. הם הסכימו לפתיחת המערה. מאפי' שרים ביקורים. משרד הדתות

מות נשמרים עתה בשיתוף עם העירייה. כאמור יש תוכניות ל' שיפוצ הסביבה יחד עם התוכ' ניות לשיקום הר הבית.

מוסדות תורה בעיר העתיקה

הרובע היהודי בעיר העתיקה היה מסור כולו למוסדות תורה. רוב הבתים שייכים היו לישיר' בות וכוללים. ועדיין שייכים להם למרות ההפקעה. משרד הדתות החל לעורר מוסדות תור' רה לחזור לרובע היהודי. ניתנה מלוא העזרה ליישיבת הכותל שהיא הראשונה שנכנסה לעיר העתיקה ועדיין היחידה היושבת שם בקביעות יומם ולילה. משרד הדתות העמיד אכסניה זמנית, הוא מלוות אותה בכל צעדיה, עד לבנין. ניתנה עזרה ליישיבת עץ הים, ליישיבת חיי עולם כרל לחזור למקומותיהם. כן ניתנה עזרה לשיפוצ החצר של הרב מקאליש. נציג משרד הדתות משתתף בועדות שקדמו להקמת היתידה לאיכלוס ירושלים, ש' דנו בענייני העיר העתיקה. עתה יש למשרד הדתות נציג בהנהלת החברה לשיקום הרובע היהודי והוא הרב א. תורן. יש צורך לעמוד על המשמר בכל הגננע (סוף בעמוד 32)

הר ציון והמרכז לאספקה צרכי דת

המסגרת הזו, אך העניין דורש טפול והסדר מיוחד. יצוא הסלי" תות יכול להגיע לממדים גדולי, אם יטפלו בו כמצרך דתי ולא כאריג צמר. בהרבה ארצות מסילים עליו מסע גבוה. הארגון של יצוא תפצי דת ית' בצע כמו כן במדה מסויימת בשתוף עם משרד הדתות או אחד הצנורות שלו שעי" כך מובטח כיס דתיים של דתות אחרות. לנגמא ניקח: ארצות מוצר אי-

שיחה עם ד"ר ש. ז. כהנא, מנכ"ל משרד הדתות
— מאת משה שביט —

נה וכו'. כמו כן יש לחלקם להפצי דת קבועים ויוממים ולמצרכים עונתיים הקשורים רק עם חג מ' סיים כגון שופר לראש השנה, אתרוג לסוכות וכו'.

בצורה זו מקיימים המצרכים דתיים את כל חיי היהודים ונות' גם להם השראה בכל מאורע ב' חיו. ההיקף הגדול והמסתעף של המוצרים נותן אפילו אפשרות ל' העמיד בכל עיר בתפוצ' וכן מיוחד שיטפל בדבר וידאג להפ' צה עשרות המוצרים לכל יהודי המקום לכל חג ולכל מאורע ב' צורה המתאימה, בפרט אם זה יהיה קשור עד מוסד ציבורי מסוים כמו מחלקת המזרים של הקק"ל או הועדות לקשרי מסורת בין ישר' אל הארצות.

את המצרכים יש כמו כן להפי' ריד מבחינת הקנה. בחינה שתק' בע את דרכי ארגון המסירה וזה תעמולה. יש מצרכים שהם לטובת היחיד והמספחה ואספקתם היא בע' יה מסחרית גרידה, כמו תפילין, מזוזות, גרות וכו'. ויש מצרכים שהם לטובת הציבור, הקהילה, בית הכנסת, המקוה, בית ספר ותלמוד' תורה, חברה קדישא וכגון אבי' ני בנין ומצבות, במה, ארון קודש, ספר תורה, וכל המצרכים המתוים את הפנים והקישוט של המוסד שאספקתם אינה רק דבר מסחרי אלא גם ציבורי ובשטח השני מרי הארגון ורבה יותר קל, שכן הוא מקיף מספר מוצגים של קלונטיס. אנו מעריכים אותם ל' חמשת אלפים. ההחלטה אליהם היא הכרחית, אפשרית וגם מוב' נה ותוצאותיה לשני הצדדים.

פעולה במוסדות ציבוריים בחו"ל

מוסדות יהודיים בחוץ לארץ מוקמים בכפף התנדבות ובשטח זה יש לנצל את אהדת הציבור והקשר עם הארץ. נקח לדוגמא בית-כנסת ה' מוקם באיזו שכונה בארצות' הבריות. הוא יסכים בקלות ל' הוא את ארון הקודש וספר התורה מהארץ, מהרציון, ה' יות שהזמנת הארון, הבאתו ו' הכנסתו לבית הכנסת. יוצרים אפשרות של תגינות וטכסים ש' אפשר לנצלם גם לטובת המגבית הפנימית הקשורה עם הקמת ה' בנין. נצטרך משום כך להתרכז באופן מיוחד לפעולה במסודות הציבוריים. הטפול הזה יכול לג' רור אחרי דרך חיים מיוחדת ל' בתו כנסת בחו"ל בהתקשרותם חן הארץ מבחינת האספקה. יחנן או שבת הכנסת יוכל להפוך ל' ספק של צרכי הדת בשביל ה' חיד, בדברים הקשורים עם בית הכנסת כגון סלית, סידור, מחזור וכו', ודברים הקשורים עם יום השנה שבחורץ לארץ הוא. היום" שבו הוא נמצא בבית הכנסת.

עוד רעיונות רבים

ד"ר ש. ז. כהנא. הוא איש דוח מובהק, התוגה רעיונות מעשיים רבים ובהמשך שיחתנו אתו הוא מסביר: אם את בית הכנסת הצלחנו כבר במידה מה להכניס למעגל הקשר' רים עם הארץ מבחינת "האספקה" על ידי רבני הרציון, ספ' וזה וקישוטים הרי עומד ב' בחו"ל מבחינת זאת לגמרי מבחון ובשעה שמבחינת הרוח והתוכן התקשר בית הספר בחוץ לארץ לא פחות ואולי עוד יותר מאשר בית הכנסת. בשעה זה עלינו להתחיל כמ' עם מחדש. יש ליצור ולחדש את המצרכים. יש לתקן דב' רים ולהמציא משחקים ומנהגים מותאמים לרוח הדור ולהחיי' רם לבתי הספר שברצון וב' חפץ יקבלום. לכל חג צריך ל' ספק לילד משהו מהארץ, משחק חומר לימודי שיתן ביטוי לתב' המחלקה להווי דתי עוטדת להר' כיב ועדה לבידור החפצים וה' תוכניות וגם בשטח זה יש לקוות שבתי הספר היהודיים במוסדות מאורגנים יתפסו ליצור אספקה חיות והגולה בעצמה לא תיצור את אלה החפצים ושהם יהיו מות' אמים להכניסם. דרך חייהם ול' מגמה החינוכית הכללית.

כדוגמא לזה נחזיק לעד תוכ' ניות בשביל שאר המוסד' ובע' קר בשביל חברה קדי' ובתי העלמין. הטפול בשעות אלה צריך

כאשר נפגשנו עם ד"ר ש. ז. כהנא, מנכ"ל משרד הדתות, הוא פנה בשנינו קטע אחד מתוכ' נותיו הרבות. אכן, יכול איש שיחננו להצביע על מעשים רבים שהוא הגה וטיפח במשך עשרים שנות כהונתו כמנכ"ל משרד הד' תות. על חלק אחד של תוכניות הקורמות פור וגידים סיפר לנו ד"ר ש. ז. כהנא — בראיון המיוחד למוסף ירושלים.

ד"ר ש. ז. כהנא

למשל בסיס לחיים כלכליים, וה' מנסה אפ' שטרם הוגדרה כראוי עלולה להתבטא בצורה של אי' חיד חיי העם. המגמה הדתית שבי' חיים הכלכליים תהיה מכוונת לק' שר את עם התפוצות למרכז הרוח' ני לא"י היות, והדעות לאלה הקש' רים יכול העם בתפוצות לשמור על עצמאותו ולהמנע ממשיעה רר' תנית וכליה. למגמה הזאת ישנן הרצאות מעשיות חשובות ה' חורגות מהמסגרת ושעוללות לה' פוך למניעים כלכליים חיוניים וחי' שובים לכלכלת המדינה. באם ית' כוונת כראוי ויאורגנו לפי שיטה מודרנית מקובלת בחיקף גדול ו' במנוף כלכלי רוחני נאחד, משרד הדתות רואה את התפקיד ל' חות את ההחלף הזה ולכוונתו עד כמה שזה ניתן וייתן לרשותו. משרד הדתות התחיל בשנה האחר' רונה למפל בשאלות הייצור וה' יצוא של תפוצות קודש והפצי דת. המניע היה הרצון וההכרח לשפר את המצרכים מבחינת הכש' רות, הטיב והנוי ולאחד את חיי הדת בארץ והתפוצות.

המצרכים שספקו עד עכשיו את חפצי הדת נחרבו ברובם. עלינו כיום לעמוד על המשמר ולמלא את מקומם ולמנוע את חקמם של מרכיבים אחרים. משערים שעם יש' ראל מוציא בשנה יותר ממאתים מיליון דולר לדברים הקשורים ב' חיי הדת ובכנינו דת ומוסדות ו' עלינו להשתדל שחלק גדול מזה יסופק מארץ ישראל.

הועדה הפועלת בהר ציון עברה את האפשרות והחומר לפיה מס' תעץ ויכול לכלול את הענפים ה' באים:

מזוזות, תפילין, ספרי תורה, כתובות, אפתרת, מגילות, תפ' לה לשלום המדינה והמלכות ו' עוד. חומשים, סידורים, ספרי דת, ארשפיון קדיש, תפילה לשלום העולם והמדינה, שויתי וכו'. מנורות שבת, תוכניות, נרות חמדי, קערות לסדר, קופסת את' רוג, חלף, קופסאות בשמים, דגל קבוצ גלויות, כיור לרחיצה, מטלית כוסות, ונעלי בד ליום הכיפורים. סליחות, ציציות, ומעילי ספרי תורה, פרוכיות, מפות לקדוש, ט' ליתות ותפילין, צעיפי כלות, בגי' די רבנות, תכריכין, כיפה קיטל וכו'.

חוקי התורה — כבשים לכלכלת ההמונים

במיי הגולה שמשו חוקי התורה כבשים לכלכלת ההמונים וארגון האומנות שבדרך כלל היתה סגור' רה בשביל היהודים. מקצועות של' מים נשארו בידי היהודים והת' פתחו אפילו מקצועות יהודיים, הדות לדינים מיוחדים שחייבו את הדבר. כמו מקצוע האופים (בגלל האיסור על פח עכו"ם), החייטות, בגלל דיני טעטנו, שוחטים. (בגלל דיני שחיטה) כורמים (בגלל יין נסך) וכו'.

תבישופים וראשי העיר שנתנו ליהודים חוץ רשיונות ההתיישבות מוכרחים היו לתת להם את הזכו' יות לדברים שהיו קשורים עם חיי הדת ועל ידי כך הפכה הדת לגורם כלכלי חשוב למגמה כלכל' לית וזהית כאחר.

הר ציון

על כשרות התפילין והמזוזות ה' יוצאים לחו"ל ומאפשרת ליהודי הגולה לקבל תמורת כספם מוצ' רים כשרים. למרות כל המניעות והעובדים ישנה דרישה גדולה ב' תפוצות למוצרי סת"ם מישראל (כל ההברחה היא עדות נאמנ' לכך) ורבבות דולרים נכנסו כשנ' האחרונה למדינה תמורתם.

מכונית אפילו עבוד

לפי תכנית זו הרי בכל מקרה של גניבה או תאונה — באם תשאר ללא מכונית עד תיקונה או החזרתה — תעמיד חברת "אליהו" לרשותך מכונית מתוך צי הרכב העומד לרשות "אליהו" במיוחד למטרה זו. הכיסוי לפי תוכנית הביטוח "מכונית עבוד" הוא ל-30 יום (לאחר שבעת הימים הראשונים)

אליהו חברה לבטוח בע"מ

כל ענפי ביטוח מומחים לבטוח רכב. שרות מהיר ותנאים נוחים.

מיוצגת בירושלים ע"י צוקר את מונין — סוכנות לבטוח בע"מ רח' שמאי 6 (ליד קולנוע איריון) טל. 24926

ח"כ דוד בן-גוריון בראיון מיוחד למוסף ירושלים:

נעשה משהו למען יהוד ירושלים המזרחית. אבל לא הרבה

עוגיה מצפון למשק, ים סוף
דרום, המדבר מעבר הירדן המזרחי — במזרח, והים התיכון במערב.

איש לא ערער אז על זה. גם חבר הלאומים אישר זאת. כשהייתי רותי על הקמת מדינת ישראל פנינו אל ערביי ארץ-ישראל ולערביי הארצות השכנות לשותף פעולה להפריחת המזרח התיכון, ואז, לי, אחר שפצרת ארם קיבלה החלטה להקים מדינה יהודית בחלק מארץ ישראל, הסכמנו לחלוקת. אלמלא הערבים, היו כיום גבולותינו גבולות חלוקה. תוך כדי המלחמה, לאחר הקמת המדינה, הרחבנו את גבולות. מאז היו לנו שלוש מלחמות עם הערבים. בחדש הראשון למדינה מצבנו היה מסוכן, אנחנו ידענו שהאיכות חשונה יותר מן הכמות, האיכות עזרה לנו לנצח גם לפני שנתיים.

רונה. יתר על כן, כאשר החליטו הארמים על הכרזת המדינה ב-29 בנובמבר וכל העם שמח, הלכתי אני כאכל בין השמחים, מפני ש"חזיתי את המלחמה הצפויה עם הערבים. באפשרותה של רוסיה ל"השכון כאן שלום."

אם הרוסים ירצו הם יכולים לי- הביא לידי שלום, אבל אינני יודע אם הרוסים רוצים ואין סיכוי כי השלום יבוא מקרב מנהיגי העולם הערבי כי לעם הערבי עצמו אין עכשיו אפשרות להביע את דעתו בשום ארץ-ערבית.

**האיכות היא
אשר קבעה הנצחון**

לאחר הצהרת בלפור, ציינתי כי פני כמה אנגלים את גבולות ארץ-ישראל: נהר הליטני בצפון, נהר

שלום בין ישראל והערבים הוא בהישג ידינו? בן-גוריון: אני מאמין בשלום

**עליה, ילודה
ועבודה עברית**

צריכים לדעת, מוסף בן-גוריון, כי עליה, ילודה ועבודה עברית אלה הן שלוש השאלות הממוריות ביותר שהעמידה בפנינו מלחמת ששת הימים. אם לא "את ה" אדמה בדינו, תהיה "גלגל גלות ככל הגלגיות ודבר זה הבינו עד אנשי העליה השנייה, לפני המצב העכשווי הן עשר או חמש עשרה שנים תעבור העבודה ל" ערבים, אם לא נמשיך לחנך בנינו לעבודה כפיים. ש: האם אתה מאמין כי

שלוש וחצי שעות עשינו במחיצתו של ד. בן-גוריון. בביתו בתל-אביב, בשעות הערב, נתפנה בן-גוריון להשיב על שורת השאלות שהוצגו לו על ידי משה ברשור וז. עשתאי. הוא היה לבבי מאוד ושמח להפגש עמנו. אך מן הרגע הראשון העדיף לקיים שיחה ולא להשיב בצורה יבשה על השאלות. יש משהו מאי הסדר שבראיון כזה. בן-גוריון, נמרץ, מרחף מעניין לעניין, ולכל עניין קסם הסיפור שלו. בין אם הוא על ביקורו הראשון בירושלים בלוויית הגב' ינאית ברצבי או כשהוא נוגע לאירועי הירמיה האחרונים כאשר קיים שיחה עם תלמידי מדרשת שדה-בוקר.

בן-גוריון: אחם שואלים בקשר לחומה של העיר העתיקה. אין בה לדעתי צורך. אין לה כל קשר עם העבר היהודי. היה סולטאן אחד סולימאן קנזי, שהוא בנה חומה. לא בשביל לפאר את ירושלים כי אם להגן על העיר העתיקה מפני התנפלויות של שודדים. לחומה הי זאת אין שום ערך היסטורי.

"הם אינם מבינים את העניין"

ש: האם סבור אתה כי נעשה מספיק למען יהוד ירושלים המזרחית?

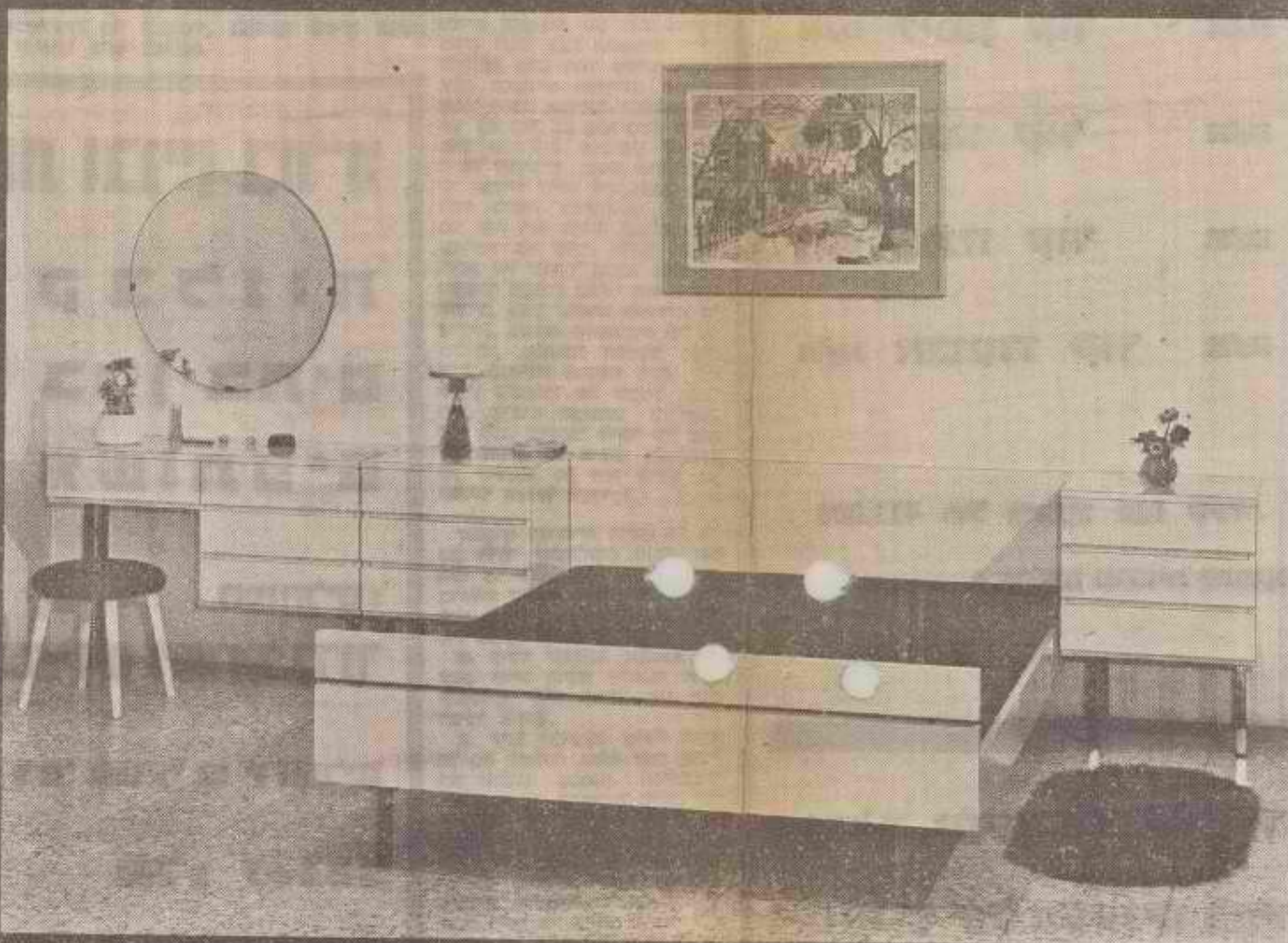
בן-גוריון: עשו משהו אבל לא הרבה. הם אינם מבינים את ה" עניין. היו צריכים לעשות מיד את רי המלחמה. להעביר אלפי יהודים לירושלים המזרחית. תמיד ידעתי, שאם לא ננישם הארץ, תהיה סכנה בסחונות וטרור-אליה. בזכות ישוב הנגב השלים כל העולם עם העובדה שהנגב בדינו וכן גם מקומות אחרים. ירושלים תשאר לבנה בדינו. שום החלטה בעניין ירושלים לא יכולה לחייב אותנו וכל החלטה לא תהיה ברית חוקה לגבינו.

אני זוכר שהחליטו לפני נע שנה על בינאום ירושלים. מה יצא מההחלטה? מי ממלא אחריה? אני תיכף ומיד העברתי או לירושלים את משרדי הממשלה. גם עכשיו לא מתייבות החלטות הצריך לדעת כי החלטות לחדר ומעשים לחדר אין מספיק יהודים בירושלים המזרחית. אם יש 200 או 300 יתר דים בעיר העתיקה מול 60 אלף ערבים, זה כלום — זה מחל של הממשלה.

**מוסא עילמי —
מנהיג הגון וישר**

ב-1934 נפגשתי עם מוסא עילמי, שהיה מנהיג ערבי הגון וישר, ויש לו היום חווה ביריחו. מוסא עילמי אמר לי אז אם היהודים יהיו רוב בארץ והיא תהווה מדינה מיוחדת, מי יעירב למסגד עומר, שהוא ה" מקדש המוסלמי הגדול ביותר מן חצי האי? אמרתי לו אם הוא חושב או יודע על ערבים גבונים החוששים שאנו רוצים לקחת את מסגד עומר? מוסא עילמי ענה ש" יש, ויש להם יסוד לחשש זה, בין החוששים נמצא גם המופתי. בן-גוריון מהרהר קמעה לפתע מונק ומשתחרר את אותה שיחה עם מוסא עילמי. אותו מוסא עילמי סיר פר כי יש כמה עובדות ותעודות המעידות על כוונת היהודים לבנות מחדש את בית המקדש במקום מסגד עומר. האם לא נאם סיר אלפרד מונד (אחר כך נקרא לורד מלצ'ט) על בגין המקדש? הנציב העליון באותו זמן היה הרברט סטואל והוא כתב למסגד למת אחר דבר כזה. ומונד ענה שכוונתו הייתה למקדש רוחני, אולם התשובה בה הוא לא הניחה את דעת הערבים. בשנת 1920 פנה ארם אחד לערבים בהצעה שימכרו את המסגד בעד מיליון פונט ליהודים, וישקרי עו כסף זה בהקמת בני סמר לעיר בים. הפוגה היה אנגלי אחד בשם שלי, ראש לשכת המסחר בירושל לים, אדם זה הוא מסייגור ושונא האיסלם והערבים. הערבים בטוחים שהוא פנה בשם היהודים. אמרתי לו — מוסף בן-גוריון — שאמנם היהודים האדוקים מאי פנים — ודבר זה איננו סוד — שבת המקדש ייבנה שוב, אבל הדבר הזה ייעשה רק לאחר שיבוא המשיח, זוהי אמונה דתית, והמאמינים בטוחים שדבר זה י" בדרך נס, על ידי שמם, שלא כ

רים מקדיים את המחר

**רים
חור**

ארונות קיר
חדרי שינה

ירושלים
תל אביב
חיפה
באר שבע
בת ים

חדרי שינה מודרניים — מבחר רהיטי "רים"

* מטות * שירות * שולחנות * טואלט * ומראות *

מצע עשוי מפסי עץ מתקפלים, ב"ס יציב למזרונים, נוח לאוורור ולניקוי

בעיצוב ובטיב. בעשכול ובמחיר. "רים" מקדים את המחר

ד"ר זרח ורהפטיג - שר הדתות

ללא אמונה אין רגש לאומי אמיתי

היה זה שבוע ללכת אצל שר הדתות ולשמוע מפיו על פעילות משרדו. כאשר מדובר במוסף ירושלים, מרכזו הרוחני והדתי של המדינה, משרד הדתות היה המשרד הראשון שכווננו מיד עם הקמת המדינה. צעד זה בעשה מתוך הערכה התפקידים של המדינה החדשה בעיצוב דמות הרוחנית-דתית וכן בהתחשב במשמעותה של הארץ אשר כל הדתות רואות עצמן קשורות בה ובירושלים במיוחד.

השר קיבלנו בלשכתו שבירושלים ובמשך שעות מספר על פעילות משרדו לאור התמורות שחלו במדינה לאחר מלחמת "ששת הימים". שר הדתות אומר שהיתה וישנה התעוררות רוחנית קיימת הרגשה שמלחמה, ששת הימים שחררה גם כוחות נפשניים שהיו חבויים עמוק בלב. אין זה נכון שהנוער היהודי בארץ ישראל, כפי שסביר, הוא לא דתי, נראה שתבואר הספוט יש בו הרבה מהאמונה ועם כל התנועה החילונית, לא הספיקו להוציאה מן הלב.

הבטחון של חילונינו מקורו הרי במאמנה חבויה. הוא לא בא רק מתוך גישה רציונאליסטית שהם יותר חזקים, אלא מעמדה במאמנה שאלוקי הצבאות הרי אף לפניהם.

אבל הייתי רוצה להזהיר מפני אשליות. אם משהו חשוב שאם יבואו וידברו על גס, או ישמיעו דרשה על כך, מיד כולם יתחילו להיות מאמינים, גישה זו בטעות יסודה. אבל יש לעשות זאת על ידי פעולה איטית ויסודית מאוד. אמונה מתחילה מתוך קטנים ומתחילה גדולים. בדרשה אחת טורף שם עוד אין תופכים עולמות. אוי גלילי אמונה שראינו בימי

המלחמה ואחרית, ואותו הרגש היהודי הלאומי הגדול, שגם הוא מקורו באמונה, מחייבים להרבה יותר פעילות ומעשים לחפוש כגון עניין המלחמה הזו, הרי זה היה ראשית כל השחרור, שחרור שטח חים גדולים של המולדת, שהיתה תצורה. אנתנו הירושלמים הרגשנו זאת יום יום, כי ירושלים היתה תצורה והיינו עולים, אם זה סי' באב או ב"ו בתמוז, למצפה הר בית שבהר ציון שממש אפשר לראות את העיר העתיקה ואת הר הבית, שהיו כבושים בידי צר. נפשו של היהודי היתה תצורה והוא הרגיש זאת גם לגבי מקור מות אחרים. היתה תמיד הרגשה בתודעת העם שלא נגמרה המלאכה. היכן גוש-עציון, שכס וכל אותם מקומות הקדושים בחברון ובית לחם, מערת המכפלה וקבר רחל לפני כמה שנים התחלתי במסע הדתות בפעולה להוציא חוברות על המקומות הקדושים שלנו, שם הם בשלטון הירדני. מה היתה הכוונה? לא היתה לנו רגש למקומות הללו אבל כנינו. תור עליהם? לא ולא. העם המדי התגעגע אליהם, וכל פעם שהיינו נפגשים עם מישהו, עם יהודי שגודמן לירדן, יהודי לא ישראלי ועם לא יהודים, תמיד שאלנו, חקרנו ודרשנו, על כל פרט ופרט הנידע למקומות הללו. איך נראה הכותל המערבי, ואיך קבר רחל, ואיך מערת המכפלה. ואיך כל מקום ומקום. הקשר הזה היה כל הזמן וכל אחד מהרגיש שצריך לשחררם. והנה זמן הקדוש ברוך הוא לחינו, כמש כפי עלינו מלי חמה ושחררו את השטחים האלה, ונדמה לי שההרגשה על המלי חמה הזו, זו היא הנקודה העיקרית. העם הרגיש ששחררנו, הי' בהירה המסוגלת של העם היושב בציון לבקר בכל המקומות הללו, לראותם פעם ועוד פעם; אפילו אלה הבחורים הצעירים, שנוצרו אחרי הקמת המדינה, שקיבלו חינוך לא דתי, גם אלה נהרו למקור מות הקדושים והתרפקו עליהם. נראה שבחביון הנפש הרגשה זו של שחרור היתה חיה וצחה באת לידי ביטוי, כששואלים מישהו מה היה רגע השיא במלחמה זו, שהעיד את נפשו. הריהו משיב, הרגע של שחרור הכותל המערבי. מבחינה צבאית בודאי היו שיאים אחרים, כגון שבירת האויריה הר מצרית, בשעות הראשונות של המלחמה. מלחמות הטנקים ועוד, אבל מבחינת הרגשת העם, הרי הרגע ששחררו את הכותל המערבי, הרגיש שניצחנו במלחמה. ועד כמה שאפשר לדבר על נפש של אומה, על איחוד והתלכדות כל האומה, זה היה הרגע של שחרור הכותל המערבי.

שואלים ומדברים הרבה על הדתות שבתלמה הוא ואם היה צד כזה, ואני חושב, צד הרגשה האומה שזאת היתה מלחמת שחרור, זה הצד הדתי לגי' לוי אמונה הרבה צורות: א. גילוי האמונה התבטא עצם עניין הרגש הלאומי הלא שטחיים, ללא אמונה אין רגש לאומי אמיתי.

ב. עצם ההרגשה שזאת היתה מלחמת שחרור, נתנה כוח, עוצמה ואמונה בנצחון. הסתובבתי הרבה בצבא, במקומות חזית, לשני ותוך כדי המלחמה, הייתי בי רגעים שחיללים יצאו לקרב, ואני זוכר, איך הלכתי עם רב צבאי וחילקנו תחילים, ואיך החיילים קיבלום בהתלהבות, רציונאליסט יכול לומר כי ברגע שחילל יוצא לקרב, לא איכפת לו לקבל מוות, תחילים. אבל לי נדמה שזו הסבר רח יבשה מדי, עצם העניין שבי רגע מסוים נרעד ליבו של אדם, ונכסף לקבל זאת לידו. סימן שיש לו רגש אמונה.

חיי מפקדים שהזכירו שם ה, המפקד של הדרום בפקודת היום, הקרבות הראשונים, סיים בברכה, השם יהיה בעזרכם" ו"ו ש" גם זה בא אצלם מתוך רגש אמונה, כי מה שכותב מפקד במקום זה לא עניין של חשבון, נראה שהוא עצמו הרגיש כך. גם לא רוצה להפריז בכך, לזמן מה, בכנס שהתקיים בירושלים על בעייה זו, אמרתי שצריך לש" מור על האיוון, יש המפרזים ומדברים על נסים, וזה בא לפע" מים מעד חוגים שאינם רוצים לראות את ההכרח שבצבא את ההכרח שביוון, ומעמידים בדרגת משנה את כל העניין הזה של גיוס לצבא.

מעונות ובניין בע"מ

קבלנות בנין בתים משותפים

המונהלים:

משה לוסטיגמן וישראל לרנר

רח' שמאי 20 ירושלים

טל: 28307

התריס

רחוב יפו 31, ליד בית יואל, טל. 27955

אינו מחליד	סגירת מרפסות
חסכון בצבע	רשתות אלומיניום
אינו מתנפח	חלונות אלומיניום
דקורטיבי	חלפת תריסים
לשרותך תמיד התריס	

נא לבקר במשרדנו בו מוצגים דגמים

חברה ימית להובלת פרי בע"מ

44059

בעלי אגודת קירור

א/מ ליכון קור א/מ סברה קור

א/מ מנגו קור א/מ מנדרין קור

א/מ בננה קור א/מ פרסימון קור

א/מ אבוקדו קור א/מ שנג'דן קור

11,000 ₪ רחל מעוקב נפת קירור, מהירות 22 קשה

טובתנו: שד' המגנים 53, חיפה • ת.ד. 1501

טלפון: 353181-5 • טלקס: 728-765

הובלה ימית חדישה לרשות יצואנים ויבואנים של מטענים בקירור בכל העולם

כתובתנו: שד' המגנים 53, חיפה • ת.ד. 1501
טלפון: 353181-5 • טלקס: 728-765

חברה ימית להובלת פרי בע"מ
MARITIME FRUIT CARRIERS CO. LTD.

24677

משרד החדשות פעולות, משימות והישגים: חודשו פני המועצות הדתיות

יחידה במעמד עובדי המיזב המועצה האזורית תחת אחריות לעבוד דרך ועד המושב את משרות העובדים על מרכיבי השונים.

בתי עלמין וחברות קדישא

בהתאם לתקנות בענייני קבורה של יהודים שפוזרו שטח, נבנו כל החברות קדישא להחיות את רשימות החדש. הוצאו 190 רשימות לחברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

להקמת והרחבת 48 בתי כנסת. כן הוחלט 12 עיריית בין במקומות שונים, כמסרין סידע המשרד ליתרון הרחבת 350 בתי כנסת ולרחיב 200 בתי כנסת בפסגות תקציב המחלקה לבתי כנסת. לאחרונה הורחב חל בהקמתם של בתי כנסת גדולים ומפוארים הן בעיריית הפתוח והן בהתיישבות התקלית. חלק מן הבניינים כבר הושלמו.

המחלקה לבתי כנסת משתפת פעולה עם משרד השיכון ליישום הקמת בתי כנסת ביישובים ובמושביים בים מתוך התקציב המשותף לשני המשרדים. כמו כן נעזרו בתי כנסת במימון משרות שונות כגון: הקרן לבנין בתי כנסת של אר"י, קרן וולפסון, קרן ציורמן, קרן משה'ית שהוקמה להקמת בתי כנסת ביישובים של החברה וכו'. נש' לציון שיקומה דרישה נוכחת והחלטת להקמת חשבונית נגדיות של משרד השיכון המהיר החיצוני של בתי כנסת, שהוקמו תחת חלוקת המציאות ואינם עונים על הדרישות הרבות.

השנה חולקו 200 ספרים תורה לבתי כנסת חדשים, ברובם מתוך 3,000 ספרים שהוכנו מרומניה, חלק ניכר מספרי התורה עזרים תהליך של הגהה וחיתוך.

12 מקוואות טהרה חדשים

השנה נבנו 12 מקוואות טהרה, חדשים שונים ובישובים שונים, כ-18 מקוואות אחרים שוקמו המקוואות על ידי מוסדת בגיה ופועלים יישוביים עם שכוללים מדרגים, כ-12 מקוואות יישוב אחרים נמצאה העבודה בשלבי בנייה, הסכום שהוקצה השנה בעבודות הבנייה והשיפוץ הגיע ל-2,230,009 ל"י. במימון השתתפו: המועצה הדתית, הרשויות המקומיות, משרדנו ומרכז טהרה המשיך זה כלל מקום לפי המדרגים שנקבעו בשותף עם משרד הפנים.

הסדר שכרם של הרבנים בישובי עולים

השנה הורכבו מחדש, בהתאם לחוקים בחוק תקציב השירותים הדתיים במחלקה, 179 מועדון לפי החלוקה להלן: 232 בשכר שופים צריחו 350 בחברים; 112 בשכר מקומות ובהן 610 בחברים; 863 בישובים בתחום מועצות אזוריות ובהן 461 בחברים.

התקנות על הרבנות המועצות הדתיות. בתקנות קבוצת התקנות מספר 412 מידת בחינת השכריות ומס' 1924 מ' סבת תשכ"ט ובמספר 1429 מיום 1924 מ' סבת תשכ"ט.

בשל קשיים צבאיים וחוקיים טרם חודש לפעול של 7 מועצות דתיות במימון כמשרות רבנים במועצות הקודמות.

ההרכב החדש של המועצות הדתיות משקף את כל המפלגות בישראל ואת יוצאי העדות השונות.

מכנים תקנות לסדרי ניהול של המועצות

המשרד מכין עתה תקנות שיוקצו את סדרי ניהול המועצות הדתיות. השנה הוגבר הפיקוח הא"י גוי והתקציב של המועצות הדתיות באמצעות המשרדים האזוריים שהוקמו.

ההחלטות מיום ועדה לייצג אשר עליו להציע את הנהלת התקציב. מן המועצות הדתיות, כולל ההחלטות הרב' ס. לופט והתברר עליו בענין מרכז השל מן המקומות מ-8 רשימו ומש' צה"ל. ייצג חבר המועצות הדתיות מ-8. שוינמן, נציג משרד האוצר מ-7, אינגר ומנהל המחלקה למימון דתיות מ-7. קנהל.

כמסרין אישית הרבנות 66 סופרי סת"ם שהורשו לעסוק במלאכת קריאה, 58 סופרי סת"ם אחרים קבלו היתר ומני המומיין אותם לעמוד לבחינה נוספת. כשני ועדת הרבנים לאישור סופרי סת"ם מונחות עתיד 50 בקשות חדשות.

בדעת הועדה לפרסם השנה רשימה של בעלי עסקים שאושרו כמורשים לעסוק בכתיבת תוצרת סת"ם כשרה, ביניהם תנויות המאשרות על ידי משרד התיירות, פיקוח זה דרוש כדי למנוע מעשי חזנות.

המחלקה למימון מנהלים, העמידה לבחינת את המנהלים החוקיים והחדשים הנציגים 100 בתי כנסת. להחליט על משרות לעסוק במלאכת קריאה זו הועדה.

הרשימה למלא את המשרות, הכינה תכנית בנייה וגישה את התקציבים הדרישים למטרה זו. העבודה ברחבת הכותל המערבי תוכלנה ונשלח מות בוז אחרי זו לפי התכנית שאושרה על ידי הרשויות המוסמכות. התכנית המבוצעת כעת היא ארעית בלבד עד למימון שבו אפשר יהיה לתכנן את עיצוב כל האזור לאחר השנייה שיתחילו על עם השיטה הכותל המערבי והכותל החדש על המסעדה החדשה.

המחלקה למקומות קדושים עסקה גם בשיפוץ מקומות קדושים אחרים שנמצאים במזרח ירושלים. כן: משרת שמעון צדקיה, משרת הנביאים הג' ומרת מלכא, וכן קבעו שילוש למקומות קדושים ב"בליקדו" שופון המקומות הקדושים בנחל-יהודה ורו השתתפו בביטוי של בעיות הלכתיות במתווה דיון בקבוצות אחרות בתוך בית העלמין היהודי העתיק של היריחו.

בחירת רבנים ראשיים עירוניים ומקומיים

בהתאם לתקנות בדבר בחירת רבנים מקומיים שימ' לתל-אביב, וכן רבנים מקומיים במקומות ובחרי השנה 10 רבנים. ביניהם שני הרבנים הראשי: דהלן: בנימין, נשר, חלים, חיפה, קרית-שבע, רחובות, ניר עקיבא ופטיש. כן נתמנו 6 רבני שכונות, 10 רבני נשאין למילוי מקומם של רבנים נשאין שנפטרו. יצאו לקצבה או עברו למקומות אחרים בארץ.

מספר הרבנים בפועל הגיע השנה 1977, מהם רבנים מוסמכים לירושלים נשאין 184. כן דאג המשרד למצוא משרות לרבנים עולים-חדשים. אצל רוסקי הנושאין נרשמו השנה 18,200 זוגות לנשאין, מספר הגורשין הגיע השנה 1,964.

השיפוט הרבני

השיפוט הרבני פועל ב-8 מרכזים עירוניים, בהם יושבים 30 תרכנים. בתי דין רבניים (שלושה כל אחד), טיפל השנה ב-26,095 תיקים, מספר התיקים שהוגשו לבירור הגיע 27,613, עדיין תלויים ועומדים 17,681 כולל פינוגים משנים קודמות.

בתי הדין בפתח-תקוה, ברוממות ובחופה הועברו לדירת חדשה שהוקלו על הדיינים והמחנכים, גם לבית הדין האזורי בירושלים ניתן דיוור מרחב ויתר.

בית הדין הרבני הגדול לערעורים עבר השנה, לבנין שהוקמו לרשותו בעיר העתיקה מן הכותל החדש, של הרחבת, המשרד מתחיל בן שינויים שיפוטיים נרחבים.

של הדתות התקין השנה תקנות בענין הטרור. מבתי הדין הרבניים המסדירות מריי משמעת-לר פעת השופטים.

הרכב הרבנות הראשית, מועצה הרבנות הראשית, בתי הדין הגבוה והאזוריים — ראה טבלאות בספר.

חידוש פני המועצות הדתיות

השנה הורכבו מחדש, בהתאם לחוקים בחוק תקציב השירותים הדתיים במחלקה, 179 מועדון לפי החלוקה להלן:

232 בשכר שופים צריחו 350 בחברים; 112 בשכר מקומות ובהן 610 בחברים; 863 בישובים בתחום מועצות אזוריות ובהן 461 בחברים.

התקנות על הרבנות המועצות הדתיות. בתקנות קבוצת התקנות מספר 412 מידת בחינת השכריות ומס' 1924 מ' סבת תשכ"ט ובמספר 1429 מיום 1924 מ' סבת תשכ"ט.

בשל קשיים צבאיים וחוקיים טרם חודש לפעול של 7 מועצות דתיות במימון כמשרות רבנים במועצות הקודמות.

ההרכב החדש של המועצות הדתיות משקף את כל המפלגות בישראל ואת יוצאי העדות השונות.

מכנים תקנות לסדרי ניהול של המועצות

המשרד מכין עתה תקנות שיוקצו את סדרי ניהול המועצות הדתיות. השנה הוגבר הפיקוח הא"י גוי והתקציב של המועצות הדתיות באמצעות המשרדים האזוריים שהוקמו.

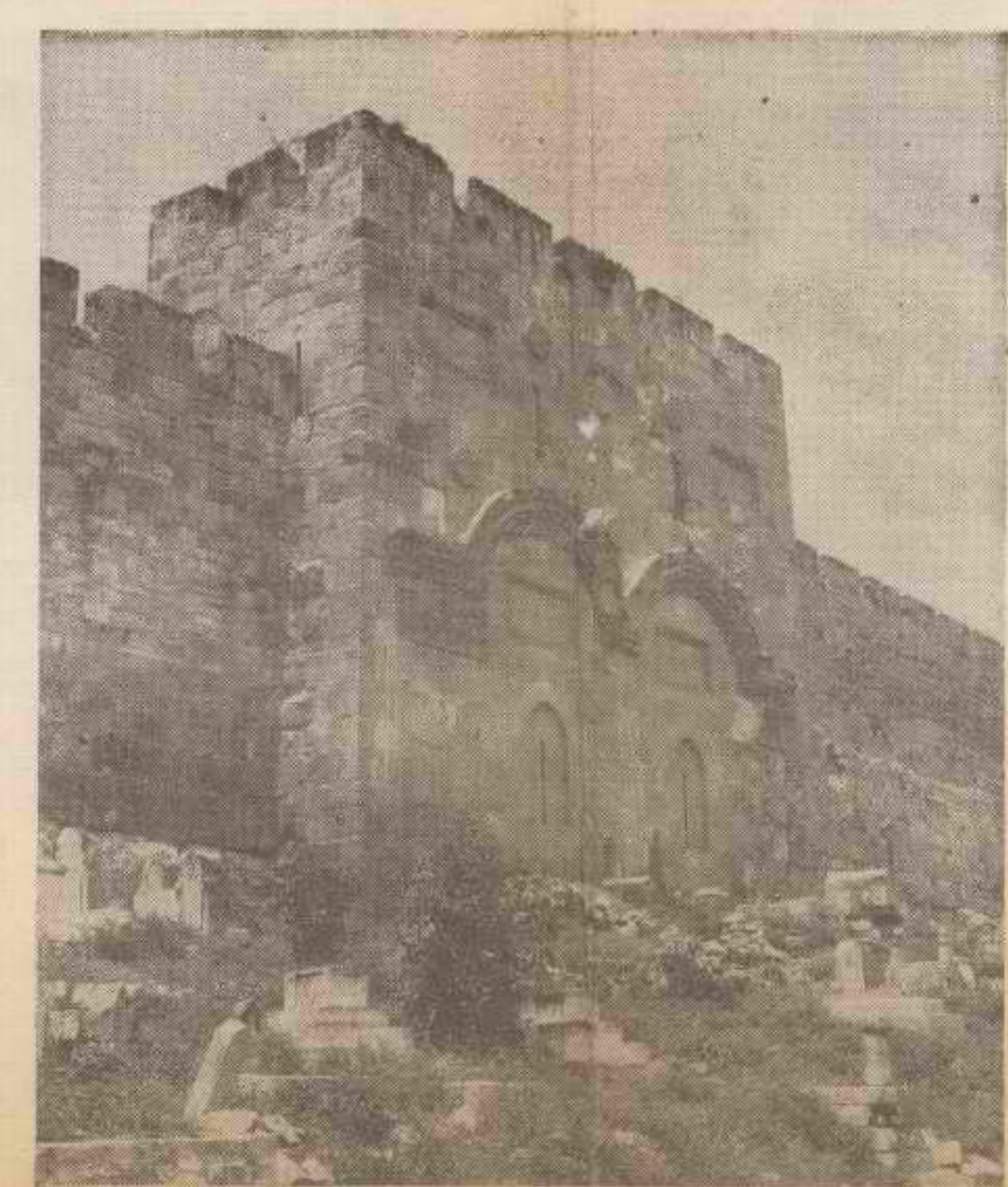
ההחלטות מיום ועדה לייצג אשר עליו להציע את הנהלת התקציב. מן המועצות הדתיות, כולל ההחלטות הרב' ס. לופט והתברר עליו בענין מרכז השל מן המקומות מ-8 רשימו ומש' צה"ל. ייצג חבר המועצות הדתיות מ-8. שוינמן, נציג משרד האוצר מ-7, אינגר ומנהל המחלקה למימון דתיות מ-7. קנהל.

כמסרין אישית הרבנות 66 סופרי סת"ם שהורשו לעסוק במלאכת קריאה, 58 סופרי סת"ם אחרים קבלו היתר ומני המומיין אותם לעמוד לבחינה נוספת. כשני ועדת הרבנים לאישור סופרי סת"ם מונחות עתיד 50 בקשות חדשות.

בדעת הועדה לפרסם השנה רשימה של בעלי עסקים שאושרו כמורשים לעסוק בכתיבת תוצרת סת"ם כשרה, ביניהם תנויות המאשרות על ידי משרד התיירות, פיקוח זה דרוש כדי למנוע מעשי חזנות.

המחלקה למימון מנהלים, העמידה לבחינת את המנהלים החוקיים והחדשים הנציגים 100 בתי כנסת. להחליט על משרות לעסוק במלאכת קריאה זו הועדה.

הרשימה למלא את המשרות, הכינה תכנית בנייה וגישה את התקציבים הדרישים למטרה זו. העבודה ברחבת הכותל המערבי תוכלנה ונשלח מות בוז אחרי זו לפי התכנית שאושרה על ידי הרשויות המוסמכות. התכנית המבוצעת כעת היא ארעית בלבד עד למימון שבו אפשר יהיה לתכנן את עיצוב כל האזור לאחר השנייה שיתחילו על עם השיטה הכותל המערבי והכותל החדש על המסעדה החדשה.

שער הרחמים

משלחן, משתמשים פעולה עם המשרד ומנהלים השופים בכל צריכה, הקטרים עם אנשי הדת העתיקים סטיינים לנו לרכוש אחריות וידידים לירושל' פני' לם הנצרי, המשרד שקל על ידי המקומות המקדש שים לדתות השונות וייסמיו כראוי הדתות בארץ וכן ולקיים יחסים תקינים עם ראשי הדתות בארץ וכן עם אנשי הדת מחוץ המגלים ענין כנעשה כאן לפני הערות מובטח שולחו מלא נעשמו להן הכרות חשי' פוט הדתי והמדינה הומכת בשיירותיהם הדתיות של לא יתורם.

אספיריט פאלוס הששי הכיע את הערעור על ח' הרבנים עוסקים בהפצת חורר דעה ה, בעריכת נשאין ויישומם השקיות על הכשרות וטיפוח ערכי הדת בישראל.

סדרי בחירתם של רבנים מקומיים קבעו בתקנות מיוחדות שהותקנו על ידי שר הדתות, לפיהן מש' תתפס בבחירתם של הרבנים המקומיים נציגי המור עצה הדתית, כמי הכנסת והרשות המקומית במספר שווה. מועדל לבנות מקומות יוכל להיות מן שיתוף קודם לכן כרם עיר או מן שיתוף העדות מור ממועצות הרבנות הראשית לירושל.

תקנות אלה פתחו את הדרך, מבחינה חוקית, לעריכת בחירות למילוי מקומם של רבנים שמקומם נפקד בשנים האחרונות, ובין היתר בתל-אביב, חיפה, ירושלים, פתח-תקוה, רחובות, ראשון-לציון, באר-שבע וכו'.

סיקור השירותים הדתיים היהודיים הועמד על בסיס חדש, בחוק תקציב השירותים הדתיים היתר שית' חש'ל, קבעו העקרונות שתקציב המועצות הדתיות המכסס שילוש אחד ע"י המדינה ובשני שיל' שים ע"י הרשויות המקומיות, מספר המועצות שיל' יתות על מ'20 עם קום המדינה עד 1967, מ'20 חוק תקציב השירותים הדתיים הדתיים והיהודיים המונח קבל גם את סדרי מנגנון של חברי המועצות הדתיות המכסס ע"י שר הדתות 45% מהם לפי הצעת הרשות המקומית, 10% לפי הצעת הרבנות המקד' מות היתר על ידי השר, כן קבעו בתקנות סדרי אישור אגרות בעד שירותים דתיים, גם ענייני הקברות רה הוסדרו על סמך תקנות של שר הדתות שהעמידו את חברות-הקדישא תחת פיקוחו של משרד הדתות.

המשרד דאג גם להסדר שירותים דתיים יהודיים לישובי העולים באמצעות ועדים דתיים שהוקמו ב' כל מקום, כמסרין נבנו אלפי בתי כנסת, ישיבות ומוסדות, הוסדרו שירותי הקבורה, בתי קברות וחברות קדישא, מוסד מוסדות למחקר וספרות חר' רנית ומוסדות שונים לטיפוח רוח היהדות ומוסדות. המשרד הקדיש תשומת לב רבה ומאמצים לאר' גון השירותים הדתיים האוכלוסית הלא היהודית, נה' כוננו יחסים הדוקים בין המשרד לבין ראשי הדתות המוסלמיות, הדרוזיות והנוצריות, הוענקו סממני יות חקיקה לבתי הדין הדתיים לדרגותיהם וכן ניתן סולד רב לארגון השירותים הדתיים המוסלמיים גם ועדת הדתות בנונה בית דין חיי שירותים דתיים הנוצריים בעזרת המשרד.

העדות הנוצריות והבזאית שיש להן דפטי ארגון פעילותן בשירותי הדתות.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פירסמה דוח דיוקנותי מועצה על הרס ברוב הקברות העתיקים.

המשרד עושה פעולות לשיקום בתי העלמין בירושלים ובחברון, הכביש למלון, אינסטיטוט "גטו" מנציח את זכרם של חללי בית העלמין. נבנו שתי קברות קדישא וכן 60 רשימות לחברות קבורה בפועל. השנה עסקה המחלקה לענייני קבורה בפעולות לשיקום בתי העלמין העתיקים בירושלים ובחברון. נעשה בינמשרדית שיתוף פעולה עם המועצה הכללית פיר

כּוּתֵל הַמַּרְיָבָה

מ. ד. / ועדת השרים לי
ענייני המקומות הקדושים ער
מדת לדון בישיבתה הקרובה
בגורל „שטח-המריבה“ שבין
רחבת הכותל המערבי לבין
אתר החפירות הארכיאולוגיות.
התקריט — בין משרד-הדתות
לבין המשלחת הארכיאולוגית
— פרצה בשבוע שעבר. כאשר
שני הצדדים טוענים לחוקה
בזכות ראשונות. בשלב זה
מקימים הצדדים הפסקת-אש,
אך ועדת השרים נדרשת לקי
בוע גבולות בפוחים ומוסכמים.
כדי למנוע התלקחות מבישה
נוספת.

הגבולות הבטוחים צריכים להיות קודמים בטוחים. פשוט טו כמשמעו. לא ייתכן שביריות ותעלות ותלייזפר וגדרות פרטיואניים יסכנו את חייהם של אנשים הבאים לאתר — וסכנה אכן קיימת עתה.

שנית, יש לאפשר את השיר
 פת שרידי העבר הסמונים ב'
 מקום הזה, כי לא הסור שטח
 לכל המתפללים שירצו לבוא
 — ואשר באים — לכותל.

שלישית. צריך להיות ברור.
כי אופיו של איזור הביתל כ'
אתר קדוש צריך להישמר —
אם כי אין פירוש הדבר שר
קביעת אופי זה הוא עניינו
הבלעדי של משרד-הדתות.
אולם ועדת השרים לא תמ'
לא את תפקידה, אם חסרת
בהחלטה על יישוב הסכסוך ה'

י. אלמוגי: אין שום סיבה לפילוג
מגלה הדיונים ברפ"י ערב הקמת ממשלת הליכוד

אופטימיות לגבי שלמותה של מפלגת העבודה לאחר שיתוף-ההכרזה בלשכת המפלגה — הביע אור ליום ד' שר-העבודה יוסף אלמוגי, בתוסיעו בתכנית "קליידוסקופ" בבית ברל". אלמוגי אמר, כי הוא התנגד לבחירות חסימתיות במפלגה, אך אם עליו לבחור בין זה ובין הפגם החמור יותר של פילוג, הוא בוחר בפגם הראשון שהוא הרע במיעוטו.

סיח דסתיחיים חוגנת לבצלי חב' נסר נספכה.
דברו על מדיניות השכר ברא' שנת 1970 הדגיש, כי חלק מהרווחים צריך להיות מוזק בין הפועלים. צריך לתת לפועל את חלקו — אשר — אחרת הפועל לא יתאמץ כדי להגדיל את רווי היות המפעל.

שֶׁר־הַעֲבֹדָה גִּילָה לְרֵאשׁוֹנֹת
פְּרָטִים עַל מַה שֶּׁהִתְרַחֵשׁ בְּבֵיתוֹ
שֶׁל דָּוִד בֶּן־גּוֹרִיוֹן בְּתֵל־אָבִיב
עֶרֶב הַקֶּמֶת מִמִּשְׁלַת הַלִּיכּוּד הַלִּי
אוֹמֵר אֶל־מוֹנֵי הַדְּגִישׁ כִּי לֹא הָיוּ
לֹא בַעֲבֹר בְּשַׁעַת הַפִּילּוֹג בִּי
מִפְּאִי בֶל חִלּוּקֵי־דַעַת אִידֵאוֹן
עִם עַם מִפְּאִי הוּא צִיּוֹן כִּי
לְרִפְּי רַק כִּגְלָל בֶּן־

נוכחי בין משרד הדתות לבין המשלחת הארכיאולוגית. שכן זה איננו הסכסוך הראשון ולא השעורורה הראשונה סביב ה"כותל בשנתיים האחרונות. וזו דת השרים אינה צריכה לפי עול כמכבי'אש הנועקים כל אומת פורצת דליקה.

הנושא מחייב הגדרה ברורה של סמכויות, ולא נראה לנו כלל, שאיזור הכותל יהיה נתון לסמכות הבלעדית של משרד הדתות. אמנם באתר קדוש מדובר, אך כרוכים בו גם בעיות מדיניות, תרבותיות וסוציאליות.

יש להקים רשות מיוחדת שתספל בנושא זה. בעלת סמכויות ממלכתיות בשיתוף הרשות העירונית ומשרד הדתות. אך אין להסקיד נושא רגיש זה בידי משרד הדתות בלבד. כי אין הוא ערוך לספל בו.

הרי: נ באסיפת סטעם המערך
געזעמט ביים ב' במרכז וצושר
באד"ה'הדת.
דאס' דעות חשים מחילוקידי
עזת — הוספה הרינג — ופילונג
לא יפתור שום שאלה, הוא רק
סלף את הדיון על בעיות נוצר
על המדינה והאסטרדיות, משום
שינהג משני עברי סחיצות מלא
בזמיות.

בהתחשב בצווייהדימוס שהם
רו את דעתהקל אפר
כל נסיון להצוים שיהיה
כמה להסתדר
אורה
שלה

מתנחל הקרקע

. אלו : כאן אנו .

בנוכחות שרים, חברי-כנסת, קצי-
מנטים, המוזיקאים וההלחננים ר-
מיונה המדע ראשי-צוותא על הפרק

ניקסון ערד ביקור קצר בסיגון

הצהיר בשידור: „הרחקנו לכת
ככל האפשר בחיפוש אחר שלום”

סייגון, 30 (ע"ר וע"ץ). — הנשיא ניקסון ערך היום ביקור
בוק בסייגון וניהל שיחות עם ראשי דרום-ווייטנאם. היה זה ביקורו
הראשון של נשיא אמריקאי בסייגון מאז פרצה המלחמה.

נשיא דרום-ווייטנאם נגוין

הנשיא ניקסון עם ראשי דרום-ווייטנאם

הנשיא ניקסון עם ראשי דרום-ווייטנאם

היום יחלו תחרויות האתלטיקה במכביה

אל מעגל משחקי המכביה הג' ייכנסו היום
האתלטים-הקלים, החל משעות הבוקר ואחר-
הצהריים — יתקיים יום הנוער באיצטדיון הלי-
אומי ברמת-גן.

אתמול כבשה משמחת שמיך, מאיך ומאנסי,
את בריכת השחייה „גלי-גל", כאשר צברו
משמיל ארצות-הברית שלושם ואתמול שש מה-
ליות זהב (1).

מאריק שמיך ניסה להציב שיא עולמי חדש
ב-100 מטר פרפר, אך היה עייף ותוצאתו היתה
— 56.5 שניות (השיא העולמי 55.6 ש"י).

אמש נפתחו מגני-התערוכה תחרויות ה-
איגרוף, שעמדו על המה בינונית והיו מלוות
אי סדרים (פרטים על אירועי המכביה ראה
בעמוד 8).

הסופר הסובייטי קוזנייצוב הורשה להישאר בבריטניה הגיש בקשה ביום ג' והיא אושרה מיד

לונדון, 30 (ע"ר וע"ץ). — השלטונות הבריטיים החירו
היום לסופר הסובייטי אנאטולי קוזנייצוב להישאר ולהתגורר בברית
טניה. דובר מיניסטריון-הפנים הבריטי אמר, כי הסופר הגיש ביום
ג' בערב בקשה להישאר במדינה, וזו אושרה מיד.

הודעה בריטית מהיום תביא
את לגיונרים, שקוזנייצוב נשלח
כדי לבקש מקלט מדיני בבריטניה,
אולם הדובר הבריטי הדגיש, כי
רשות-השהות בבריטניה איננה סתם
מקלט מדיני, הניתנת רק כאשר
אדם נמצא בסכנת במולדתו, לא
השלה על קוזנייצוב הנכלת זמן
לשהות בבריטניה. הדובר הבריטי
סייג, כי הסופר הפסי עתה
לעשות את סידוריו „הכל נתיי-
סעתה בודיו”.

הוא חסוף, כי קוזנייצוב שותת
עתי אצל ידידים, כנראה בלוגי-
דון.

הסופר נעלם ביום ב' בערב
ובשיצא מבית-המלון לקח עמו את
דרכונו, שכלל אשרת-שהות בת
עשרה ימים בבריטניה וכן 60
לייט.

אתמול ביקשה שגרירות ברתים
בלונדון, שמסורת בריטניה ות'
סקוטלנד יאדו יסייעו בחיפושים

מיניסטריון-החץ הבריטי
רשמית לשגרירות בברית

ארכיון המדינה

משרד ראש הממשלה

טופס מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מס': 98
מיכל מס': 12252 / 15
תאריך התעודה: 8/8/67
שם מחבר התעודה: אריה יצחק
סוג התעודה (סמן ✓ במקום המתאים):
תיק מס': 1
שם הנמען: אריה יצחק

- מכתב ☒
מברק ☐
תזכיר או מיזכר ☐
דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון ☐
פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה ☐

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה,
העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

פעולות לאיחוד ירושלים ע"י המחלקה למקומות קדוש

הכוחל - המערבי

הנהגנו הסדרים ארעיים לנוחיות המחפלים והמברית במקום. מונה
רב, הופקדו סדרנים. נקבעו ארונות קודש שלחנות קריאה וחפילה.

קבענו משרד מסלפון, נקודות מים ושרותים, הותקנה תאורה חשמלית.

אנו מכינים תכניות לטווח קצר ולטווח ארוך לעיצוב דמות רחבת
הכוחל-המערבי, ובעתיד הקרוב יתחילו בהכשרת רחבת התפילות ליד הכוחל
ובסידורים של הרחבת הגדולה.

מסרה שמעון-הצדיק

המסרה שהייתה מיושבת משפחה ערבית פונתה, הוכנה לתפילה ולמבקרים,
נקבע שילוט כמאים.

הוכנה תכנית שיפוצים והכשרת דרכי גישה.

מסרה חצר - המסרה

הפוסה על ידי מחסן בננות של הערבים, פנינו למסרה וביקשנו
לפנות את המחסן כדי לשפצה.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO, CHICAGO, ILLINOIS, U.S.A.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO, CHICAGO, ILLINOIS, U.S.A.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO, CHICAGO, ILLINOIS, U.S.A.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO, CHICAGO, ILLINOIS, U.S.A.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO, CHICAGO, ILLINOIS, U.S.A.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO, CHICAGO, ILLINOIS, U.S.A.

השתלבות השטחים המוחזקים בכלכלת ישראל, ששון היעשה דרך
קבע - יש בה משום יתרון רב לכלכלת ישראל.
השטחים הכלתי מאוכלסים, יש בהם אוצרות טבע חשובים (מיני)
מרחבים לעבודת הקלאי (רמת הגולן).

ממשטחים המאוכלסים, הרי יהודה ושומרון, בקנה מדה ישראלי
איכלוסם אינו צפוף, מה שאין כן רצועת עזה, שם מחנות הפליטים הם מעמסה
רבה על הכלכלה.

כל השטחים עניים מאד בחיפוש.
השתלבותם בכלכלת ישראל להביא לכלכלת ישראל, אוצרות טבע,
מרחבים לעבודת הקלאי, שוק חולך ומתרחב למוצרי העשיה, אפשרויות גדולות
לפתוח התיירות, וכח עבודה שאחרי הכשרה מקצועית נאותה יכולים להוסיף
כח אדם פרודוקטיבי.

אולם להשתלבות כלכלית גם תוצאות מדיניות וחברתיות,
ומבחינה זו הרי אחדותו של הכל ארוך לא מפותחת למדינה מפותחת במדה רבה יש
גם צד שלילי והוא סכנת יצירתם של שתי שכבות אוכלוסיה, האחת העליונה,
המנהלת את המדינה, צבאה, ומוסדותיה והשולטת בהברה, ואילו השניה העושה
עמגחיתם הכפית ועבודות הייצור הבסיסי. סכנה זו הולכת וגדלה לאור
השוני הרב ברבוי הטבעי של שתי השכבות האלו.
לשווח ארוך יש איפוא למכנן. חזקה של האוכלוסיה היהודית מבחינה
מספרית וכמו כן מזורה בכל המקצועות ובעיקר בחקלאות ובהעשיה הבסיסית.
בסיכום השתלבותם של השטחים המוחזקים בכלכלת ישראל - דרך קבע,
עשוי להקנות לישראל יתרון כלכלי חשוב ביותר, ואילו השתלבות ארעית יכולה
להביא רווח זמני למעבידים, לבעלי הון, הון כדי ערפור והכנסה דמורליזציה
ביחסי העבודה.
חסגמים של האחד עלולים להיות מורגשים מיד, ואילו רפויים והיתרונות
מחאיחוד הם ילכו ויהיצבו בכשן הזמן.

THE ... OF ...
...
...

...

...

...

...

...

1. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m v^2 \right) = \frac{1}{2} m v \frac{dv}{dt}$
2. $\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m v_0^2 + \frac{1}{2} m v_1^2$

5/25/20

Don't
forget

הנהגתו נכונה

ר' יצחק בן ר' יצחק בן ר' יצחק

ing dial, the dial

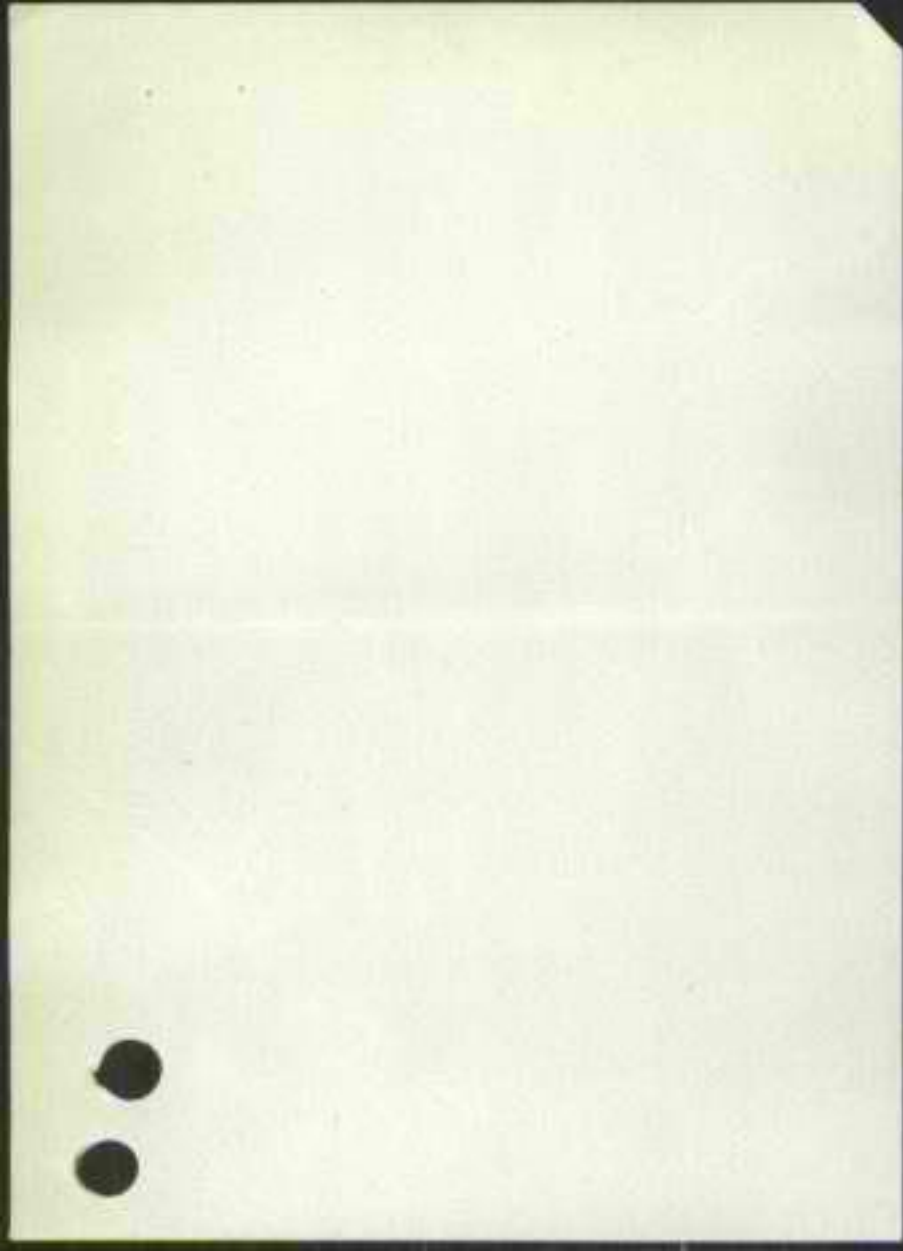
12/21/2011

1870/11/27

3/22

Stonals

קמאע
היא
היא
31

אין לא נא

הנאמר

הנה נא

הא/ל/ס/ו/ה נא ו/ל/

הנא נא נא

הנא נא נא

הנא נא

י"א
ב' תשכ"ח
למנהל

ירושלים, ב' בסיון תשכ"ח
29 במאי 1968

60/4/371

1968-371

אל: מר א. אחימוב, ש.ב.כ. 490
רפ"ק בושמי, ממה מחוז ירושלים, משמרת ישראל
אל"ם ש. בזית, לשכת שר הבטחון, הקריה, ת"א
מר ש. הלל, סמנכ"ל משרד החוץ, ירושלים
אל"ם ורדי, מפקדת הגדה
מר צ. טרלו, משרד המשפטים, ירושלים
מר י. יהושע, מנהל הסח' המוסלמית, שש' הדורות, י-ס
מר א. שלוש, סמ"ר/אח"ק, משמרת ישראל, ת"א
מר מ. ששון, משרד החוץ, ירושלים
ש.ב.כ. יח' 249

רצ"ב מכתבו של אחמד רג' אי אל-חסיב
מיום 25.5.68 בפנין הפקעת מקרקעין בירושלים
הסורחית.

בברכה,

ס. נאמן

סימה מלמד

לשכת היועץ לעניני ערבים

לכבוד
ראש הממשלה
שר האוצר
מנהל מינהל מקרקעי ישראל

הצוון: ערעור על הפקעת מקרקעין בירושלים העתיקה

המערפרו אחמד רגאאי אלח'טיב (המתואלי השרעי על חוקי של המנוח השיח' מחמד ג'גס אדין בן המנוח מחמד בדר אדין ג' מאעה אלח'טיב)

בהתאם לסעבת המבוי (תוליה) השרעי שהוציא כבוד הקאדי השרעי של ירושלים בתאריך 29.8.65 (כרך 566 עמ' 91 מס' 146).

שטחתי מאבשים בי ממשלה ישראל הפקיעה 116 דונם בחור חומות העיר העתיקה. ושמעתי כי חלקה זו מהחילת מהמינה של חומת העיר מהצד המזרחי של העיר העתיקה וממשיכה לאורך החומה עד סוף שער דוד, אח"כ משתנה הכוון ב-90 מעלות לכוון הדרך שליד בנין הארמנים החדש ולאורך דרך זו בצד סגור הסריאנים (בני העדה היעקובית) עד בית"ח לעיבים היסן, אח"כ עובר הקו את המקרקעין (או דלת בידי) ישר עד רח' שוק הבזאר מול דלת הברזל לדרך המובילה לכנסיה הגרמנית, אח"כ משתנה הקו ממקום זה ויורד לאורך הדרך לשוק "החסר" אח"כ שוק "אלבאטורה" שער שכונה היהודית, שוק שער השלשלת, דרך שכונת המוגרבים ובסוף עד ראשיה גבול בית המשפט השרעי המוסלמי היסן השוכן בספר אחרם אלשריף הידוע בעמוד השלשלת.

בחור גבולות אלה שתזכרתי רכוש מוסלמי מוקדם הקדש משפחתי צחיה, שאסור למכור אותו או להשתמש בהסדרתו, ובכלל הקדשים אלה, במצא מקרקעין (או דלת בידי) השיח' להקם סבנו המנוח שיח' מחמד ג'ג'ס אדין בן המנוח מחמד בצר אדין ג' מאעה אלח'טיב וזה כולל בית המכיל 6 חדרים בקומה תחתונה על המרחקים שלה ו-2 חדרים בקומה העליונה על סרונה, 4 חנויות רכוש זה במצא במכונת אלשרף בעיר העתיקה, בגלל זה ובתיותי המתואלי השרעי על הקדש זה הריני מערער ערעור רשמי ומוחלט על הפקעת בעלות המקרקעין ובחוכה הרכוש הג'ל מהסיבות הבאות:

1. הצוים בדבר הבעלות לצורכי צבור כפופים לצורכי הצבור עצמם וכשהסדור ברכושנו המקודש הקדש שרעי רחוק מאד מצורכי הצבור, כי רכושנו במצא באזור מיושב ותופלתו למסרת ישוב וזה קיים כרבע.

2. כידוע מבחינה חוקית ונוהלית, כי כל צו להפקעת רכוש שמוציאה מדינה כלשהי צריך להביא עם השרטוטים וסיד לבעלי הרכוש הנוגעים בדבר, והיות וממשלת ישראל לא הביאה לידיעת בעלי הרכוש את האריך ההפקעה, ע"כ לא תופס כלל פרשום ההפקעה בעתון הרשמי.

לאור האמור הריני מביש את ערעורי על ההפקעה של הקדשים המוסלמיים ובחוכה רכושנו, ובתור מתואלי שרעי על הקדשים של הג'ל, הריני רופס אי חוקיות צו ההפקעה בגלל הוצאתו בתבאים יוצאים סגור הרגיל, ובאותו הזמן רופס רשמית כל זכויות הקדש וזכויותיהם של אלה המגיע להם ממנו וזכויותי, למתיוחס לכל אסר קרה ביחס להקדש באיבו תופס כלל לגבי זכויות הקדש, זכויותיהם של אלה המגיע להם וזכויותיו, ויפאר הקדש משפחתי מוסלמי לפולס ועד.

(-) אחמד רגאאי אלח'טיב
בית מס. 19 באב אלחדיד
העיר העתיקה ליד הר הבית

העתק: כבוד קאדי ירושלים השרעי

מרדכי בנסאב
שר השיכון

ירושלים

חל-אביב, י' בתמוז תשכ"ח
10 ביולי 1968

337

אל : ראש הממשלה

מאת: שר הטיכון

אדוני ראש הממשלה,

ביום ה' 4 ח.ז. ערכת ביקור באחר הבניה במזרחת של ירושלים,
בו מקים משרד הטיכון את השכונה החדשה.

לא מצאח לנכון, כפי שזה נהוג במקרים דומים, להזמין להחלונות
אליך בביקור זה ואף לא הוצאת להודיע לי על הביקור. לעומת זאת הזמנת
ישירות את מנכ"ל משרד הטיכון להחלונות אליך.

בביקור השתתפו גם עיתונאים ואנשי הרדיו וניהן לו פרסום רב
בכתבות ומעל גלי "קול ישראל", וזאת למרות שלפני זמן קצר בוטל, כמעט בוודאות
סימפוזיון: "כיצד נבנת את ירושלים המזרחית", שהזמנתי להשתתף בו, וכן
בטאת מורה רוח מביקורי - קודם לכן (בלי עיתונאים) באותו המחר - הכל
סחוך נימוק כי אין לתת פרסום למעולתנו במזרח ירושלים.

בסיוור זה מצאח לנכון להטיל דופי בפומבי, בפני עיתונאים ואנשי
"קול ישראל", במשרד הטיכון, ובעקבותיו בי (שחרי אין אני בין האנשים
המעבירים את האחריות על זולתם במשרד) על הקצב הכלתי מטעם, כביכול,
בהקמת המבנים.

עלי להעיר: א. אין שחר להאשמת הזאת ולדיבור כי המסדנו חדשים.
משרד הטיכון מבצע את הקמת השכונה, לאחר שהוחלט
על הקמתה, בקצב העולה על כל מה שחיה קיים אי-פעם לגבי אובייקטים דומים,
וזוהו רק לכבוד לו שהוא עשה זאת, למרות המיצול הגדול והכלתי טביר של
המטכונים השונות והנוספות, המכביד על הביצוע, דבר שאינו קיים בשום עיר
אחרת. כל אדם המכין מה זה חכנון ובניה יגיד לך זאת ואני מצטער שאתה מסת
אוזן לדברי יועצים, אשר מבורים אולי שערבם יעלה אם ישחירו מני אחרים.

אני מכחיש גם את דברי מכהבך אלי מיום 24 ביוני, כאילו אמרתי ש"שום דבר לא יברח". אני רק העירותי את הערותי על מנהל למנוע רושם, שעלול היה להתקבל מדברי כמה מטעמהפי הישיבה כאילו קומדים אנו בפני אנשינו של נסיבה מירושלים המזרחית. אין לדבר הזה ולא כלום עם הקצב המואץ של פעולת המשרד במזרח של ירושלים. אמילו אשר קול הבין זאת בשעה שדבר בועידה מטעמה על "הצורך בהכנון מדויק ובדאגה לחמץ מטעמים ולשמור על נופה ויומיה של ירושלים".

ב. הערתי השניה חמורה יותר: דומני שעוד לא קרה בקרה בחולדות מדינת ישראל שראש הממשלה, ואפילו שר בה, יטיל דומי במסמכי במשרדו של שר אחר. כל זמן שהזיכרון הוא מנימי, יש מקום לבירור ויש גם מקום להאמין כי הדאגה לענין מניפה את המבקר ואני מוכן להקשיב בסובלנות גם לדעות בלתי נכונות. אך בקורת במסמכי של ראש הממשלה או של שר על שר היא דבר אחר לגמרי. לא רק שהמקרה הוא ללא תקדים אלא הוא מוחח גישה חדשה ומטוכנה לגבי מושג האחריה הקולקטיבית של הממשלה. לאן נגיע אם כל שר יהיה רשאי לחפש במסמכי פגמים ומחדלים במשרדו של שר אחר, כולל משרד ראש הממשלה.

אני מבין שהממשלה כולה, ואחרי במיוחד, ניצבים מול החקפוח של בן-גוריון בנושא ירושלים, אך אין אני ממכים להיות קרבן היחסים המשובשים שבינו לבינך.

דבריו לא הביאו כל הועלה, או כל זירוז, אלא להיפך - יצרו תקדים מסוכן, פילסו דרך לשיבוש יחסים בין חברי הממשלה והכניסו מבוכה בין האחראים על הבניה בירושלים ומהה יחסים בינם לבין גורמים אחרים, ובמקום לזרז - חוסים אבן בנה חדשה על ורכה של המלאכה החשובה הזאת, שאינה קלה בלאו הכי.

בברכה,

מרדכי כנסוב

שר האיכון

מרדכי
שרי הממשלה

THE FIRST PART OF THE REPORT OF THE COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE, IN HIS REPORT FOR THE YEAR 1861, IS A SUMMARY OF THE LANDS IN THE POSSESSION OF THE CROWN, AND OF THE LANDS WHICH HAVE BEEN ACQUIRED BY THE CROWN SINCE THE YEAR 1851. THE SECOND PART OF THE REPORT IS A SUMMARY OF THE LANDS WHICH HAVE BEEN ACQUIRED BY THE CROWN SINCE THE YEAR 1851.

THE THIRD PART OF THE REPORT IS A SUMMARY OF THE LANDS WHICH HAVE BEEN ACQUIRED BY THE CROWN SINCE THE YEAR 1851. THE FOURTH PART OF THE REPORT IS A SUMMARY OF THE LANDS WHICH HAVE BEEN ACQUIRED BY THE CROWN SINCE THE YEAR 1851.

THE FIFTH PART OF THE REPORT IS A SUMMARY OF THE LANDS WHICH HAVE BEEN ACQUIRED BY THE CROWN SINCE THE YEAR 1851.

THE SIXTH PART OF THE REPORT IS A SUMMARY OF THE LANDS WHICH HAVE BEEN ACQUIRED BY THE CROWN SINCE THE YEAR 1851.

THE SEVENTH PART OF THE REPORT IS A SUMMARY OF THE LANDS WHICH HAVE BEEN ACQUIRED BY THE CROWN SINCE THE YEAR 1851.

THE EIGHTH PART OF THE REPORT IS A SUMMARY OF THE LANDS WHICH HAVE BEEN ACQUIRED BY THE CROWN SINCE THE YEAR 1851.

מוכירות הממשלה

פ ר ט י כ ל

ישיבת ועדת השרים לעניין המקומות הקדושים
ט' בסיון תשכ"ט - 26.5.69

נכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, י. ישיעיהו, י.ס. שפירא, ח.מ. שפירא,
א. שטון.

נעדרו השרים: א. אבן, מ. דיין, מ. קול (בחו"ל),
הא"ל ט. גזית - משרד הבטחון
ט. הלל - משרד החוץ
ט. קולבי - משרד הדתות

א. ליסנסקי - מזכירת הממשלה

1. הסכסוך האתייופי-קואנטי

סר הדתות פותח.

(ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה)

2. פניית האסריאך היווני-אורתודוכסי בעניין נכסי דלא-ניידו ופטור ממיסים עליהם ושדמות קיסריה

סר הדתות פותח.

המדן הדיון נדחה.

ה י ס י ב ה נ נ ע ל ח

מזכירות הממשלה

ט ו ד י

ס ד ר ה י ו ם
לישיבת ועדת השרים לשמירה על
המקומות הקדושים
יום ב', כ' באב תשכ"ט - 4.8.69
(בשעה 8.00 בבוקר במזכירות הממשלה)

הטטח שנחפנה אחרי הריסת מבנה דאר-אבו-
סעוד

✓ סר המעבדים, (מציג יצירה)

✓ סר האקטרה, (לשם המציג)

✓ סר האלף

✓ דגל מ. ז. ג.

✓ סר הפנים

ס. (האלף)

✓ סר האקטרה

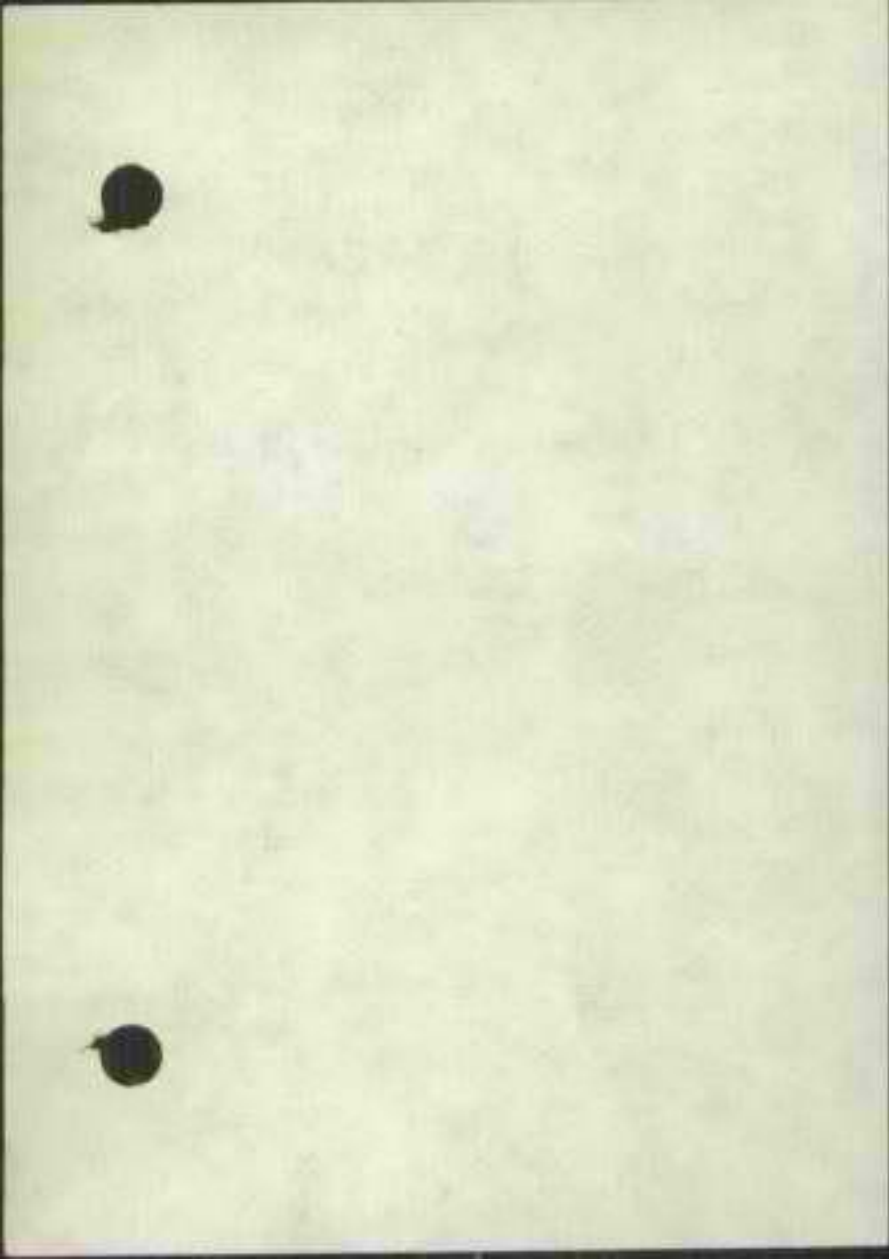
סר המעבדים

אלוף ס. נ. ג.

אלוף ס. נ. ג.

האקטרה

האקטרה

הערה:

847. סכסוכים בין כנסיות דת

שר הדתות מותח.

מ ח ל י ס י ס להעביר לדיון בועדת השרים לענין המקומות
הקדושים את ענין הסכסוכים בין כנסיות דת.

848. סיסות שכר לעולי רגל יהודיים

שר הדתות מותח.

בדיון משתתפים: השרים י. ש. שפירא, ח. מ. שפירא.

מ ח ל י ס י ס לדחות את ההצעה להחיר סיסות שכר לעולי רגל
יהודיים בחג הפסח וחג הסוכות.

3) קולות בעד קבלת ההצעה ולעיל. ב-4:5 קולות לחכות ההצעה
להחיר סיסות שכר לרבנים ובני ישיבה).

788. Geography of the United States

of the United States.

The United States is a large country, covering an area of about 3,800,000 square miles. It is bounded by the Atlantic Ocean to the east, the Pacific Ocean to the west, and the Gulf of Mexico to the south. The northern border is with Canada, and the southern border is with Mexico.

789. History of the United States

of the United States.

The United States was first discovered by Christopher Columbus in 1492. It was then a collection of small, independent states, each with its own government and laws.

In 1776, the thirteen states declared their independence from Great Britain. They then fought the Revolutionary War, which ended in 1781. The new nation was then a collection of small, independent states, each with its own government and laws.

In 1787, the states agreed to form a new government, the United States Constitution. This document established the three branches of government: the executive, the legislative, and the judicial. The executive branch is headed by the President, the legislative branch by the Congress, and the judicial branch by the Supreme Court.

הערה:

847. סכסוכים בין כנסיות דת

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ט י ט להעביר לדיון בועדת השרים לענין המקומות
הקדושים את ענין הסכסוכים בין כנסיות דת.

848. סיסות שכר לעולי רגל יהודיים

שר הדתות פותח.

בדיון משתתפים: השרים י.ש. שפירא, ח.מ. שפירא.

מ ח ל י ט י ט לדחות את ההצעה להחיר סיסות שכר לעולי רגל
יהודיים כחג הפסח וחג הסוכות.

(3 קולות בעד קבלת ההצעה דלעיל, ב-4:5 קולות לחכות ההצעה
להחיר סיסות שכר לרבנים ובני ישיבה).

100. RECEIVED BY ALBERTA

OF ALBERTA

ON 10/10/10, RECEIVED FROM ALBERTA, 1000
 RECEIVED BY ALBERTA, 1000

101. RECEIVED BY ALBERTA

OF ALBERTA

RECEIVED BY ALBERTA, 1000, 1000, 1000.

ON 10/10/10, RECEIVED FROM ALBERTA, 1000
 RECEIVED BY ALBERTA, 1000

ON 10/10/10, RECEIVED FROM ALBERTA, 1000
 RECEIVED BY ALBERTA, 1000

הערה:

847. סכסוכים בין כנסיות דת

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ס י ס להעביר לדיון בועדת השרים לענין המקומות
הקדושים את ענין הסכסוכים בין כנסיות דת.

848. סיסות שכר לעולי רגל יהודיים

שר הדתות פותח.

בדיון משתתפים: השרים י. ש. שפירא, ח. מ. שפירא.

מ ח ל י ס י ס לדחות את ההצעה להחיר סיסות שכר לעולי רגל
יהודיים בחג הפסח ותג הסוכות.

3) קולות בעד קבלת ההצעה דלעיל. ג-4:5 קולות לחוות ההצעה
להחיר סיסות שכר לרבנים ובני ישיבה).

1940. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

OF THE UNITED STATES

OF THE UNITED STATES OF AMERICA
DEPARTMENT OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D. C.

1940. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

OF THE UNITED STATES

OF THE UNITED STATES OF AMERICA
DEPARTMENT OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D. C.

OF THE UNITED STATES OF AMERICA
DEPARTMENT OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D. C.

OF THE UNITED STATES OF AMERICA
DEPARTMENT OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D. C.

847. סכסוכים בין כנסיות דת

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ס י ס להעביר לדיון בועדת השרים לענין המקומות
הקדושים את ענין הסכסוכים בין כנסיות דת.

848. סיסות שכר לעולי רגל יהודיים

שר הדתות פותח.

בדיון משתתפים: השרים י.ש. שפירא, ח.מ. שפירא.

מ ח ל י ס י ס לדחות את ההצעה להתיר סיסות שכר לעולי רגל
יהודיים כחג הפסח וחג הסוכות.

3) קולות בעד קבלת ההצעה ולעיל. ב-4:5 קולות לחוות ההצעה
להתיר סיסות שכר לרבנים ובני ישיבה).

שר הדתות פותח.

בדיון משתתפים: השרים י.ש. שפירא, ח.מ. שפירא.

מ ח ל י ס י ם לדחות את ההצעה להתיר סיסות שכר לעולי רגל
יהודיים בחג הפסח וחג הסוכות.

3) קולות בעד קבלת ההצעה דלעיל. ב-4:5 קולות לחוות ההצעה
להתיר סיסות שכר לרבנים ובני ישיבה).

1950-1951: 1st year, 1st year, 1st year.

העתק:

847. סכסוכים בין כנסיות דת

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ט י ם להעביר לדיון בוועדת השרים לענין המקומות
הקדושים את ענין הסכסוכים בין כנסיות דת.

Page 1

THE UNITED STATES

OF AMERICA

AND THE
THE UNITED STATES OF AMERICA
THE UNITED STATES OF AMERICA

מזכירות הממשלה

ס ו ד י

ס ד ר ה י ו ם
ליסיבת ועדה הסרים לטמירה
על המקומות הקדושים
יום א', ט"ז באייר תשכ"ט - 4.5.69
(בשעה 8.30 בבוקר במזכירות הממשלה)

- א. ספריה הכותל
- ב. סדרי גיטה ותפילה לכוחל המערבי והדרומי
- ג. הסכטוך האחיופי-קופטי

THE
OFFICE OF THE
ATTORNEY GENERAL
STATE OF NEW YORK

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...

מזכירות הממשלה

ס ו ד י

ס ד ר ה י ו ם
לישיבת ועדת השרים לשמירה
על המקומות הקדושים
יום א', ט"ז באייר תשכ"ט - 4.5.69
(בשעה 8.30 בבוקר במזכירות הממשלה)

א. סדרי גישה ותפילה לכותל המערבי והדרומי

ב. ספדית הכותל

ג. הסכסוך האתיופי-קופטי

ד. בקשת העדה הקופטית להכרה בה

190

80

270

לויסקי

מוכירות הממשלה

ירושלים, י' באב תשכ"ז
16 באוגוסט 1967

אל: השרים ז. ורהפטיג

א. אבן
ס. בגין
ס. דיין
י. ישעיהו
ס. קול
ח.ס. שפירא
י.ש. שפירא
א. ששון

סאת: מזכירת הממשלה

הנני מתכבדת להביא לתשומת לבכם החלטה מס. 732 של
הממשלה בישיבתה מיום ז' באב תשכ"ז (13.8.67):

732. הסדרים ליד הכותל המערבי
היחס למבקרים יהודים בהר הבית

ס ח ל י ס י ס:

א. לסנות ועדת שרים לשמירה על המקומות הקדושים,
אשר תדון בבעיות הנוגעות למקומות הקדושים לכל
הדתות ותביא מסקנותיה לממשלה.

הרכב הועדה: שר הדתות - יו"ר והשרים א. אבן,
ס. בגין, ס. דיין, י. ישעיהו, ס. קול,
ח.ס. שפירא, י.ש. שפירא, א. ששון.

ב. ועדת השרים הנ"ל תברר את השאלה של בקור יהודים
בהר הבית.

ב ב ר כ ה

115 N

יעל עוזאי

RECEIVED, 17 APR 1967
AT 10:00 AM

TO: DIRECTOR, FBI
FROM: SAC, NEW YORK
SUBJECT: [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

RE: [illegible]

On 4/17/67, [illegible] advised that [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

1. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

פ ר ס י כ ל

הישיבה השנייה על ועדת הסרים לשמירה על
המקומות הקדושים שהקמה עפ"י החלטה מס. 732
של הממשלה מיום ז באב תשכ"ז - 13.8.67

ח' באלול תשכ"ז - 13.9.67

בכח הסרים : ז. ורהפטיג - יו"ר, א. אבן (בחלק הראשון של הישיבה),
מ. בגין, מ. דיין, י. ישעיהו, מ. קול, ח.ט. שפירא,
י.ש. שפירא, א. שרון (בחלק הראשון של הישיבה).

מזכירות הממשלה - ש. צויגריך
אל"מ ש. גזית - צה"ל

שער המוגרבים

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ט י ס :

- (א) לא ייעשו שינויים בענין שער המוגרבים.
- (ב) שר הבטחון מתבקש להורות למספרה הצבאית השומרת על
שער המוגרבים להקפיד כי לבוש והתנהגות הנכנסים יהיו
כנדרש במקומות קדושים.

ה י ש י ב ה ב נ ע ל ת

שטח התכנון של ירושלים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

ט ח ל י ט י ס כי מרחב התכנון המקומי של ירושלים יהיה חופף
את שטח השיפוט המוניציפלי של ירושלים.

ד ב ר י ה ס ב ר

שר הפנים עומד להכריז על שטח ירושלים המזרחית כמצורף למרחב
התכנון המקומי של העיר ירושלים, למעט העיר העתיקה וסביבתה (ב-7000 דונם).

בישראל אין תקדים לכך ששטח שיפוט מוניציפלי לא יחפוף את תחום
מרחב התכנון המקומי. יתרה מזו, אין להעלות על הדעת פיצול מלאכותי
של שטח מוניציפאלי שהוא מבחינות תכנוניות רבות בעל אופי חבורני -
אורגני. עכשו מטפל בתכנית-אב לירושלים כולה צורת מקצועי המורכב
מבניגי העיריה, משרד הפנים, משרד השיכון ומינהל מקרקעי ישראל.

הצביון המיוחד של אתרי העיר העתיקה, בו כולנו מעונינים,
ניתן להבטיחו במסגרת הועדה המקומית לתכנון וההנחיות שינתנו לצורת
המקצועי.

מרגש ע"י שר השיכון

גטפח 335

ז' באלול תשכ"ז
12.9.67

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

אני לא סולל

צורה בצורה

מהו הפתרון.
הצורה ה

ההפסד, מן

מבוא, חם
עוד לא צריך

אולי
חם יונתר ביד

$N - CP_1 / \cdot$

האלה כ'נול

הזמן אללול

אלה הנזסה אלה

גאזר אלה

1/ ובלבד האצה של שירות

התיוק, 3 עמודים

(2) לפני הדיבור

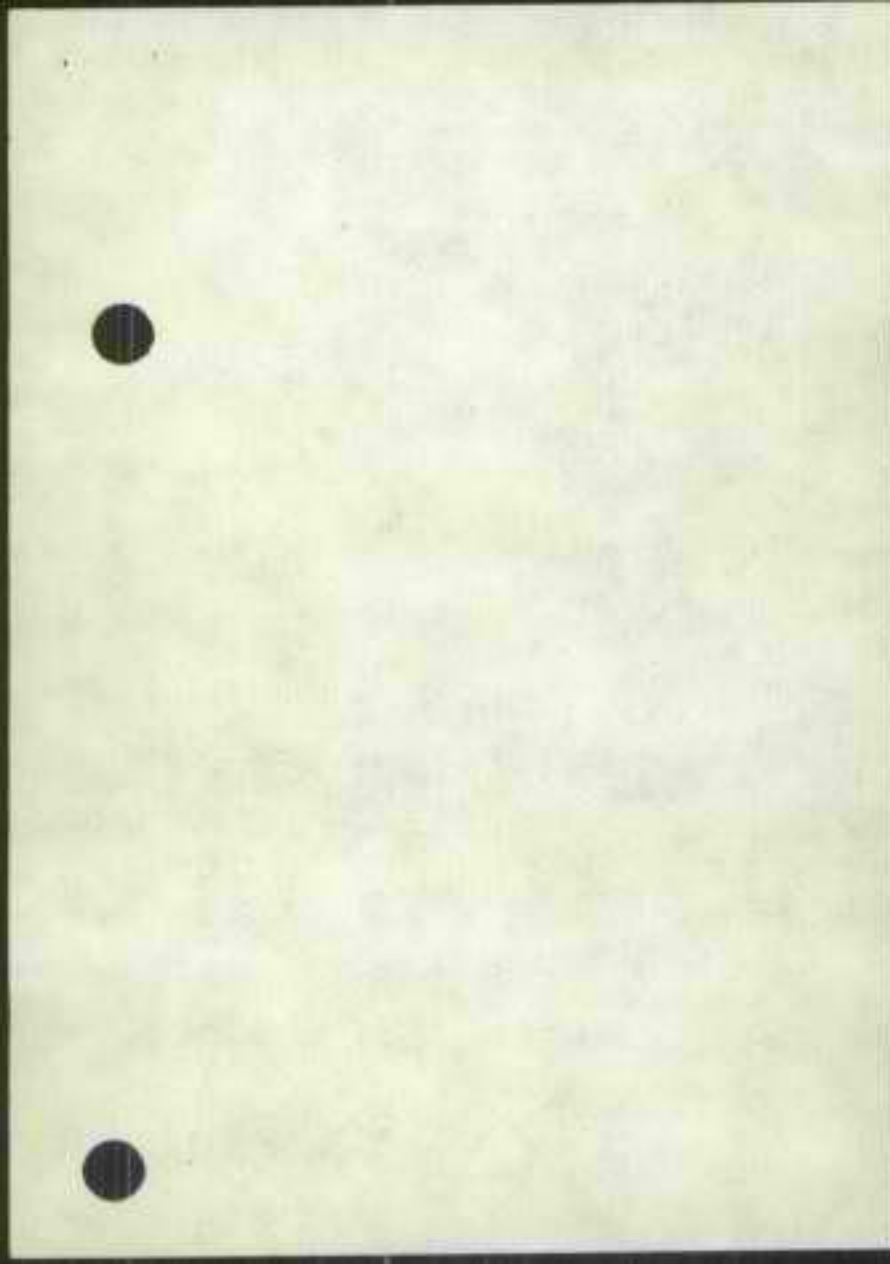
לפני כל קהל

על אבות מדינה
האלה, (ולא פנים)

(3) להוציא של כג אהיה

על אלה - ה' ה' ה'

~~לפני הדיבור~~

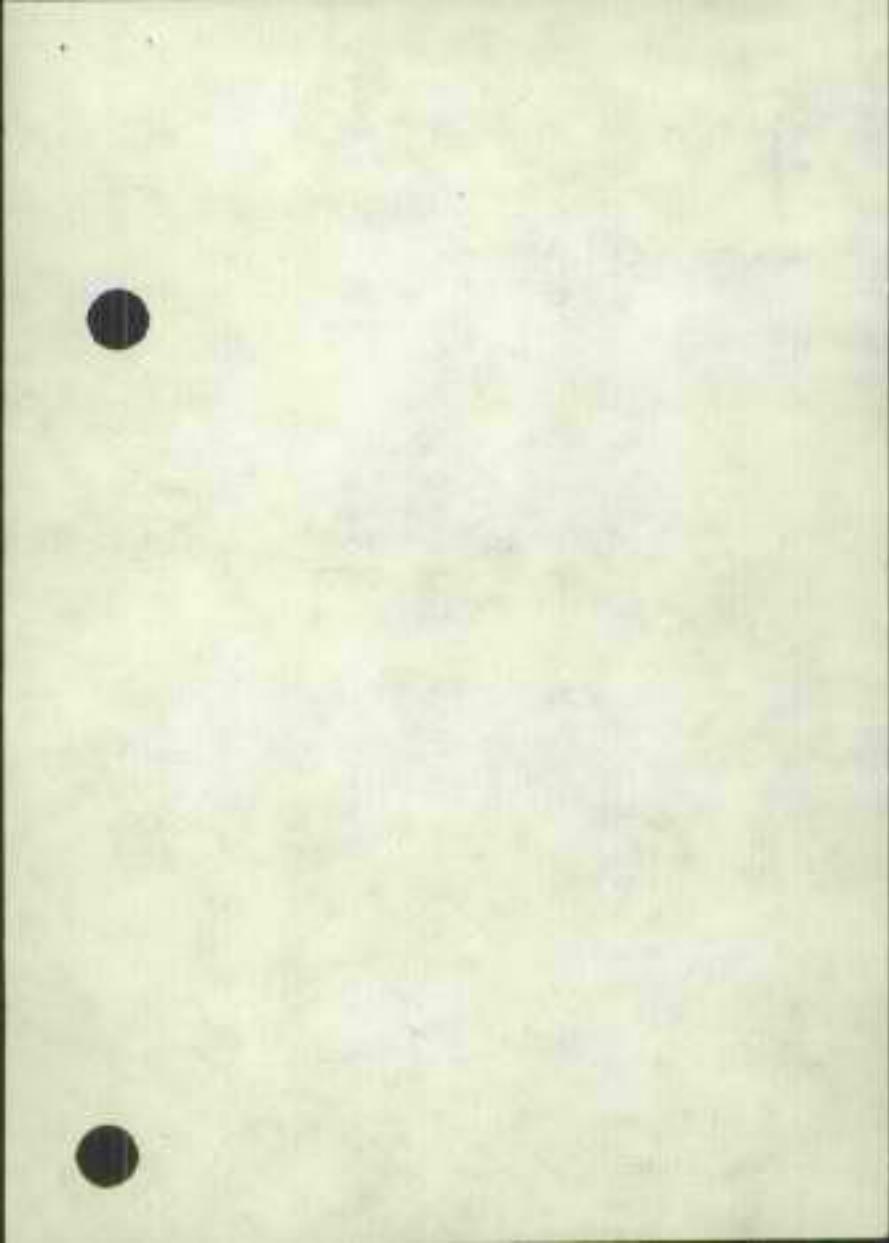

2
(4) לנגן על המנדולינה
שהוא יפנה לנגן
ע. מ. מ.

(5) לנגן הסמירה על
הה הבוגר,

(6) מלחם הה הבוגר,

(7) ~~לנגן~~ להלחן על הגיטרה
לנגן עם קבוצה
ראשי המלחמה

מזכירות הממשלה

ס ו ד י

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדה חברים להמירה על המקומות הקדושים
יום ב', ט' בסיון תשכ"ט - 26.5.69
(בשעה 11.30 בבקר במזכירות הממשלה)

- א. הסכסוך האתיופי-קופטי
- ב. פניית הפטריארך היווני-אורתודוכסי בענין החזרת נכסי דלא-ניידי ופסור ממסים עליהם באדמות קיסריה

THE [illegible]

[illegible]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

מוכירות הממשלה

ס ד ר ה י ו ם
ליסיבת ועדת השרים לסמירה על המקומות הקדושים
יום א', י"א בניסן תשכ"ט - 30.3.69
(בשעה 8.30 בבוקר במסדר ראש הממשלה)

א. דו"ח על התקדמות עבודות ברחבת הכותל

ב. בנין אבן סעוד

BY THE COURT

IT IS ORDERED that the writ of habeas corpus be granted to the petitioner, and that he be released from custody.

IN WITNESS WHEREOF, the Court has hereunto set its hand and seal at the City of New York, this 1st day of June, 1964.

CLERK OF COURT

מזכירות הממשלה

ט ו ד י

פ ר ט י כ ל

ישיבת ועדת הסרים לשמירה על המקומות הקדושים

י"א בניסן תשכ"ט - 30.3.69

נכחו הסרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, י. יסעיהו, ח.מ. שפירא, מ. קול, א. שטון.

נעדרו הסרים: א. אבן, מ. דיין, י.ש. שפירא (בחו"ל).

מ. ארנון	- מזכיר הממשלה
מ. בנבנישתי	- עיריית ירושלים
תא"ל ט. גזית	- משרד הבטחון
פרופ" ב. מזר	- האוניברסיטה העברית
הרב ד. פרלא	- משרד הדתות
ט. קולק	- ראש עיריית ירושלים
צ. רפיח	- משרד החוץ
אדריכל י. סינברגר	- משרד הדתות
מ. שמגר	- היועץ המשפטי לממשלה

א. ליסנסקי - מזכירות הממשלה

בנין אבו-סעוד

ראש העיר ירושלים פותח.

בדיון משתתפים: הסרים מ. קול, ז. ורהפטיג, מ. בגין, ח.מ. שפירא, א. שטון, י. יסעיהו וה"ה ט. קולק, ב. מזר, ט. סינברגר, ט. גזית וצ. רפיח.

מ ח ל י ס י ס :

א. לבקש את האדריכל י. סינברגר להכין חכנית אופרטיבית לענין המעבר לסער המוגרביט.

ב. ראש העיר ירושלים יוציא צו הריסה לחלק המסוכן של בנין אבו-סעוד.

טר הדתות יודיע על ההחלטה הנ"ל לסר החוץ ויתאם אהו זמן להריסת יתר שני שלים של הבנין האמור.

ג. יתואם ענין מחן הפיצויים לאשה אשר גרה בחלק העומד להריסה, כאמור לעיל, של בנין אבו-סעוד.

ה י ס י ב ה נ נ ע ל ח

115

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE COMMITTEE ON THE
PROGRESS OF THE WORK

FOR THE YEAR 1911

REPORT OF THE COMMITTEE ON THE
PROGRESS OF THE WORK
FOR THE YEAR 1911
THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

CHICAGO, ILL., 1912

1912

REPORT OF THE COMMITTEE ON THE

PROGRESS OF THE WORK
FOR THE YEAR 1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF CHEMISTRY

CHICAGO, ILL., 1912

REPORT OF THE COMMITTEE ON THE
PROGRESS OF THE WORK

FOR THE YEAR 1911
THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

CHICAGO, ILL., 1912

מוכירות הממשלה

ס ד ר ה י ו ם

ליסיבת ועדת הסרים לסמירה על המקומות הקדושים
יום א', י"א בניסן תשכ"ט - 30.3.69
(בשעה 8.30 בבוקר במסדר ראש הממשלה)

א. דו"ח על התקדמות עבודות ברחבת הכותל

ב. בנין אבן סעוד

U. S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

OFFICE OF THE ASSISTANT SECRETARY
FOR TECHNICAL ASSISTANCE
WASHINGTON, D. C. 20250

FOR A COMPLETE LIST OF THE

OFFICES OF THE DEPARTMENT

מוכירות הממשלה

ס ו ד י

פ ר ט י כ ל

ישיבת ועדה הסרים לשמירה על המקומות הקדושים
ט"ז באייר תשכ"ט - 4.5.69

נכחו הסרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, ח.מ. ספירא, י.ס. ספירא, מ. קול, א. ששון.

נעדרו הסרים: א. אבן, מ. דיין, י. יסעיהו.

מ. ארנון - מזכיר הממשלה
מ. בנבנישתי - עיריית ירושלים
הא"ל ש. גזית - משרד הבטחון
ס. הלל - משרד החוץ
פרופ' ב. מזר - האוניברסיטה העברית
הרב ד. פרלא - משרד הדתות
צ. רפיה - משרד החוץ
ט. קולק - ראש עיריית ירושלים

מ. ניר - מזכיר הועדה

1. ספריית הכותל

סר הדתות פותח.

מ ח ל י ס י ט :

א. סר הדתות לא יתקשר עם כל אגודה לטיפול בספריית הכותל עד להחלטת הועדה בנדון זה.

ב. הועדה תדון מחדש בעניין ספריית הכותל באחת מישיבותיה הקרובות, ועד אז לא יקבעו כל עובדות חדשות.

ג. סר הדתות יבדוק למי שייכים הבתים בין בניין המחכמה ולבין בית טטראוס ואם אפשר להגיע להסדר עם בעליהם לגבי פתיחת מעבר לרחוב השלשלת.

• / בנין

DECLARATION OF INTEREST

Page 1

Date

I, the undersigned, do hereby declare that I am not a member of any organization, association, or society, and that I have no financial interest in any business, enterprise, or institution, and that I have no other interest in any matter which may be brought before the Board of Directors of the Corporation.

Witness my hand and seal this 1st day of January, 1911.

Signature of _____

My commission expires _____

My term of office _____

My term of office _____

My term of office _____

My term of office _____

My term of office _____

My term of office _____

My term of office _____

My term of office _____

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

Page 2

Date

2. בנין אבו-סעוד

סר הדחות פותח.

מ ח ל י ט י מ , בהמשך להחלטת הועדה מיום י"א בניסן תשכ"ט (30.3.69):

א. ראש העיר ידאג להמציא לסר הדחות עוד היום צו הריסה לגבי 1/3 ממבנה אבו-סעוד.

ב. להתחיל בהריסת מיד עם קבלת הצו, כאמור בסעיף א.

ג. סר הדחות יקבל בהקדם חוות דעת מקצועית בענין בטיחות הכוחל, באם יהרס בנין אבו-סעוד כולו.

ד. עם קבלת חוות דעת חיובית הנ"ל, יינקטו כל הצעדים להכנת העבודה הקטורה בהריסת הבנין כולו.

ה. סר הדחות יבוא בדברים עם סר החוץ על-מנת לסכם עמו סופית את העיתוי המוקדם האפשרי להריסת 2/3 הנוחרים של מבנה אבו-סעוד.

3. סדרי תפילה וגישת לכותל המערבי

סר הדחות פותח.

מ ח ל י ט י מ להמשיך בדיון לאחר סובו של סר הפיתוח והתיירות מחו"ל.

ה י ט י ב ה נ ב ע ל ח

10-10-1918

Dear Sir,

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst.

and in reply to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.

I am, Sir, very respectfully,
Yours truly,

J. H. [Signature]

[Redacted signature block]

I am, Sir, very respectfully,
Yours truly,

J. H. [Signature]

Enclosed

I am, Sir, very respectfully,
Yours truly,

J. H. [Signature]

[Redacted signature block]

2110/4/53

ד"ר ג. פדון
סגן היועץ לעניני ערבים

[Faint handwritten notes in Hebrew script]

4.10.15

1947 1948 1949 1950 1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958 1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970 1971 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765

להכת הקאדי העליון
ירושלים.

המס' 260-1/7
התאריך: 25 רביע אלאחר
1388 להג'רה
21.7.68

כבוד ראש הממשלה,

קבלתי מבית דין חלונות רבות מצד אזרחים בירושלים בענין
בתי הקפה ומקומות אחרים שנועדו לשמור, הוללות, סמים
מקאות חריפים, רקודים נשמי חם הבאים לעורר את היצרים בין
הבערים והבערות. וכל זאת נעשה בתוך חומות העיר המקומות ומחוץ
להם. מספרם של מקומות אלה כבר עולה על עשרים צאצא וכולט
בלי טעות לנעזים מפתים.

אני מקרהי אודות מקומות אלה בעזרת מספר אנשים והתברר
לי ולאנשים אחרים הקבאים לדתם, שמקומות אלה הם קני פריבות
מבחיני אומי מקומות אלה מביאים לשחיתות וזרימה ופוגעים בשלומם
ובטחונם של האנשים. השמירה על קדושת העיר הזאת היא חובה ראשונית
ולשם כך מהרתי וכתבתי בענין חסור זה, וחבבי סבקם לפעול לסגור
מבית מקומות נפסדים אלה, כדי לשמור על קדושת ירושלים ולהגן
עליה מפני התערבות והסתקלטים בקדושי הדת.

בכבוד,

(-) ראש המועצה המוסלמית

השחק: כבוד שר הבטחון.

מדינת ישראל

אלו חברי ועד השבים
אשריה אל העקודים
הקצונים

קרוב ויגד ועד
השבים הנני מכתב להעביר
לכם בחינת קצב

בברכה מאת

מזכירות הממשלה

לכבוד

.....
.....
.....

המחלקה למקומות קדושים

ב"ה, כ' אדר תשכ"ט

10 במרס 1969

לכבוד

מר מ. בנבנשתי

הממונה על מזרח ירושלים,

עיריית ירושלים.

א.נ.,

פרופ' ווייסמן, טכניון חיפה, שבקר בשטח החפירות גילה דעתו שסכנה

צפויה לבית אבו סעוד.

הודעתי על כך לפרופ' מזר ולאדריכל מר י. שינברגר "יו"ר ועדת הבטיחות

הממשלתי" ובקשתי ליוזם פגישת הועדה בנדון.

בכבוד רב,

הרב ד. פרלא

מנהל המחלקה

10/10/69

צ. ז. ז. ז.

REPORT ON THE STATE OF THE

UNION, 1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

ירושלים, כ"א אדר תשכ"ט

11 מרץ 69

מס' 544/69

לכבוד

הרב ד. פרלא

מנהל המחקה למקומות קדושים

משרד הדתות,

ירושלים

א.נ.,

הנדון: דאר אבו סעוד

במכתבך מיום 10 מרץ 69 הודעת לי כי פרופ' ויסמן מן הטכניון גילה דעתו שסכנה צפויה לבית אבו סעוד. בע"פ הוספת כי הנך מבקש שהעיריה תתן חות דעת על בטיחות המבנה הסדוק, מתוך כוונה להשתמש בחוות דעת זו כדי להרוס את הבנין.

אמנם, זוהי חובתה החוקית של העיריה לבדוק את מידת סכנתם של מבנים מסוכנים, אולם, ברצוני לציין בצעד כי קיים אצלי רושם חזק שפנייתך גובעת מן הרצון להעביר את האחריות להריסת בית דאר אבו סעוד, שבו היית מעוניין מזמן, עלינו.

התערערותו של בית דאר אבו סעוד לא באה כתוצאה מכוח עליון או מסיבות שלא היתה עליהן שליטה. עד כמה שהצלחתי לברר היא נובעת מאי מילוי של הוראות ועדת בטיחות הכותל (פרטיכל מס. 4 מיום 19.1.69 - סעיף 3). ועדה זו קבלה בזמנו הנחיות ברורות כי עליה, עד להחלטה אחרת, להבטיח את תקנותם ושלמותם של המבנים הנותרים באיזור, והוראותיה, אילו היו מבוצעות, אכן היו מבטיחות זאת.

אין זה המקום להכנס לברור הסיבות שהנחו את הגורמים המוסמכים להורות על אי-הריסתם, כרגע, של המבנים אולם, על אחת מן הסיבות ברצוני לעמוד,

ביום 18 ינו' 69 הצעת לוועדה בהרכב האדריכל שינברגר, הרב פרלא והח"מ לפנות את הדיירים במקום. הסברנו לך כי הדבר בלתי אפשרי כרגע והוא עלול להבל במאמצי פינויים של חושבים אחרים באזור. ההסבר התקבל על דעתך. לא הסתפקנו בכך וביום 6 פבר' 69 שלח ראש העיר תזכיר לשר הדתות ובו פירוט הבעיות שיתעוררו אם יעשה פינוי חפז של דיירי אבו סעוד, שימת לבך מופנית לסעיף 6-9 בתזכיר הנ"ל. על כך לא כא כל ערעור משום צד שהוא.

כגורם הממשלתי האחראי לאזור, ולעניות דעתי גם ליישום החלטות ועדה בטיחות הכותל, וכמי שהיה שותף אישית לשיבות מיום 18, 19, בינואר 69, נדמה לי שזוהי זו חובתך לדאוג לכך שהסיכומים שהושגו אמנם יבוצעו, ושלא ייווצרו עובדות שיהפכו סיכומים אלה לתוכא ואטלולא.

./.

— 242 —

© 2000 Blackwell Science Ltd *Journal of Internal Medicine* 247: 105–112

לאור האמור לעיל, ברצוני להביע את מחאתי על כך שלא רק שנקבעות עובדות המנוגדות לסיכומים פורמליים אשר לפחות לשניים מהם אני שותף, אלא, גם שבסופו של דבר אני נקרא לחפות על פעולות אלה. מה שיש לי להגיד לעצם העניין אגיד בועדת בטיחות הכוחל ובמקומות אחרים, בשלב זה, ברצוני להודיעך כי העיריה, אם תתבקש רשמית, תס'לא את החובה המוטלת עליה לפי החוק, אולם מהנדסי העיריה, לא ימליצו על הריסת המבנה האמור, אלא, על חיזוקו, יהיה אשר יהיה מחירו של חיזוק זה.. כמו כן, לא נבוא בדברים עם הדיירים, לא נקבל על עצמנו מו"מ על פיגויים ולא נהיה אחראים לתשלום פיגויים על הנזקים שיגרמו להם.

ב ב ר כ ה,

מירון בנבנשתי

הממונה על עניני מ' רח העיר

העתק: מר ט. קולק, ראש העיר

ד"ר בירן, אגף העתיקות

מר ע. יפה, מהנדס העיר

האדריכל שנברגר

מר צ. רפיה, משרד החוץ

מר יהושע ברוכי

המחלקה למקומות קדושים

ב"ה ירושלים, ז' בניסן תשכ"ט

26 במרס 1969

כ/14/36/15

לכבוד

מר מ. בנבנישתי

הממונה על מזרח העיר

עיריית ירושלים.

א.נ.,

הנדון: מכתב מתאריך 11.3.69

מבלי להכנס לכוונותיה של ועדת השרים למקומות קדושים, ידוע לכולנו ההחלטה שקבלה בזמנה פה אחד שיש להוריד כל המבנים הדבוקים לבוחל יחד עם השרותים.

חלק מהמבנים הוסרו בהתאם להחלטת הנ"ל ובתאום מלא עם משרד החוץ, ובנוגע להמשך המבנים והשרותים שעדיין דבוקים לבוחל לא נעשתה ולא תעשה על ידינו שום פעולה ללא תאום מלא עם משרד החוץ כפי בקשת כב' שר החוץ בישיבת ועדת השרים הנ"ל, לתאם את העתוי לבצוע ההחלטות הנ"ל עם משרד החוץ.

עצם הנושא כולל מכתב ה"נועז" הנ"ל והתקפות על הכוונות שלי למרות ששמעת ממני בדיוק את ההיפך הגמור, על כל משמעויותיה והשלכותיה הצבוריים הנני מרשה לעצמי להביא לישיבה הקרובה של ועדת הבטיחות הממשלתית האחראית לכל העבודות ברחבת הכותל שחתקיים השבוע ביום ה' 20.3.69 לפי הודעת יו"ר הועדה האדריכל מר י. שינברגר.

ב ב ר כ ה,

הרב ד. פרלא

מנהל המחלקה

העחק: מר ט. קולק, ראש העיר

ד"ר בירן, אגף העתיקות

מר ע. יפה, מהנדס העיר

אדריכל מר י. שינברגר

מר צ. רפיה, משרד החוץ

מר יהושוע ברוכי

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

1004

מוכירות הממשלה

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדת הסרים לשמירה על המקומות הקדושים
יום א', י"א בניסן תשכ"ט - 30.3.69
(בשעה 8.30 בבוקר במסדר ראש הממשלה)

א. דו"ח על התקדמות עבודות ברחבת הכותל

ב. בנין אבו סעוד

שר החוץ

ירושלים, י"ב בניסן תשכ"ט
31 במרץ 1969

אל: שר הדתות

מאת: שר החוץ

הנדון: דאר אבו סעוד

בעקבות ישיבת ועדה השרים לענייני המקומות
הקדושים מיום י"א בניסן (30.3.69) ברצוני
להודיעך כי מאחר והועמדנו בפני עובדת התערערות
חלק ממבנה דאר אבו סעוד אין לי התנגדות להריסת
אותו חלק שניבעו בו סדקים ואשר מהנדס העיר קבע
שיש צורך דחוף בהריסתו.

עם זאת ברצוני לבקשך:

(א) להבטיח שפינוי הדיירת המתגוררת במבנה
המיועד להריסה יבוצע בדרכי שכנוע וללא
שמוש בכח כדי למנוע שערוריה שהעורר
הדים בינלאומיים לא רצויים ועלולה
להסב לנו נזק מדיני רב.

(ב) להבטיח שלהבא אכן תהיה הקפדה מלאה על
חנאי הבטיחות בחפירות המחבצות ליד
הכותל ובמבנים הסמוכים לו, כמו דאר אבו
סעוד, המחכמה וכד', וזאת הן כדי למנוע
השנות המקרה הנדון, דהיינו שלא נועמד
שוב בפני ההכרח להרוס חלק ממבנה אבו
סעוד מבלי שהמועד להריסה תואם עמנו מראש
כמחייב מהחלטת ועדת השרים למקומות הקדושים
מיום 2.9.68 והן כדי למנוע התערערות אפשרית
של מבנים אחרים שגם לגביהם קיימת רגישות
מדינית בינלאומית רבה.

שד החוד

- 2 -

(ג) להבטיח שתישמר רציפותה של גישה חפשיה ונוחה
לקהל לשער המוגרבים שהוא כידוע השער היחיד
משערי הר הבית הנחון לשליטתנו ופיקוחנו המלאים.

בברכה,

מח, 1/2/50

פיה יכל מקואה קבולא

לשהיה

היה מקואה קבולא
היה מקואה קבולא
היה מקואה קבולא
היה מקואה קבולא

זוהי מקואה קבולא
היה מקואה קבולא
היה מקואה קבולא
היה מקואה קבולא

מקואה קבולא

א. אברהם אבינו
אברהם אבינו
אברהם אבינו
אברהם אבינו

ב. אברהם אבינו
אברהם אבינו
אברהם אבינו
אברהם אבינו

ג. אברהם אבינו
אברהם אבינו
אברהם אבינו
אברהם אבינו

ד. אברהם אבינו
אברהם אבינו
אברהם אבינו
אברהם אבינו

ה. אברהם אבינו
אברהם אבינו
אברהם אבינו
אברהם אבינו

למפקד
ועדת ארבעת קצ"מ

ב"ה ירושלים, י"ח באב תשכ"ח
12 באוגוסט 1968

ס ו ד י

אל: ראש המטלה

יו"ר ועדת השרים לעניני ירושלים

ראשי העדות הנוצריות ונציגי העדה המוסלמית במזרח ירושלים
קיימו ביום חמישי 8.8.68 בכנסיה היוונית-קתולית החייצות כדי לבטל עמדה
נגד ירידת חיי המוסר במזרח ירושלים במיוחד במועדוני הלילה שפעולתם גוברת
והולכת.

כוונתם להחזיל בדרכי שלום ולכנס את כל בעלי מועדוני הלילה,
כדי למנוע מפעולות הפוגעות בקדושה ובצביונה של העיר המקודשת לשלש הדתות.

נציגי המוסלמים לוחצים על נקיטת אמצעים דרסטיים, בעלי גוון
של פעולה מדינית בין גורמי חו"ל ובהעמלת הסברה.

ענין מועדוני הלילה וירידת חיי המוסר במזרח ירושלים גורמים
לרובז ומבוכה בקרב אנשי הכמורה במזרח העיר. כמ"כ מגיעים הדיס והגובות מהארץ
ומחו"ל בנדון.

ראשי העדות הנוצריות מבקשים את עזרת משרד הדתות והמשטרה
על מנת לפקח על המועדונים והמוסר במזרח ירושלים.

אני סביא את הנ"ל לידיעתך כי סבור אני שאכן הבעיה מדאיגה
ויש צורך לדון בה.

בינתיים השגנו דו"ח על ההתייצבות הנ"ל שהעתיקו אני מצרף בזה.

בכבוד רב,

ד. ורחפטיג

העתיקים: שר המשטרה
שר הפנים
שר המשפטים
שר התיירות
ראש עיריית ירושלים

שר המשפטים

ירושלים, כ"ה בכסלו תשכ"ט
16 בדצמבר 1968

אל: חברי ועדת השרים העליונה
לעניני ירושלים

הנדון: חברת החשמל למזרח ירושלים

הריני שולח לכם העתקים ממכתבי מהיום
אל ראש הממשלה בענין הנ"ל בצרוף העתקים מלוטות
המכתב.

נא לראות את כל החומר כסודי ביותר, כי
רכ החשש שאם משהו מתוכנו יתפרסם כל התוכנית ת
תסוכל מראש.

בברכה,

המזכיר
לשר המשפטים

סורי ביותר

שר המסמטים

ירושלים, כ"ה בכסלו תשכ"ט
16 בדצמבר 1968

לכבוד
ראש הממשלה

אדוני ראש הממשלה,

הנדון: חברת המסמל למזרח ירושלים

הריני מצרף בזאת את המסמכים הכאים בקנין הנ"ל שאלה

הם:

- א. הזכיר אלי מה"ה צבי פרלו, המנכ"ל המיועד ומר זאב שר, המסנה ליועץ המסמטי לממשלה;
- ב. חוכנית פעולה;
- ג. דברי הסבר לחוכנית הפעולה.

אני מטליץ על חוכנית הפעולה האמורה ומציע לוועדת השרים העליונה לקנין ירושלים לאשר אותה.

בברכה,

העתקים: השרים: פ. ספיר, ז. ורהפטיג,
א. ששון, י. אלמוגי, ח.מ. שפירא,
מ. קול, מ. בנשוב, מ. בגין,
ח. גבתי, א. אבן, ז. שרף, י. אלוז,
חברי ועדת השרים העליונה לקנין
ירושלים.

ירושלים, כ"א בכסלו תשכ"ט
12 בדצמבר 1968

אל: שר המשפטים

כב' השר,

הנדון: חברה החשמל של מזרח ירושלים

1. החומר המצורף למכתב זה מחולק כך:

(1) הצעת קווי פעולה להסדר היחסים עם חברה החשמל הפועלת במזרח ירושלים ובחלקים של יהודה והשומרון;

(2) דברי הסבר;

(3) עותק של המסמכים החשובים הנוגעים לעניין.

2. נוסף לבדיקת המסמכים האמורים, קיימנו - יחד או בנפרד - מספר שיחות ובירורים עם: ה"פ.ל. ש. גזית, מר יעקב חושי (המנהל הכללי של חברה החשמל לישראל ב.מ.), עוז' מיכאל קפלן (היועץ המשפטי של החברה הנ"ל), עו"ד עזיז שחאדה (בא כוח חברה החשמל של מזרח ירושלים).

3. כמו כן בדקנו - יחד או בנפרד - את הוראות החיקוקים הבאים:

(1) פקודת זכיונות החשמל, 1927 (דרייטון, פרק נ"ב, עמ' 633 בהוצאה האנגלית);

(2) פקודת זכיון החשמל (ירושלים), 1930 (דרייטון, פרק נ"ג, עמ' 658 בהוצאה האנגלית);

(3) פקודת זכיון החשמל (ירושלים) (תיקון), 1948 (ע"ר מס' 1657, תוספת 1, 1948, עמ' 20 בהוצאה האנגלית);

(4) חוק התוספות לזכיונות החשמל (תשלומים בעד חיבור למערכת חשמל), תשכ"ד-1963 (ס"ח מס' 411, תשכ"ד, עמ' 28);

(5) חוק נכסי נפקדים, תשי"ז-1950, ה' גדעון עמ' 4328;

(6) חוק הסדרי משפט ומינהל, תשכ"ח-1968, (ס"ח מס' 542, עמ' 247);

(7) חקנות הסדרי משפט ומינהל (רציפות הליכים אזרחיים, אכיפת פסקים והכרה במסמכים), תשכ"ט-1968 (ק"ח מס' 2314, תשכ"ט, עמ' 356);

ת סר המשפטים

ס ו ד י

- 2 -

(8) צו החברות (אגרות ברישום חברות לענין חוק הסודי משפט ומינהל), תשכ"ט-1968 (ק"ה מס' 2317, תשכ"ט, עמ' 424).

4. ביצוע ההסדר בהתאם לקווי הפעולה המוצעים אינו מחייב חקיקה של הכנסת.

ב ב ר כ ה,

ז. שר
צ. סרל

הערה: היועץ המשפטי לממשלה.

הצעת קווי פעולה להסדר היתמים
עם חברת החשמל של מזרח ירושלים

א. מינוי ועדה וקביעת תפקידיה וסמכויותיה

1. (א) שר הפיתוח, או סגנו, ימנה ועדה של ששה, שהרכבה יהיה:

- (1) המנהל הכללי של משרד הפיתוח - יו"ר;
- (2) שני חברים שיוצגו ע"י שר המשפטים;
- (3) שלושה חברים, שיוצגו, כל אחד, ע"י שרי האוצר והבטחון וראש עיריית ירושלים.

(ב) תפקידי הועדה יהיו:

- (1) לנהל את המו"מ עם חברת החשמל של מזרח ירושלים (להלן - החברה) ועם חברת החשמל לישראל, בהתאם לקווי הפעולה המפורטים להלן;
- (2) לדווח על המו"מ לשדים האמורים בסעיף-קטן (א) ולקבל מהם אישור לכל הסדר שיוצג;
- (3) לטפל בבצוע ההסדר כפי שיאלצו.

2. בעניינים בהם יהיה צורך, בהתאם לקווים הפעולה, לערוך הסכם בין חברת החשמל לישראל לבין החברה, ישותפו במו"מ שני נציגים של חברת החשמל לישראל שימונו על ידיה.

3. הועדה תקיים התייעצויות עם חברת החשמל לישראל בעניינים הנוגעים לחברה זו, ככל שידונו במו"מ האמור.

4. הועדה תהא רשאית לפעול גם באמצעות ועדות משנה שתמנה מקרב חבריה.

5. בהעדרו של היו"ר, או לפי בקשתו, ימלא את מקומו אחד החברים האמורים בסעיף 1(א)(2).

... מצורף נוסח של כתב מינוי.

ב. קווי הפעולה

6. הועדה תפעל להשגת הסדר לפיו יסכימו החברה וחברת החשמל לישראל - מ/חד, והרשויות הממשלתיות הנוגעות בדבר - מאידך, לנהוג בהתאם לאמור להלן.

7. החברה תנקוט בכל הצעדים הדרושים לרישום חברה בישראל, אליה יעברו כל זכויות החברה, נכסיה והתחייבויותיה.

8. החברה שתורשם תהיה בבעלות חברי החברה, בכפוף לאמור בפרק זה.

9. החברה שתורשם תקיים בידיה את זכיונה בירושלים ואת זכיונה ביהודה ובשומרון, בכפוף לאמור בפרק זה.

10. יש לקבל מהחברה הסכמה להסדרים המיוחדים הבאים, וזאת כתנאי בלתי נפרד של ההסדר הכולל:

(א) החברה תסכים להעביר, בדרך של העברת זכויות זמנית או בדרך של רשיון, לחברת החשמל לישראל, זכויות להספקת חשמל ולעשית כל הפעולות הדרושות ולהתקנת כל המתקנים הנחוצים למטרה זאת, בשטחים הבאים:

(1) השטח שהופקע בצפון מזרח ירושלים (הכולל, בין השאר, את גבעת המבחר והר הצופים);

(2) השטח שישימש לצורכי צה"ל סמוך לבנייני "אוגוסטה ויקטוריה";

(3) השטח שהופקע בנוה יעקב;

(4) השטחים המשמשים לצורכי צה"ל בבית-אל ובבעל חצור;

(5) גוש עציון.

(ב) העברת הזכויות או הרשיון כאמור בסעיף-קטן (א) תהיה לחמש שנים עם אופציה לחמש שנים נוספות.

(ג) סידרי החשלום בעד העברת הזכויות או הרשיון וגובהו של החשלום ייקבעו בהסכם בין החברה לבין חברת החשמל לישראל.

(ד) ההוראה הבאה תחול על אותו חלק מהשטחים המפורטים בסעיף-קטן (א), אשר לא נכללו בזכיון המנדטורי שהיה לחברת החשמל הירושלמית. ההסכם שיושג עם החברה ינוסח תוך התחשבות בטענות חברת החשמל לישראל בדבר זכיונה בימי המנדט לספק חשמל מערבה מן הירדן (למעט ירושלים וסביבתה). יוסכם, איפוא, לקבל מהחברה העברת זכויות או רשיון, כאמור בסעיף-קטן (א) מבלי לפגוע בטענותיה כי יש בידה זכיון כשר לגבי שטחים אלה, ומבלי לפגוע בטענות חברת החשמל לישראל בדבר הזכיון הקודם שלה.

11. אם יוחלט כי חברת החשמל של מזרח ירושלים תספק חשמל בתחומי שיפוט של עיריית ירושלים במחירים השווים למחירים במערב ירושלים, יהיה צורך לתת לחברה סובסידיה נאותה. הוא הדין אם יוחלט להשוות את מחירי החשמל שהחברה מספקת ביהודה ובשומרון לאלה הקיימים בירושלים או במקום אחר בישראל.

12. (א) המניות בחברה, השייכות לבעלים שיפורטו להלן, ישוחררו מתחולת חוק נכסי נפקדים:

- (1) העיריות ביהודה ובשומרון;
- (2) אנשים ומוסדות שהם תושבי קבע כדין ביהודה ובשומרון;
- (3) אנשים ומוסדות שהם תושבי קבע כדין בארצות שאינן ארצות האויב.

(ב) המניות בחברה, השייכות לאנשים היושבים בארצות האויב, ינהגו בהן כך: הרשויות הנוגעות בדבר יכירו בהעברתן לידי בני משפחה של בעלי המניות, שהם תושבי קבע כדין במזרח ירושלים או ביהודה ובשומרון, והן ישוחררו מתחולת חוק נכסי נפקדים. אם אין בני משפחה שאליהם יועברו מניות כאמור, ימנה האפוטרופוס לפי החוק הנ"ל נאמנים מקרב תושבי מזרח ירושלים או יהודה ובשומרון, שיוצעו ע"י הנהלת החברה ויתקבלו על דעת האפוטרופוס, לפעול בשמם של בעלי המניות האמורים. הנאמנים ידווחו לאפוטרופוס על פעולותיהם, לא יבצעו פעולה כל שהיא במניות בלי רשותו, ויכניסו כל הכנסה שתחולק לבעלי המניות לחשבון חסום, שאין להוציא מתוכו כסף אלא ברשות האפוטרופוס. לא ימצאו נאמנים כאמור, יחזיק האפוטרופוס במניות והוא רשאי למנות סוכן שיפעל בחנאים דלעיל.

(ג) המניות שהיו שייכות לעיריה שפעלה במזרח ירושלים יירשמו על-שם עיריית ירושלים.

(ד) כל רכוש דמיני או דלא נידי של החברה ביהודה ובשומרון, לרבות כל חוב ותביעה - ישוחרר מתחולת חוק נכסי נפקדים, ומתחולת הצו בדבר רכוש נטוש החל ביהודה ובשומרון.

13. בעד רישום החברה כחברה ישראלית ובעד כל שאר הפעולות הכרוכות בכך ישולמו אגרות נומינליות בלבד.

14. היועץ המשפטי לממשלה, או מי שיוסמך לכך על-ידיו, יעקוב אחרי הטיפול המינהלי ברישום החברה על-ידי רשות החברות, ויצטרף להליכים המשפטיים של אישור ההסדר בבית-המשפט המהוזי בירושלים.

15. הועדה תציע הסדרים עם חברת החשמל לישראל בכל הנוגע לחיובים כספיים, לרבות השקעות, שחברה זאת תתחייב בהם כדי לספק חשמל לשטחים האמורים 10(א) לעיל.

ד ב ר י ה ס ב ר

מ ב ו א

א. נפתח את סקירתנו בזכיון העובדה כי ביום 15 בפברואר 1930 היו בנמצא שתי פקודות של ממשלת המנדט הנוגעות לזכיונות השמל. הראשונה - משנת 1927 - העניקה שני זכיונות: האחד, לחברה החשמל לארץ-ישראל (חברה שגרמה בארץ) - לגבי "פלסתינה, עבר-הירדן ושטחים אחרים אשר מזמן לזמן יהיו בתחום סמכותו של הנציב העליון". אולם למעט השטחים עליהם חל הזכיון לפנחס רוטנברג והזכיון המוזכר בפקודה השנייה; השני, לפנחס רוטנברג, לגבי מחוז יפו.

הפקודה השנייה - מן התאריך בו פתחנו - העניקה זכיון לאברייפידס מאורומאטיס, לגבי השטח הכלול במעגל מדומה, בעל ראדיוס של עשרים קילומטרים, שמרכזו היא הכיפה המרכזית של כנסייה הקבר הקדוש בירושלים.

ב. בהתאם להנאי הזכיון שקבל, יסד מאורומאטיס את החברה הירושלמית לחשמל ולשירות ציבורי אשר היתה לחליפתו לצורך הזכיון האמור. החברה הזאת נרשמה בא"י לפי פקודה החברות, ופעלה בהתאם לזכיון. בסוף תקופת המנדט פעלו, בארץ-ישראל שתי חברות - הירושלמית והארץ-ישראלית (זו האחרונה "בלעה" גם את הזכיון שניתן כאמור לפנחס רוטנברג).

ג. ביום 30 במרס 1948, בעקבות הסכם בין שתי החברות, תקן הנציב העליון את הפקודה המתייחסת לזכיון הירושלמי. מבין ההקונים נזכיר שנים: האחד קבע כי תקופת הזכיון תהיה שנים שנים מיום 1 בינואר 1928 (במקום "ארבעים-וארבע שנים ועוד ארבע-עשרה שנים, בהנאי שלנציב העליון תהיה סמכות להעניק את התארכה", כפי שנכתב בזכיון המקורי). התקון השני אפשר לחברה הארץ-ישראלית פעולות מסויימות בתחום הזכיון של החברה הירושלמית, בהתאם להסכם שנחתם בין השתיים. כזה היה המצב עם הקומתה של מדינת ישראל.

ד. לאחר חלוקת ירושלים נמשך לתקופה של שש שנים מצב מוזר למדי: הגם שלמעשה פעלו שני גופים נפרדים בירושלים הישראלית והירדנית, כאשר כל אחד מהם מספק, באמצעיו הוא, חשמל לצרכניו, הרי מבחינה משפטית הם היוו חברה אחת ואפילו שלטונות ירדן הכירו בעובדה זאת.

ה. בשלהי שנת 1954 החליטה חברת החשמל לארץ-ישראל לרכוש את המניות של חברת החשמל הירושלמית, הן הבטחת היסולה של האחרונה בירדן. הדבר נעשה באמצעות הסכם משולש בין שתי החברות לבין חברה אנגלית שמילאה למעשה תפקיד של מתווך ביניהן, ולכך נוספה הצעה מצד החברה הארץ-ישראלית שהופנתה למנהלי החברה הירושלמית בלונדון, לרכוש את המניות האמורות. אין צריך לומר שההסדר נעשה בידיעת שלטונות ישראל ובהסכמתם.

ו. ביום 16 בפברואר 1956 יסדו מועצות העיריות של מזרח-ירושלים, רמאללה, אל-בירה, בית לחם, בית ג'אלא ובית סאחור את חברת החשמל של מחוז ירושלים בירדן (שהיקרא להלן "החברה"). מטרת ייסודה של החברה צוינה בטורש בתזכיר ההתאגדות: "לבוא במקומה של חברת החשמל של ירושלים הירדנית (!) בערבון מוגבל המבצעת עתה את תאורת האיזור, לקנות מהחברה הנ"ל את כל האקטיבה שלה וזכויותיה ולרכוש את כל נכסיה... בהחלט להוראות אותו זכיון שניתן לחברה הקודמת על-ידי ממשלת פלסטין לשעבר והרשום אצל ממשלת הממלכה הירדנית ההאשמית ביום 29/6/53".

ז. כדאי לציין כי לעיריות הנזכרות בפסקה ו' יש להוסיף את עיריית יריחו שרכשה מניות בחברה לאחר ייסודה (זאת אנו לומדים מן העובדה כי בתזכיר ההתאגדות אין יריחו נזכרת, בעוד שהיא נזכרת בנוסח המעודכן של התקנות שבידנו, וכן מן העובדה, שלא כעיריות אחרות אין היא מופיעה בראש רשימת בעלי המניות של אזור יריחו). מסתבר שמעמדן של העיריות בחברה הנ"ל הובטח על-ידי הקצאת שמונה מתוך ששה-עשר מקומות בהנהלה: שניים לירושלים ואחד לכל עיריית אחרת. כל זאת, הגם שלעיריות פחות מ-20% של המניות, והגם שבאסיפה הכללית אין למניות העיריות כל יתרון לעומת המניות האחרות. מועצת המנהלים בוחרת את היו"ר וסגן היו"ר שלה, וממנה, ברוב של שני שלישים של חבריה את המנהל הכללי.

ח. אולם רק בשנת 1957 נחבצו היסולה של החברה הירושלמית, וזאת בדרך של הסכם רכישת על-ידי ממשלת ירדן, אשר מינתה את החברה החדשה, שהוקמה כאמור לעיל, להיות נציגת ממשלת ירדן לעניין ביצוע ההסכם. חמורת הסכום הנקוב בהסכם רכשה ממשלת ירדן את הזכיון ואת כל נכסי החברה וזכויותיה הנמצאים בירדן. הזכיון הועבר, איפוא, לחברה החדשה.

ט. ביום 4 באפריל 1962 חתמה הממשלה הירדנית על הסכם עם החברה, לפיו הורחב זכיונה באופן שיחול על כל מחוז ירושלים. מעניין שהתיקון נעשה בדרך של תיקון ההסכם המקורי המופיע בתוספת לפקודה זכיון החשמל (ירושלים), 1930, והוא הדין גם בשינוי נוסף הכלול באותו הסכם. ביום 16 בדצמבר 1963 ניתן לתיקון ההסכם הוקף של חוק.

י. ביום 16 בדצמבר 1965 הוגדרו מחדש תחומי מחוז ירושלים בעתון הרשמי הישראלי. יש להתייחס להגדרה זאת כשבדקים את תחומי הזכיון שבידי החברה (וזאת בהתאם לפקודת הפירושים, 1945, החלה בירדן).

יא. ביום 1 באפריל 1967 קבל חוקי חוק רשות החשמל הישראלית. סעיף 30(1)(א) לחוק הנ"ל הסמיך את מועצת השרים ליתן צווי הרחבת הזכיון לחברה, לפי האמור בתוספת לחוק. נמצאנו למדים מעו"ר שחאדה כי לא הוצאו צווים כאלה בהקופה בין החילתו של החוק לבין איחוד ירושלים.

יב. ערב שחרור העיר היה, איפוא, בידי החברה הזכיון הירושלמי (פרט לאותו חלק ממנו שנמצא מעברו המערבי של "הקו הירוק") כפי שזכיון זה הורחב בחוק משנת 1963. ברור כי שטח הזכיון המהוקן, בניכוי השטח של הזכיון הירושלמי, חופף שטח שהיה בתחום הזכיון המנדטורי שניתן לחברה החשמל הארץ-ישראלית, כאמור בפסקה א' לעיל, ואשר שלטונות ירדן בטלוהו מכללא, לפחות לגבי מחוז ירושלים, על-ידי החוק הנ"ל.

יג. עו"ר שחאדה המציא לנו רשימה מלאה של בעלי הסניות בחברה, מעודכנת ליום 31.3.68. מרשימה זאת עולים הנתונים הבאים:

(1) בסך הכל נמכרו 75,000 מניות והון החברה הוא, איפוא, 750,000 דינרים ישראליים (דהיינו כ-7,500,000 לירות ישראליות);

(2) לכל אחת מהעיריות מניות במספר הרשום לצד שמה -

ירושלים -	6186	בית-ג'אלא -	1065
רמאללה -	2500	בית-טאחור -	500
אל-בירה -	1000	יריחו -	1833
בית-לחם -	1200	בסה"כ	14284

(3) שאר המניות מתחלקות בין מאות בני-אדם, תושבים כדין במזרח ירושלים, ביהודה והשומרון, או תושבים של ארצות-חוץ, ובכלל זה גם ארצות האוייב.

יד. מספר חדשים אחרי איחוד העיר נקטה החברה מדיניות עויינת כלפי רשויות הממשלה ועירייה ירושלים השלמה. זו האחרונה בקשה לבוא במקום עיריית מזרח ירושלים בהנהלת החברה, ונהקלה בסירוב. אולם בחדשים האחרונים חל מפנה בעמדת החברה, ודוגמה לכך משמשת פניית מיום 26 באוגוסט 1968 אל הממונה על עניני החשמל במשרד הפיתוח בדבר העריפי החשמל של החברה. לכך יש להוסיף כי ההצעה לנהל משא-ומתן עם החברה באה מן החברה באמצעות עו"ד ע. שחאדה, אשר הבהיר לנו כי הוא פונה בנדון על דעת הנהלת החברה, באשר היא מבקשת להירשם בישראל בהתאם לחוק.

טו. כמה הערות משפטיות:

(א) במדה שהחברה מסתמכת על הזכיון המנדטורי לגבי השטח הנמצא כיום בתחום שיפוטת של עיריית ירושלים, הרי שלכל הדעות יש בידיה זכיון בר-הוקף, וזאת משני טעמים מצטברים: ספוח ירושלים המזרחית אין בו כדי לשנות זכויות רכושיות; שנית, חברת החשמל הישראלית חתיה מנועה לטעון נגד הזכיון האמור לאור ההסדר שלה משנת 1954 בעקבותיו בא ההסכם הנ"ל משנת 1957.

(ב) מאותו טעם יש תוקף מלא לזכיון המנדטורי ולזכויות החברה על-פיו לגבי השטח הנמצא בתחום יהודה והשומרון, במידה שהוא כלול במעגל שרדיוסו עשרים קילומטרים מהכיפה המרכזית של כנסיית הקבר הקדוש - שהוא שטח הזכיון המנדטורי, כמוסבר בפיסקה א' לעיל.

(ג) לגבי השטח שהוסף על-ידי החוק הירדני משנת 1963, שהוא כולו ביהודה והשומרון, המצב מסובך יותר: כאן יש לחברת החשמל לישראל (שהיא חליפתה של חברת החשמל לארץ-ישראל) טענה בדבר זכיונה המנדטורי באמור בפיסקה א' לעיל. אולם כל עוד שטח זה מוסיף להיות בגדר שטח מוחזק על-ידי כוחות צה"ל, הרי שהל בו המינשר מס' 2 של מפקד האזור, לפיו מוסיף המשפט הירדני - וטמילא גם החוק משנת 1963 - להיות בר-הוקף, ואין בחוק זה משום סתירה להקיקה אחרת של צה"ל, או לעצם ההחזקה בשטח. לכן, חשוב להבהיר, בכל הטרד, שאין בו כדי לפגוע בזכויות חברת החשמל לישראל.

(ד) לפי סעיף 6 של חוק הסדרי משפט ומינהל, תשכ"ח-1968, רשאית החברה להוסיף ולפעול, כמות שהיא, עד יום 22 בפברואר 1969 (אם לא ימצא שר המשפטים לנכון להאריך את המועד בתקנות). אם לאחר תאריך זה לא ההיה לה חליפה רשומה כדין בישראל, הרי שתהדל להתקיים כאישיות משפטית, על כל התוצאות הנובעות מכך (מינוי מקבל נכסים והחולה חוק נכסי נפקדים, בעיקר).

(ה) בעיה נוספת היא בעיית הפניות הרשומות על שם עיריית ירושלים. לפי החיבוריה הנקוטה בידינו הפכו פניות אלו להיות "נכס ללא בעלים" מרגע איחודה של העיר, ומסמילא המכו לנכסי מדינת ישראל. המדינה רשאית להעביר נכסים אלה למי שרצונה בו, והיא רשאית להעבירם לעיריית ירושלים. כנראה שקל יותר להנהלת החברה לראות את נציגי ממשלת ישראל בהנהלת החברה, במקום נציגי עיריית סזרח-ירושלים, שכן - לפי מושגיהם - זוהי עובדה נוספת של "הכיבוש". ייתכן גם שיהיו מוכנים לראות בהנהלת החברה את נציגי עיריית ירושלים - כשלוחי הממשלה. לנו נראה כי עדיף לשכנעם שיקבלו את נציגי העירייה כמות שהם, ולא בתור שליחי הממשלה, אלא כנאמנים של הושבי העיר כולה. מכל מקום, צריך יהיה לשקול אם ענין זה ראוי להכשיל בשבילו את המשא-והמנה

(ו) לפי חוק נכסי נפרדים, הרי בעל המניות של החברה, אשר אי-מעט היו בארץ ערבית, וקל וחומר אלה היושבים בארצות ערב וביהודה והשומרון, הם נפקדים, ונכסיהם נכסי נפקדים. ברור כי שחרור נכסים אלה - וגם נכסי העיריות ביהודה ובשומרון במשפט, שכן גם העיריות הן "נפקדות" - יהיה חנאי בל-יעבור להסדר. נראה לנו כי הפתרון המוצע על-ידינו אינו עשוי לפגוע באינטרסים של מדינת ישראל, ועל כל פנים הוא הרע במיעוטו.

ל פ ר ק א'

טז. בהצעה הרכב הועדה הבאנו בחשבון את חלוקת הסמכויות בישראל, המחייבת כי משרד הפיתוח (החולש על החשמל), משרד האוצר (החולש על חוק נכסי נפקדים באספקטים הפיננסיים, להבדיל מן הקרקעיים), משרד הבטחון (בהיות צה"ל המהזיק בשטחים) ועיריית ירושלים (בהיות מרכז פעולות החברה בתחום שיפוטת) - יהיו מיוצגים בוועדה; לא כל שכן משרד המשפטים, הנושא באחריות לביצוע חוק הסדרי משפט ומינהל, ובכלל זה - לפעולות הרישום של החברה ולהשגת ההסדר הרצוי למדינה, כפי שיאושר בבית המשפט, צריך להיות מיוצג בוועדה. כמו-כן דאגנו לקביעת כללים שיבטיחו את מעמדה של חברה החשמל לישראל במו"מ, באשר היא שתצטרך לפעול בתחומים האמורים בקווי הפעולה.

ל פ ר ק ב'

לסעיף 10

יז. לאור האמור בפיסקות-משנה (א), (ב) ו-(ג) של פיסקה טו' לעיל, ברר שחברה החשמל לישראל לא תוכל לפעול במקומות האמורים בסעיף 10, כולם או חלקם, מבלי להסתבך מבחינה משפטית. אין גם מי שמעוניין כי החברה חנסה לחפש סעד בבית המשפט הביין-לאומי בהאג (כפי שעשה מר מאורומאטיס בזמנו...). רצוי איפוא להגיע עם החברה לעמק השווה לגבי פעולות חברה החשמל לישראל בשטח הזכיון של החברה. טאידך, ייקל לנו במשא-והמתן, לגבי השטח שהזכיון המנדטורי חל עליו, להניע את החברה לוותורים: סעיף 17 ו-27 של החוזה המנדטורי מאפשרים הדדורה של גורם חיצוני לשטח הזכיון, ואחרי ככלות הכל זקוקה החברה לוותורים מצדנו, בעיקר בנושא הנפקדות, כדי שהוכל לפעול גם אחרי ה-22 בפברואר הקרוב. אשר לשטח המוחזק בידי כוחות צה"ל, בודאי שניתן יהיה להסביר לחברה כי הצבא רשאי לצרכיו לחוקק צווים גם בתחום זה. גורם לא-משפטי שיקל עלינו הוא כי סביר להניח שהחברה תסכים להתנער מאספקת חשמל לשטחים המשמשים את צה"ל, או לשטחים מופקעים, או לשטחי התחלואה. צריך יהיה לבדוק אם אין מקומות נוספים בתחומי הזכיונות של החברה המשמשים לצה"ל ושבהם מעוניינים לחברם לרשת החשמל של חברה החשמל לישראל - אם כן, יחולו עליהם הוראות סעיף 10.

יח. המועד של חמש שנים עם אופציה, הנקוב בסעיף 10(ב), תקורו בשיחות שקיימנו עם נציגי חברת החשמל. גם עניין זה טעון שיקול דעת נוסף.

לסעיף 11

יט. מסתבר כי מחירי החשמל במזרח ירושלים (וביהודה ובשומרון לא כל שכן) גבוהים במידה ניכרת מאלה שבישראל. מכאן הצורך בסובסידיה, אם יוחלט על השוואת מחירים כאמור בסעיף 11. מה גם שלדברי המומחים של חברת החשמל לישראל עלות החשמל להברה היא גבוהה מזו שבישראל, עקב השימוש בציוד שבירה.

לסעיף 12

כ. ראה פסקות-משנה (ה) ו-(ו) של פסקה טו' לעיל.

לסעיף 15

כא. נציגי חברת החשמל לישראל הצביעו על כך, שהממשלה צריכה להביא בחשבון הן את זמניות החסדו למי סעיף 10 לקווי הפעולה, והן את האפשרות כי בסופו של דבר עלול חלק מהשקעותיהם להימצא במקום שאינו כשליטה ישראל. מכאן - הסעיף.

ס ו ד י ו ת

כב. מטבע הדברים עשוי חומר זה, ובעקבותיו הקמת הועדה ופעולותיה, להגיע לידיעתו של מספר אנשים בלתי-מבוטל. אנו רואים חובה להצביע על כך כי דליפות בנדון זה עשויות להכשיל את כל העניין. כשלעצמנו קשה לנו להאמין ששלטונות ירדן לא יקבלו אינפורמציה על המשא-והמתן. אולם יהא הדבר כאשר יהיה, לא יוכלו לעבור בשתיקה על המשא-והמתן אם יינתן לו פרסום בישראל. נראה לנו כי כל עוד לא נחתם הסכם עם החברה, יש לשמור את העניין בסוד ודבר זה צריך יהיה להחדיר להודעתם של כל הנוגעים בדבר, כולל נקיטת צעדים הולמים למניעת פרסום.

הערה: שטח מחנות הצבא באזור הברון ובאדורים אינו נכלל בתחום הזכיון שיש להברה. לפיכך לא התייחסנו לנושא זה, באשר אינו צריך להיות חלק מהמו"ס עם החברה.

מזכירות הממשלה

ירושלים, י' באלול תשכ"ח
3 בספטמבר 1968

אל : שר הדתות
שר המשפטים

137

טאת: מזכירת הממשלה

הנני מתכבדה להביא לחשומת לבכם החלטה מס. 715 של הממשלה
בישיבתה מיום ה' באלול תשכ"ח (1.9.68):

"715. שיקום בתי העלמין על הר הזיתים וליד הר ציון

מ ח ל י ט י מ, בהמשך להחלטה מס. 429 (פס/15) מיום ל' בניסן
תשכ"ח (28.4.68), לאשר המלצות ועדת השרים לענין שיקום בית
העלמין על הר הזיתים כדלהלן:

א. שיקום בית העלמין על הר הזיתים

(1) לאשר ביצוע שלב א' של תכנית שיקום בית העלמין על
הר הזיתים כמפורט בהצעה המ"ב.

במסגרת שלב א' יבוצע מיד גידור בית העלמין וקביעת
שערי כניסה (סעיף קטן א') וכן קביעת דרכים ושבילים
זמניים.

דרכים חיוניות ושבילים קבועים (סעיף קטן ב') ושני מבני
כניסה (סעיף קטן ג') ייעשו בחיאות עם התכנית הכוללת
כפי שתאשר ע"י הועדה המיוחדת למזרח ירושלים.

להסמין את מועצת בתי העלמין לבצע את האמור לעיל.

(2) להטיל על מועצת בתי העלמין להגיש בהקדם תכנית כוללת של
שיקום בית העלמין על הר הזיתים לאישור הועדה המיוחדת
למזרח ירושלים.

(3) להכריז על בית העלמין על הר הזיתים בעל אתר לאומי מקודש
לעם ישראל ולהטיל על שרי הדתות והמשפטים להכין הצעת חוק
מתאימה אשר תובא לאישור הממשלה.

ב. גידור בית הקברות הספרדי ליד הר ציון

להטיל על מועצת בתי העלמין לגדר את בית הקברות הספרדי הישן
הנמצא בטורד הר-ציון.

222
ועל עוזאו

אמקב

העתק: המטונה על החקצובים

אמון גיבי בהתאם להמלצות שלבי בצוץ פיזי

שלב בצוץ א'

א. גדור	314,000.-
ב. דרכים חיוניות ושכילים	539,245.-
ג. 2 מבני כניסה	90,000.-
סה"כ שלב א'	943,245.-

שלב בצוץ ב'

חסוף קברים באזורים עקריים	945,000.-
שקום 10000 מצבות	500,000.-
סה"כ שלב ב'	1,446,000.-

שלב בצוץ ג'

א. 2 מבני כניסה	90,000.-
ב. סחוף שטחים פנויים	378,000.-
ג. שקום 10000 מצבות	500,000.-
ד. הצבת מצבות ללא גואל	330,000.-
ה. הקמת מבנה מרכזי	1,040,000.-
סה"כ שלב ג'	2,338,000.-
סה"כ	<u>4,747,245.-</u>

האמון אינו כולל חוצאות תכנון, מנהלה ורכישת קרקעות

STATE OF NEW YORK

IN SENATE

REPORT OF THE
COMMISSIONER OF THE LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION
PASSED BY THE SENATE
MAY 1, 1900

CHAPTER 1

THE LAND OFFICE
AND THE LANDS BELONGING TO THE STATE
IN 1900

CHAPTER 2

THE LANDS BELONGING TO THE STATE
IN 1900
THE LANDS BELONGING TO THE STATE
IN 1900
THE LANDS BELONGING TO THE STATE
IN 1900
THE LANDS BELONGING TO THE STATE
IN 1900
THE LANDS BELONGING TO THE STATE
IN 1900

REPORT OF THE COMMISSIONER OF THE LAND OFFICE

מדינת ישראל
משרד המשפטים

המסנה ליועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, י"ט בשבט תשכ"ט
7 בפברואר 1969

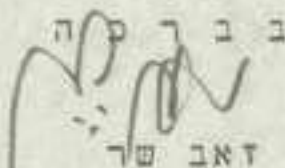
אל: היועץ המשפטי, משרד הדתות

ס ו ד י

הנדון: מפעל מזכרות מאבני רחבת הכותל

אודה לך באם תודיעני מה בדעת משרדך לעשות
כדי לוודא בצוץ החלטת ועדת השרים לשמירה
על המקומות הקדושים מיום ז' בשבט תשכ"ט
(26.1.69) הקובעת לאמר:

"מחליטים לא להרשות לעובדי משרד הדתות
להוציא אישורים כי האבנים במזכרות של הכותל
המערבי הן מאבני הכותל או מרחבת הכותל".

ב ב ר ס ה

זאב שר

המסנה ליועץ המשפטי לממשלה

SECRET
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

1. The purpose of this document is to provide information regarding the activities of the [redacted] in the [redacted] area.

2. The [redacted] has been observed in the [redacted] area, and it is believed that it is engaged in [redacted] activities.

SECRET

3. The [redacted] is believed to be involved in the [redacted] of [redacted] and [redacted] in the [redacted] area.

4. The [redacted] is believed to be engaged in the [redacted] of [redacted] and [redacted] in the [redacted] area. It is believed that the [redacted] is engaged in the [redacted] of [redacted] and [redacted] in the [redacted] area.

5. The [redacted] is believed to be engaged in the [redacted] of [redacted] and [redacted] in the [redacted] area. It is believed that the [redacted] is engaged in the [redacted] of [redacted] and [redacted] in the [redacted] area.

CONFIDENTIAL

✓
מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ג בשבט תשכ"ט
11 בפברואר 1969

אל : חברי ועדת השרים לשמירה על המקומות הקדושים

מאת: מזכירות הממשלה

אני מתכבד להמציא לכם, מ"ב, דו"ח על פינוי
דיירים ברובע היהודי של העיר העתיקה.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניר

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ג בשבט תשכ"ט
11 בפברואר 1969

אל : חברי ועדת השרים לשמירה על המקומות הקדושים

מאת: מזכירות הממשלה

אני מתכבד להמציא לכם, מ"ב, דו"ח על פינוי
...
דיירים ברובע היהודי של העיר העתיקה.

בברכה

מיכאל ניר

1900

1901

1902

1903

פינויי דירות - הרובע היהודי

השטח המופקע

דו"ח התקדמות העבודה לסוף ינואר 1969

1. סקר האוכלוסיה והמגורים שנערך ע"י צוות העיר העתיקה מראה שבדובע היהודי, בשטח המופקע, נמצאים כ- 2.100 חדרי מגורים, מהם 150 הם חנויות. בחדרים אלה מתגוררים כ- 4.500 איש.
2. אגודה מוקדמת היחה שהפינויים יעלו כ- 7 מיליון ל"י.
3. המציאות בשבעה חדשי העבודה הראשונים מראה על עליה מחירי הפינויים באופן מדרגתי.
 - א. בארבעה החדשים הראשונים פונו 102 חדרים בסכום כולל של 87.000 ל"י, ממוצע של 850 ל"י לחדר.
 - ב. בשלושת החדשים הבאים פונו 114 חדרים בסכום כולל של 108.000 ל"י, ממוצע של 950 ל"י לחדר.
 - ג. בחדשים האחרונים פונו 110 חדרים בסכום כולל של 127.000 ל"י, ממוצע של 1.150 ל"י לחדר.
- סה"כ פונו 326 חדרים וחנויות בסכום כולל של 422.000 ל"י.
4. עד כה פונו בעיקר דירות ברועות וחנויות צדדיות והמחירים היו יחסית נמוכים (למרות העליה הדרגתית), עתה מתקרבים לקראת מרכז הרובע בו חנויות ברולות ומרכזות יותר ודירות גרוהות יותר. במידה ומחירי הפינויים יהיו יחסיים לטיב המקום, ויעלו באופן מדרגתי ישנם כל הסיכויים שנעמוד בהקציב המוצע של 7 מיליון ל"י.

5. עד עתה נעשה מאמץ רציני לא להכניע ללחצים של הדיירים, לנהוג בצורך רוח ולהביא אותם להסכים להצעות המחירים שלנו.

6. בית אבו-סעיד - שער המוגרבים : בבית זה 3 משפחות שער עתה לא פונו.

א. בעל חנות מזכרות וחנות נוספת למשקאות קלים ודירה בה שלושה חדרים. אדם זה דורש כ- 350.000 ל"י, סכום שלא עומד בשום פרופורציה לסכומים ששלמנו עד עתה עבור חנויות וחדרים.

ב. אדם חולה המחזיק ב- 2,5 חדרים.

ג. אשה אלמנה, ממשפחת אבו-סעיד המחזיקה בדירה של שישה חדרים.

האדם החולה יעזוב את המקום כאשר העורב האשה. אולם אשה זו דורשת תמורה דירה צירה בגודל דומה כשועמאט או בסביבה שועמאט - דירה כזו תעלה לנו - 100.000 ל"י - - 80.000 ל"י, ד"א ממוצע של כ- 13.000 ל"י לחדר.

7. בעיד העתיקה נשארו עוד 1.700 חדרים לפינוי. אין אנו יכולים להישות לעצמנו בשלב זה להעלות את מחיר הממוצע לחדר מ- 1.150 ל"י ל- 13.000 ל"י. העלאה כזו תגרוור עליה רצינית בתקציב הפינויים שיעלה בתוצאה מכך ליותר מ- 10 מיליון ל"י.

8. אין לחת לאנשים את הרגשה שע"י המעקשות ארוכה נכנעים לדרישותיהם. הרגשה זו לא רק שהגרוור להעלאה המחירים אלא האריך בהרבה את משך פינויו של הרובע היהודי.

9. מציעים לדרות את הסטול בבית אבו-סעיד, להחקדם כפינויים ברובע היהודי ולהשאיר ערים להזדמנות לגמור איתם באופן שיחקבל על דעת שני הצדדים.

ב"ה ירושלים, ט"ו מנ"א תשכ"ח
(9.8.68)

אל זכבוד שר הדתות
מאת: י. ברוכי

אדוני השר!

הנידון: דו"ח (כמעט) סופי לפעולה פינוי הדיירים מסביבות
הכותל המערבי וסביבתו של שמעון הצדיק

בחודש אייר ש.ז. הגשתי דו"ח ביניים בנידון, לבקשתך, הריני למסור
בזה את המצב כפי שהוא היום, לקראת סיום הפעולה שנעשתה בהתאם להנחיותיך.

א. מסביבת הכותל המערבי פונו 17 דיירים, (117 נפשות) נשארו עדיין
בשטח: 1 משפחה בפינה המזרחית של הכותל הדרומי, 1 משפחה אשר
מחצית דירתה בתוך חר הבית ומחציתה בולטת חוצה מהכותל המערבי
בקרבת החפירות הארכיולוגיות (בכדי למנוע פגיעה ב"כותל" יהיה
צורך בבדיקה טכנית קפדנית ביותר לפינוי הריסת חדר זה). 1
דירה המוחזקת ע"י אלנה בודת המתיחסת למשפחת אבו-סעוד ומסרבת
לע"ע לפנות את דירתה.

ב. מסביבת קברו של שמעון הצדיק פונו 4 משפחות. (25 נפשות).

הסכום ששולם לפינויים הנ"ל, 130,000.- ל"ב קירוב.

לצורך השלמת ביצוע הוכניתו של האדריכל שנברגר בסביבת בית-
שטרויט, יהיה צורך לפנות עוד מספר משפחות אשר הלונותיהם פונוה אל
אחבת הכותל וצורתן אינה הולמת את הסביבה.

עלי להעיר, כי למרות שהאלמנה הנ"ל מסרבת לע"ע לפנות את דירתה,
אין מניעה להרוס את כל הבניינים הנמצאים מצד הדרומי של הכותל-המערבי,
פרט לחנות למסחר מזכרות ודירת האלמנה ששניהם כמעט פמודות ומהווים גוש
האחרון הקרוב ל"כותל". בקרוב אגיש דו"ח שמי מפורט מכל דייר ממונה וסכום
הפיצויים ששולמו לו.

ב ב ר כ ה,

יהושע ברנבי

הערה: המחלקה למקומות הקדושים.

מזכירות הממשלה

ירושלים, ט' בשבט תשכ"ט
28 בינואר 1969

לכבוד ש.ס. כהן / להעניין
לתיאום עם

אל : שר הדתות

מאת: מזכיר ועדת השרים לשמירה על המקומות הקדושים

הנני מתכבד להביא לחשומת לבך החלטה ב' של ועדת
השרים לשמירה על המקומות הקדושים, בישיבתה מיום ז' בשבט
תשכ"ט (26.1.69):

ב. מפעל הזכרות מאבני מרחבת הכותל

מ ח ל י ט י ם לא להרשות לעובדי משרד הדתות להוציא
אישורים כי האבנים במזכרות של הכותל המערבי הן מאבני
הכותל או מרחבת הכותל.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניצר

11/21/19

Dear Mr. [Name],

I have received your letter of the 10th inst. regarding the [Topic].

I am sorry that I cannot give you a more definite answer at this time.

The [Topic] is being handled by the [Department] and they are working on it as fast as possible.

I will let you know as soon as I hear from them.

I am sure that you will understand the need for a little more time.

Very truly yours,

[Signature]

Enclosed
is a copy of the [Document]

מוכידות הממשלה

סודי

סדר היום

לישיבת ועדת השרים לענין המקומות הקדושים
יום א', ט"ו בשבט תשכ"ט (5.1.69)
(בשעה 8.30 בבוקר, במסדר ראש הממשלה)

- א. דו"ח על פעולות לבטיחות הכותל
- ב. חשיפת הכותל
- ג. סיפוף בית ישראל וספירת הכותל
- ד. חונות: (1) מפעל המזכרות מאבני הכותל
(2) טדרי הפילה וביקור לכל אורך הכותל
- ה. פגיעות במוסר במזרח ירושלים

1111

THE
OFFICE OF THE
SECRETARY OF THE
NAVY
WASHINGTON, D. C.

NAVY DEPARTMENT

NAVY DEPARTMENT

NAVY DEPARTMENT

NAVY DEPARTMENT

NAVY DEPARTMENT

NAVY DEPARTMENT

סודי

פ ר ס י כ ל

ישיבת ועדת השרים לשמירה על המקומות הקדושים

כ" בחשון תשכ"ט - 11.11.68

מ ח ל י ט י מ :

א. לחמיל על ועדת המומחים אשר הוקמה ע"י ועדת השרים לשמירה על המקומות הקדושים בהחלטתה מיום ה' באלול תשפ"ח (1.9.68), להכנות ולמקח על עבודות הבטיחות בכותל המערבי והדרומי.

הועדה תקור בביצוע תפקידיה במומחי המכון הסטטי של המכניון.

ב. לא לבצע קידוחי נסיון לבדיקת עובי הכותל.

ג. קבעה הגוף אשר יבצע את עבודות הבטיחות ליד הכותלים תשפ"ח יו"ר הועדה, בהתייעצות עם הפרופסור ב. מזר וועדת המומחים, כאמור בסעיף א' דלעיל.

ד. לא לבצע הריסות נוספות בשטח הכותל המערבי ללא חוות דעת של ועדת המומחים אשר תקבע את עמדתה בנדון לאחר התייעצות עם מומחי המכון הסטטי של המכניון.

הישיבה ננעלה

THE UNITED STATES OF AMERICA
DEPARTMENT OF THE INTERIOR
BUREAU OF LAND MANAGEMENT

1. The first section of the act provides that the Secretary of the Interior shall have the honor to transmit to the President a report of the progress of the work of the Bureau of Land Management during the year ending on the 31st day of December next.
2. The second section of the act provides that the Secretary of the Interior shall have the honor to transmit to the President a report of the progress of the work of the Bureau of Land Management during the year ending on the 31st day of December next.
3. The third section of the act provides that the Secretary of the Interior shall have the honor to transmit to the President a report of the progress of the work of the Bureau of Land Management during the year ending on the 31st day of December next.
4. The fourth section of the act provides that the Secretary of the Interior shall have the honor to transmit to the President a report of the progress of the work of the Bureau of Land Management during the year ending on the 31st day of December next.
5. The fifth section of the act provides that the Secretary of the Interior shall have the honor to transmit to the President a report of the progress of the work of the Bureau of Land Management during the year ending on the 31st day of December next.

APPROVED AND FORWARDED:

✓

ס ד ר ה י ו ם
לישיבת ועדת הסרים לענין המקומות הקדושים
יום א' כ"ח בתשרי תשכ"ט (20.10.68)
במסגרת ראש הממשלה

- ✓
- א. בג"ץ בענין תפילות יהודים על הר הבית.
 - ב. תזכיר הנציגות של הכנסיה הפרבוסלבית
 - ג. הסכסוך האתייופי-קופטי.
 - ד. דו"ח על חטיפת הכותל
 - ה. חוות דעתו של מהנדס המחוז בענין הכותל הדרומי
ובנין תחבטה
 - ו. התקדמות העבודות ברחבת הכותל, ספריית הכותל,
תקנות הכותל
 - ז. תלונות על פגיעות בסוסר במזרח ירושלים

בג"צ בענין תפילות יהודים על הר הבית

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

ס ה ל י ס י ס : ועדה השדים דוסמת לפניה כי בבג"צ 222/68 יטען היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, כטענה מקדמית, כי הנושא איננו קפוט ואיננו מצוי בסמכותו של בית המשפט הגבוה לצדק, הן לאור מהותו של הנושא והן לאור הוראותיו של דבר המלך במועצתו (מקומות קדושים), 1924.

ד ב ר י ה ט ב ר

הן בתקופת השלטון העותומני והן בתקופת המנדט לא היה הטיפול בבעיות הכרוכות במקומות הקדושים בידי כחי המשפט. הדבר מצא את ביטויו התחקי המפורט בדבר המלך האמור.

אט יקבל בית המשפט הגבוה לצדק את הטענה - לא יהיה צורך בדיון לגופו של ענין בטאלת זכויות תפילה בהר הבית.

מוגס ע"י שר המשפטים

כ"ה בתשרי תשכ"ט
17 באוקטובר 1968

לכבוד
שר הדתות בממשלת ישראל,
הד"ר ז. ורהפטיג

העתקים: 1) הוד מעלתו האפאריארכ של ירושלים
וכל ארץ ישראל, בנדיקטוס

2) יושב ראש המחלקה ליחסי חוץ של
האפאריארכיה המוסקבאית המיסרופוליס
של לנינגרד ונובגורוד ניקודים

שר נכבד,

בהביעי לכבודו רגשי כבוד, הריני מקווה כי משרד הדתות יעניין
במכתבי זה ויבוא לקראתנו בהגנה על זכויותיה של המיסיה הדתית הרוסית
בירושלים והאגודה הפלסטינאית בנוגע לרכוסה וזכויות אחרות.

המיסיה הדתית הרוסית בירושלים נוסדה בשנת 1947 מתוך מטרה
לייצג את הכנסייה הרוסית (אשר בראשה עמד עד שנת 1917 - הסינוד הקדוש, -
ומשנת 1917 ואילך - האפאריארכ) בפני כס האפאריארכ הירושלמי היווני-
האורתודוקסי והיא רשמית רשומה במשרד הדתות של מדינת ישראל עם הקמת
המדינה בשנת 1948.

בשנת 1920 חלק מהביסופים הרוסיים - מהגרים, מתוך פגיעה
בחוקי הכנסייה, גרם להתפלגות (סכיומה), שנקראה "קרלובצית", אהי
ההתפלגות "הקרלובצית" קוראים לעצמם "הכנסייה הרוסית מחוץ לארץ". בשנת 1934
גונתה ההתפלגות "הקרלובצית" ע"י שליונות הכנסייה, ואוהדיה הוסמו במצב של
איסור כנסייתי. מאז ועד היום, שום כנסייה אורתודוקסית ארצית אינה נמצאת עם
הפלגנים במגיע קנוני או ליטורגי. פעולות הכנסייה הרוסית בכיוון היסול
"ההתפלגות הקרלובצית" מצאו אישור והמיכה מצד כל העולם הנוצרי האורתודוקסי,
וכתוצאה מזה נמצאים הפלגנים במצב של בידוד מוחלט.

בזמן הזה אחר מחלקי ההתפלגות "הקרלובצית" מחזיקה בניגוד לחוק
מקרקעין ורכוס אחר בשטח ארץ-ישראל, - רכוס השייך למיסיה הדתית הרוסית
בירושלים, ולאגודה הפלסטינאית.

נודע למיסיה הדתית הרוסית בירושלים, כי מנהלי החלק הפלגני
מנסים לקצור מגע עם ממשלת ישראל מתוך מגמה לקבל מאת השלטונות המוסמכים
הכרה רשמית בתור מיסיה רוסית דתית שניה בירושלים. בחודש אוגוסט בשנה
הסופת, כנראה מתוך הסכמת משרד הדתות של מדינת ישראל, הוסם על בנין
"החפירות הרוסיות" (השייך לאגודה הפלסטינאית) ע"י הפלגנים שלם עם הכתובת:
"מזכירות המיסיה הדתית הרוסית בירושלים", ובעתון "ירושלים-פוסט" מיום 12
בספטמבר ש.ז. המנהל שלהם מכונה "מנהל המיסיה הדתית הרוסית בירושלים".
נודע גם למיסיה טמנהלי הפלגנים נקטו בצעדים על סנת למכור רכוס המוחזק
ע"י הפלגנים, רכוס השייך למיסיה הדתית הרוסית, - וכן עסקות רכוס אחרות.

מתוך מחאה נגד השימוש הבלתי-חוקי בשם "המיסיה הדתית הרוסית
בירושלים" ע"י נציגי החלק הפלגני, שאינו נסמך לכנסייה הרוסית והנמצא במצב
של איסור כנסייתי, כרצוני, אדוני השר, להפנות את תשומת לבו לכך, שצד כל
שהוא המכוון להכרה החלק הפלגני הנ"ל בתור מיסיה, עלול לפגוע במסורת סקיימת
בין השלטונות הרשמיים הישראלים לבין המיסיה הדתית הרוסית בירושלים. מלבד
זאת, הקמת מיסיה דתית רוסית שניה בירושלים תהווה פגיעה ב"סטטוס קוו"
הקיים במקומות הקדושים, ותגרם אי הבנה ומורת רוח בחוגים האורתודוקסיים,
אשר בעובדה זו יראו עידוד למתנגדים למשמעת הכנסייתית. לדעה זו הסכים גם
בשיחה אישית אתי הוד מעלתו, האפאריארכ בנדיקטוס הראשון, ובמקרה הצורך הוד
מעלתו יהיה מוכן לאשר זאת גם בכתב.

—

במכתב מיום 7 במאי 1968, מס' 19, המיסיה הדתית הרוסית בירוסלים, הודיעה לאגף המקרקעין של מסרד המספטים על זכויותיה בנוגע לבעלות המקרקעין ורכוש אחר, תוך פירוט המקרקעין. על מנת למנוע אי-הבנות אפשריות בעתיד, ברצוני להודיע את מסרד הדתות, שכל עיסקה מצד מנהלי החלק הפלגני המכוונת למכירת מקרקעין, בנינים, וכן הקמת בנינים חדשים על אדמות המיסיה הדתית הרוסית והאגודה הפלסטינאית, יהא זה ע"י אנשים פרטיים או מוסדות ממסלתיים - לא יהיה להן תוקף חוקי, ונתייחס אליהן כאל אי-חוקיות עם כל התוצאות הנובעות מכאן.

הריני מביע את תקוותי, שמסרד הדתות:

1. לא יתן איסור לנציגי החלק הפלגני בתור נציגות דתית, - היות ואין הם מהווים נציגות כזאת;
2. יתן הוראה לסלק את השלט עם הכתובת "מוכירות המיסיה הדתית הרוסית בירוסלים" מהבנין "חפירות הרוסיות" (הבנין נמצא בעיר העתיקה ליד כנסיית הקבר הקדוש), ויאסור לחלק הפלגני להשתמש בעתיד בכינוי זה במגעיו עם הרשויות הרשמיות של מדינת ישראל;
3. יודיע לרשויות הממשלתיות הנוגעות בדבר, שעליהן להימנע מכל עיסקה עם הפלגנים בגין רכישת, מכירת, הקמת בנינים חדשים, - על החלקות המוחזקות ע"י הפלגנים, אולם המהוות למעשה רכוש בבעלותה של המיסיה הדתית הרוסית בירוסלים והאגודה הפלסטינאית.

בכל הכבוד, אדוני השר,
והבעת כבוד למסרד הדתות
של ממשלת ישראל

ראש המיסיה הדתית הרוסית
בירוסלים

מדינת ישראל
משרד העבודה

מחלקת עבודות צבוריות-מחוז ירושלים

ירושלים י" באלול תשכ"ח
3 בספטמבר 1968

מספר: 50(79)1-3759

משרד מהנדס המחוז
רחוב הנביאים 52, ירושלים
ת.ד. 132 - טלפון 21141

לכבוד
ד"ר ז. ורהפטיג
שר הדתות
משרד הדתות
ירושלים

אדוני הסר,

הנדון: הכותל המערבי

הנזכר: מכתבי מס' 50(79)1-3473
מיום 15.8.68

למען הסדר הטוב הנני מבקש בזה לרשום לזכרון
כי בשיחתנו בלשכתך ההתקיימה ב- 2.8.68, הודעתני
לך כי קיים דו"ח פרלימינרי שהוכן לפי פנייתו של
פרופ' ב. מזר, בו ניתנו המלצות הסכניון באיזור דרך
לעלות את החפירות עד אר תוכל להעריך בדיקה של ממש.
באותה פגישה הודעתני לך כי הארכיאולוגים לא
קיימו את התנאים שנכללו בהמלצות הנ"ל.

כפי שידוע לך, הנני מספל בעניין בדיקת ועריכת
דו"ח סופי על ידי הסכניון, עליו כחבתי לך בסעיף 2
של מכתבי 50(79)1-3711 מיום 1.9.68.

בכבוד רב

(-)

ע. פרידמן
מהנדס המחוז

העחק: מר גבע, מנהל משרד העבודה, ירושלים

10/10/10

לכבוד
ד"ר ז. ורהפטיג
שר - ה ד ת ו ת

כבוד השר,

הנדון: הכותל המערבי

במכתבך מ- 12.8.68 בקסת ממני חוות דעת על:

(א) יציבותו של הכותל המערבי והדרומי לאור החפירות כפי שהן כיום.

(ב) על אפשרויות של פינוי העפר בשטח שמחת לבנין המחכמה.

(ג) על אפשרות חפירה ארכיאולוגית בשטח מתחת לבנין המחכמה
מבלי למוטט את המחכמה.

מסיחה טלפונית מה-30 לספטמבר הבינתי כי הינך מעוניין גם בחוות
דעת ביחס לפינויים מתחת לבנין הגובל מצד הצפוני עם הכיכר הגדולה, לפני
שטח הכותל, לצורך סיורי הקהל הרחב.

2. בענין (א) לעיל - יציבותו של הכותל המערבי והדרומי.

הודעתי לך בסיחה טלפונית האחרונה כי הדבר נמצא בטיפול בידי
הועדה אשר הכינה את הדו"ח הפרלימנרי עבור פרופ' מור. הנני
עומד בקשר עם אנשי המקצוע בטכניון בענין ומאחר והכנת חוות
דעת זו מחייבת בדיקות שונות, אין לצפות, לפי דעתו של איש
הטכניון המספל בענין, לדו"ח יותר מוקדם מאשר כעבור חודש מהיום.

3. בענין המחכמה בסעיפים (ב) ו-(ג) לעיל.

היה ברצוני להגיש לך את חוות דעתי בערך בעוד שבוע, אבל לבקשתך
הטלפונית הנני עושה זאת כבר היום. בחוות דעתי זו הנני מתכוון
לבנין המחכמה כפי שזה הוגדר על ידי וורן, שהוא בנין בגודל של
90 רגל מצפון לדרום וכ-80 רגל ממזרח למערב, הגובל מצד המזרחי
סלו עם הכותל המערבי.

בדקתי את המצב אחרי שעיינתי במקורות ספרותיים ובשרטוטים שהוכנו
על ידי וורן, מחיל ההנדסה הבריטי, בסנת 1867-70. לפי המסוער,
הסלע הטבעי בשטח זה נמצא בעומק של כ-15 מטר מתחת למפלס של רחבת
הכותל, החדרים בפינה מזרחית-דרומית של בנין המחכמה, וסל קו הבסיס
של קסת וילסון, וכל החלל בין הסלע ומפלס זה מהווה תערוכת של עפר
ואבני בנין שונים מהריסות ומפולות שהצטברו במשך דורות.

בנין המחכמה הינו בנין מאוחר ואין כל יסוד להניח שהוא מבוסס על
הסלע הטבעי, אשר נמצא בעומק רב. אני מניח כי הכנאים הקימו את
הבנין בחלקו על גבי קירות אשר הם גילו תחתיו ובחלקו על גבי
תערוכת העפר והאבנים הבודדות שגילה וורן.

1947
1948
1949

1950

1951

1952

1953

1954

1955

1956

1957

1958

1959

1960

1961

1962

1963

1964

1965

1966

1967

1968

1969

1970

1971

1972

העדויות לכך הינן:

הקיר המזרחי של בנין המחכמה הוקם על גבי הכותל ולמרות זאת בחזית הדרומית של הבנין לא נראים סדקים בעקבות סקיעות דיפרנציאליות. לעומת זאת הסדק הגדול מצדו המערבי, בקיר הדרומי של המחכמה, אשר חייב בניה קיר תומך, מראה כי לפחות חלק מהבנין מבוסס על עפר בלבד.

בעקבות הנחות אלו הנני בדעה כי בסטח בנין המחכמה אין לבצע חפירות ארכיאולוגיות במובן המקובל. במקומות בהם הבנין מבוסס על בניה קדומה - הוצאת העפר ואבנים בודדות תערער את הבניה הקדומה. בסטחים בהם הבנין מבוסס על עפר ואבנים בודדות - החפירה אסורה בתכלית.

מה שכן אפשר לעשות הינן חפירות ארכיאולוגיות למחקר בלבד, כפי שזה נעשה על ידי וורן - ז.א. חפירת "ארובות" צרות לעומק (ורצוי שהן תהיינה כחתך עגול) באסיות ובחקפדה רבה, ומה "ארובות" האלה במידת האפשר להשתרע גם בשלוחות לצדדים עם חיזוקם, עם חמיכות לפי הצורך.

חפירה בסטח והעמקה עלולה בהחלט לגרום להתמוטטותו של הבנין.

4. מה שנוגע לבקשתך בשיחה הטלפונית - בענין החפירות שנעשות בבנין הצופה אל הכיכר הגדולה מצד צפון, הנמצא מערבית מבנין המחכמה - לדעתי, אין להפריז בהעמקה ואין לבצע שם עבודות ללא פיקוח קפדני וחיזוקים, בעיקר בשיטות החזק בטון בלחץ.

כבר מצאתי מקום בסטח של קטח וילסון בו אסור לחפור ללא בדיקה קפדנית. בו בזמן שבענין המחכמה דעתי הינה שלא לעשות חפירות בסטח הפיננזיים, הרי בבנין זה אפשר עוד לפנות את העפר, אבל במגבלות כאמור לעיל, ואף זאת רק כשיש בטחון שהעפר המוצא לא שימש כבסיס לבניה קמרונית האבן.

בכבוד רב,

ע. פרידמן
מהנדס המחוז

העמק: כב' סר העבודה, משרד העבודה, ירוסלים.
מר ב. בסיין, מנהל מע"ץ, תל אביב.

Page 1 of 1

The second part of the document describes the various methods used to collect and analyze data. It highlights the need for a systematic approach to data collection and the importance of using reliable sources of information.

The fifth part of the document discusses the role of the auditor in the financial system. It explains that the auditor's primary responsibility is to provide an independent assessment of the financial statements and to ensure that they are free from material misstatements.

Page 1 of 1

The second part of the document describes the various methods used to collect and analyze data. It highlights the need for a systematic approach to data collection and the importance of using reliable sources of information.

The third part of the document discusses the role of the auditor in the financial system. It explains that the auditor's primary responsibility is to provide an independent assessment of the financial statements and to ensure that they are free from material misstatements.

הכוחל המערבי

יציבות הכוחל הדרומי והמזרחי

פגישה עם: פרופ' /מר וייסמן - מהסכניון

ומר בן-דוד - סגן ראש משלחת החפירות

ביום 19.8.68

- (1) הבעיה שעמדה לפנינו היתה באיזה דרך להגיע לדעה מבוססת על יציבות הכתלים - מערבי והדרומי, נוכח החפירות שבוצעו עד עכשיו.

ס ו כ ס :

- (א) יוכנו חתכים אנכיים במרחקים של 10 מ' מהפינה הדרומית מערבית בכוונתם למזרחה וצפונה. בחתכים אלה יוכנסו כל הממצאים שיש להם השלכה על הבעיה, הם יסמנו גם לצורך מעקב אחרי "התנהגות" הכתלים בעתיד. מר בן דוד יתן סקירה על מה שידוע לו או מה הן השערות ביחס לחלקים אשר לא ניתנים לבדיקה ולמידה.
- (ב) אחרי שהתברר כי באמצעים שיזנום בסכניון לא ניתן לבדוק את עובייה של הכתלים. סוכס עם ד"ר וייסמן כי הוא יחקור עם המכון הגיאוגרפי-פיזי הממשלתי לעריכת בדיקה בשיטה הסייסמית או בשיטות אחרות בעזרת מכשירים שברשות המכון.
- (ג) היה מדובר גם על בדיקה ישירה על ידי קידוחים אבל היתה זו שיחה פרלימנרית ובלתי מחייבת.
- (ד) סוכס כי ע. פרידמן יחקור עם רס"ן דוד פרחי מהממשל הצבאי בכדי שהוא יידע מה אנו עומדים לעשות ולקבל את עזרתו בעניינים החורגים מהסמך הסכני.
- (2) היה מדובר בסדקים הקשים אשר בפינה דרומית - מערבית של בנין המוזיאום המוסלמי - הוחלט להפריד בעיה זו מבעית יציבות הכתלים.
- (3) ד"ר וייסמן העלה את בעיית החלום לסכניון בעד טירותיו, אשר נאמד על דדו בסכום עד ל-10,000 ל"י.

ע. פרידמן
מהנשם המחוז.

THE HISTORY OF THE

REIGN OF THE

EMPEROR

OF THE

EMPEROR

OF THE

REIGN OF THE

EMPEROR

OF THE

REIGN OF THE

OF THE

REIGN OF THE

EMPEROR

OF THE

REIGN OF THE

OF THE

REIGN OF THE

OF THE

REIGN OF THE

EMPEROR

OF THE

REIGN OF THE

OF THE

הועדה לבטחון ירושלים

לסעיף 2.4 מסיכום ישיבה מס. 11/68 - להלן תוכן מכתבו
של מהנדס מ.ע.צ. בנושא החפירות בכחל הדרומי

ד' בתשרי תשכ"ט
26 בספטמבר 1968

מר ש. רוזוליו, ניצב
מטה המשטרה
משטרת ישראל
ירושלים.

הנדון: שטח הכותל המערבי

בשיחתנו שהתקיימה ב-25.9.68, ביוזמתך, בקשת ממני חוות דעתי
בענין בטיחות הכותל הדרומי (והפינה המערבית), נוכח החפירות הארכיאולוגיות
המבוצעות במקום. כמו כן בקשת ממני חוות דעתי בענין יציבותו של בנין
המחכמה.

מפלתי בשתי הבעיות, והמצב כרגע הינו כלהלן:-

- (א) בענין הכותל הדרומי - בשעתו נבדק המצב על ידי ועדת
מומחים מטעם הסכניון. לפי בקשתי חידשה הועדה את
פעולתה ונערכות עכשיו בדיקות שונות שבעקבותיהם אפשר
יהיה להגיע למסקנות ביחס לבטיחות הכותל. אני סקוה כי
הדו"ח בענין יהיה מוכן תוך שבועות אחדים.
- (ב) בקשר לבנין המחכמה - המצב הינו כלהלן:-
בוקתי את המצב אחרי שעיינתי במקורות ספרותיים ובשרטוטים
שהוכנו על ידי דורן, מחיל ההנדסה הבריטי, בשנת 1867-70.
לפי המסוער, הסלע הטבעי בשטח זה נמצא בעומק של כ-15 מ'
מתחת לפלס של רחבת הכותל, החדרים בפינה מזרחית-דרומית
של בנין המחכמה, ושל קו הבסיס של קשת וילסון, וכל החלל
בין הסלע ומפלס זה מהווה תערובת של עפר ואבני בנין שונים
מהריסות ומפולות שהצטברו במשך דורות.

בנין המחכמה הינו בנין מאוחר ואין כל יסוד להניח שהוא
מבוסס על הסלע הטבעי, אשר נמצא בעומק רב. אני מניח כי
הבזאים הקימו את הבנין בחלקו על גבי קירות אשר הם גילו
תחתיו ובחלקו על גבי תערובת העפר והאבנים הבודדות שגילה
דורן.

./העדויות.

העדריות לכך הינן:-

הקיר המזרחי של בנין המחכמה הוקם על גבי הכותל ולמרות זאת בחזית הדרומית של הבנין לא נראים סדקים בעקבות שקיעות דיפרנציאליות. לעומת זאת הסדק הגדול מצידו המערבי, בקיר הדרומי של המחכמה, אשר חייב בניה קיר תומך, מראה כי לפחות חלק מהבנין מבוסס על עפר בלבד.

בעקבות הנחות אלו הנני בדעה כי בשטח בנין המחכמה אין לבצע חפירות ארכיאולוגיות במובן המקובל. במקומות בהם הבנין מבוסס על בניה קדומה - הוצאת העפר ואבנים בודדות תערער את הבניה הקדומה. בשטחים בהם הבנין מבוסס על עפר ואבנים בודדות - החפירה אסורה בתכלית.

סה שכן אפשר לעשות הינן חפירות ארכיאולוגיות למחקר בלבד, כפי שזה נעשה על ידי וורן - ז.א. חפירת "ארוכות" צרות לעומק (ורצוי שהן תהיינה בחתך עגול) באיטיות ובהקפדה רבה, ומה "ארוכות" האלה במידת האפשר להשתרע גם בשלוחות לצדדים עם חיזוקם, ותמיכות לפי הצורך.

חפירה בשטח והעמקה עלולה בהחלט לגרום להתמוססותו של הבנין.

בהזדמנות בדיקת המצב בבנין המחכמה, התענינתי גם בנעשה במה שבקרא "בית שטראוס" - חפירות המבוצעות על ידי קבלן פרטי לפי הזמנה ישירה של משרד הדתות. לדעתי, אין להפריז בהעמקה ואין לבצע שם עבודות ללא פיקוח קפדני וחיזוקים, בעיקר בשיטות התזת בסון בלחץ. כבר מצאתי מקום בשטח של קשת וילסון בו אסור לחפור ללא בדיקה קפדנית. בו בזמן שבענין המחכמה דעתי הינה שלא לעשות חפירות בשטח הפיננסי, הרי בבנין זה אפשר עוד לפנות את העפר, אבל במגבלות כאמור לעיל, ואף זאת רק כשיש בסחון שהעפר המוצא לא שימש כבסיס לבניה קמרונית האבן.

הנאמר על ידי לעיל הינו בעקבות בדיקה שנעשתה לאחר ביקור במקום שנערך על ידי לפני כחלשה שבועות. עכשיו, בחוזרי מחו"ל, מצאתי כי ממשיכים במקום זה בחפירות.

(-) ע. פרידמן
מהנדס המחוז

ב"ה ירושלים, י"ח באב תשכ"ח
12 באוגוסט 1968

ס ו ד י

אל: ראש הממשלה

יו"ר ועדת השרים לענייני ירושלים

ראשי העדות הנוצריות ונציגי העדה המוסלמית במזרח ירושלים
קיימו ביום חמישי 8.8.68 בכנסיה היוונית-קתולית התייעצות כדי לגבש עמדה
נגד ירידת המוסר במזרח ירושלים במיוחד במועדוני הלילה שפעולתם גוברת
והולכת.

כוונתם להתחיל בדרכי שלום ולכנס את כל בעלי מועדוני הלילה.
כדי למנוע ספערולות הפוגעות בקדושתה ובצביונה של העיר המקודשת לשלשת הדתות.

נציגי המוסלמים לוחצים על נקיטת אמצעים חרסטיים, בעלי גוון
של פעולה מדינית בין גורמי חו"ל ובתעמולת הסברה.

ענין מועדוני הלילה וירידת חיי המוסר במזרח ירושלים גורמים
לרוגז ומבוכה בקרב אנשי הכמורה במזרח העיר. כמ"כ מגיעים הדים וחגובות מהארץ
ומחו"ל בנדון.

ראשי העדות הנוצריות מבקשים את עזרת משרד הדתות והמסורה
על מנת למקח על המועדונים והמוסר במזרח ירושלים.

אני מביא את הנ"ל לידיעתך כי סבור אני האכן הבעיה מדאיגה
ויש צורך לדון בה.

בינתיים התגבשו דו"ח על ההתייעצות הנ"ל שהעתיקו אני מצרף בזה.

בכבוד רב

ז. ורהפטיג

העתיקים: סר המסורה

סר הפנים

סר המספחים

סר התיירות

ראש עיריית ירושלים

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE
CHICAGO, ILLINOIS

חרגום (מאיהלקית)

הפטריארכיה הלטינית - ירושלים

מס' 771/68

ירושלים, 12.9.1968

לכבוד
ד"ר פ. קולבי,
מנהל המחלקה לעדות נוצריות,
משרד הדתות/ירושלים.

ד"ר קולבי הנכבד,

בחודשים האחרונים נדונה בהרחבה בעתונות המקומית
בעית הפגיעה במוסר בעיר הקודש ובמיוחד בנוגע למועדוני הלילה הכלתי
מוסריים.

ידוע לי כי המשטרה מפלה בבעיה זו, וכי גם חוגים יהודים
דתיים הביעו את מורת רוחם העמוקה נוכח בעיה זו.

בחודש פברואר השנה הפניתי חשומת לב השלטונות הנוגעים
בדבר בעל פה ובכתב לפרסומים פורנוגרפיים הנמכרים בחוצות עיר הקודש
ובבית-לחם. כן מודבקות תמונות בלתי מוסריות לפרסומת של סרטי קולנוע.

אהיה אסיר תודה לכבודו באם יואיל להעביר פניתי
הנרגשת אל כבוד שר הדתות והשלטונות הנוגעים בדבר, כדי שביום ובלילה
ברחובות ובמקומות ציבוריים ימנעו מהפצת פרסומים הפוגעים במוסר וברגשים
הדתיים. אבקש שינקטו הצעדים הדרושים הסעם השלטונות נגד המפירים ועל
ידי כך ישנו אופיה הקדוש של ירושלים.

קבל נא אדוני הד"ר רגשי הערצתי.

(-) אלברטו גורי

הפטריארכ הלטיני של ירושלים

המאמר הבא הופיע בעיתון "אלסלאם ואל חיר" מס' 10 / ספטמבר 1968
 "דמעה על שושנה מבין הערים" (המאמר בעלום שט, חושב ירושלמי).
 המאמר מבליט את קדושתה של ירושלים ערש הנצרות ומגנה את הפגיעה
 במוסר. בין היתר נאמר :

"מספר המאמינים עובדי האלוקים מהוה אחוז קטן מאותם המבקרים
 במועדוני הלילה..."

ישנם האומרים, כי הם התמכרו לעבודת השטן ופתחו את מועדוני
 הלילה, כדי למשוך את התיירים. נבצר מהם לדעת, כי התיירים המבקרים
 בארץ הקדושה פניהם אינם מועדים למועדוני הלילה. התייר החפץ בכך
 אפשרויות הבלויים שלו באירופה הן גדולות. הוא בא לירושלים, כדי
 לראותה או לחקור [§] עברה. המאמין והחוקר אינם נסחפים אחר התועבה
 ומועדוני הלילה.

התייר מעוניין בירושלים כפי שהיא צריכה להיות - עיר לתפילה -
 עיר השלמות והאמונה - התייר מתכחש לסמטאות ירושלים וקדושתה
 המלאים במראות המפחות צמרמורת בוקה וכלימה. התייר אינו סובל
 גזרות נסים ערומות למחצה העוברות בדרך היסורים, בה עבר ישו עם
 הצלב.

אנו בני ירושלים, במקום לשמור על קדושת העיר, הפכנו רחובותיה,
 רחובות עבודת האלוהים והיסורים, לרחובות תועבה ועברה על המוסר.
 והפכנו רחובותיה המפוארים בהיסטוריה - למועדוני לילה.
 קללת אלוהים על אותם הפוגעים בלבה של ירושלים בהרחיקם אותה
 מציביונה האלהי ולהפכה לעיר לילה".

המאמר מסיים " החזירו לירושלים עטרת תפארתה - עיר התפילה
 ושושנת הערים".

ס ד ר ה י ר ה
ליסיבת ועדת הטרים לענין המקומות הקדומים
יום א' כ"ח בתשרי תשכ"ט (20.10.68)
במסדר ראש הממשלה

א. בג"ץ בענין תפילות יהודים על הר הבית.

ב. תזכיר הנציגות של הכנסיה הפרוטסטנטית

ג. הסכסוך האתיורי-קופטי.

ד. דו"ח על חשיפת הכותל

ה. חוות דעתו של מהנדס המחוז בענין הכותל הדרומי
ובנין החכמה

ו. התקדמות העבודות ברחבת הכותל, ספרית הכותל,
תקנות הכותל

ז. תלונות על פגיעות במוסר במזרח ירושלים

אגף הכלכלה

לכבוד
שר הדתות בממשלת ישראל,
הד"ר ז. ורהפטיג

העתיקים: (1) הוד מעלתו האפריארכ של ירושלים
וכל ארץ ישראל, בנדיקטוס

(2) יושב ראש המחלקה ליחסי חוץ של
האפריארכיה המוסקבאית המיסרופוליס
של לנינגרד ונובגורוד ניקודים

שר נכבד,

בהביעי לכבודו רגלי כבוד, הריני מקווה כי מסרד הדתות יעיין
במכתבי זה ויבוא לקראתנו בהגנה על זכויותיה של המיסיה הדתית הרוסית
בירושלים והאגודה הפלסטינאית בנוגע לרכושה וזכויות אחרות.

המיסיה הדתית הרוסית בירושלים נוסדה בשנת 1947 מתוך מטרה
לייצג את הכנסייה הרוסית (אשר בראשה עמד עד שנת 1917 - הסינוד הקדוש, -
ומשנת 1917 ואילך - האפריארכ) בפני כס האפריארכ הירושלמי היווני-
האורתודוקסי והיא רשמית רשומה במסרד הדתות של מדינת ישראל עם הקמת
המדינה בשנת 1948.

בחנת 1920 חלק מהבישופים הרוסיים - מהגרים, מתוך פגיעה
בחוקי הכנסייה, גרס להתפלגות (סכיומה), שנקראה "קרלובצית", אותה
ההתפלגות "הקרלובצית" קוראים לעצמם "הכנסייה הרוסית מחוץ לארץ". בשנת 1934
גונתה ההתפלגות "הקרלובצית" ע"י שליונות הכנסייה, ואוהדיה הוסמו במצב של
איסור כנסייתי. מאז ועד היום, שום כנסייה אורתודוקסית ארצית אינה נמצאת עם
הפלגנים במגיע קנוני או ליטורגי. פעולות הכנסייה הרוסית בכיוון חיסול
"ההתפלגות הקרלובצית" מצאו אישור ותמיכה מצד כל העולם הנוצרי האורתודוקסי,
וכתוצאה מזה נמצאים הפלגנים במצב של בדידות מוחלטת.

בזמן הזה אחר מחלקי ההתפלגות "הקרלובצית" מחזיקה בניגוד לחוק
מקרקעין ורכוש אחר בשטח ארץ-ישראל, - רכוש השייך למיסיה הדתית הרוסית
בירושלים, ולאגודה הפלסטינאית.

נודע למיסיה הדתית הרוסית בירושלים, כי מנהלי החלק הפלגני
מנסים לקצור מגע עם משלחת ישראל מתוך מגמה לקבל מאת השלטונות המוסמכים
הכרה רשמית בתור מיסיה רוסית דתית שניה בירושלים. בחודש אוגוסט בשנה
השופתה, כנראה מתוך הסכמת מסרד הדתות של מדינת ישראל, הוסם על בנין
"החפירות הרוסיות" (השייך לאגודה הפלסטינאית) ע"י הפלגנים שלם עם הכתובת:
"מוכירות המיסיה הדתית הרוסית בירושלים", וכעתון "ירושלים-פוסט" מיום 12
בספטמבר ש.ז. המנהל שלהם מכונה "מנהל המיסיה הדתית הרוסית בירושלים".
נודע גם למיסיה מנהלי הפלגנים נקסו בצעדים על מנת למכור רכוש המוחזק
ע"י הפלגנים, רכוש השייך למיסיה הדתית הרוסית, - וכן עסקות רכוש אחרות.

מתוך מחאה נגד השימוש הבלתי-חוקי בשם "המיסיה הדתית הרוסית
בירושלים" ע"י נציגי החלק הפלגני, שאינו נשמע לכנסייה הרוסית והנמצא במצב
של איסור כנסייתי, ברצוני, אדוני השר, להפנות את תשומת לבו לכך, שצעד כל
שהוא המכוון להכרה החלק הפלגני הנ"ל בתור מיסיה, עלול לפגוע במסורת שקיימת
בין השלטונות הרשמיים הישראלים לבין המיסיה הדתית הרוסית בירושלים. מלבד
זאת, הקמת מיסיה דתית רוסית שניה בירושלים תהווה פגיעה ב"סטטוס קוו"
הקיים במקומות הקדושים, ותגרום אי הבנה ומורת רוח בחוגים האורתודוקסיים,
אשר בעובדה זו יראו עידוד למתנגדים למסמעת הכנסייתית. לדעה זו הסכים גם
בשיחה אישית אתי הוד מעלתו, האפריארכ בנדיקטוס הראשון, ובמקרה הצורך הוד
מעלתו יהיה מוכן לאשר זאת גם בכתב.

במכתב מיום 7 במאי 1968, מס' 19, המיסיה הדתית הרוסית בירוסלים, הודיעה לאגף המקרקעין של משרד המשפטים על זכויותיה בנוגע לבעלות המקרקעין ורכוש אחר, תוך פירוש המקרקעין. על מנת למנוע אי-הבנות אפשריות בעתיד, ברצוני להודיע את משרד הדתות, שכל עיסקה מצד מנהלי החלק הפלגני המכוונת למכירת מקרקעין, בנינים, וכן הקמת בנינים חדשים על אדמות המיסיה הדתית הרוסית והאגודה הפלסטינאית, יהא זה ע"י אנשים פרטיים או מוסדות ממסלתיים - לא יהיה להן תוקף חוקי, ונתייחס אליהן כאל אי-חוקיות עם כל התוצאות הנובעות מכאן.

הריני מביע את תקוותי, שמשרד הדתות:

1. לא יתן אישור לנציגי החלק הפלגני בתור נציגות דתית, - היות ואין הם מהווים נציגות כזאת;
2. יתן הוראה לסלק את השלט עם הכתובת "מזכירות המיסיה הדתית הרוסית בירוסלים" מהבנין "חפירות הרוסיות" (הבנין נמצא בעיר העתיקה ליד כנסיית הקבר הקדוש), ויאסור לחלק הפלגני להשתמש בעתיד בכינוי זה במגעיו עם הרשויות הרשמיות של מדינת ישראל;
3. יודיע לרשויות הממשלתיות הנוגעות בדבר, שעליהן להימנע מכל עיסקה עם הפלגנים בגין רכישת, מכירת, הקמת בנינים חדשים, - על החלקות המוחזקות ע"י הפלגנים, אולם המהוות למעשה רכוש בבעלותה של המיסיה הדתית הרוסית בירוסלים והאגודה הפלסטינאית.

בכל הכבוד, אדוני השר,
והבעת כבוד למשרד הדתות
של ממשלת ישראל

ראש המיסיה הדתית הרוסית
בירוסלים

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is a summary of the work done and the results obtained. It is a general statement of the work done and the results obtained.

2. The second part of the report deals with the work done during the year.

3. The third part of the report deals with the work done during the year.

4. The fourth part of the report deals with the work done during the year.

5. The fifth part of the report deals with the work done during the year.

6. The sixth part of the report deals with the work done during the year.

7. The seventh part of the report deals with the work done during the year.

Ministry of Religious Affairs

13.10.68

Rev. Archimandrite Antony
Head of the Russian Exxlesiastical Mission
Of the Moscow Orthodox Patriarchate
Jerusalem(P.O.B. 1042 Russian Compound).

Reverend Archimandrite,

In reply to your letter of 17 September,
I should like to inform you that the Director of the
Christian Affairs Department in my Ministry, Dr. P. Colbi
has met with the representative of the Russian Mission
with headquarters in New York. The latter has been advised
by Dr. Colbi to introduce changes in the name of the
institution represented by him, in order that it be
clearly differentiated from the Mission represented by
you.

As for matters concerning rights to
properties the Government of Israel has the intention of
maintaining the status quo.

Sincerely Yours,

Dr. Zorah Warhaftig
Minister of Religious Affairs

מוכירות הממשלה

ס ו ד י

פ ר ט י כ ל

ישיבת ועדה השרים לשמירה על המקומות הקדושים
ז' בשבט תשכ"ט - 26.1.69

נכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, י. ישעיהו, מ. קול, ח.מ. שפירא, א. שטון.

נעדרו השרים: א. אבן, מ. דיין, י.ש. שפירא.

חח-אלוף ש. גזית - משרד הבטחון
ש. הלל - משרד החוץ
ס. קולק - ראש עיריפת ירושלים
אדריכל י. שינברגר - משרד הדתות

מ. גיר - מוזכיר הועדה

א. חשיפת הכותל ובטיחותו

שר הדתות מוסר פרטים על פעולות חשיפת הכותל, פעולות למען בטיחותו ועל הקמת ספריית הכותל.

מ ח ל י ט י ט, בהמשך להחלטה של הועדה מיום ח' באלול תשכ"ח (1.9.68) וההחלטה מיום כ"ח בתשרי תשכ"ט (20.10.68):

1. לדחות ביצוע ההחלטה בענין הריסת בנין אבו סעוד לישיבה הבאה של הועדה, על-מנה לאפשר לראש העיר לבדוק את הבעיות הקשורות בפינוי דייריו, ותוך פרק זמן זה גם לקבל את חוות דעתו של משרד החוץ.

2. לישיבה הבאה של הועדה, כאמור בסעיף 1, יוזמן מנהל אגף העתיקות במשרד החינוך והתרבות, הו"ר א. בירן, וכן חוגש הצעה אדריכלים לגבי צורת המעבר דרך סער המוגרבים, לאחר הריסת בנין אבו סעוד.

ב. מפעל המזכרות מאבני רחבת הכותל

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ט י ט לא להרשות לעובדי משרד הדתות להוציא אישורים כי האבנים במזכרות של הכותל המערבי הן מאבני הכותל או מרחבת הכותל.

ה י ש י ב ה נ ג ע ל ת

UNITED STATES DEPARTMENT OF THE INTERIOR

111

WATER RESOURCES DIVISION
WASHINGTON, D. C.

TO THE CHIEF, WATER RESOURCES DIVISION
FROM THE DISTRICT ENGINEER, ALABAMA

SUBJECT: [Illegible]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

RECOMMENDATION

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

ADMINISTRATIVE

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

יְרוּשָׁלַיִם, ט' בשבוע חשב"ט
28 בינואר 1969

אל : שר העבודה

מאת: סגן מזכיר הממשלה

במאריך כ' בחשוון תשכ"ט (11.11.68), הבאתי לחשונה
לבך את החלטה ועדת השרים לשמירה על המקומות הקדושים,
בענין הקמת ועדת מומחים לשמירה על בטיחות הכותל, אשר
בין חבריה היה גם נציג משרד העבודה.

כיוסיבה הראשונה של ועדת השרים נמסר כי אין נציג
משרד העבודה משתתף בדיוני ועדת המומחים, ועל כן בחקשתי
ע"י היושב-ראש להזכירך את החלטה הועדה בענין זה.

לנוחיותך, אני מ"ב העתק ממכתבי אליך מיום 11.11.68.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניר

העתק: שר הדתות - יו"ר ועדת השרים לשמירה על המקומות
הקדושים.

143-1-9
ירושלים, כ" בחשוון תשכ"ט
11 בנובמבר 1968

אל : שר העבודה .

מאת: מזכיר ועדת השרים לעניין השמירה על המקומות הקדושים

הנדון: מינוי נציג סע"צ לוועדת המומחים לשמירה על בטיחות הכותל

בהחלטה של ועדת השרים לעניין השמירה על המקומות הקדושים מיום ח'
באלול תשכ"ח (1.9.68), הוחלט על מינוי ועדת מומחים אשר תמקח על בטיחות
המבנים מצפון לכותל המערבי כדלהלן:

"הבטחת בטיחות במבנים היעשה ע"י ועדת מומחים, אשר בנוסף לאמור בסעיף
1 דלעיל, תציע לוועדת השרים תכנית להבטחת בטיחות המבנים והחומה, במידה
ויוחלט על שיפוצים או מחקר ארכיאולוגי נוסף.

הרכב הוועדה: נציג משרד הדתות - יו"ר, נציג משרד הבטחון - חבר, נציג
מחלקת עבודות ציבוריות - חבר, נציג עיריית ירושלים - חבר, נציג המשלחת
הארכיאולוגית - חבר.

בהחלטה מיום כ" בחשוון תשכ"ט (11.11.68), הוחלט ועדת השרים את
סמכויותיה של ועדת המומחים האמורה, וקבעה שהיא תתכנן ותמקח על עבודות
הבטיחות ליד הכותל המערבי כולו וכן ליד הכותל הדרומי.

מאחר ומחנרס המהו"ז, מר ע. פרידמן, סיפל כבר בבעיות חקשורות בבטיחות
הכותלים, והוא התנה את השתתפותו בוועדה בקבלת מינוי מידר, אודה לך אם הוציא
את המינוי הדרוש.

ב כ ר כ ח

מיכאל ניר

הערה: שר הדתות - יו"ר הוועדת השרים לעניין השמירה על המקומות הקדושים.

נא אב תשנ"ז 27.8.67

15/10/76

שר הפיתוח והתיירות

ירושלים, 24.8.67

421

א ל : שר הדתות, יו"ר הועדה למקומות הקדושים

מאת : שר הפיתוח והתיירות

אבקשך מאד להציג בסדר היום של הישיבה הקרובה של ועדת השרים שאלת הטרם המחיצה על יד הכותל-המערבי. בישיבת הממשלה הביעו שרים רבים את דעתם נגד המחיצה הזאת, ולמעשה לא היה מי שהגן עליה. יודע אני שעומדת שאלת של מקום לתפילה על יד הכותל אולם בעיה זו יכולה למצוא את פתרונה על ידי כך שחלק מן הכותל יהיה מיועד לתפילה, ולא יהפך כל הכותל לבית-בנסת.

בברכה,
משה קול

October, 1940

1. The first of the series of papers
is the one on the subject of the

history of the city of New York
from the time of its first settlement
by the Dutch in 1624 to the present
time. It is a very interesting
and comprehensive work, and
one which is well worth reading.
It is a very good example of the
kind of work which can be done
by a single person, and it is
a very good example of the kind
of work which can be done by a
single person.

1. The first of the series of papers

is the one on the subject of the

ס ד ר ה י ו ט
לישיבה ועדת השרים לשמירה
על המקומות הקדושים
יום ד', ו' באב תשכ"ח - 31.7.68

א. הריסות מבנים על יד שער המוגרבי.

ב. הסכסוך הארמני-קופטי.

ג. חשיפת המשך הכוחל המערבי.

UNITED STATES
DEPARTMENT OF AGRICULTURE
BUREAU OF PLANT INDUSTRY
WASHINGTON, D. C.

- 1. *Phaseolus vulgaris* L.
- 2. *Phaseolus vulgaris* L.
- 3. *Phaseolus vulgaris* L.

ס ד ר ה י ו ם
לישיבת ועדה השרים לשמירה
על המקומות הקדושים
(יום ד', ו' בכסלו תשכ"ט - 27.11.68)
במשרד ראש הממשלה

א. הכותל

(1) דו"ח על פעילות לבטיחות הכותל

(2) סדרי התפילה ליד הכותל

(3) שונות

ב. מזכיר הנציגות של הכנסיה הפרבוסלבית

ג. הלונות על פגיעות במסר במזרח ירושלים

ד. הסכסוך האתיופי-קופטי

אשר נבחרת בלוי.

אשר בחרת לך

לעצמך לעבדך

ביום

הוא

הוא

הוא

הוא

הוא

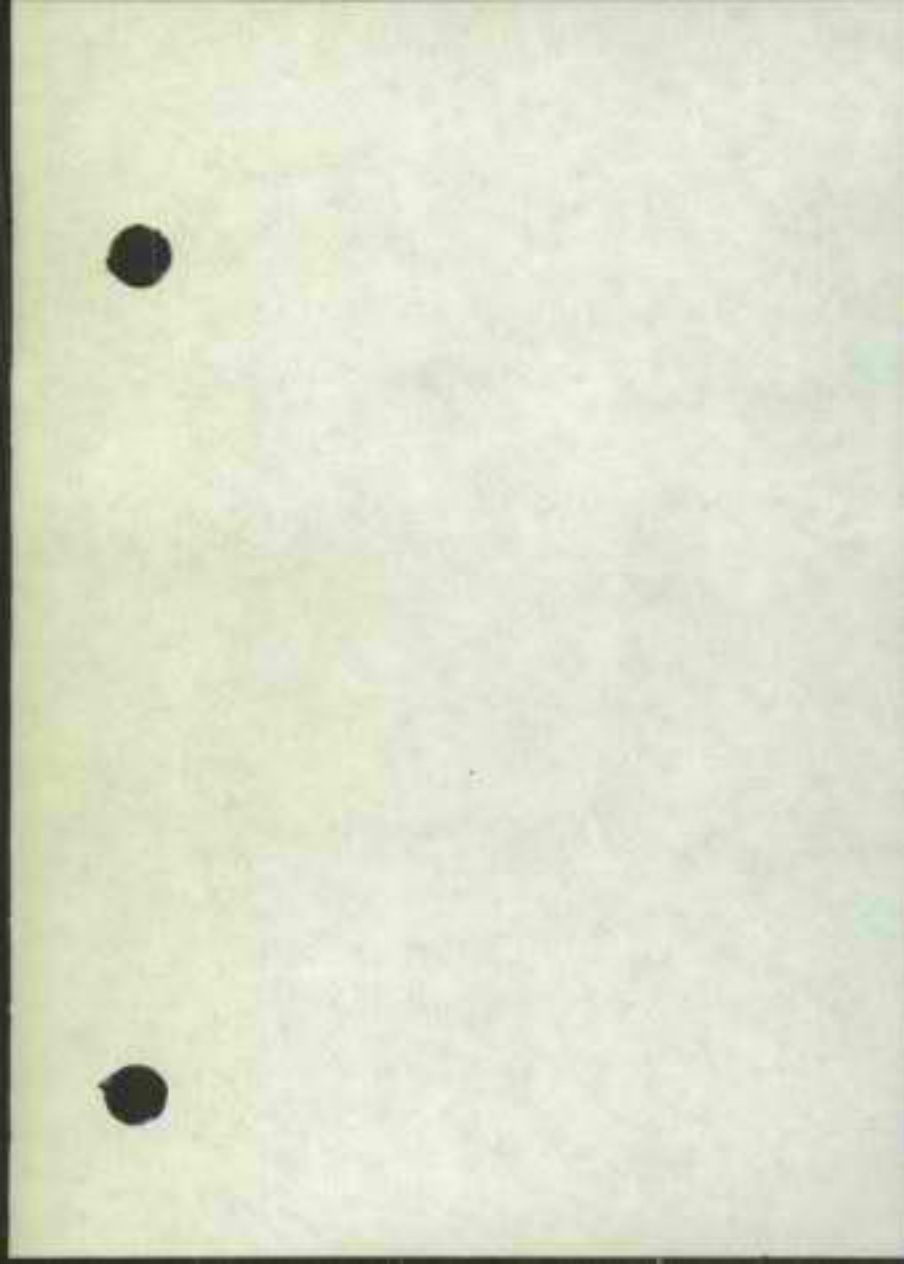
הוא

הוא

לעצמך לעבדך

ביום

הוא

ה ע ת

ירושלים, ב"א תמוז תשכ"ח
17 ביולי 1968

אל : השר ז. ורהמטיג, יו"ר ועדת השרים לענייני המקומות הקדושים

מאת: שר החינוך

חנדון: הריסת מבנים ליד הכותל המערבי

חנני מתייחס לדיון שתקיים בוועדה השרים לענייני המקומות
הקדושים בעניין הריסת דאר אבו סעוד ובבנין המחכמה שליד הכותל המערבי.

מאחר שקיימות הערכות כי מבנים אלה יכולים להיחשב כמובנים
ע"י סעיף 1 (א) של "האמנה לחגנה נכסי תרבות בשעה סכסוך מזויין" משנת
1954, אשר עליה חתמה ישראל בשעתו, ועל פיה נמצא כאן ציב אוצס"ו
לנכסי תרבות, חנני מבקש לקיים דיון זה. בוועדה לבני החמכיות הקיימות
להריסת המבנים הנ"ל. עד לקיום הדיון אבקשן לדאוב לכך שלא תיעשה
כל פעולה הריסה.

ב ב ר כ ה,

חנני אבן

Section 1

Section 1, Article 1, of the Constitution of the United States provides that all legislative powers herein granted shall be vested in a Congress of the United States, which shall consist of a Senate and House of Representatives.

Section 2, Article 1, of the Constitution of the United States provides that the House of Representatives shall be composed of Members chosen every second Year by the People of the several States, and the Electors in each State shall have the Qualifications requisite for Electors of the most numerous Branch of the State Legislature.

Section 2

Section 2, Article 1, of the Constitution of the United States provides that the House of Representatives shall be composed of Members chosen every second Year by the People of the several States, and the Electors in each State shall have the Qualifications requisite for Electors of the most numerous Branch of the State Legislature.

Section 3, Article 1, of the Constitution of the United States provides that the Senate shall be composed of two Senators from each State, chosen by the Legislature thereof, for a Term of six Years; and each Senator shall have the Qualifications requisite for Senators of the most numerous Branch of the State Legislature.

סדר היום

לישיבת ועדת השרים לשיירה על מקומות קדושים
יום א', י"ט בחשוון תשכ"ט - 10.11.68
(בשעה 8.30 בבקר במשרד ראש הממשלה)

א. בטיחות הכותל המערבי והחפירות הארכיאולוגיות

ב. הלונות על פגיעות במוסר במזרח ירושלים

ג. תזכיר הנציגות של הכנסיה הפרבוסלבית

קצ' 137 - 17/11

ירושלים, י"ג באדר תשכ"ח
15 כסיו 1968

אל: שר המשפטים

**הנדון: ועדה להכרעת הסכסוך בין הקוממיות לבין החבשים
בדבר הבעלות והזכויות במינזר דור-א-סולטן בירושלים**

בתבקשתי על-ידיך להורות דעתי בשאלה האם יכולה ממשלת ישראל להקים
ועדה במסגרת סימן 3 לדבר המלך במועצה על ארץ-ישראל (המקומות הקדושים),
1924, להכרעת הסכסוך הנ"ל.

תשובתי לשאלה זו היא שלילית.

הסכסוך בין שתי העדות הנ"ל בדבר הבעלות והזכויות במינזר
דור-א-סולטן הוא מטבעו סכסוך אשר צריך היה, בדרך העניינים הרגילה,
להתברר לפני בתי המשפט. אין במדינת ישראל, שהיא מדינת חוק, רשות אחרת
שלה הסמכות להכריע בסכסוכים כגון אלה מלבד הרשות השטוטית.

ד"ר עקא, שדבר המלך במועצה על ארץ ישראל (המקומות הקדושים),
1924, נסל מבתי-המשפט את הסמכות להכריע במשפטים או עניינים הקשורים
במקומות הקדושים או בבנינים או מקומות דתיים בישראל או בזכויות או
חביעות הנוגעות לעדות הדתיות השונות בישראל. במדה וסמכות שיפוט
בעניינים כאלה היתה נתונה לבתי-דין דתיים, היא הושארה בידיהם על-ידי
אותו דבר מלך במועצה.

נכון הדבר שבסימן 3 של דבר המלך הנידון מוזכרת ועדה אשר עליה
תוטל סמכות השיפוט בעניינים אלה שהוצאו כאמור מסמכותם של בתי-המשפט
האזרחיים. אולם ועדה כזו לא הוקמה בזמן המנדט, והיא גם לא הוקמה
בזמן המדינה. בשאלת השאלה לאיזו ועדה מתכוון סימן זה ולמי הרשות
להקימה.

אשר לשאלה הראשונה - דעתי היא שאין המדובר כאן בועדה או-חוק
לפתרון סכסוך מסויים, אלא לוועדה שתבוא במקום בתי-המשפט כטריבונל
קבוע בעל סמכות שיפוט שאליו תוכל לפנות כל עדה דתית המעוניינת בכך,
ולהגיש לו את תביעותיה וטענותיה. ההתייחסות לוועדה זו בסימן 3 היא
בלשון הבאה: "... עד שתוקם ועדה שינתן לה השיפוט על העניינים המפורטים
בסימן הקודם..." משמע - ועדה קבועה בעלת סמכות שיפוט כלת סוגבלת
בעניינים שהוצאו כאמור מתחום שיפוטם של בתי-המשפט האזרחיים.

ואשר לשאלה השנייה - הרי אין הסימן 3 קובע מי היא הרשות שתקים ועדה כזאת. הכל מה שסימן 3 קובע הוא כי, עד להקמת הועדה, באם התעורר שאלה אם משפט או ענין פסויים נופלים בגדר הסימן הקודם, ז.א. אם הוא קוצא או לא קוצא מתחום סמכותם של בתי-המשפט האזרחיים, - יכריע בדבר הנציב העליון, ואין חולקים על כך שסמכותו הועברה לשר הדתות.

מכאן אתה שומע שכאשר תוקם הועדה, אף סמכות זאת תהיה שייכת לוועדה ולא לנציב העליון.

ברם, אין בלשון סימן זה כל דבר לכך שהרשות שתקים את הועדה הוא הנציב העליון (קרי: שר הדתות). אין כמעט ספק בכך שלפי הנוהלים שהיו נוהגים בזמן הצדק היו מקיימים ועדה כזאת, היר קושים זאת על-ידי דבר המלך במועצה, ובהתחשב עם הוראות סעיף 14 של המנדט, אולם תהיה אשר תהיה ההשערה ביהם לתקופת המנדט, במדינת ישראל לא תוכל הממשלה ליטול לעצמה סמכות להקים ועדה זו שהיא באה להסלים את הזרוע השיטוטית של המדינה, והיא חייבת לעשות זאת אם רצונה בכך, באמצעות חוק של הכנסת. הממשלה מעולם לא הקימה בתי-דין או ועדות בעלות סמכויות שיפוט בדרך של החלטה שיטתית. ואכן ברור הדבר שהסמכות להכריע בסכסוכים בדרך שיטוטית יכולה להיות מבוטסת אך ורק על חוק של הכנסת.

בברכה,

משה בן-זאב
היועץ המשפטי לממשלה

THE FIRST PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE
CITY OF NEW YORK FROM THE FIRST SETTLEMENT
IN 1624 TO THE PRESENT TIME. THE SECOND PART
IS A HISTORY OF THE STATE OF NEW YORK FROM
THE FIRST SETTLEMENT IN 1614 TO THE PRESENT
TIME.

THE THIRD PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF
THE CITY OF NEW YORK FROM THE FIRST SETTLEMENT
IN 1624 TO THE PRESENT TIME.

THE FOURTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF
THE STATE OF NEW YORK FROM THE FIRST SETTLEMENT
IN 1614 TO THE PRESENT TIME. THE FIFTH PART
IS A HISTORY OF THE CITY OF NEW YORK FROM
THE FIRST SETTLEMENT IN 1624 TO THE PRESENT
TIME. THE SIXTH PART IS A HISTORY OF THE
STATE OF NEW YORK FROM THE FIRST SETTLEMENT
IN 1614 TO THE PRESENT TIME.

THE SEVENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY
OF THE CITY OF NEW YORK FROM THE FIRST
SETTLEMENT IN 1624 TO THE PRESENT TIME.

שר הפיתוח והתיירות

ירושלים, כב' בחשוון תשכ"ט
13 בנובמבר 1968

לפ/458

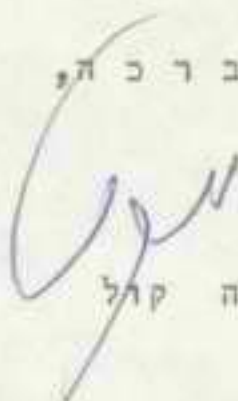
אל: שר הדתות

מאת: שר התיירות והפיתוח

אבקשתך לזמן ישיבת ועדת שרים למקומות קדושים,
לדון על הנושא: סידורי התפילה ליד הכותל המערבי.

נושא זה הועבר מהמשלה לדיון בוועדה ועד היום
לא הגיע לסיכום.

בברכה,

משה קול

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

Washington, D. C.

January 10, 1900

Dear Sir:

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 8th inst.

relative to the proposed amendment to the Constitution of the United States, and in reply to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. D. [Signature]

J. D. [Signature]

Very truly,
Yours,
J. D. [Signature]

ב"ה ירושלים, כ"ז באלול תשכ"ח
20 בספטמבר 1968

18/325

אל : שר המשפטים

הנדון: תקנות שמירת מקומות קדושים יהודיים

בהשגחה לשאלתך שבמכתבך אלי מיום ג' באלול תשכ"ח 27.8.68,
הקריטריונים לקביעת מקומות קדושים ליהודים לשם החלת תקנות, בהתאם
לחוק שמירת המקומות הקדושים תשכ"ז 1967, עליהם, שלשה הם בעיקרם:

1. המקום הוא ציון קבר עתיק או מערה עתיקה שהמסורת העממית היהודית
ייחסה לו קשר עם אישים מפורסמים מהקופת המקרא או הקופת המשנה
והתלמוד או הקופת ימי הביניים, ובגללה עלו יהודים במשך הדורות
למקום זה להתפלל.
 2. מסורת עממית זו מוזכרת בספרות היהודית או בספרות הלא-יהודית
מלפני מאה שנה ויותר.
 3. משרד הדתות מספל במקום זה למעשה ומוציא עליו תקציבים והוצאות לשיפוצ
ולשמירתו.
- כל המקומות המצויים בתוספת לתקנות המוצעות סמללים קריטריונים
אלה. ברצוני להפנות חשומת לבך, באשר לשני הקריטריונים הראשונים שהם
הקובעים ביחס לבחירת המקום כשפה פעולתו של משרד הדתות, לשלושת ספריו
הידועים של הד"ר זאב וילנאי, והם:
- א. ירושלים, העיר העתיקה, עמ' 136-138; 143-150; 161-167.
 - ב. מצבות קודש בארץ ישראל (הוצאת מוסד הרב קוק). ראה שם עמ'
קט"ז-ק"י, רע"ג-רעה; רפ"א; ש"ז-ש"י שני-שנ"א; שס"ו-שס"ח
שע"ט-שפ"א; חי"ד ת"כ.
 - ג. אגודה ארץ ישראל מהד' ששית, תשכ"ב; ראה שם בין היתר עמ' 16-415

ב ב ר כ ה,

1. ורחפטיג

U.S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE
BUREAU OF PLANT INDUSTRY
WASHINGTON, D.C.

OFFICE OF THE CHIEF OF BUREAU

REPORT OF THE CHIEF OF BUREAU

For the year ending June 30, 1915, the Bureau of Plant Industry has been organized as follows:

1. The Bureau is organized into three main divisions: (a) the Division of Plant Industry, (b) the Division of Plant Quarantine, and (c) the Division of Plant Pathology.

2. The Division of Plant Industry is organized into three main sections: (a) the Section of Plant Breeding, (b) the Section of Plant Physiology, and (c) the Section of Plant Pathology.

3. The Division of Plant Quarantine is organized into two main sections: (a) the Section of Plant Quarantine, and (b) the Section of Plant Pathology.

4. The Division of Plant Pathology is organized into three main sections: (a) the Section of Plant Pathology, (b) the Section of Plant Physiology, and (c) the Section of Plant Breeding.

5. The Bureau is organized into three main divisions: (a) the Division of Plant Industry, (b) the Division of Plant Quarantine, and (c) the Division of Plant Pathology.

6. The Bureau is organized into three main divisions: (a) the Division of Plant Industry, (b) the Division of Plant Quarantine, and (c) the Division of Plant Pathology.

7. The Bureau is organized into three main divisions: (a) the Division of Plant Industry, (b) the Division of Plant Quarantine, and (c) the Division of Plant Pathology.

U.S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

BUREAU OF PLANT INDUSTRY

ב"ח ירושלים, כ"ז באלול תשכ"ח

20 בספטמבר 1968

18/325

אל: שר המשפטים

הנדון: תקנות שמירת מקומות קדושים יהודיים

בתשובה לשאלתך שבמכתבך אלי מיום ג' באלול תשכ"ח 27.8.68, הקריטריונים לקביעת מקומות קדושים ליהודים לשם החלת תקנות, בהתאם לחוק שמירת המקומות הקדושים תשכ"ז 1967, עליהם, שלשה הם בעיקר:

1. המקום הוא ציון קבר עתיק או מערה עתיקה שהמסורת העממית היהודית ייחסה לו קשר עם אישים פפורסמים מהקופת המקרא או תקופת המשנה והחלמוד או תקופת ימי הביניים, ובגללה עלו יהודים במשך הדורות למקום זה להתפלל.

2. מסורת עממית זו מוזכרת בספרות היהודית או בספרות האל יהודית מלפני מאה שנה ויותר.

3. משרד הדתות מטפל במקום זה למעשה ומוציא עליו תקציבים והוצאות לשיפוצם ולשמירתו.

כל המקומות המצויים בתוספת לתקנות המוצעות ממלאים קריטריונים אלה. ברצוני להפנות השומת לבך, באשר לשני הקריטריונים הראשונים שהם הקובעים ביחס לבחירת המקום כשטח פעולה של משרד הדתות, לשלושת ספריו הידועים של הד"ר זאב וילנאי, והם:

א. ירושלים, בעיר העתיקה, עמ' 136-138: 143-150: 161-167.

ב. מצבות קודש בארץ ישראל (הוצאת מוסד הרב קוק). ראש שם עמ' קט"ז-קי"ז, ע"ג-ראה: רפ"א: ש"ז-ש"י זנ-שנ"א: שס"ו-שס"ח ע"ט-שס"א: תי"ד ח"כ.

ג. אגדות ארץ ישראל מהד' ששית, תשכ"ב: ראש שם בין היתר עמ' 514-16

בברכה,

פ ר ט י כ ל

ישיבת ועדת הסרים לשמירה על המקומות הקדושים

י"ח בחשוון תשכ"ט - 10.11.68

נכחו הסרים : ז. ורהפטיג - יו"ר, י. ישעיהו, מ. קול, ח.מ. שפירא, י.ס. שפירא, א. שטון.

נעדרו הסרים: א. אבן (בחול"ל), מ. בגין (בחול"ל), ב. דיין.

מ. ארנון	- מזכיר הממשלה
מ. בנבנישתי	- עיריית ירושלים
חח-אלוף ש. גזית	- משרד הבטחון
ש. הלל	- משרד החוץ
פרופ' ב. מזר	- האוניברסיטה העברית
ס. קולק	- ראש העיר ירושלים
מ. ניר	- מזכיר הועדה

שר הדתות פותח.

פרופסור ב. מזר מסביר את בעיית בטיחות הכותל בעקבות החפירות הארכיאולוגיות ומשיב לשאלות חברי הועדה.

מ ח ל י ט י ס לסכם את הדיון בישיבה הבאה של הועדה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ח

✓

ירושלים, כ" בחשוון תשכ"ט
11 בנובמבר 1968

אל : שר העבודה

מאת: מזכיר ועדת השרים לענין השמירה על המקומות הקדושים

הנדון: מינוי נציג מע"צ לוועדה המומחית לשמירה על בטיחות הכותל

בהחלטת של ועדת השרים לענין השמירה על המקומות הקדושים כיום ה'
באלול תשכ"ח (1.9.68), הוחלט על מינוי ועדת מומחים אשר תמקח על בטיחות
המבנים מצמון לכותל המערבי כדלהלן:

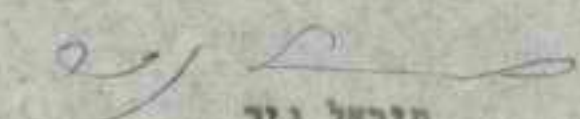
"הבטחת בטיחות במבנים היעשה ע"י ועדת מומחים, אשר בנוסף לאמור בסעיף
1 דלעיל, תציע לוועדת השרים תכנית להבטחת בטיחות המבנים והחומה, במידה
ויוקלט על שינויים או מחקר ארכיאולוגי נוסף.

הרכב הוועדה: נציג משרד הדתות - יו"ר, נציג משרד הבטחון - חבר, נציג
מחלקת עבודות ביטחון - חבר, נציג עיריית ירושלים - חבר, נציג המסלחת
הארכיאולוגית - חבר.

בהחלטת מיום כ" בחשוון תשכ"ט (11.11.68), הוחייבה ועדת השרים את
סמכויותיה של ועדת המומחים האמורה, וקבעה שהיא תתכנן ותמקח על עבודות
הבטיחות ליד הכותל המערבי כולו וכן ליד הכותל הדרומי.

מאחר ומנהלס המחוז, מר ע. מרידמן, טיפל כבר בבעיות הקשורות בבטיחות
הכאמלים, והוא תמנה את השתתפותו בוועדה בקבלת מינוי מידך, אודה לך אם תוציא
את המינוי הדרוש.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניצ

העמק: שר הדתות - יו"ר, ועדת השרים לענין השמירה על המקומות הקדושים.

ס ד ר ה י ו ם

לימיבת ועדת השדרים לסיירה על מקומות קדושים
יום א', י"ט בחשוון תשכ"ט - 10.11.68
(בשעה 8.30 בבקר במשרד ראש הממשלה)

א. בטיחות הכוחל המערבי והחפירות הארכיאולוגיות

ב. תלונות על פגיעות במוסר במזרח ירוסלים

ג. תזכיר הנציגות של הכנסיה הפרבוסלבית

מדינת ישראל
משרד העבודה

מחלקת עבודות צבוריות-מחוז ירושלים

ירשלים י' באלול תשכ"ח
3 בספטמבר 1968

מספר: 50(79)1-3759

משרד מהנדס המחוז
רחוב הנביאים 52, ירושלים
ת.ד. 132 - טלפון 21141

לכבוד
ד"ר ז. ורהפטיג
שר הדתות
משרד הדתות
ירושלים

אדוני השר,

הנדון: הכותל המערבי

הנזכר: מכתבי מס' 50(79)1-3473
מיום 15.8.68

למען הסדר הטוב הנני מבקש בזה לרשום לזכרון
כי בסיחתנו בלשכתך שהתקיימה ב- 2.8.68, הודעתי
לך כי קיים דו"ח פרלימינרי שהוכן לפי פנייתו של
פרופ' ב. מזר, בו ניתנו המלצות הסכניון באיזו דרך
לעשות את החפירות עד אר תוכל להעריך בדיקה של מטס.
באותה פגישה הודעתי לך כי הארכיאולוגים לא
קיימו את החנאים שנכללו בהמלצות הנ"ל.

כפי שידוע לך, הנני מספל בענין בדיקה ועריכת
דו"ח סופי על ידי הסכניון, עליו כתבתי לך בסעיף 2
של מכתבי 50(79)1-3711 מיום 1.9.68.

בכבוד רב

(-)

ע. פרידמן
מהנדס המחוז

העמק: מר גבע, מונה למנכ"ל משרד העבודה, ירושלים

הכוחל המערבי

יציבות הכוחל הדרומי והמזרחי

פגישה עם: פרופ' /מר וייסמן - מהסכניון

ומר בן-דוד - סגן ראש משלחת החפירות

ביום 19.8.68

- (1) הבעיה שעמדה לפנינו הייתה באיזה דרך להגיע לדעה מבוססת על יציבות הכתלים - מערבי והדרומי, נוכח החפירות שבוצעו עד עכשיו.

ס ו כ ס :

- (א) יוכנו חתכים אנכיים במרחקים של 10 מ' מהפינה הדרומית מערבית בכוונים למזרחה וצפונה. בחתכים אלה יוכנסו כל הממצאים שיש להם השלכה על הבעיה, הם יסמנו גם לצורך מעקב אחרי "התנהגות" הכתלים בעתיד. מר בן דוד יתן סקירה על מה שידוע לו או מה הן השערות ביחס לחלקים אשר לא ניתנים לבדיקה ולמדידה.
- (ב) אחרי שהתברר כי באמצעים שיטנים בסכניון לא ניתן לבדוק את עובייה של הכתלים. סוכס עם ד"ר וייסמן כי הוא יתקשר עם המכון הגיאולוגי-פיזי הממשלתי לעריכת בדיקה בשיטה הסייסמית או בשיטות אחרות בעזרת מכשירים וברשות המכון.
- (ג) היה מדובר גם על בדיקה ישירה על ידי קידוחים אבל הייתה זו שיחה פרלימנרית ובלתי מחייבת.
- (ד) סוכס כי ע. פרידמן יתקשר עם רס"ן דוד פרחי מהממשל הצבאי בכדי שהוא יידע מה אנו עומדים לעשות ולקבל את עזרתו בעניינים החורגים מהסמך הטכני.
- (2) היה מדובר בסדקים הקשים אשר בפינה הדרומית - מערבית של בנין המוזיאון המוסלמי - הוחלט להפריד בעיה זו מבעיה יציבות הכתלים.
- (3) ד"ר וייסמן העלה את בעיית החלום לסכניון בעד טירותיו, אשר נאמד על דדו בסכום עד ל-10,000 ל"י.

ע. פרידמן
מהנכס המחוז.

הועדה לבטחון ירושלים

לסעיף 2.4 מסיכום ישיבה מס. 11/68 - להלן תוכן מכתבו
של מהנדס מ.ע.צ. בנושא החפירות בכחל הדרומי

ד' בחשירי תשכ"ט
26 בספטמבר 1968

מר ש. רוזוליו, ביצב
מטה המשטרה
משטרת ישראל
ירושלים.

הנדון: שטח הכותל המערבי

בשיחתנו שהתקיימה ב-25.9.68, ביוזמתך, בקשת ממני חוות דעתי
בענין בטיחות הכותל הדרומי (והפינה המערבית), נוכח החפירות הארכיאולוגיות
המבוצעות במקום. כמו כן בקשת ממני חוות דעתי בענין יציבותו של בנין
המחכמה.

מפאתי בשתי הבעיות, והמצב כרגע הינו כלהלן:-

(א) בענין הכותל הדרומי - בשעתו נבדק המצב על ידי ועדת
טומחים מסעם הסכניון. לפי בקשתי חידשה הועדה את
פעולתה ונערכות עכשיו בדיקות שונות שבסקבותיהם אפשר
יהיה להגיע למסקנות ביחס לבטיחות הכותל. אני מקוה כי
הדו"ח בענין יהיה מוכן תוך שבועות אחרים.

(ב) בקשר לבנין המחכמה - המצב הינו כלהלן:-
בדקתי את המצב אחרי שעיינתי במקורות ספרותיים ובשרטוטים
שהוכנו על ידי דורן, מחיל ההנדסה הבריטי, בשנת 1867-70.
לפי המסופר, הסלע הטבעי בשטח זה נמצא בעומק של כ-15 מ'
מתחת לפלס של רחבת הכותל, החדרים בפינה מזרחית-דרומית
של בנין המחכמה, ושל קו הבסיס של קשת וילסון, וכל החלל
בין הסלע ומפלס זה מהווה תערובת של עפר ואבני בנין שונים
מהריסות ומפולות שהצטברו במשך דורות.

בנין המחכמה הינו בנין מאוחר ואין כל יסוד להניח שהוא
מבוסס על הסלע הטבעי, אשר נמצא בעומק רב. אני מניח כי
הבנאים הקימו את הבנין בחלקו על גבי קירות אשר הם גילו
תחתיו ובחלקו על גבי תערובת העפר והאבנים הבודדות שגילה
דורן.

./העדויות

העדויות לכך הינן:-

הקיר המזרחי של בנין המסכמה הוקם על גבי הכותל ולמרות זאת בחזית הדרומית של הבנין לא נראים סוקים בעקבות שקיעות דיפרנציאליות. לעומת זאת הסוק הגדול מצידו המערבי, בקיר הדרומי של המסכמה, אשר חייב בנית קיר חומך, מראה כי לפחות חלק מהבנין מבוסס על עפר בלבד.

בעקבות הנחות אלו הנני בדעה כי בשטח בנין המסכמה אין לבצע חפירות ארכיאולוגיות בסובן המקובל. במקומות בהם הבנין מבוסס על בניה קדומה - הוצאת העפר ואבנים בודדות תערער את הבניה הקדומה. בשטחים בהם הבנין מבוסס על עפר ואבנים בודדות - החפירה אסורה בתכלית.

מה שכן אפשר לעשות הינן חפירות ארכיאולוגיות למחקר בלבד, כפי שזה נעשה על ידי וורן - ז.א. חפירת "ארובות" צרות לעומק (ורצוי שהן תהיינה בחתך עגול) באיטיות ובהקפדה רבה, ומה "ארובות" האלה במידת האפשר להשתרע גם בשלוחות לצודים עם חיזוקם, ותמיכות לפי הצורך.

חפירה בשטח והעמקה עלולה בהחלט לגרום להתמוססותו של הבנין.

בהזדמנות בדיקת המצב בבנין המסכמה, התענינתי גם בנעשה בסה שנקרא "בית שטראוס" - חפירות המבוצעות על ידי קבלן פרטי לפי הזמנה ישירה של משרד הדתות. לדעתי, אין להפריז בהעמקה ואין לבצע שם עבודות ללא פיקוח קפדני וחיזוקים, בעיקר בשיטות התזת בסון בלחץ. כבר מצאתי מקום בשטח של קשת וילסון בו אסור לחפור ללא בדיקה קפדנית. בו בזמן שבענין המסכמה דעתי הינה שלא לעשות חפירות בשטח הפיננסיים, הרי בבנין זה אפשר עוד לפנות את העפר, אבל בסגבלות כאמור לעיל, ואף זאת רק כשיש בסחון שהעפר המוצא לא שימש כבסיס לבנית קמרונות האבן.

הנאמר על ידי לעיל הינו בעקבות בדיקה שנעשתה לאחר ביקור במקום שנערך על ידי לפני כשלושה שבועות. עכשיו, בחוזרי מחו"ל, מצאתי כי ממשיכים במקום זה בחפירות.

(-) ע. פרידמן
מהנדס המחוז

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

הנדון: פינוי השטח מתחת למחכמה

בהחלטת ועדת השרים לענין השמירה על המקומות הקדושים

מיום ה' באלול תשכ"ח (1.9.68) נקבע כי שר המזכירים יבדוק את הצד המזפטי הקשור בביצוע עבודות החשיפה והפינוי מתחת למחכמה ולרחוב השלשלת. ברצוני להעביר לידיעתך חומר עובדתי ומשפטי הנמצא בידי היכול לתרום הרבה לבירור מצבו המשפטי של השטח הנמצא מתחת לבנין המחכמה.

1. מסקנות סוגים אנו לומדים כי בסוף תקופת בית שני

היתה (כנראה בראשונה מגלויותיה של הסנהדרין) לשכת הגזית למטה טהמקום בו עומד עתה בנין המחכמה. זו היתה מסורת יהודי ירושלים, שנאשרה גם על ידי החוקרים אחרי שנחגלה הגרסה בעל קצת וילסון, שהולין מהר הבית לארמון החשמונאים בעיר העליונה כי לפי יוסף בן מתתיהו היה מוסב הסנהדרין מחוץ לחר הבית ליד גיח זה (ראה מלחמת היהודים ה', ד', ב', הרגום שמחוני עמ' רפ"ז). מצורף בזה צילום מפת ירושלים בימי בית שני בעריכת ב.צ. לוריא שהופיעה כאטלס ידיעות אחרונות, והמסומן "א".

2. מהמסנה בתמיד סוף פרק ד' ותחילת פרק ה', אנו

לומדים כי בלשכת הגזית היה בית הכנסת של הר הבית והתפללו שם. גם אחרי החורבן המזכיר יהודים להתפלל במקום זה. כאן עמד בית הכנסת ובית הכרם המפורסם בתקופת הכיבוש הערבי בו התפללו יהודי העיר ועולי רגל מהגולה, ועל בית זה כתב הרמב"ם "בהיותו בירושלים התפלל "בבית הגדול והקדוש". גם אחרי שנבנה בנין המחכמה סיל הקטנות העתיקות שנותרו במעמ האדמה (וביניהן גלויים לסדוגין 34 מסר נוספים של הכותל המערבי 48 המסר שמצפון לרחבת הכותל של היום), המזכיר יהודים לבוא להתפלל במקום זה, ואפילו בחוץ בנין המחכמה עצמו נהגו להתפלל עד לדור האחרון.

על כל זה בארוכה ראה מאמרו של פרופ' בן ציון דינור (אז

דינבורג) שהופיע ב"ציון" ג' תרפ"ט, ובמיוחד ראה שם הערה 135 בעמ' 79 והסיכום בעמ' 87. המאמר כולו נמצא ברשותי ואשמח להשאילו לך לעיון אם תרצה.

3. כידוע מיד לאחר כיבוש ירושלים על ידי הצלבנים, אספו את

כל היהודים לתוך בית הכנסת ושורפוהו. יצווין הבאבני הכותל ובמקום ישנם סימני חרפה רבים. כנראה, שלאחר שנשרף ונהרס בית-הכנסת, נהפך המקום לחלק מהרחוב שעבר ברציפות מסעך שכם ועד האשפות. מצורף בזה צילום דף 133 מספרו של החוקר הגרמני קימל מסומן "ב" המזכיר עובדא זו. ה"בוגן" המוזכר

שם הוא קטת וילסון. כמו כן מוזכר הדבר ב-
Palestine Exploration Quarterly

4. המחכמה שנבנתה בתקופת הממלוקים, ויש אומרים לאחר מכן, לא כללה אף פעם את המרתפים העתיקים למטה, ואין גם בניסה מבנין המחכמה שלמעלה למרתפים. והנה אף לפי הרישומים בימי המנדט, נרשמה המחכמה לחוד על שם ווקף התנכיציה בעוד שחלק מהשטח שתחת המחכמה - "המרתפים" - נרשם על שם ווקף המוגרבי, ואילו יתר השטח שמתחת למחכמה לא רשום בכלל בסאבו, עובדה שעיריית ירושלים מציינת בתזכירה מיום ח' באב ת"כ"ח 2.8.68 האין בזה הוכחה בולטת שהמוסלמים אף פעם לא ראו במרתפים חלק מבנין המחכמה עצמו? לו היה הרישום והבעלות של המחכמה כוללים גם את השטח שמתחתיה לפי הכלל של מעומקא דארעא עד לרומא דרקיעא" האין נרשם אותו השטח או חלק ממנו על שם ווקף אחר, מבלי העברת הבעלות, אלא כרישום ראשוני? ואלא שבירושלים העתיקה בדרך כלל נבנו רחוב עלי רחוב ובתים על רחובות ושטחי הפקר מבלי שהבעלות של המבנה תכלול מה שלמטה ממנו. ובאשר לווקף המוגרבים.

הלא כל שכונת המוגרבים היתה שייכת לווקף המוגרבים והממשלה הפקיעה אותו כולו. רק בגלל הפעות שחשבו את המרתפים כחלק מבנין המחכמה נמנעו מלהפקיעם כחלק משכונת המוגרבים.

5. ועוד, גם לפי הרישום של "המרתפים" על שם הווקף המוגרבי נרשמו רק שני חדרים. החדר בו נמצא בית-הכנסת לא נכלל ברישום, כפי שמוכח מהתרשים שבספר הרישום. יוצא שרוב החלק מתחת למחכמה הוא שטח הפקר ויש לרשום אותו על שם הממשלה, ורק חלק קטן ביותר של כוללים מסרים מרובעים נרשם יחד עם החלקה של הגן שעמד בצפון רחבת הכותל על שם הווקף המוגרבי שהיה בעליו הרישום של כל שכונת המוגרבים, וכאמור רק בטעות הוצא מכלל ההפקעה הכללית של הווקף המוגרבים. לכן יש להמשיך את צו ההפקעה גם עליו.

6. יתר על כן,

נציגי היישוב בפני ועדת הכותל של חבר הלאומים הראו שהמסמכים שהערבים הגישו לענין הווקף בשכונת המוגרבים היו מזויפים (ראה "מספט-הכותל", עמ' 128, 82, 81, 75)

7. ומעל לכל, הופס הגישה למקומות הקדושים לפי חוק החמירה על מקומות הקדושים, תשכ"ז-1967 איננו מותנה בבעלות על השטח, זו היתה גם טענה נציגי היישוב בפני וועדת הכותל של חבר הלאומים שנתקבלה על ידיה וכך הובהר גם בבג"צ 223/67, שבתי בן דב נ. סר הדתות (פד"י כ"ב(י) עמ' 440 והלאה).

8. ר"ב הסבר הסטורי ועובדתי הוכן ע"י ד"ר א. קימלמן

9. אצמח להיפגש ולהוסיף הכהרות נוספות בעל פה.

בברכה,

(א) תיאור המקום

הבנין התחתון

רצפת הבנין התחתון היא בגובה של רחבת הכותל. מעל הרצפה בנויות קשתות עתיקות; הגדולה שבהן נקראת "קשת וילסון", שנבנתה יחד עם בנית הכותל, ואשר הרגל המזרחית שלה היא חלק של הכותל המערבי, ומסם היא עולה בקימור מערבה. גובה האולם מתחת לקשת הוא 7 מטר, ורוחבו ממזרח למערב הוא 13 מטר.

הכניסה לבנין התחתון היא מדרום, מרחבת הכותל, ..

הבנין העליון

מעל הקשתות העתיקות נבנה בנין הידוע כ"מחכמה", על שם בית המשפט התורכי שהיה בו. הבנין בן שתי קומות, והכניסה אליו מצד צפון, מרחוב השלשלת. רצפת הקומה התחתונה נמצאת כעשרה מטר מעל רצפת קשת וילסון. בקומה זו היה בית המשפט, ואחרי קום המדינה גרו בו פליטים ערבים. בקומה העליונה היתה דירת המופתי חג' אמין אל חוסייני.

רחוב השלשלת עובר מעל הגשר העתיק שהולך להר הבית, ועבר מעל קשת וילסון והוא גבוה בעשרה מטר מרצפת קשת וילסון ומרחבת הכותל. מצד רחוב השלשלת נראת רק החלק העליון-בנין המחכמה, ואילו מצד רחבת הכותל נראים:

(1) הבנין התחתון, שחזיתו בנויה מאבנים גדולות ובלתי מסותחות, עם שתי תומכות (כעין עמודים מרובעים), ללא חלונות ועם שלשה סערים. שניים מהסערים נסגרו ע"י מע"ץ, והשלישי, הקרוב ביותר לכותל, פתוח;

(2) הבנין העליון (המחכמה), הבנוי מאבנים קטנות. מסותחות, ללא תומכות, ובו חלונות הפונים לרחבת הכותל (פתיחת כמה מהחלונות ע"י המופתי בתר"ס שימשה נושא לדיון בוועדת הכותל של חבר הלאומים).

אין מדרגות ואין מעבר בין החלק העליון לחלק התחתון. מי שרוצה לעבור מהחלק העליון לתחתון צריך לצאת לרחוב השלשלת ולהקיף מרחק רבע ק"מ את רחוב השלשלת, סמטת אבו מד'ין ורחבת הכותל.

מקובל אצל היהודים שבמקום הזה עמד בית המשפט של שלמה המלך (1),

ואף אצל הערבים יש מסורת דומה (2), לפי פרופסור דינור היו במקום הזה גם בית מדרש, בית ועד וישיבה מזמנו של חזקיהו המלך ועד לתקופה מאוחרת (3), כאן היתה לשכת הגזית, מקום מושב הסנהדרין, הן לפי מסורת יהודי ירושלים (4), והן לדעת חוקרים חדשים לפי מקורות אחרים (5), גם אחרי החורבן המשיכו יהודים להתפלל כאן. וכנראה למקום זה התכוון החייר מבורדו (שביקר בארץ 200 שנה אחרי מרד בר-כוכבא), בכוחו שהיהודים היו באים לשם לקונן על החורבן (6), במקום הזה עמד בית הכנסת ובית המדרש המפורסם בתקופת הערבים, בו התפללו יהודי העיר ועולי רגל מהגולה שבאו להתפלל ליד מקום המקדש. על בית זה כתב הרמב"ם שבהיותו בירושלים התפלל "בבית הגדול והקדוש" (7). הצלבנים טרפו את יהודי ירושלים בחורבן בית הכנסת (אגב-אבני הכותל במקום הזה שחורים משריפת גדולה), וחיסלו את הישוב היהודי

מחורבן היאורים מחברר שהמקום נהיה לפניו, והרחוב מסער שכם לטער האספות עבר לאורך הכותל המערבי מתחת לקשת וילסון ולרחוב השלשלת העובר על גבי הגשר העתיק. היו אפוא רחובות בשני מפלסים-העליון רחוב השלשלת, והתחתון רחוב הכותל. אחר כך נבנה בנין המחכמה מעל הקטחות שמעל רחוב הכותל, כשחזיתו כלפי רחוב השלשלת, כלפי המפלס העליון, וקשר אין לו עם הרחוב שמתחתיו במפלס התחתון. עם כסוי הכותל באספה ובעפר, התכסו גם הקטחות, ורק עם העמקת רחבת הכותל שוב נתגלה השער של הבנין התחתון במלוא קומתו.

מחריים של ורן שהופיע בהנה 1880 ב *Palestine Exploration Quarterly*

(חריים 8), מחברר שפנימה מסער זה היה אולם גדול. גם במפה במפר של פרס "ארץ ישראל", ספר מסעות. מלפני 48 שנה. מובלט אולם גדול פנימה מהשער. עתה נמצאים במקום האולם הזה שלשה חדרים קטנים, אחד ליד השער והשני פנימיים.

הרישום במסדר ספרי האחוזה (ג)

לפי המסמכים שסופקו ע"י עיריית ירושלים, רשום הבנין העליון בפני עצמו, וחלק מהבנין התחתון רשום ביחד עם גינה שהיתה על הווקף המוגרבי. הווקף המוגרבי היו חלקות רבות. והן הופקעו, ובתוכן גם חלקה זו, אלא שבמפת ההפקעה נכללו רק 320 מסר מרובע מתוך 350 מסר מרובע של החלקה, כך שילוחים מסר מרובע $(\frac{1}{30})$ של דונם) מחלקה זו, לא הופקעו, והם שניים מתוך שלושת החדרים הקטנים הנמצאים פנימה מהשער של הבנין התחתון.

החדר השלישי, שבו גלוי הכותל ובו עומד ארון הקודש, לא היה בחלקה זו ואינו כלול ברישום במסדר ספרי האחוזה. כמו כן אין רישום בנוגע להמסך עי קשת וילסון.

"בנין המורכב משני חדרים (ה א ו י ר חפוס ע"י בית הספר התנכיוני הסייף להקדמות המוסלמיות), גן חנוכיים בו עצי פרי בשלמותו".
כחנרשמו שני החדרים למטה (כמה חודשים אחרי רישום המחכמה) לא תוקן הרישום של המחכמה למעלה כדי להוציא את החדרים האלה מרישום, דבר שהיה צריך להעשות אילו היה החלק התחתון כלול ברישום המחכמה.
מענין שבנין המחכמה רשום במסרד ספרי האחוזת כנמצא בטכונת הער הטלשלת ואל ואד(רחוב הגיא), ואילו שני החדרים למטה רשומים כנמצאים בטכונות המוגרבים.
(אגב בתרגום העברי של שני הסרי הטאבו עלולות להטעות המלים "רישום מחדש", הכוונה לרישום חדש שלא קדם לו רישום, ולא לרישום שחודש).

אינני נכנס כאן לאלה בדבר הרישומים, שנעשו אך ורק על סמך תעודה של מוכתרים שלא ידעו קרוא וכתוב וחממו בטביעת אצבע, ללא מפות, ללא תעודת וקפיה, וללא בדיקה מצד מסרד ספרי האחוזת (החקירה נמשכה "עשירית ה עה", בלאמר 6 דקות, לפי המסמך החפוס ע"י "החוקר"). במסרד ספרי האחוזת הובעה עתה תמיהה על צורת הרישום הזאת ללא אסמכתות.

בענין ערכו ותוקפו של הווקף הזה, ראה גם ציון ג' עמ' 103, ובדבר הסמכות לעינתו במקום הזה ראה "מפת הכותל" עמ' 12 ו-110. וכן ראה בסעיף 121 לחוק הקרקעות העותמני. 2. הצד המופשט

כסם ההרחבות הקמורים בעיר העתיקה אינם הרכוש של בעלי הבתים הבנויים מעליהם, ואין לבעל הבנין שלמעלה זכות ברשות הרבים שלמטה, כך לא היה החלק התחתון זיין לבעלי בנין המחכמה, ברשות הרבים אין טענת חזקה והתייגות, וכאן אפילו לא הייתה טענת חזקה. לא בעלי המחכמה ולא ערבים אחרים לא היתממו בחלק התחתון, מלבד בשני החדרים הנ"ל, וערימות העפר נטארו בדיוק במקום בו נעזבו ע"י ורן לפני מאה שנה. רישום המקום על שם הממשלה בהיותו נכס שאין לו בעלים או רשות הרבים לא יפגע באף אדם.

ולעומת זאת נהגו היהודים להכנס להתפלל לחלק התחתון ולחלק העליון של הבנין, במסך כל התקופות עד מלחמת החורור (8).

(1) חבת ירושלים, מאמר מורא המקד, סימן י"ב.
(2) Pierroti Jerusalem Explored, I, p. 73
(3) המקורות לוקטו על ידל ב"ציון" ג' (תרפ"ט). ביחוד בעמודים 80.81.87.
(4) הרב משה חגיז. "פרשת אלה מסעי" ד"ה וסי. חבת ירושלים טס "הערי ירושלים" מובא בציון ג' עמ' 102.

(5) מלחמת היהודים ה, ד, ב, תרגום המחוני עמ' רפז ומפה מול עמ' רפ"ו.

Underground Jerusalem, p, 368 Palestine Ex-loration Quarterly p, 28

פרס: "ארץ ישראל ספר מסעות" מול עמ' 176.

לפי המסתמע ממנה מדה פ"ה, מ"ד, ותמיד פ"ד מ"ג ופ"ה מ"א, היתה לשכת הגזית בצד צפון, בין מזרח למערב, חציה בעזרה וחציה בחול(אולם בהר הבית) (ראה ספריו המסנה טס). הרב יצחק אייזיק הלוי הלר בספר בנין הריא"ל, פרק ד', מסביר שמסנה מתארת את בנין עולי הגולה, ובזמן הורדוס הועברה לשכת הגזית למערב, בסוף הבית השני עברה הסנהדרין למקום אחר, בראשונה מגליותיה (ה"ה ל"א א'); (6) "ציון" טס ע' 78-79.

(7) המקורות ההיסטוריים לוקטו ע"י פרופסור דינור ב"ציון" טס, וראה סיכומו בעמוד 87, וראה "טוב ירושלים" דף י.

(8) פרס טס עמ' 165 וכן יוצא ממפת ציון טס ע' 79 התזכיר היהודי לועדת הכותל עמ' 25 הערה 49 עמ' 36, "מפת הכותל" עמ' 23 24, לפי ציון ג' עמ' 104 מתכוון כנראה ר' עובדיה מברסנורא למקום הזה.

ב"ה ירושלים, י"ח באב תשכ"ח
12 באוגוסט 1968

ט ו ד י

אל: ראש הממשלה

יו"ר ועדה השמים לענייני ירושלים

ראשי העדות הנוצרות ונציגי העדה המוסלמית במזרח ירושלים
קיימו ביום חמישי 8.8.68 בכנסיה היוונית-קתולית התאגדות כדי לגבש עמדה
נגד ירידת המוסר במזרח ירושלים במיוחד במועדוני הלילה שפעולתם גוברת
והולכת.

כוונתם להתחיל בדרכי שלום ולכנס את כל בעלי מועדוני הלילה.
כדי למנוע מפעולות המוגזגות בקדושתה ובצביונה של העיר המקודשת לשלשת הדתות.

נציגי המוסלמים לוחצים על נקיטת אמצעים דרסטיים, בעלי גוון
של פעולה מדינית בין גורמי חו"ל ובחשמולת הסברה.

ענין מועדוני הלילה וירידת חיי המוסר במזרח ירושלים גורמים
לרוגז ומבוכה בקרב אנשי הכמורה במזרח העיר. כמ"כ פגיעים הדים וחגובות מהארץ
ומחו"ל בנדון.

ראשי העדות הנוצרות מבקשים את עזרת משרד הדתות והמסורה
על מנת לפקח על המועדונים והמוסר במזרח ירושלים.

אני מביא את הנ"ל לידיעתך כי סבור אני שאכן הבעיה מדאיגה
ויש צורך לדון בה.

בינתיים ההגנה דו"ח על ההתאגדות הנ"ל שהעתקו אני מצרף בזה.

בכבוד רב

ז. ורהפטיג

העתקים: סר המסורה
סר הפנים
סר המספחים
סר התיירות
ראש עיריית ירושלים

חרגום (מאוסלקים)

הפטריארכיה הלטינית - ירושלים

מס' 771/68

ירושלים, 12.9.1968

לכבוד
ד"ר פ. קולבי,
מנהל המחלקה לעדות נוצריות,
משרד הדתות/ירושלים.

ד"ר קולבי הנכבד,

בחודשים האחרונים נדונה בהרחבה בעתונות המקומית
בעית הפגיעה במוסר בעיר הקודש ובמיוחד בנוגע למועדוני הלילה הבלתי
מוסריים.

ידוע לי כי המשטרה טמלה בבעיה זו, וכי גם חוגים יהודים
דתיים הביעו את מורת רוחם העמוקה נוכח בעיה זו.

בחודש פברואר השנה הפניתי חשומת לב השלטונות הנוגעים
בדבר בעל פה ובכתב לפרסומים פורנוגרפיים הנמכרים בחוצות עיר הקודש
ובבית-לחם. כן מודבקות תמונות בלתי מוסריות לפרסומת של סרטי קולנוע.

אהיה אסיר תודה לכבודו באם יואיל להעביר פניתי
הנרגשת אל כבוד שר הדתות והשלטונות הנוגעים בדבר, כדי שביום וכלילה
ברחובות ובמקומות ציבוריים ימנעו מהפצת פרסומים הפוגעים במוסר וברגשים
הדתיים. אבקש שינקטו הצעדים הדרושים מטעם השלטונות נגד המפירים ועל
ידי כך ישנו אופיה הקדוש של ירושלים.

קבל נא אדוני הד"ר רגשי הערצתי.

(-) אלברטו גורי

הפטריארכ הלטיני של ירושלים

המאמר הבא הופיע בעיתון "אלסלאט ואל חיר" מס' 10 / ספטמבר 1968
 "דמעה על שושנה מבין הערים" (המאמר בעלום שם, חושב ירושלמי).
 המאמר מבליט את קדושתה של ירושלים ערש הנצרות ומגנה את הפגיעה
 במוסר. בין היתר נאמר :

"מספר המאמינים עובדי האלוקים מהוה אחוז קטן מאותם המבקרים
 במועדוני הלילה..."

ישנם האומרים, כי הם התמכרו לעבודת השטן ופתחו את מועדוני
 הלילה, כדי למשוך את התיירים. נבצר מהם לדעת, כי התיירים המבקרים
 בארץ הקדושה פניהם אינם מועדים למועדוני הלילה. התייר החפץ בכך
 אפשרויות הבלויים שלו באירופה הן גדולות. הוא בא לירושלים, כדי
 לראותה או לחקור ²⁸ עברה. המאמין והחוקר אינם נסחפים אחר התועבה
 ומועדוני הלילה.

התייר מעוניין בירושלים כפי שהיא צריכה להיות - עיר לחפילות -
 עיר השלמות והאמונה - התייר מתכחש לסמטאות ירושלים וקדושתה
 המלאים במראות המפירות צמרמורת בושח וכלימה. התייר אינו סובל
 גזרות נשים ערומות למחצה העוברות בדרך היסורים, בה עבר ישו עם
 הצלב.

אנו בני ירושלים, במקום לשמור על קדושת העיר, הפכנו רחובותיה,
 רחובות עבודת האלוהים והיסורים, לרחובות תועבה ועבירה על המוסר.
 והפכנו רחובותיה המפוארים בהיסטוריה - למועדוני לילה.
 קללת אלוהים על אותם הפוגעים בלבה של ירושלים בהרחיקם אותה
 מציביונה האלהי ולהפכה לעיר לילה".

המאמר מסיים "החזירו לירושלים עטרת תפארתה - עיר התפילה
 ושושנה הערים".

לכבוד
שר הדתות בממשלת ישראל,
הד"ר ז. ורהפטיג

העתיקים: 1) הוד מעלתו האפתריארך של ירושלים
וכל ארץ ישראל, בנדיקטוס

2) יושב ראש המחלקה ליחסי חוץ של
האפתריארכיה המוסקבאית המיטרופוליט
של לנינגרד ונובגורוד ניקודים

שר נכבד,

בהביעי לכבודו רגלי כבוד, הריני מקווה כי משרד הדתות יעניין
במכתבי זה ויבוא לקראתנו בהגנה על זכויותיה של המיסיה הדתית הרוסית
בירושלים והאגודה הפלסטינאית בנוגע לרכוש וזכויות אחרות.

המיסיה הדתית הרוסית בירושלים נוסדה בשנת 1947 מתוך מטרה
לייצג את הכנסייה הרוסית (אשר בראשה עמד עד שנת 1917 - הסינוד הקדוש, -
ומשנת 1917 ואילך - האפתריארך) בפני כס האפתריארך הירושלמי היווני-
האורתודוקסי והיא חשמה רכושם במשרד הדתות של מדינת ישראל עם הקמת
המדינה בשנת 1948.

בשנת 1920 חלק מהבישופים הרוסיים - מהגרים, מתוך פגיעה
בחוקי הכנסייה, גרם להתפלגות (סכיומה), שנקראה "קרלובצית", אולי
ההתפלגות "הקרלובצית" קוראים לעצמם "הכנסייה הרוסית מחוץ לארץ". בשנת 1934
גונתה ההתפלגות "הקרלובצית" ע"י שליונות הכנסייה, ואוהדיה הוסמו במצב של
איסור כנסייתי. מאז ועד היום, כיום כנסייה אורתודוקסית ארצית אינה נמצאת עם
הפלגנים במגיע קנוני או ליטורגי. פעולות הכנסייה הרוסית בכיוון היסול
"ההתפלגות הקרלובצית" מצאו איסור ותמיכה מצד כל העולם הנוצרי האורתודוקסי,
וכתוצאה מזה נמצאים הפלגנים במצב של בדידות מוחלטת.

בזמן הזה אחר מחלקי ההתפלגות "הקרלובצית" מחזיקה בניגוד לחוק
מקרקעין ורכוש אחר בשטח ארץ-ישראל, - רכוש השייך למיסיה הדתית הרוסית
בירושלים, ולאגודה הפלסטינאית.

נודע למיסיה הדתית הרוסית בירושלים, כי מנהלי החלק הפלגני
מנסים לקשור מגע עם משלחת ישראל מתוך מגמה לקבל מאת השלטונות המוסמכים
הכרה רשמית בתור מיסיה רוסית דתית שניה בירושלים. בחודש אוגוסט בשנה
השופת, כנראה מתוך הסכמת משרד הדתות של מדינת ישראל, הושם על בניין
"החפירות הרוסיות" (השייך לאגודה הפלסטינאית) ע"י הפלגנים שלט על הכתובת:
"מזכירות המיסיה הדתית הרוסית בירושלים", ובעתון "ירושלים-פוסט" מיום 12
בספטמבר ת.ס. המנהל שלהם מכונה "מנהל המיסיה הדתית הרוסית בירושלים".
נודע גם למיסיה טמנהלי הפלגנים נקטו בצעדים על מנת למכור רכוש המוחזק
ע"י הפלגנים, רכוש השייך למיסיה הדתית הרוסית, - וכן עסקות רכוש אחרות.

מתוך מחאה נגד השימוש הבלתי-חוקי בשם "המיסיה הדתית הרוסית
בירושלים" ע"י נציגי החלק הפלגני, שאינו נשמע לכנסייה הרוסית והנמצא במצב
של איסור כנסייתי, ברצוני, אדוני השר, להפנות את תשומת לבו לכך, שצעד כל
שהוא המכוון להכרת החלק הפלגני הנ"ל בתור מיסיה, עלול לפגוע במסורת שקיימת
בין השלטונות הרשמיים הישראלים לבין המיסיה הדתית הרוסית בירושלים. קלבד
זאת, הקמת מיסיה דתית רוסית שניה בירושלים תהווה פגיעה ב"סטטוס קוו"
הקיים במקומות הקדושים, ותגרום אי הבנה ומורת רוח בחוגים האורתודוקסיים,
אשר בעובדה זו יראו עידוד למתנגדים למשמעת הכנסייתית. לדעה זו הסכים גם
בשיחה אישית אתי הוד מעלתו, האפתריארך בנדיקטוס הראשון, וכמקרה הצורך הוד
מעלתו יהיה מוכן לאשר זאת בכתב.

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 1, 1801. It is a formal address, and it begins with the words "I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 28th inst."

במכתב מיום 7 במאי 1968, מס' 19, המיסיה הדתית הרוסית בירוסלים, הודיעה לאגף המקרקעין של משרד המשפטים על זכויותיה בנוגע לבעלות המקרקעין ורכוש אחר, תוך פירוש המקרקעין. על מנת למנוע אי-הבנות אפשריות בעתיד, ברצוני להודיע את משרד הדתות, שכל עיסקה מצד מנהלי החלק הפלגני המכוונת למכירת מקרקעין, בנינים, וכן הקמת בנינים חדשים על אדמות המיסיה הדתית הרוסית והאגודה הפלסטינאית, יהא זה ע"י אנשים פרטיים או מוסדות ממסלתיים - לא יהיה להן תוקף חוקי, ונתייחס אליהן כאל אי-חוקיות עם כל התוצאות הנובעות מכאן.

הריני מביע את תקוותי, שמשרד הדתות:

1. לא יתן אישור לנציגי החלק הפלגני בתור נציגות דתית, - היות ואין הם מהווים נציגות כזאת;
2. יתן הוראה לסלק את הסלט עם הכתובת "מוכירות המיסיה הדתית הרוסית בירוסלים" מהבנין "חפירות הרוסיות" (הבנין נמצא בעיר העתיקה ליד כנסיית הקבר הקדוש), ויאסור לחלק הפלגני להשתמש בעתיד בכינוי זה במגעיו עם הרשויות הרשמיות של מדינת ישראל;
3. יודיע לרשויות הממשלתיים הנוגעות בדבר, שעליהן להימנע מכל עיסקה עם הפלגנים בגין רכישת, מכירת, הקמת בנינים חדשים, - על החלקות המוחזקות ע"י הפלגנים, אולם המהוות למעשה רכוש בבעלותה של המיסיה הדתית הרוסית בירוסלים והאגודה הפלסטינאית.

בכל הכבוד, אדוני השר,
והבעת כבוד למשרד הדתות
של ממשלת ישראל

ראש המיסיה הדתית הרוסית
בירוסלים

Ministry of Religious Affairs

13.10.68

Rev. Archimandrite Antony
Head of the Russian Exxlesiastical Mission
Of the Moscow Orthodox Patriarchate
Jerusalem(P.O.B. 1042 Russian Compound).

Reverend Archimandrite,

In reply to your letter of 17 September,
I should like to inform you that the Director of the
Christian Affairs Department in my Ministry, Dr. P. Colbi
has met with the representative of the Russian Mission
with headquarters in New York. The latter has been advised
by Dr. Colbi to introduce changes in the name of the
institution represented by him, in order that it be
clearly differentiated from the Mission represented by
you.

As for matters concerning rights to
properties the Government of Israel has the intention of
maintaining the status quo.

Sincerely Yours,

Dr. Zorah Warhaftig
Minister of Religious Affairs

פ ר ט י כ ל
ישיבת ועדת הסרים לענין השמירה
על המקומות הקדושים

כ"ח בחסרי תשכ"ח - 20.10.68

נכחו הסרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, מ. דיין, י. יסעיהו, מ. קול, ח.מ. ספירא,
י.ט. ספירא, א. שרון.

נעדר הסר: א. אבן (בחול).

חח-אלוף ש. גזית - משרד הבטחון
רב-סרן מ. רבינוביץ - משרד הבטחון
כ. הלל - משרד החוץ

פ. ניר - מזכיר הועדה

א. בג"צ בענין הפילוח על וא-הבית

סר המספטים מודיע כי בבג"צ 222/68 יסען היועץ המספטי למסילה או נציגו, כסענה
מקדמית, כי הנושא איננו ספוט ואיננו מצוי בחמכותו של בית המספט הגבוה לצדק,
הן לאור מהותו של הנושא והן לאור הוראותיו של דבר המלך בסועצתו (מקומות קדושים),
1924.

ב. השיפת הכותל

סר הדחות מוסר על פעולות החטיפה צפונות לרחבת הכותל ועל פיננוי המבנים דרומית
לרחבה.

מ ח ל י ט י ס , כחמסך להחלטה מיום ח' באלול תשכ"ח (1.9.68), לא לבצע פעולות
הריסה נוספות דרומית לרחבת הכותל עד לקבלת הוות דעת סופית של המכון הספטי.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ח

ס ד ר ה י ו ם
לישיבת ועדה המדעים העליונה לענין ירושלים
יום ג', י"ז באלול תשכ"ח - 10.9.68
(ביעה 9.00 בבוקר במסדר ראש הממשלה)

א. העברת הממשל הצבאי להר הצופים.

ב. שיקום שכונה "ימין מטה".

המלצות הועדה הכינמטורית לענין חיקוק שכונת "ימין משה"

ועדת הסרים העליונה לעניני ירושלים הקימה, בהחלטתה מיום כ"ט בסיון תשכ"ח (25.6.68), ועדה עליה הוטל לבוא בדברים עם בעלי הרכוש בשכונת "ימין משה" לשם רכיסת מבני השכונה, ולהודיעם כי במידה ולא תהיה נכונות מצידם להגיע להסדר מוסכם, תצטרך הממשלה להוציא צו הכינה לצרכי ציבור.

על הועדה הוטל לדרוש, תוך 3 חודשים, לוועדת הסרים העליונה לענין ירושלים.

הועדה קיימה שתי ישיבות בהשתתפות הנציגים הבאים:

ס. קולק	-	ראש עיריית ירושלים - יו"ר
ד. אוריאלי	-	מינהל מקרקעי ישראל
ס. אלטס	-	משרד המשפטים
י. יעקבי	-	חברה ל"פיתוח מזרח ירושלים בע"מ"
ע. לביא	-	משרד האוצר
ד. רוזן	-	משרד הפנים
צ. תירוש	-	משרד השיכון

לאחר מו"מ עם בעלי בתים ודיירי השכונה ובדיקת הצד המשפטי, ממליצה הועדה כדלהלן:

- א. להפקיע, בהתאם לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור) 1943, כל שטח שכונה "ימין משה", תוך מציאת פתרון נאות לדיוורס של תושבי השכונה.
 - ב. ביצוע ההפקעה יוטל על החברה "פיתוח מזרח ירושלים בע"מ", ע"י מתן הרשאה לפי סעיף 22(2) לפי פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור) 1943, וע"י העמדת הון פניות לענין זה בסך - 600,000 ל"י, כאשר שאר המימון הדרוש יושג כהלואה ממקורות אחרים. הביצוע ומקורות המימון יוסתחו על בסיס של יחידה משקית סגורה.
 - ג. לחת זכות עדיפות לבעלי הנכסים בשכונה לרכוש מחדש את נכסיהם לאחר חיקוק, בתנאי שיסלמו את הוצאות הפיתוח, ולסייע להם ע"י הלוואות בתנאים נוחים.
 - ד. ההפקעה והפינוי יבוצעו בד כבד עם הטיפול במועמדים לאיכלוס וזאת ע"ס להבטיח את ההכנסות ע"י ביצוע ההוצאות.
 - ה. לצורך לגוף המבצע נציג הרשות לבנוי ופינוי במשרד השיכון.
- ההחלטות דלעיל נתקבלו ע"י כל חברי הועדה בסתייגות נציג משרד הפנים מר ד. רוזן, כדלהלן:
- א. לפי מיטב הכרתי, תכנית החיקוק של "ימין משה" נכנסת לחת ד' אמות של חוק בינוי ופינוי של אזורי שיקום, 1965.

- ב. אח יוכרע לעשות את ההפקעה לפי הפקודה המנדטורית (ברכישת לצרכי ציבור) 1943, אזי יש לפעול לפי ההסדר בין העיריה וסר הפנים, לגבי הפקעת "נחלת חבצה".
- ג. יש להבטיח שמירת האנושי והצביון של השכונה לפי רוח המיסודים.

מדגש ע"י ועדת הפרים לענין סיקום
שכונה "ימין משה"

י"א כאלול תשכ"ח
4.9.1968

פ ר ט י כ ל

ישיבת ועדת השרים לענין השטירה על

המקומות הקדושים

ח" באלול תשכ"ח - 1.9.68

נכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, א. אבן, מ. בגין, מ. דיין, י. ישעיהו,
מ, קול, ח.מ. שפירא, א. ששון.

נעדר השר: י.ש. שפירא.

חת אלוף ש. גזית -	משרד הבטחון
ש. הלל -	משרד החוץ
הרב ד. פרלא -	משרד הדתות
ס. קולק -	ראש עיריית ירושלים
א. שינברגר -	משרד הדתות
מ. ניר -	מזכיר הועדה

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ט י ס :

א. פינוי השטח מתחת למחכמה

1. להמשיך בניקוי השטח מתחת לבית שטראוס בכוון לקשת וילסון, תוך
הבטחה מלאה של בטיחות המבנים מעל למקום הניקוי.

2. הבעת בטיחות במבנים תיעשה ע"י ועדת מומחים, אשר בנוסף לאמור
בסעיף 1 דלעיל, תציע לוועדת השרים תכנית להבטחת בטיחות המבנים
והחומה, במידה ויוחלט על שיפוצים או מחקר ארכיאולוגי נוסף.

הרכב הועדה: נציג משרד הדתות - יו"ר, נציג משרד הבטחון-חבר,
נציג מחלקת עבודות ציבוריות-חבר, נציג עיריית ירושלים - חבר,
נציג המשלחת הארכיאולוגית - חבר.

3. שר המשפטים יבדוק את הצד המשפטי הקשור בביצוע עבודות המחקר והשיפוצ.
/חשיפת

ס"ז באלול

מזכירות הממשלה

ירושלים, ט"ז באלול תשכ"ח
9 בספטמבר 1968

סודי ביותר

אל: שר הדתות
שר החוץ
שר המשפטים

מאת: מזכירה הממשלה

הנני מתכבדת להביא לחשומה לבכם החלטה
מס. 740 של הממשלה בישיבתה מיום ט"ו באלול
תשכ"ח (8.9.68):

"740. המו"מ על המקומות הקדושים

מ ח ל י ט י ס ליפנות כוחה של ועדת השרים
לעניני המקומות הקדושים לנסח ולאשר כל
מסמך הנוגע למשא ומתן עם הוואתיקן בענין
המקומות הקדושים."

ב ב ר כ ה

ישראל
יעל עוזאי

העתק: למנהל הכללי, משרד ראש הממשלה

פ ר ס י כ ל
ישיבת ועדה השמים לענין השמירה על
המקומות הקדושים

ח' באלול תשכ"ח - 1.9.68

נכחו השמים: ז. ורהפטיג - יו"ר, א. אבן, מ. בגין, מ. דיין, י. יסעיהו, מ. קול, ח.מ. שפירא, א. ששון.

נעדר חסר: י.ש. שפירא.

הח אלוף ט. גזית	-	מסרד הבטחון
ש. הלל	-	מסרד החוץ
הרב ד. פולא	-	מסרד הדתות
ט. קולק	-	ראש עיריית ירושלים
א. שינברגר	-	מסרד הדתות
מ. ניר	-	מזכיר הועדה

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ס י מ :

א. פינוי השטח מוחת למחצמה

1. להמשיך בניקוי השטח מתחת לבית שטראוס בכוון לקעת וילסון, תוך הבטחה מלאה של בטיחות הסבנים מעל למקום הניקוי.
2. הבטחת בטיחות הסבנים תיעשה ע"י ועדת מומחים, אשר בנוסף לאמור בסעיף 1 דלעיל, תציע לוועדת השמים הכנייה להבטחת בטיחות הסבנים והחומה, במידה ויוחלט על שיפוצים או מחקר ארכיאולוגי נוסף.
- הרכב הועדה: נציג מסרד הדתות - יו"ר, נציג מסרד הבטחון - חבר, נציג מחלקת עבודות ציבוריות - חבר, נציג עיריית ירושלים - חבר, נציג המשלחת הארכיאולוגית - חבר.
3. הרהפטיג יבדוק את הצד המחפטי הקטור בביצוע עבודות המחקר והחיפוש.

ב. חשיפת המסמך מדרום לרחבת הכותל

בהמשך להחלטה מיום ו' באב תשכ"ח (31.7.68):

1. להרוס את כל הבתים מדרום לרחבת הכותל, לאחר פינוי ומתן פיצויים נאותים לדייריהם.
 2. להבטיח, גם לאחר הריסת בנין אבן סעוד, כניסה להר הבית דרך סער הסוגרבים.
- ג. שר הדתות יתאם עם יד החוץ קביעת העיתוי לגבי הריסת בנין אבן סעוד, וכן עיתוי הצעדים המשפטיים אשר ינקטו אם יהיה צורך בא, לגבי המקע המסמך המסמך למחכמה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ה

ט ד ר ה י ר ט
לישיבת ופדת השרים לענין
הסקומות הקדומים

יום א', כ"ג בחשוון תשכ"ח - 26.11.67

(א) הכותל המערבי

(ב) הועדה בענין הסכסוך בין הכנסיה האחיופית-אופטית

אשר המלא

אני מצין כי ליום ט'
תקרב אדם רוצה לשכור את אלה
בדד הוא ?
למה נע

for ver,

אל : השר ז. ורהפסיג

ישיבת ועדת השרים לענין המקומות
הקדושים תחזיקים היום בשעה 12.00 באולם
הממשלה בכנסת.

1871

1871

1871

1871

ה'תש"ו

ה'תש"ו

ה'תש"ו

ה'תש"ו

ה'תש"ו

ה'תש"ו

ה'תש"ו

ה'תש"ו

ה'תש"ו

ה'תש"ו

הנה

אם תהיה

אשר תהיה

אשר תהיה

אשר תהיה

אשר תהיה

ט ד ר ה י ו ם
לישיבת ועדת השרים לשמירה
על המקומות הקדושים
יום ב', כ"ט באייר תשכ"ח - 27.5.68

- א. הכותל המערבי
- ב. תפילות בהר הבית ✓
- ג. הסכסוך בין הכנסיות האתיופית והקופטית ✓

אבני חבל

1/27/81
לשכת
קצ"א

מכתב
משרד המשפטים
למנהל הכלכלי
ביום 13/8/81

הר הבית

לאחר דיון בהצעות השונות לגבי הר הבית מחליטים:

- (א) הועדה מטילה על היו"ר להפגש עם האלוף הרב גורן ולהודיע לו כי עליו להפסיק את ארגון התפילות, מדידות וכדומה על הר הבית.
- (ב) שר הבטחון מתבקש להורות לרמטכ"ל להזמין אליו את האלוף הרב גורן ולהורות לו להמנע מכל פעולה הקשורה בארגון התפילות, מדידות וכדומה על הר הבית.
- (ג) (ב-6 קולות) משיעלו בכניסה להר הבית מתפללים יהודים, יופנו ע"י כוחות הבטחון לכוחל הפערבי

(ההצעות המפורסות להלן נדחו:

- 1. (ב-2:3 קולות) לאשר כניסת יהודים להר הבית בשבת הקרובה.
- 2. (ב-2:3 קולות) למנוע תפילה מאורגנת על הר הבית של לא מוסלמים עד ליום א' הקרוב.
- 3. (ב-3:3 קולות) למנוע תפילה הפגנתית מאורגנת על הר הבית.
- 4. (ב-3:3 קולות) אין סתירה בין הצעה 2 והחלטה ג' דלעיל.

המשך הדיון נדחה

ה י ש י ב ה נ פ ע ל ח

Notes

Some very simple things can be done to improve

- 1) The first thing to do is to make sure that the paper is clean and free of any marks or stains. This is especially important if you are using the paper for a long time.
- 2) The second thing to do is to make sure that the paper is dry. If the paper is wet, it will be difficult to write on and it will also be more likely to tear.
- 3) The third thing to do is to make sure that the paper is flat. If the paper is crumpled or folded, it will be difficult to write on and it will also be more likely to tear.

There are many other things that can be done to improve the quality of the paper.

1. (a) The first thing to do is to make sure that the paper is clean and free of any marks or stains. This is especially important if you are using the paper for a long time.
2. (b) The second thing to do is to make sure that the paper is dry. If the paper is wet, it will be difficult to write on and it will also be more likely to tear.
3. (c) The third thing to do is to make sure that the paper is flat. If the paper is crumpled or folded, it will be difficult to write on and it will also be more likely to tear.
4. (d) The fourth thing to do is to make sure that the paper is of good quality. If the paper is of poor quality, it will be more likely to tear and it will also be more difficult to write on.

So, to improve the quality of the paper, you should make sure that it is clean, dry, flat, and of good quality.

מנכ"ל
מנכ"ל
מנכ"ל

ס ו ד י

פ ר ס י כ ל
ישיבת ועדת הסרים לענין הסמירה
על המקומות הקדושים

י' כאב חשכ"ח - 31.7.68

נכחו הסרים: ג.ז. ורחפטיג - יו"ר, א.א. אבן, מ. בגין, מ. דיין, י. יסעיהו, י.
י.ס. שפירא, ח.מ. שפירא, א. שטון

נעדר הסר: מ. קול

מ. הלל - משרד החוץ
מ. קולק - ראש העיר ירושלים
מ. רבינוביץ - משרד הבטחון

א. ליסנסקי - מזכירות הממשלה

סר הדתות פותח.

מ ח ל י ס י מ :

א. בהמשך להחלטה ב' מיום י"ז בכסלו חשכ"ח (19.12.67), והחלטה מיום כ' בטבת חשכ"ח
(21.1.68) ומיום כ' בטבת חשכ"ח (19.2.68), סל ועדת הסרים לענין הסמירה על
המקומות הקדושים, לחדש ולסיים הריסת חצאי המבנים ההרוסים בצד הדרומי של הכותל
המערבי.

ב. לערוך סיור של חברי הועדה בשטח הכותל המערבי ביום א', י' כאב חשכ"ח (4.8.68),
בשעה 9.00 בבוקר.

המשך הדיון נדחה.

ה י ס י כ ל נ ע ל ת

מוכירות הממשלה

מקלט ק"מ
א. מ. א. מ.

ירושלים, מ"ו בסיון תשכ"ח
11 ביוני 1968

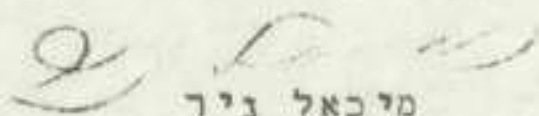
אל : חברי ועדת השרים לעניני מקומות קדושים

סאת : מזכיר הועדה

הנני מתכבד להמציא לכם, מ"ב, את

ההוראות לגבי התנהגות במקומות קדושים.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניזן

NOTICE

Visitors to the Precincts of the Mosque are kindly requested to comply with the following Regulations:

1. It is strictly forbidden to smoke in the Mosque area.
2. Women should be attired in a modest manner, as befits the sanctity of the Site.
3. It is forbidden to bring animals into the area.
4. Eating in the vicinity of the Mosque is strictly forbidden.
5. It is especially requested not to bring infants into the precincts of the Al-Aqsa and Dome of the Rock Mosques.
6. The public is requested to conduct itself in a manner befitting the nature of the Site.

Ya'akov Yehoshua
Director of the Mosem Department

اعلان

يطلب من الجمهور الكريم
مراعات ما يلي :

(١) عدم التدخين مطلقاً في ساحات الحرم
او في اي جهة منه

(٢) عدم دخول سيدات بصورة غير
مختشمة

(٣) عدم ادخال الحيوانات مطلقاً

(٤) ممنوع الاكل والشرب داخل الحرم

(٥) بصورة خاصة يطلب من الجمهور الكريم
عدم ادخال الالفال الصغار في قبة
الصخرة المشرفة والاقصى المبارك

(٦) التقيد بالاداب والاحترام المتناسب
مع جلال المكان

يعقوب يهوشع
مدير الدائرة الاسلامية

הודעה

קהל המבקרים בשטח המסגד
מתבקש למלא אחד ההוראות הבאות:

1. העשון בכל שטח המסגד אסור
בהחלט.

2. נשים מתבקשות להקפיד על
הופעה צנועה ההולמת את
קדושת המקום.

3. אסור להכניס בעלי חיים.

4. אסור לאכול ולשתות בשטח
המסגד.

5. קהל המבקרים מתבקש
במיוחד לא להכניס תינוקות
לשטח מסגד אלאקצא וכפת
הסלע.

6. הצבור מתבקש להתנהג
בצורה ההולמת את קדושת
המקום.

יעקב יהושע
מנהל המחלקה המוסלמית

124

פ ר ס ו כ ל
ישיבת ועדה השנייה לענין בקשת היהדות
המתקדמת לקייח תפילה ליד הכותל המערבי
אשר הוקמה עפ"י החלטה מס. 574 של הממשלה
מיום ד' בתמוז תשכ"ח - 30.6.68

ו' בתמוז תשכ"ח - 2.7.68

נכחו הסרים : י. גלילי - יו"ר, ז. ארז, ז. ורהפטיג, י. ישימור,
ס. קול.

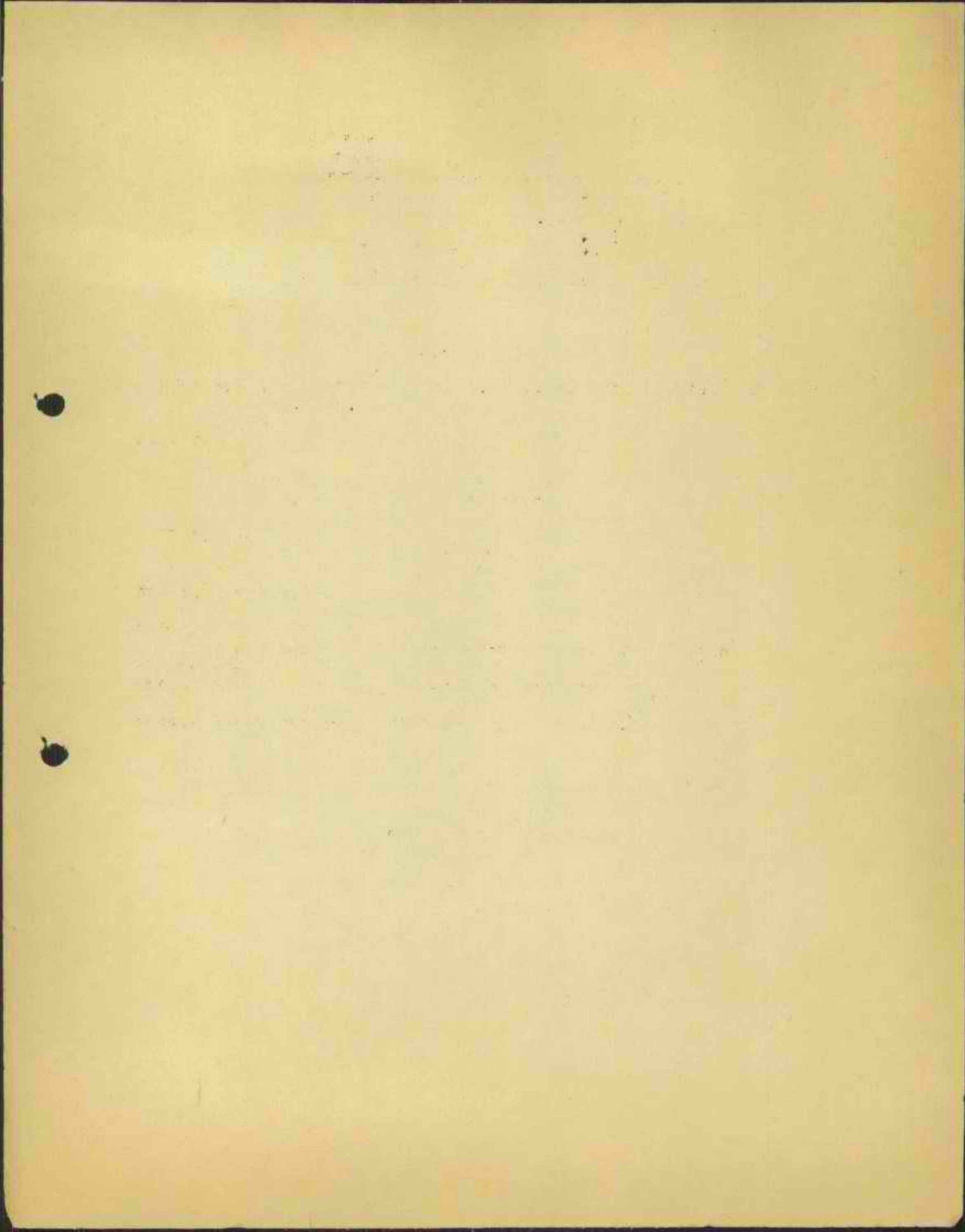
בעד הסר : י. בורג.

ס. ניר - מזכיר הועדה

הסר י. גלילי פותח.

ס ח ל י ט י ה, כי יו"ר הועדה יבדוק אפשרות קיום
ישיבה טיוחדת של הממשלה, בה תיקבע סופית צורת התפילה של
מסתפי ועידת היהדות המתקדמת ליד הכותל המערבי.

ה י ח י ב ה ב נ ע ל ת

757

פ ר ט י כ ל

ישיבת ועדת הסריח לענין בקשת היהדות
המתקדמת לקיים תפילה ליד הכותל הסערבי
אשר הוקמה עפ"י החלטה מס. 574 של המסעלה
מיום ד' בתמוז תשכ"ח - 30.6.68

ה' בתמוז תשכ"ח - 1.7.68

נבחרו הסרים : י. גלילי - יו"ר, ז. ארן, י. בורג, ז. ורחפטיג,
י. ישעיהו, מ. קול.

מ. ניר - מזכיר הועדה

הסר י. גלילי פותח.

מ ח ל י ט י ה להסיל על יו"ר הועדה לבוא בדברים עם
מארגבי הכנוס של היהדות המתקדמת ולדון עמה בנושא תפילתם ליד
הכותל הסערבי.

המשך הדיון נדחה.

ה י ה י ב ה נ ב ע ל ת

פ ר ס י כ ל
ישיבת ועדת חסריה לסמירה על המקומות הקדושים

ד' בתמוז תשכ"ח - 30.6.68

נכחו חסריה : ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, י. יסעיהו, מ. קול,
ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא, א. חסון.

נעדרו חסריה: א. אבן, מ. דויד.

הרב א.י. אונטרמן	-	הרב הראשי לישראל
מ. הלל	-	מסדר חסון
מ. גזית	-	צח"ל
מ. ביר	-	מזכיר הועדה

סר הדתות פותח.

הרב הראשי לישראל מעלה את תביעתו לא להרשות לועידת
היהדות המתקדמת לקיים תפילה מעורבת (נשים וגברים ביחד) ליד
הכותל המערבי.

המסך הדיון נוחה.

ה י ש י ב ה ב נ ע ל ת

✓

פ ר ש י ב ל
ישיבת ועדת הסרים לענין המקומות הקדושים
כ"ט באייר תשכ"ח - 27.5.68

נכחו השרים: י"ז. ורהפטיג - יו"ר, י. ישעיהו, א. שרון, ח.מ. שפירא.
נעדרו השרים: א. אבן, מ. בגין, מ. דיין, מ. קול (בחול), י.ס. שפירא.

אל"מ ח. גזית	-	משרד הבטחון
מ. הלל	-	משרד החוץ
מ. פרגאי	-	משרד החוץ
מ. ניר	-	מזכירות הממשלה

עריכת תפילות בהר הבית

שר הדתות מקריא את פניית עו"ד חרותי בשם המתפללים
בהר הבית.

המסך הדיון נדחה.

הסכסוך בין הכנסיות האתיופיות והקופטיות

שר הדתות מוסר פרטיה על התיקונים בביקורת בהם מתגוררים
האתיופיים ליד כנסיית הקבר ועל מחלוקת בענין התקנת חפסל במקומות
אלה.

המסך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ ב ע ל ת

אני גרתי וקדתי בשלום ושלום על השקופה הקדושה

מדינת ישראל

הברכה מאת

מלכי הממלכה

לכבוד

1871

1871

1871

ירושלים, 17.4.68

א ל ז שר הדתות

מאת : שר המיתות והתיירות

ביקרתי ברחבת הכותל וראיתי שהמחיצה הקיימת בין גברים
ונשים מונעת את ההסדר שהבטחה לקיים, לאפשר גישה אל הכותל-המערבי
לציבור שאינו רוצה בחפרדה בין המינים. הודעת בועדת השרים שיחיו
3 איזורים על יד הכותל: אחד לגברים, אחד לנשים ואחד משותף. הנני בא
לשאל מדוע סדר זה לא קיים? באט שינית את דעתך, אבקש להביא את העניין
ללא דיחוי לישיבת ועדת השרים למקומות הקדושים. לא ארמה מחביעה לאפשר
למשפחות לבוא במשותף אל הכותל ולא להפריד ביניהם. ששעתי מאנשים
שבאו על רוגז רב וחגובות סוערות נגד החפרדה בין המינים ליד הכותל
שלא היה מעולם קיימת במקום קדוש זה.
גדולה אכזבתי על שלא קיימת את הבטחתך בנדון.

בכבוד רב

ובברכת מועדים לשמחה,

משה קול

העמק: ראש הממשלה

חברי ועדת השרים למקומות הקדושים

העתק

פ"ה ירושלים ב' בניסן התשכ"ח

אל: חברי ועדת השרים לעניני המקומות הקדושים

מאה: הראשון לציון הרב הראשי לישראל

עם סיום הדיון בשאלות הכותל אני מוצא לנחוץ לבביא בזה סיכום הצעותי:

- א. להקים רשות ביצוע אחת מיוחדת לכותל שתפעל לפי הוראות הרבנים הראשיים לישראל
- ב. להרוס בהקדם כל הבתים שמדרום לכותל המערבי ולחבר את הכותל המערבי עם הדרומי.
- ג. להרוס את הגדר המיותר שהוקמה בדרום ובמערב הכותל מסביב לבתים המיועדים להריסה.
- ד. לחפור ולהעמיק ככל האפשר הן הכותל המערבי והן הכותל הדרומי כדי לחשוף נדבכים נוספים ולפאר ולהדר את הכתלים.
- ה. החפירות צריכות להיעשות במהירות סבירה, כדי לא להפריע למתפללים בכתלים, ובפיקוח ארכיאולוגים אבל בחנאי מפורש שהשטח כולו יישאר בקדושתו הנשגבה ויישמר ייעודו העיקרי כמקום תפילה.
- ו. הרחבת של הכותל המערבי תהיה אחת ולא תופרד ולא תחולק על ידי כל גדר שהיא. לרחבת תעובד תכנית ארכיטקטונית מלאה הוד ע"י אדריכלים רמי מעלה, אשר תגביר את יראת המקום.
- ז. לפתוח מיד שער חדש ורחב בצד צפון של הכותל המערבי.
- ח. להמקין תקנות לשמירה על רחבת הכותל וכללי החנהגות בחוכה.

יצחק נסים

איש בנחל פלוגה

אני קרוב ושלם בארץ

במחנה נקדונים?

היי סליח בארץ לבקשת
אבן חזק ושלם מה
השלם.

אני

עזרה

אני

מדינת ישראל

128

ס ו ד י

פ ר ח י כ ל
ישיבת ועדת חשרים לשמירה על המקומות הקדושים

כ"ו באדר תשכ"ח - 26.3.68

נכחו חשרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, י. יסעיהו, מ. קול,
ח.מ. ספירא, י.ש. ספירא, א. שרון.

נעדרו חשרים: א. אבן (בתו"ל), מ. דיין (חולה).

הרב א. י. ארנסטרמן	-	הרב הראשי לישראל
הרב י. נסים	-	ראשון לציון והרב הראשי לישראל
מ. גזית	-	צ.ה.ל.
מ. הלל	-	משרד החוץ
מ. קולק	-	ראש עיריית ירושלים
מ. ניר	-	מזכיר הועדה

שר הדתות פותח.

הרבנים הראשיים לישראל מעליה את הסגותיהם בענין הסדורים
ליד הכותל המערבי וסמיכים לסאלות חברי הועדה.

בדיון משתתפים: חשרים מ. קול, י. יסעיהו, א. שרון, מ. בגין
י.ש. ספירא ו-ז. ורהפטיג.

מ ח ל י ט י מ לסכח את הדיון לאחר שהועדה הסייר ליד הכותל
המערבי ותעסוק מקרוב על הסידורים אשר נעשו עד עתה.

ה י ש י ב ה ב נ ע ל ה

פ ר ס י - כ ל
ישיבת ועדת השרים לענין המקומות הקדושים
ה' באדר תשכ"ח - 5.3.68

נכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, מ. דיין, י. ישעיהו,
מ. קול, ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא, א. ששון.

נעדר השר: א. אבן.

הרב א.י. אונטרמן, הרב הראשי לישראל
הרב י. נסים, הרב הראשי לישראל ראשון לציון
מ. קולק, ראש עיריית ירושלים
מ. גיר - מזכיר הועדה

שר הדתות פותח.

הרבנים הראשיים מקלים את השבועות לכולל הבעיות הנוגעות לכוותל
המערבי והדרומי וכן לענין החפירות הארכיאולוגיות.

בדיון משתתפים: השרים י. ישעיהו, י.ש. שפירא, א. ששון, מ. דיין,
מ. בגין וראש עיריית ירושלים, מר מ. קולק.

המסך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה ב נ ע ל ת

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF CHEMISTRY

RECEIVED

פ ר ס י כ ל

ישיבת ועדת השרים לענין הסכסוך בין
הכנסיות האתיופיות והקופטיות אשר הוקמה
עפ"י החלטת ועדת השרים לעניני הסכסוכים
הקדושים מיום כ' בשבט תשכ"ח - 19.2.68

י"ג באדר תשכ"ח - 13.3.68

נכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, א. אבן, י.ש. שפירא וס. בן-זאב -
היועץ המשפטי לממשלה.

מ. ארז	-	משרד המשפטים
ש. הלל	-	משרד החוץ
ה. סירון	-	משרד החוץ
ב. סלומון	-	משרד המשפטים

מ. ניר - מזכיר הועדה

שר הדתות פותח.

היועץ המשפטי לממשלה מסביר את חוות דעתו בענין אפשרות
הקמת ועדה להכרעה בסכסוך בין הכנסיות האתיופיות והקופטיות, המ"ב. ---

המשך הדיון נדחה.

ה י ס י ב ה ז נ ע ל ת

אל : שר המשפטים

הנדון: ועדה להכרעת הסכסוך בין הקופסים לבין
החבשים בדבר הבעלות והזכויות במינזר
דיר-א-שולמן בירושלים

בתבקשתי על ידך לחוות דעתי בשאלה האם יכולה ממשלת ישראל
להקים ועדה במסגרת סימן 3 לדבר המלך במועצה על ארץ ישראל (הסקוטות
הקדומים), 1924, להכרעת הסכסוך הנ"ל.

תשובתי לשאלה זו היא שלילית.

הסכסוך בין שתי העדות הנ"ל בדבר הבעלות והזכויות במינזר
דיר-א-שולמן הוא מטבעו סכסוך אשר צריך היה, בדרך העניינים הרגילה,
להתברר לפני בתי המשפט. אין במדינת ישראל, שהיא מדינת חוק, רשות
אחרת שלה הסמכות להכריע בסכסוכים כגון אלה מלבד הרשות השיפוטית.

דא עקא, מדבר המלך במועצה על ארץ ישראל (הסקוטות הקדומים)
1924, נטל שבתי המשפט את הסמכות להכריע במשפטים או עניינים הקשורים
בסקוטות הקדומים או בבניינים או מקומות דתיים בישראל או בזכויות או
תביעות הנוגעות לעדות הדתות השונות בישראל. במידה וסמכות שיפוט
בעצמים כאלה היתה נתונה לבתי דין דתיים, היא הוטלה בידיהם על ידי
אותו דבר המלך במועצה.

נכון הדבר שבסימן 3 של דבר המלך הנדון מוזכרת ועדה אשר עליה
הוטל סמכות השיפוט בעניינים אלה שהוצאו כאמור מסמכותם של בתי המשפט
האזרחיים. אולי ועדה כזו לא הוקמה בזמן המנדט, והיא גם לא הוקמה
בזמן המדינה. נשאלת השאלה לאיזו ועדה מתכוון סימן זה ולמי הרשות
להקימה.

אשר לשאלה הראשונה - דעתי היא שאין המדובר כאן בועדה אד-הוק
לפתרון סכסוך מסויי, אלא לועדה שתבוא במקום בתי המשפט כפריביל קבוע
בעל סמכות שיפוט שאליו תוכל לפנות כל עדה דתית המעוניינת בכך, ולהגיש
לו את תביעותיה וטענותיה. ההתייחסות לועדה זו בסימן 3 היא בלשון הבאה:
"....עד שתוקם ועדה שניתן לה השיפוט על העניינים המפורטים בסימן הקודם...".
משמע - ועדה קבועה בעלת סמכות שיפוט בלתי מוגבלת בעניינים שהוצאו
כאמור מתחום שיפוטם של בתי המשפט האזרחיים.

ואשר לשאלה השנייה - הרי אין הסימן 3 קובע מי היא הרשות שתקים
ועדה כזאת. כל מה שסימן 3 קובע הוא כי, עד להקמת הועדה, באם תתעורר
שאלה אם משפט או עניין מסויים בופלים בגדר הסימן הקודם. ז.א. אם הוא
הוצא או לא הוצא מתחום סמכותם של בתי המשפט האזרחיים - יכריע בדבר
הנציב העליון, ואין חולקים על כך שסמכותו הועברה לשר הדתות.

מכאן אתה פוסט שכאשר תזקם הועדה, אף סמכות זאת תהיה שייכת
לוועדה ולא לנציב העליון.

ברם, אין בלשון סימן זה כל רמז לכך שהרשות שתקים את הועדה
הוא הנציב העליון (קרי: שר הדתות). אין כמעט ספק בכך שלפי הנהלים
שהיו בנהגיה בזמן המנדט היו מקימים ועדה כזאת, היו פושים זאת על ידי
דבר המלך במועצה. ובהתחשב עם הוראות סעיף 14 של המנדט, אולם תהיה אשר
אשר תהיה ההחלטה ביחס לתקופת המנדט, במדינת ישראל לא תוכל הממשלה
ליטול לעצמה סמכות להקים ועדה זו שהיא באה להשלים את הזרוע השיפוטית
של המדינה. והיא חייבת לעשות זאת אם רצונה בכך, באמצעות חוק של
הכנסת. הממשלה מעולם לא הקימה כתי דין או ועדות בעלות סמכויות שיפוט
בדרך של החלטה מינהלית. ואכן ברור הדבר שהסמכות להכריע בסכסוכים
בדרך שיפוטית יכולה להיות מבוטלת אך ורק על חוק של הכנסת.

ב ב ר כ ה

(-)

משה בן-זאב

היועץ המשפטי לממשלה

ארכיון המדינה

משרד ראש הממשלה

טופס מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מס': 98
מיכל מס': 11252 / 12
תאריך התעודה: 5.3.68
שם מחבר התעודה: /
שם הנמען: /
סוג התעודה (סמן ✓ במקום המתאים):

- ☐ מכתב
☐ מברק
☐ תזכיר או מיוזכר
☐ דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
☒ פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה על ועד צה"ל

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה;
העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

פ ר ט י כ ל
ישיבת ועדת השרים לענין המקומות הקדושים
כ' בשבט תשכ"ח - 19.2.68

נכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, י. ישיהו, מ. קול,
י.מ. שפירא, ח.מ. שפירא, א. שרון.

נעדרו השרים: א. אבן, מ. דיין.

י. אילסר	-	משרד החוץ
ש. גזית	-	צ.ה.ל.
ד. פלד	-	מנהל המכס והבלו (בסעיף א)
ס. הלל	-	משרד החוץ

מ. ניר - מזכיר הועדה

שחרור ממכס ומס קניה לחומרי בניה המיועדים
לכנסית הקבר הקדוש

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ט י מ לפטור מתשלומי מכס ומס קניה את חומרי
הבנין המיועדים לכנסית הקבר הקדוש.

מנהל המחלקה לעניני בוצרים במשרד הדתות והמטובה על המכס
והבלו יקבעו הסדר לביצוע ההחלטה האמורה.

סכסוך בין הכנסיות האתיופית והקופטית

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ט י מ ליפות כוחה של שרי הדתות, החוץ והמשפטים,
בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, להחליט על דעת ועדת השרים לשמירה
על המקומות הקדושים בדבר הסדר הסכסוך בין הכנסיות האתיופית והקופטית
ע"י שר הדתות או באמצעות ועדה מיוחדת.

במידה וירחלס על הקמת ועדה מיוחדת ייקבע הרכבה ע"י השרים
המפורטים לעיל.

./חתימת

1. The first part of the paper is devoted to a general discussion of the problem.

2. The second part is devoted to a detailed analysis of the results.

3. The third part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

4. The fourth part is devoted to a discussion of the results of the calculations.

5. The fifth part is devoted to a discussion of the results of the measurements.

6. The sixth part is devoted to a discussion of the results of the observations.

7. The seventh part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

8. The eighth part is devoted to a discussion of the results of the calculations.

9. The ninth part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

10. The tenth part is devoted to a discussion of the results of the observations.

11. The eleventh part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

12. The twelfth part is devoted to a discussion of the results of the calculations.

13. The thirteenth part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

14. The fourteenth part is devoted to a discussion of the results of the observations.

15. The fifteenth part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

16. The sixteenth part is devoted to a discussion of the results of the calculations.

17. The seventeenth part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

18. The eighteenth part is devoted to a discussion of the results of the observations.

19. The nineteenth part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

20. The twentieth part is devoted to a discussion of the results of the calculations.

21. The twenty-first part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

22. The twenty-second part is devoted to a discussion of the results of the observations.

23. The twenty-third part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

24. The twenty-fourth part is devoted to a discussion of the results of the calculations.

25. The twenty-fifth part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

26. The twenty-sixth part is devoted to a discussion of the results of the observations.

27. The twenty-seventh part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

28. The twenty-eighth part is devoted to a discussion of the results of the calculations.

29. The twenty-ninth part is devoted to a discussion of the results of the experiments.

30. The thirtieth part is devoted to a discussion of the results of the observations.

חשיפת החלק הדרומי של הכותל המערבי

מ ח ל י ס י ס, בהמשך להחלטה מיום י"ז בכסלו תשכ"ח
והחלטה מיום כ' בטבת תשכ"ח (21.1.68):

א. להסיל על יו"ר הועדה לבוא בוברים עם שר האוצר והממונה
על איכלוס ירושלים לשטח החפץ ההסורים למציאת סיכון
אלטרנטיבי למפוני הבתים בצד הדרומי של הכותל המערבי
(מספר ברקלי דרומה).

במקרה ולא ימצא סיכון מתאים במזרח ירושלים במסגרת
המבנים הקיימים, יוצע למפונים סיכון בבתי סרומיים
או ינתן להם פיצויי כספי מתאים.

ב. יו"ר הועדה יביא לאישור הממשלה את תכנית הועדה
לחשיפת החלק הדרומי של הכותל לפי שלבים, כדלהלן:

(1) מציאת סיכון אלטרנטיבי או מתן פיצויי כספי מתאים
למפוני הבתים המיועדים להריסה.

(2) מו"מ עם המפונים.

(3) הוצאת צו הפקעה, הריסת הבתים וקביעת עיתוי מתאים
לשתי הפעולות הנ"ל.

ה י ס י ס ב ה נ ו ע ל ת

סכסוך בין הכנסיות האתיופית והקופטית

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ס י ס ליפוח כוחם של שרי החנות, החוץ והמשפטים, בהתיעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, להחליט על דעת ועדה השרים לשמירה על המקומות הקדושים בדבר הסדר הסכסוך בין הכנסיות האתיופית והקופטית ע"י שר הדתות או באמצעות ועדה מיוחדת.

במידה ויוחלט על הקמת ועדה מיוחדת ייקבע הרכבה ע"י השרים המפורטים אלא לעיל.

סכסוך בין הכנסיות האתיופית והקופטית

שר הדתות פותח.

פ ח ל י ס י ס ליפוח כוחם של שרי החזות, החוץ והמשפטים, בהחלטות עם היועץ
המשפטי לממשלה, להחליט על דעת ועדה השרים לשמירה על המקומות הקדושים בדבר הסדר
הסכסוך בין הכנסיות האתיופית והקופטית ע"י שר הדתות או באמצעות ועדה מיוחדת.

במידה ויוחלט על הקמת ועדה מיוחדת ייקבע הרכבת ע"י השרים המפורטים אצלנו לעיל.

מכסוך בין הכנסיות האתיופית והקופטית

שר הדתות פותח.

מ ה ל י ס י ס ליפוח כוחם של שרי החנות, החוץ והמשפטים, בהתיעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, להחליט על דעת ועדה השרים לשמירה על המקומות הקדושים בדבר הסדר המכסוך בין הכנסיות האתיופית והקופטית ע"י שר הדתות או באמצעות ועדה מיוחדת.

במידה ויוחלט על הקמת ועדה מיוחדת ייקבע הרכבת ע"י השרים המפורטים ~~אלא~~ לעיל.

אחראי-ממכס

שחרור ממכס ומס קניה לחומרי בניה המיועדים

לכנסייה הקבר הקדוש

שר הדתות פותח.

א מ ח ל י ש י ם לפטור מחשלומי מכס ומס קניה את חומרי הבנין המיועדים
לכנסיית הקבר הקדוש.

מנהל המחלקה ל עניני נוצרים במשרד הדתות והממונה על המכס והבלו יקבעו
הסדר לביצוע ההחלטה האמורה.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

50. DECEMBER 31, 1964.

ה ע ת ק

אמצא-ממסר

שחרור ממכס ומס קניה לחומרי בניה המיועדים

לכניסה הקבר הקדוש

שר הדתות פותח.

מ ה ל י ט י ס לפטור מתשלומי מס ומס קניה אח חומרי הבנין המיועדים
לכניסה הקבר הקדוש.

מנהל המחלקה ל עניני נוצרים במשרד הדתות והממונה על המכס וחבלו יקבעו
הסדר לביצוע ההחלטה האמורה.

1944-1945

1944-1945

1944-1945

1944-1945

1944-1945

1944-1945

1944-1945

1944-1945

ה ע ה ק

אחכא-סטאטוס

שודור ממכס וממס קניה ליוצרי בניה המיועדים
לכנסייה הקבר הקדוש

שר הדתות פותח.

מ ח ל י מ י ס לשודור מחשלומי מכס ומס קניה אח חומרי הבנין המיועדים
לכנסיית הקבר הקדוש.

מנהל המחלקה ל עניני נוצרים במשרד הדתות והממונה על המכס והבלו יקבעו
הסדר ל י בוע ההחלטה האמורה.

שר המשפטים

ירושלים, כ"ט בשבט תשכ"ח
28 בפברואר 1968

אל: שר הדתות

אבקש שתואיל לכנס בתחילה השבוע הבא את
ישיבת הועדה לענין המקומות הקדושים, שתדון בענין הכותל
המערבי.

מאחר והועדה החליטה להזמין לישיבה את
הרבנים הראשיים דומני שהזמן הדרוש לישיבה הוא לפחות
שחים - שלוש שעות.

בברכה,

אם תהיה אלה

אולי תהיה אלה

אולי תהיה אלה

אולי תהיה אלה

אולי תהיה אלה

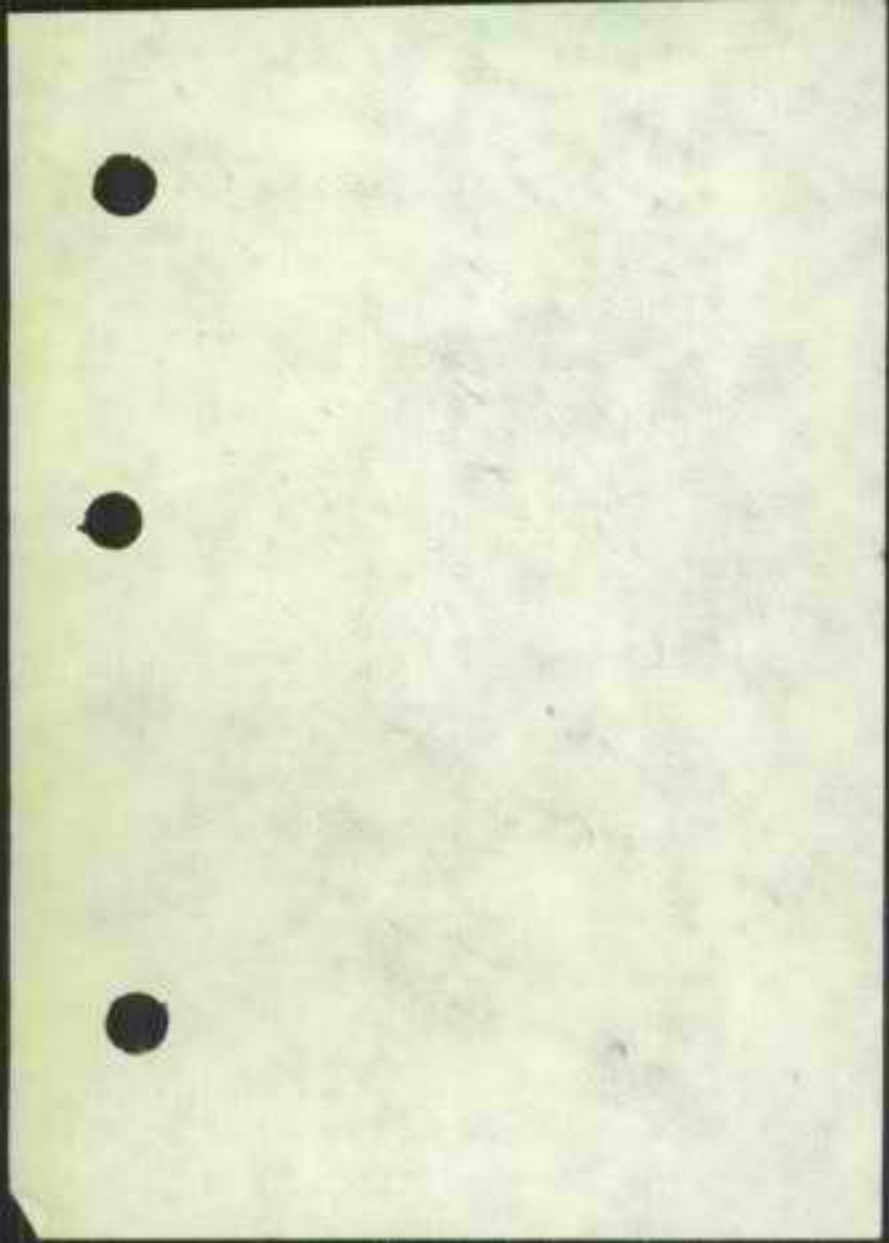
אולי תהיה אלה

אולי תהיה אלה

אולי תהיה אלה

אולי תהיה אלה

אולי תהיה אלה

משרד הדתות
המחלקה למקומות קדושים

ב"ה ירושלים, טו' בשבט תשכ"ח
14 בפברואר 1968

15/12/36

לכבוד
מר ש.ב. ישעיה,
יו"ר ועדת התכנון המחוזית,
משרד הפנים.

א.נ.י.

הנדון: רשיון לפירות ארכיאולוגיות
ליד חומת הר הבית

כב' שר הדתות הורני לפנות לכב' בנדון, לאחר שנודע
לו כי הועדה דנה בנושא זה ואשרה רשיון לחברה לתקירה א"י
ועתיקותיה.

בהתאם לחוק התכנון והבניה תשכ"ה, סעיף 99, חייבים
להחייץ עם שר הדתות בכל הנוגע למקומות קדושים.

מכיוון שההיעצות כזאת לא קויימה עד כה, ובהיות
הנושא עומד לדיון בפני ועדת השרים לשמירה המקומות הקדושים,
אבקש מכב' למנוע כל פעולה בנדון בטרם תתייעץ הועדה עם
כב' השר.

בכבוד רב

הרב ד. פרלא
מנהל המחלקה בפועל

העמק: כב' השר

28/1/28

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

משרד הדתות
המחלקה למקומות קדושים

ב"ה ירושלים, טו' בשבט תשכ"ח
14 בפברואר 1968

5/17/68

לכבוד
מחצט מ.ע.צ.,
מר ע. פרידמן,
ירושלים

שלום רב,

הנדון: הריסת מבנים ע"י רחבה הכותל

לאחר שהאדריכל פר שינברגר מסר לנו שאין שום מניעה
להריסת המבנה בצד הדרומי בהתאם להחלטות מחצט מעיר, וגם
הנחונות בנוגע העברת החשמל כבר בידי כב', הננו לבקשו לבשת
מיד להריסת הנ"ל בלי כל דחיה נוספת.

כמו כן נבקשו לבשת מיד להריסת המבנים בצפון,
ושקומה החלקי לפי הצורך.

מיותר כחולט להדגיש שוב עד כמה שהמצב במקום
קדוש וחשוב זה לכולנו, הוא בלתי נסבל ונא לדאוג לבצוע
כל הנ"ל בדחיפות יתירה.

בכבוד ובברכה

הרב ד. פריד
מנהל המחלקה בטועל

העתק: לכבוד השר
לאדריכל פר שינברגר

242/11/10

סדר היום
לישיבה ועדת השרים לשמירת
המקומות הקדושים

יום א', ד' בתשרי תשכ"ח - 8.10.67

א. בג"צ בענין הר הבית ✓ — ✓

ב. הכותל המערבי ✓ —

ג. סכסוכי כנסיות) ✓

ד. פיצויי כנסיות

THE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
WASHINGTON, D. C.

RE: H. J. ROSEN - 100-1010

1. H. J. ROSEN - 100-1010

2. H. J. ROSEN

3. H. J. ROSEN

4. H. J. ROSEN

שר הפיתוח והתיירות

ירושלים, 14.1.68

א ל : שר הדת ו ת

מאת : שר התיירות והפיתוח

אני מצטער שעקב צאתי לחופשה לא אוכל להיות נוכח
בישיבת הועדה למקומות הקדושים מחר. אנא תמסור את ברכתי
לכבוד הרבנים הראשיים. אני מצטער שלא אוכל לשטוע אותם,
אולם אני מקווה שאקרא אח הדברים בשובי מהחופשה.

ב ב ר כ ה,

משה קול

1941, 10.1.11

1941, 10.1.11

1941, 10.1.11

1941, 10.1.11
1941, 10.1.11
1941, 10.1.11
1941, 10.1.11

1941, 10.1.11

1941, 10.1.11

מוכירות הממשלה

✓
ירושלים, ט' בטבת תשכ"ח
10 בינואר 1968

א ל: חברי ועדת השרים לשמירה על המקומות
הקדושים

מאת: מוכירות הממשלה

אני מתכבד להמציא לכם, מ"ב, מכתבו
של הרב הראשי לצה"ל, האלוף שלמה גורן בענין
הכניסה להר הבית.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניצר

צבא הגנה לישראל
המטה הכללי
רבנות צבאית ראשית
טל. 69-2236
מנ-12-2871
כה"ב כנסלו תשכ"ח
27 בדצמבר 1967

לכבוד
היו"ר וחברי ועדת השרים
לשמירה על המקומות הקדושים.

שלומכם ישגה לעולם
שרים נכבדים!

הובא לחשומת לבי כי עוכדת בפניכם הצעה להרוס את הבתים הדרומיים
של הכותל המערבי בשכונת המוגרבים כדי לנקות את השטח ולהרחיב את הכותל
המערבי עד הפינה הדרומית מערבית.

אני מניח כי ידוע לכבודכם שע"י כך תתבטל הכניסה היחידה
החפסית שיש לנו להר הבית, מכיון שלא תהיה אפשרות להכנס דרך סער המוגרבים
עם הורדת הבתים שעל ידו.

נוסף על כך מבחינת ההלכה סער המוגרבים הוא הכתר ביותר לכניסה
להר הבית לאור המדידות המדויקות והנתוח ההלכתי שערכתי בזמנו בנדון. מכיון
שעל יתר הסערים היכולים לבוא בחשבון כתחליף לכניסה חפסית עבור היהודים יש
עליהם ספיקות מסוימים בדבר היתר הכניסה לדעת הרמב"ם וסיעתו מבחינת ההלכה.
אסור לנו להרשות כיום פנים ואופן שהמצב הגלותי ששרר עד נצחוננו ההיסטורי
המזהיר של צה"ל יונצח לדורות, כאשר אויבי ישראל היו בהר-הבית מבפנים ואנו
בחוץ. הם לצדו הפנימי של הכותל המערבי ואנו מבחוץ, הם למעלה ואנו למטה
(ועוד סעמיקים יותר ויותר את מקומנו) הם במקום הקודש והמקדש ואנו במקום
החול מבלי שתהיה לנו רשות להתפלל בקודש בהר ה' צבאות.

לכן אני חושש שאנו עלולים על ידי פינוי הבתים שבשכונת המוגרבים
להביא להסגרת הר הבית לוואקף המוסלמי מאחר ואין תחליף מבחינת ההלכה לסער
המוגרבים.

בהתחשב עם החשיבות הלאומיים והדתיים ביחס לגורלו העתידי של
הר המוריה הרי מיד עם שחרור ירושלים העתיקה והר הבית, קבענו את המדרסה
התורנית של צה"ל בבית החולס על סער המוגרבים, כדי לשמור על הסער הזה בפני
ההקדש המוסלמי. כעת נמצאת גם המשטרה הצבאית של צה"ל, הממונה על בית המדרסה
התורנית ועל הסער.

אי לזאת אבקשכם בשם כל אלה שחר הבית קדוש ומקודש להם ואשר
מתפללים ומיחלים להחזרת כבוד השכינה בהר ה' - במקום קדשו, לשמור כעל כל
מסמר עם הכניסה היהודית היחידה הזאת של סער המוגרבים ולא להרוס בסו ידיו
את הגישה החפסית שלנו המבטיחה שליטה יהודית על קדשי הקדשים של האומה פתחו
סערים ויבוא גוי צדיק שומר אמונים, ויקוים בנו דבר ה' בפי נביאו "והיה באחרית
הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים", וכן הוא אומר "והביאותים אל הר
קדשי ושמחתים בבית הפילתי... כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים".

בברכת מנחם ציון ובונה ירושלים

שלמה גורן אלוף
הרב הראשי לצה"ל

1887

1887

1887

1887

1887

1887

1887

1887

1887

פ ר ת י כ ל

ישיבת ועדה השירים לענין המקומות הקדומים
כ' בטבת תשכ"ח - 21.1.68

נכחו השירים: ז. ורהפטיג - יו"ר, א. אבן, מ. בגין, מ. דיין, י. ימעינה,
מ. קול, י.ש. שמירא, א. ששון.

נעדר השיר: ח.מ. שמירא (בתו"ל).

אל"מ ש. גזית - צ.ה.ל.
ש. הלל - משרד החוץ

מ. ניר - מזכיר הועדה

תפירות ארכיאולוגיות ליד המבנה הדרומי-מערבי של הכותל

שר המשפטים פותח.

המשך הדיון נדחה לישיבה הבאה של הועדה.

תיקון החלטה בענין תשלום החלק הדרומי של הכותל המערבי -
מעבר ל הר הבית

שר הבטחון פותח.

מ ח ל י מ י ס לחקן את ההחלטה מס. 4) של הועדה מיום י"ז בכסלו
תשכ"ח (19.12.67), בענין מעבר ל הר הבית ולגסטת כוללהלן:

4... לשמור על אפשרות כנוסה להר-הבית בלי כרטיסים, גם לאחר הריסת
"בית-המיוחס" ע"י הבטחת המעבר דרך שער המוגרביס".

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ה

חוק השמירה על המקומות הקדושים, תשכ"ז - 1967

תקנות בדבר השמירה על המקומות הקדושים של כל הדתות

בחוקף סמכותי לפי סעיף 4 לחוק המקומות הקדושים, תשכ"ז-1967, (1) ולאחר התייעצות עם נציגים מבני כל הדתות בישראל, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות
 - "סמכות דתית עליונה" - הסמכות הדתית העליונה, שמקום מושבה בישראל, ~~אצל~~ ~~באמצעות~~ של דת מוכרת;
 - "תחום מקום קדוש" - לרבות החצרות והרחבות שלפני המקום הקדוש מכל צדדיו;
 - "איש מרות" - שומר, סדרן, או איש משמר;
 - "איש משמר" - אדם הנמנה עם יחידת משמר שמבנה, הרכבה, חובותיה, וכפיפותה ייקבעו על ידי שר המשטרה, בהסכמת שר הדתות;
 - "הממונה" - אדם שנתמנה על ידי הסמכות הדתית העליונה הנוגעת בדבר לפקח מטעמה על מקום קדוש לבני דתה;
 - "סדרן" - מי ששר הדתות מינהו להיות סדרן לענין תקנות אלה בהסכמת הסמכות הדתית העליונה הנוגעת בדבר.
2. גישה תפילה לכל בן דת הזכות המלאה לגישה לתפלה ולפולחן במקום הקדוש לדתו. ולפולחן
3. ביקור במקום קדוש

לכל אדם הזכות לבקר במקום קדוש השייך לכל דת, ובלבד שיימנע מכל דבר שיש בו משום חילול הקודש או משום פגיעה ברגשותיהם של בני הדת להם מקודש המקום או העלול להפריע לתפילה או לפולחן במקום, או האסור על פי תקנות אלה.
4. איסור שינוי תיקון

לא יבנה אדם, לא יחרוס, לא יחפור ולא יעשה כל תיקון או שינוי בתחום מקום קדוש, אלא לאחר שקבל רשיון בכתב לכך מהסמכות הדתית העליונה ומשר הדתות, וכפוף לתנאים האמורים ברשיון.
5. איסור העמדת חפץ

לא יעמיד אדם ולא יניח בתחום מקום קדוש ארון, מחיצה, שולחן, כסא, ספסל או כל חפץ אחר אלא לאחר שקבל רשיון בכתב לכך מהסמכות הדתית העליונה או מהממונה, וכפוף לתנאים האמורים ברשיון.
6. א. סמכויות הממונה

הממונה יהא רשאי לפעול, לקבוע הסדרים, ולתת הוראות בכל ענין הקשור בקיום סדרי תפלה, פולחן וביקור תקינים.

ב. סמכויות הממונה

מבלי לגרוע מהכלליות האמורה בתקנות אלה יהיה הממונה כפוף להוראות שינתנו על ידי הסמכות הדתית העליונה שמטעמה נתמנה.
7. צו הרחקה מנהלי

נעשתה פעולה האסורה לפי תקנה 5, רשאי שר הדתות, על פי בקשת הסמכות הדתית העליונה הנוגעת בדבר, לצוות על כל איש מרות להרחיק משם בהקדם האפשרי כל חפץ שהועמד או הונח באיסור כאמור.

1. The first part of the report is a general introduction to the subject of the study. It discusses the importance of the problem and the objectives of the research.

2. The second part of the report is a detailed description of the methods used in the study. It includes a discussion of the experimental design, the data collection procedures, and the statistical analysis techniques.

3. The third part of the report is a presentation of the results of the study. It includes a discussion of the findings, a comparison of the results with previous research, and a conclusion about the significance of the study.

4. The fourth part of the report is a discussion of the implications of the study. It includes a discussion of the practical applications of the findings and a suggestion for further research.

5. The fifth part of the report is a summary of the study. It includes a brief overview of the main points of the report and a final conclusion.

6. The sixth part of the report is a list of references. It includes a list of the books, articles, and other sources that were used in the study.

7. The seventh part of the report is an appendix. It includes a list of the tables, figures, and other supplementary material that are included in the report.

Page 1
of 1

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 3, 1863.
2. The second part is a report from the Secretary of the Treasury, dated January 3, 1863.
3. The third part is a report from the Secretary of the Interior, dated January 3, 1863.
4. The fourth part is a report from the Secretary of the Navy, dated January 3, 1863.
5. The fifth part is a report from the Secretary of the War, dated January 3, 1863.
6. The sixth part is a report from the Secretary of the State, dated January 3, 1863.

The seventh part is a report from the Secretary of the Army, dated January 3, 1863.

The eighth part is a report from the Secretary of the Marine Corps, dated January 3, 1863.

The ninth part is a report from the Secretary of the Coast and Geodetic Survey, dated January 3, 1863.

The tenth part is a report from the Secretary of the Smithsonian Institution, dated January 3, 1863.

העתק

מ ש ר ד ה ה ו ץ

ירושלים, י"ט תשרי תשכ"ח
23 באוקטובר 1967

סודי

איש

אל : שר הדתות

מאת: א. אשל, סגן המנהל הכללי, משרד החוץ

הנדון: הריסת מבנים ליד הכותל המערבי

כבוד השר,

הבאתי לידיעת שר החוץ בעת ביקורו בארץ בשבוע החולף, את
סיכום ועדת השרים בנושא הנ"ל.

שר החוץ ביקשני להביע את משאלתו כי הועדה תואיל לא להרשות
את התחלת עבודת ההריסה ליד הכותל עד תום העצרת האו"ם הנוכחית.

ב ב ר כ ה,

אריה אשל

העתק: שר החוץ

מר א. לוריא, מנכ"ל בפועל, משרד החוץ

הערה:

ש מ ר

סכום פגישה ב-8.10.67 שעה 10.00 אצל ראש הממשלה

משתתפים:

ראש הממשלה, שר הבטחון, שר המשפטים, שר הדתות, ד"ר י. הרצוג,
עדי יפה, אל"ם גזית ואל"ם ישראל ליאור

החלטות

1. סוכס להקים ועדה בראשות שר המשפטים ובהשתתפות נציגי משרד ראש-הממשלה,
משרד הבטחון משרד החוץ ומשרד הדתות.

2. הועדה תדון בסמכויות ובמעמד בית הדין המוסלמי לערעורים, במיוחד בנושאים

א. שרעיה;

ב. ווקף;

ג. המועצה המוסלמית העליונה;

3. עד גמר הדיון יש להימנע מכל התכתבות עם ביה"ד.

4. הכוונה לגבי השטחים המוחזקים החדשים, כולל ירושלים.

05/04/2013

ՀԱՅ՝ ՍՈՍՈՍՅՈՒՆ, ՎԵ՛Ր ՄՈՍԿՎԱ՛, ՎԵ՛Ր ՍՊԵՏԵՐԲԵՐԳ, ՎԵ՛Ր ՍՏԱՎՊՈՐՈՒՆ, Ի՞Ն՞Ց ԴՆԵՊՐՈՒՆ,
ՎԵ՛Ր ԴՆԵՊՐՈՒՆ, Ո՞Ր՞ՈՒ ՏԻՄՈՒՆ ԻՆ՞Ց ԴՆԵՊՐՈՒՆ ԳԵՂՈՒՆ

הערה:

ש ו ר

סכום פגישה ב-8.10.67 שעה 10.00 אצל ראש הממשלה

משתתפים:

ראש הממשלה, שר הסטחון, שר המשפטים, שר הדתות, ד"ר י. הרצוג,
עדי יפה, אל"ם גזית ואל"ם ישראל ליאור

החלטות

1. סוכם להקים ועדה בראשות שר המשפטים ובחשתתפות נציגי משרד ראש-הממשלה, משרד הסטחון משרד החוץ ומשרד הדתות.
2. הועדה תדון בסמכויות ובמעמד בית הדין המוסלמי לערעורים, במיוחד בנושאים:
 - א. שרעיה;
 - ב. ווקף;
 - ג. המועצה המוסלמית העליונה;
3. עד גמר הדיון יש להימנע מכל התכתבות עם ביה"ד.
4. חכונת לגבי השטחים המוחזקים החדשים, כולל ירושלים.

1-2-3

STATE OF NEW YORK

IN SENATE

REPORT OF THE COMMISSIONER OF THE DEPARTMENT OF AGRICULTURE, FORESTRY AND FISHES, FOR THE YEAR 1901.

ALBANY:

1. The Department of Agriculture, Forestry and Fishes, during the year 1901, has been engaged in the following work:

2. The Department has been engaged in the following work:

a. The Department has been engaged in the following work:

b. The Department has been engaged in the following work:

c. The Department has been engaged in the following work:

3. The Department has been engaged in the following work:

4. The Department has been engaged in the following work:

העתק:

פ ו ר

סכום פגישה ב-8.10.67 שעה 10.00 אצל ראש הממשלה

משתתפים:

ראש הממשלה, שר הקטחון, שר המשפטים, שר הדתות, ד"ר י. הרצוג,
עדי יפה, אל"מ גזית ואל"מ ישראל ליאור

החלטות

1. סוכם להקים ועדה בראשות שר המשפטים ובחשתתפות נציגי משרד ראש-הממשלה, משרד הבטחון משרד החוץ ומשרד הדתות.
2. הועדה חרון בסמכויות ובמעמד בית הדין המוסלמי לערעורים, במיוחד בנושאים:
 - א. שרעיה;
 - ב. ווקף;
 - ג. המועצה המוסלמית העליונה;
3. עד גמר הדיון יש להימנע מכל התכתבות עם ביה"ד.
4. הכוונה לגבי השטחים המוחזקים החדשים, כולל ירושלים.

Page 1

10-1-10

10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10

10-1-10

10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10

10-1-10

1. 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10

2. 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10

10-1-10

10-1-10

10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10

10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10

10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10 10-1-10

הערה:

ש ו ר

סכום פגישה ב-8.10.67 שעה 10.00 אצל ראש הממשלה

משתתפים:

ראש הממשלה, שר הפטחון, שר המשפטים, שר הדתות, ד"ר י. הרצוג,
עדי יפה, אל"מ גזית ואל"מ ישראל ליאור

החלטות

1. סוכס להקים ועדה בראשות שר המשפטים ובהשתתפות נציגי משרד ראש-הממשלה, משרד הפטחון משרד החוץ ומשרד הדתות.
2. הועדה תדון בסמכויות ובמעמד בית הדין המוסלמי לערעורים, במיוחד בנושאים:
 - א. שרעיה;
 - ב. ווקף;
 - ג. המועצה המוסלמית העליונה;
3. עד גמר הדיון יש להימנע מכל התכתבות עם ביה"ד.
4. הכוונה לגבי השטחים המוחזקים החדשים, כולל ירושלים.

חוק שמירת המקומות הקדושים; תשכ"ז-1967
תקנות בדבר הכותל המערבי

בתוקף סמכותי לפי סעיף 4 לחוק המקומות הקדושים, תשכ"ז-1967, ⁽¹⁾ (להלן-החוק),

ולאחר התייעצות עם הרבנים הראשיים לישראל, אני מתקין תקנות אלה:

1. **תגדרות**

"תחום הכותל" - לרבות כל שטח הרחבה שליד הכותל המערבי, שגבולותיה מצויינים בתרשים שבתוספת, "איש מרות" - שומר, סדרן, או איש משמר.

"איש משמר" - אדם הנמנה עם יחידת משמר שמבנה, הרכבה, סמכויותיה, חובותיה, וכפיפותה ייקבעו על ידי שר המשטרה, בהסכמת שר הדתות.

"הממונה" - אדם שנתמנה לענין תקנות אלה על ידי הרבנים הראשיים לישראל ושר הדתות.

"סדרן" - מי ששר הדתות מינהו להיות סדרן לענין תקנות אלה.
2. **כניסה, תפילה והתייחדות**

לכל יהודי הזכות המלאה לגישה, לתפילה ולהתייחדות ליד הכותל המערבי.
3. **איסור תיקון**

לא יבנה אדם, לא יהרוס, לא יחפור ולא יעשה כל תיקון או שינוי בתחום הכותל, אלא לאחר שקבל רשיון בכתב לכך מהרבנים הראשיים לישראל ומשר הדתות, וכפוף לתנאים האמורים ברשיון.
4. **איסור העמדת חפצים**

לא יעמיד אדם ולא יניח בתחום הכותל ארון קודש, ארון לתשמישי קדושה, מחיצה, שולחן, כסא, ספסל או כל חפץ אחר, אלא לאחר שקבל רשיון בכתב לכך מהרבנים הראשיים לישראל ומשר הדתות, וכפוף לתנאים האמורים ברשיון.
5. **הסמכויות הממונה**

א. הממונה יהא רשאי לפעול, לקבוע הסדרים, ולתת הוראות בענינים הבאים:

 1. מקומות תפילה לגברים ולנשים;
 2. מקומות כניסה ויציאה;
 3. הצבת חפצים הדרושים לתפילה ולקריאת התורה;
 4. כל ענין אחר הקשור בקיום סדרי תפילה, התייחדות וביקור הקינים.

ב. מבלי לגרוע מהכלליות האמורה בתקנות אלה יהיה הממונה כפוף להוראות שיינתנו על ידי הרבנים הראשיים ושר הדתות כאחד.
6. **אין הרחקה זינהלי**

נעשתה פעולה אסורה לפי תקנות 3 ו-4, רשאי שר הדתות או מי שהוסמך על ידיו לשם כך, לצוות על כל איש מרות להרחיק משם בהקדם האפשרי כל חפץ שהועמד או הונח באיסור כאמור.
7. **מעשים אסורים נוספים**

א. אסורים בגוף הכותל-עליו או בתוך חריציו: כתיבה, סריטה, הדבקת ניירות, הצגת שלטים, או העמדת נרות.

ב. אסורים בתחום הכותל:

 1. אכילה, שתייה, עישון או שינה;
 2. רוכלות, הצבת קיוסקים, או כל מסחר אחר;
 3. צילום בבת או במועדי ישראל;
 4. חילול שבת או מועדי ישראל;
 5. שהות בגילוי ראש או בתלבושת שאינה הולמת את קדושת המקום;
 6. פשיטת יד, איסוף כסף או התחייבויות כספיות בצורה אחרת כל שהיא

RESULTS

14

1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 26

Co.

1991-1992

12

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific information required.

1997年12月

11

הנהגתו של המושל, אשר לא ידע כי הוא נמצא במצב
כזה, והוא לא ידע כי הוא נמצא במצב כזה.

FORMER

1997年10月
第24卷

10

219

•

1. 1900-1901. 1902-1903. 1904-1905. 1906-1907. 1908-1909. 1910-1911. 1912-1913. 1914-1915. 1916-1917. 1918-1919. 1920-1921. 1922-1923. 1924-1925. 1926-1927. 1928-1929. 1930-1931. 1932-1933. 1934-1935. 1936-1937. 1938-1939. 1940-1941. 1942-1943. 1944-1945. 1946-1947. 1948-1949. 1950-1951. 1952-1953. 1954-1955. 1956-1957. 1958-1959. 1960-1961. 1962-1963. 1964-1965. 1966-1967. 1968-1969. 1970-1971. 1972-1973. 1974-1975. 1976-1977. 1978-1979. 1980-1981. 1982-1983. 1984-1985. 1986-1987. 1988-1989. 1990-1991. 1992-1993. 1994-1995. 1996-1997. 1998-1999. 2000-2001. 2002-2003. 2004-2005. 2006-2007. 2008-2009. 2010-2011. 2012-2013. 2014-2015. 2016-2017. 2018-2019. 2020-2021. 2022-2023. 2024-2025. 2026-2027. 2028-2029. 2030-2031. 2032-2033. 2034-2035. 2036-2037. 2038-2039. 2040-2041. 2042-2043. 2044-2045. 2046-2047. 2048-2049. 2050-2051. 2052-2053. 2054-2055. 2056-2057. 2058-2059. 2060-2061. 2062-2063. 2064-2065. 2066-2067. 2068-2069. 2070-2071. 2072-2073. 2074-2075. 2076-2077. 2078-2079. 2080-2081. 2082-2083. 2084-2085. 2086-2087. 2088-2089. 2090-2091. 2092-2093. 2094-2095. 2096-2097. 2098-2099. 2100-2101. 2102-2103. 2104-2105. 2106-2107. 2108-2109. 2110-2111. 2112-2113. 2114-2115. 2116-2117. 2118-2119. 2120-2121. 2122-2123. 2124-2125. 2126-2127. 2128-2129. 2130-2131. 2132-2133. 2134-2135. 2136-2137. 2138-2139. 2140-2141. 2142-2143. 2144-2145. 2146-2147. 2148-2149. 2150-2151. 2152-2153. 2154-2155. 2156-2157. 2158-2159. 2160-2161. 2162-2163. 2164-2165. 2166-2167. 2168-2169. 2170-2171. 2172-2173. 2174-2175. 2176-2177. 2178-2179. 2180-2181. 2182-2183. 2184-2185. 2186-2187. 2188-2189. 2190-2191. 2192-2193. 2194-2195. 2196-2197. 2198-2199. 2200-2201. 2202-2203. 2204-2205. 2206-2207. 2208-2209. 2210-2211. 2212-2213. 2214-2215. 2216-2217. 2218-2219. 2220-2221. 2222-2223. 2224-2225. 2226-2227. 2228-2229. 2230-2231. 2232-2233. 2234-2235. 2236-2237. 2238-2239. 2240-2241. 2242-2243. 2244-2245. 2246-2247. 2248-2249. 2250-2251. 2252-2253. 2254-2255. 2256-2257. 2258-2259. 2260-2261. 2262-2263. 2264-2265. 2266-2267. 2268-2269. 2270-2271. 2272-2273. 2274-2275. 2276-2277. 2278-2279. 2280-2281. 2282-2283. 2284-2285. 2286-2287. 2288-2289. 2290-2291. 2292-2293. 2294-2295. 2296-2297. 2298-2299. 2300-2301. 2302-2303. 2304-2305. 2306-2307. 2308-2309. 2310-2311. 2312-2313. 2314-2315. 2316-2317. 2318-2319. 2320-2321. 2322-2323. 2324-2325. 2326-2327. 2328-2329. 2330-2331. 2332-2333. 2334-2335. 2336-2337. 2338-2339. 2340-2341. 2342-2343. 2344-2345. 2346-2347. 2348-2349. 2350-2351. 2352-2353. 2354-2355. 2356-2357. 2358-2359. 2360-2361. 2362-2363. 2364-2365. 2366-2367. 2368-2369. 2370-2371. 2372-2373. 2374-2375. 2376-2377. 2378-2379. 2380-2381. 2382-2383. 2384-2385. 2386-2387. 2388-2389. 2390-2391. 2392-2393. 2394-2395. 2396-2397. 2398-2399. 2400-2401. 2402-2403. 2404-2405. 2406-2407. 2408-2409. 2410-2411. 2412-2413. 2414-2415. 2416-2417. 2418-2419. 2420-2421. 2422-2423. 2424-2425. 2426-2427. 2428-2429. 2430-2431. 2432-2433. 2434-2435. 2436-2437. 2438-2439. 2440-2441. 2442-2443. 2444-2445. 2446-2447. 2448-2449. 2450-2451. 2452-2453. 2454-2455. 2456-2457. 2458-2459. 2460-2461. 2462-2463. 2464-2465. 2466-2467. 2468-2469. 2470-2471. 2472-2473. 2474-2475. 2476-2477. 2478-2479. 2480-2481. 2482-2483. 2484-2485. 2486-2487. 2488-2489. 2490-2491. 2492-2493. 2494-2495. 2496-2497. 2498-2499. 2500-2501. 2502-2503. 2504-2505. 2506-2507. 2508-2509. 2510-2511. 2512-2513. 2514-2515. 2516-2517. 2518-2519. 2520-2521. 2522-2523. 2524-2525. 2526-2527. 2528-2529. 2530-2531. 2532-2533. 2534-2535. 2536-2537. 2538-2539. 2540-2541. 2542-2543. 2544-2545. 2546-2547. 2548-2549. 2550-2551. 2552-2553. 2554-2555. 2556-2557. 2558-2559. 2560-2561. 2562-2563. 2564-2565. 2566-2567. 2568-2569. 2570-2571. 2572-2573. 2574-2575. 2576-2577. 2578-2579. 2580-2581. 2582-2583. 2584-2585. 2586-2587. 2588-2589. 2590-2591. 2592-2593. 2594-2595. 2596-2597. 2598-2599. 2600-2601. 2602-2603. 2604-2605. 2606-2607. 2608-2609. 2610-2611. 2612-2613. 2614-2615. 2616-2617. 2618-2619. 2620-2621. 2622-2623. 2624-2625. 2626-2627. 2628-2629. 2630-2631. 2632-2633. 2634-2635. 2636-2637. 2638-2639. 2640-2641. 2642-2643.

2.

7. קיום אסיפה, או השמעה נאום, ללא קבלת רשיון מראש ובכתב מהרבנים הראשיים לישראל ומשר הדתות, וכפוף לתנאים מאמורים ברשיון;

8. קיום חגיגות מכל סוג שהן, כולל חגיגות של מצוה;

9. הכנסת נשק, חם או קר, נשיאתו או החזקתו, למעט נשק כאמור אשר בידי חייל בצבא ההגנה לישראל או איש מרות במילוי תפקידהם;

חובת הציות 8. חובה על כל אדם לציית בתחום הכותל להוראות שניתנו כדין על-ידי איש מרות או הממונה.

הרחקת אנשים 9. כל איש-מרות רשאי להרחיק מתחום הכותל אדם המפריע לו במילוי תפקידו, או העובר על הוראה מהוראות החוק או התקנות.

עונשין 10. העושה אחד מאלה:

- א. עובר על הוראה מהתקנות;
- ב. נוהג בניגוד לתנאי שנקבע ברשיון לפי התקנות;
- ג. מפריע לאיש מרות או לממונה במילוי תפקידו; דינו-מאסר ששה חדשים או קנס של חמש מאות ל"י או שני הענשין כאחד.

הסם 11. לתקנות אלה ייקרא: תקנות שמירת המקומות הקדושים (הכותל המערבי), תשכ"ז-1967.

ז. ורהפטיג
שר הדתות

תאריך: ח' בתמוז תשכ"ז (16 ביולי 1967)

אני מסכים

י.ש. שפירא
שר המשפטים

1. The first part of the report is a general statement of the purpose and scope of the study.

2. The second part of the report is a description of the methods used in the study.

3. The third part of the report is a presentation of the results of the study.

4. The fourth part of the report is a discussion of the results and their implications.

5. The fifth part of the report is a conclusion and a list of references.

6. The sixth part of the report is a list of appendices.

7. The seventh part of the report is a list of figures.

8. The eighth part of the report is a list of tables.

9. The ninth part of the report is a list of abbreviations.

10. The tenth part of the report is a list of symbols.

11. The eleventh part of the report is a list of footnotes.

12. The twelfth part of the report is a list of references.

13. The thirteenth part of the report is a list of appendices.

14. The fourteenth part of the report is a list of figures.

15. The fifteenth part of the report is a list of tables.

לחן

סדר היום

לישיבת ועדת השרים לענין שמירת המקומות הקדושים
יום א', י"א בחשוון תשכ"ח - 15.10.67

א. ב' ע' / (אולר הססס, קלא)
אולר פולסטי
א. ב' י' /
א. ב' י' /
א. ב' י' /

א. הכותל המערבי

ב. פיצויי כנסיות

STATE OF NEW YORK
IN SENATE
JANUARY 11, 1911.
REPORT OF THE
COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED
BY THE SENATE, MAY 1, 1909.

1. LANDS BELONGING TO THE STATE.

2. LANDS BELONGING TO THE STATE.

ס ו ד י

פ ר ט י כ ל

הישיבה הששית של ועדת הסרים לשטירה על
המקומות הקדושים שהוקמה עפ"י החלטה מס. 732
של הממשלה מיום ז' באב תשכ"ז - 13.8.67

כ"ה בתשרי תשכ"ח - 29.10.67

נכחו הסרים : ז. ורהפטיג - יו"ר, ס. בגין, ס. ויין, י. ישעיהו,
ס. קול, ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא, א. שרון.

נעדר השר: א. אבן (בחו"ל).

א. אשל - משרד החוץ
פרופ' ב. מזר - האוניברסיטה העברית
י. שיינברגר - אוריכל

ס. ביר - מזכירות הממשלה

סקר הועדה לבדיקת חילול בתי העלמין בהר הזיתים
ובחברון

שר הדתות פותח.

ס ח ל י ט י ח לתרגם את סקר הועדה לבדיקת חילול
בתי העלמין בהר הזיתים ובחברון לאנגלית, צרפתית,
ספרדית ורוסית.

הכותל המערבי

האדריכל י. שיינברגר מפרט תכניות לשיפורים ברחבת
הכותל ופרופסור ב. מזר מעלה הצעות לעריכת חפירות
ארכיאולוגיות ליד הכותל ולחשיפת קטעים נוספים של
חלקו הדרומי.

המסך הדיון נדחה.

1870
The first of the year was a very dry one
and the crops were much injured by the
drought. The weather was very hot and
the crops were much injured by the
drought.

The second of the year was a very wet one
and the crops were much injured by the
drought. The weather was very hot and
the crops were much injured by the
drought.

The third of the year was a very dry one
and the crops were much injured by the
drought. The weather was very hot and
the crops were much injured by the
drought.

The fourth of the year was a very wet one
and the crops were much injured by the
drought. The weather was very hot and
the crops were much injured by the
drought.

The fifth of the year was a very dry one
and the crops were much injured by the
drought. The weather was very hot and
the crops were much injured by the
drought.

The sixth of the year was a very wet one
and the crops were much injured by the
drought. The weather was very hot and
the crops were much injured by the
drought.

The seventh of the year was a very dry one
and the crops were much injured by the
drought. The weather was very hot and
the crops were much injured by the
drought.

The eighth of the year was a very wet one
and the crops were much injured by the
drought. The weather was very hot and
the crops were much injured by the
drought.

הנהגה
הנהגה
הנהגה

אני רוצה
עם אהבה

מה ההסתייגות
על מלך החורף

מהימם המים

מהם הם צרכי

באמצעות וכו' וכו'

היא בלאו הכי

מהם הדגים שיקריו
לפני:

Handwritten text in the top left corner, possibly a date or a reference number, written in a cursive script.

משרד ראש הממשלה
לשכת היועץ לעניני ערבים
ירושלים המזרחית

ירושלים, כד' בחשוון תשכ"ח
27 בנובמבר 1967

2110/ימ/4/1251

סובבל

אלו: ש.ב.כ. יח' 249
אל"ם ורדי/מפקדת הגדה המערבית
רפ"ק בשמי, טסה מחוז ירושלים, משטרת ישראל
מר א. אחיטוב, יח' 490
מר א. שלוש סטא"ר/אח"ק, משטרת ישראל ת"א
אל"ם ש. גזית, לשכת שר הבטחון, הקריה
מר ש. הלל, סמכ"ל משרד החוץ, ים
מר י. יהושע, מנהל המח' המוסלמית, משרד הדתות
אל"ם שמגר/פצ"ר
מר צ. סרלו, משרד המשפטים, ים
רס"ן, ד. פרחי, מפקדת הגדה המערבית

מצ"ב העתק מתורגם ממכתבו של סופתי ירושלים,
סעד אלדיון אלעלמי מיום 21.11.67 לראש הממשלה.

בברכה,

א. עמיר

טעג-אדון אל-עלמי
 פונעם ירושלים
 49/8
 תאריך: 21.11.67

לכבוד
 ראש הממשלה
 ירושלים

המכתב את ראשי הדם לפניכם ביום 27.6.67 בערב, בלכתם ראש הממשלה והודעתם להם על מדיניות מטעמכם לגבי המקומות הקדושים, ובין היתר הודעתם כי הקרון היסודי למדיניות הממשלה הוא שמירה על המקומות הקדושים. וכי מדיניות זו תבוצע בדיוק הן הממשלה עם ראשי הדם או בצדקה, וכי הממשלה החליטה לספור את המבטלה העבדית דאם סדר התקדשים ביד ראשי הדם המבטלים בדבר. בפניכם הנ"ל, ציינתם כי אין הבית היה או בהמלך צה"ל, וכי לא ימכן שיחיה חוסם תפילה בנכחות הצבא - בפנים אחרות, הממשלה הצבא על המקום היבש בהחלט למדיניות שהודעתם עליה, והמלך אז על כבוד סדר הדתות להשיב לדברי, ואמר שהוא יתחבב ויטפל בזה שאינכם, ולעצמה הוצאתם את הצבא מהר הבית, ומסרתם אותו למחלקת המקדשות המוסלמיות (מחלקת הווקף) לתחלתו התוקית בהחלט למדיניותכם שהודעתם עליה. על פעולה טובה זו הודו לכם והאמנו כי קיימתם מה המבטלה ומה שהודעתם.

אך סיד השתנה המצב והצבא השתלט על ה"צווי הקדושים" הגובלת עם הר הבית, וכבש בכח את שער הר הבית הידוע בשם שער אל-סגורה ופתח את השער ליראה לכל בכנס ובסל עת. לא החזב את בעת התפילה או לא, דבר שחשב לחלול קדושת המסגד, ובגד למדיניות מטעמכם שהודעתם עליה בפני העולם.

אף אני אלמתי ואחרים רבים מבני העדה המוסלמית, לא נבטגו להר הבית סמוך התאריך הזה, כי לא יראה חוסם תפילה בכלל באף מקום תפילה בעולם בעת התפילה צבא, על המפתחות הדלת על בית התפילה. בהוצאת סדר חוללה קדושת המסגד והמתפללים בצורות שונות, בבזון כביסה מכובדות, פריצת דלתות, כביסה אנשים שאינם מוסלמים לתוך המסגד, הכנסת שנקאות משכרית, ואף המתפללים קוללו במוסבי בעת בצום תפילה. אין ספק שהגופים המוסלמיים נפגרו להם וברו על ענינים אלה ורשעת ביטוחם את פעמי חלול אלה, ולדאבוננו לא זכו להשובה.

הגורמי המסגד בהחבית למסגד, קדושתם כקדושת המסגד ללא כל הבדל, כמו כן, מסגד זה אינו לי ולא למוסלמי ירושלים בלבד אלא הוא למאות המליונים של מוסלמי העולם המוסלמי.

אני מצרף בזה תצלום של ספר אנטי הצבאי הישראלי בשם פנפיקס בחזרה יד שמו סגור "אלב' חיה" מה דעתכם על זה?.. חתם זאת תשובה אל מסגד או על בר או על... וחתם שראת זה הוא פראת תפילה או....

לאחר שפקעה סבלנותם של המוסלמים בגלליהם השונה לפניכם, נבאתי לבכור שאני אכתוב לכם ואזכיר להם את מדיניות הממשלה סמוך הודעתם עליה בתאריך 27.6.67 ולבקש הוצאתה למעל ואמורת "אל זאוויה אל פה'רדיה" אשר הודעתם עליה ותבטחתם להקפיד עליה, וכן בהחלט להקדשות העשומים ביותר על החוק הבינלאומי ואבו סחכים.

בכבוד רב,
 (-) טעג אדון אל-עלמי
 מוחמי ירושלים.

פ ר ס ו ל

הישיבה השביעית של ועדת השרים לשמירה על
המקומות הקדושים שהוקמה עפ"י החלטה מס.
732 של הממשלה מיום ז' באב תשכ"ז - 13.8.67

ב' בחשוון תשכ"ח - 5.11.67

נכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, י. יסעיהו, מ. קול,
ח.מ.שפירא, י.ש. שפירא, א. שרון.

נעדרו השרים: א. אבן (בחול"ל), מ. דיין

י. אילסר - משרד החוץ
אל"מ ש. גזית - צה"ל
פרופ' ב. מזר - האוניברסיטה העברית
י. שיינברגר - אדריכל
א. ליסבסקי - מזכירות הממשלה

הצהרה שר הדתות על מתן אפשרות לצליינים מכל העולם
לבקר במקומות הקדושים

שר הדתות פותח.

שר הדתות מציע לפרסם הצהרה לקראת חג המולד, בדבר מתן אפשרות
לצליינים מכל הדתות לבקר במקומות הקדושים.

מ ח ל י ס י ס להביא להכרעת הממשלה את ההצעה לפרסם הצהרה
בדבר מתן אפשרות לצליינים מכל הדתות לבקר במקומות הקדושים.

הצעת ההצהרה מ"ב.

פתיחת מערת המכפלה בשבתות

שר הדתות פותח.

אל"מ ש. גזית מודיע כי שר הבטחון ביקש להעלות את נושא פתיחת
מערת המכפלה בשבתות על סדר יומה הקרוב של ועדת שרים לענייני בטחון.

מ ח ל י ס י ס להעביר את הדיון בענין פתיחת מערת המכפלה
בשבתות לוועדת השרים לענייני בטחון.

הכוחל המערב

חברי הוועדה מעלים השגות והצעות בענין הכוחל המערבי.

המשך הדיון בדחה.

ה י ש י ב ה ג נ ע ל ת

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

ה צ ר ה

בהתאם למדיניותה של גישה חופשית למקומות הקדושים לבני כל הדתות, מוכנה ממשלת ישראל לקיים עקרון זה לגבי כל הבא כצליין.

כלל זה מתייחס לצליינים של כל הארצות לרבות תושבי המדינות השכנות. על צליינים מהמדינות השכנות שאינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם מדינת ישראל, הרוצים לבקר במקומות הקדושים בקשר עם חג מרכזי של דתם, לפנות לבציגי הצלב האדום, או לבציגות דיפלומטיות של אחת המדינות המקיימות קשרים עם מדינת ישראל (שם הבציגות יפרוסם ע"י משרד החוץ), על מנת להעביר בקשותיהם למדינת ישראל - למשרד הדתות, או למשרד הפנים או למשרד החוץ לשם בדיקת הבקשה ואישור רשיון הכניסה.

ב' בחשוון תשכ"ח
5.11.67

פ ר ס י כ ל

הישיבה החמישית של ועדת הסרים לשמירה על
המקומות הקדושים שהוקמה עפ"י החלטה מס. 732
של הממשלה מיום ז' באב תשכ"ז - 13.8.67

י"א בתשרי תשכ"ח - 15.10.67

נכחו חסדים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, י. ישעיהו, מ. קול,
ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא, א. שרון.

נעדרו חסדים: א. אבן - (בחו"ל), מ. דיין.

מסדר החוץ	-	א. אשל
צ.ה.ל.	-	אל"מ ט. גזית
מזכירות הממשלה	-	ט. ניר

סכסוכים בין כנסיות

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הוועדה מיום ד' בתשרי תשכ"ח
(8.10.67), כי הוועדה אשר הוקם ע"י שר הדתות לענין הסכסוך בין הכנסיה
האתיופית והכנסיה הקופטית תהיה בת חמישה חברים, מתוכם 4 ראשי דת
נוצריים ויהודי אחד.

שר הדתות ימנה מזכיר לוועדה.

הכותל המערבי

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הוועדה מיום ד' בתשרי תשכ"ח
(8.10.67), להזמין לישיבה הבאה את סתכנן רחבת הכותל, האדריכל סייגברגר
ואח פרופ' ב. מזר מהאוניברסיטה העברית.

ה י ש י ב ה ב ע ל ת

פ ר ט י כ ל

הישיבה הרביעית של ועדת הסרים לסמירה על
המקומות הקדומים שהוקמה עפ"י החלטה מס. 732
של הממשלה מיום ז' באב תשכ"ז - 13.8.67

ד' בתשרי תשכ"ח - 8.10.67

נכחו הסרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, מ. דיין, מ. קול, ח.מ. שפירא,
י.מ. שפירא.

בעוררו הסרים: א. אבן (בחול"ל), י. ישעיהו, א. שרון.

ש. צויגריך	-	מזכירות הממשלה
א. אשל	-	מסד החוץ
אל"מ ש. גזית	-	צ.ה.ל.
רס"ן מ. רבינוביץ	-	לשכת סר הבטחון

בג"צ בענין הר הבית

סר הדתות מודיע כי מפינים תשובה לבג"צ בענין הר הבית. באם התשובה
תספק את סר הדתות וסר הספטים לא ירוא הענין שנית בפני ועדת הסרים.

טכסוכים בין כנסיות

סר הדתות מוסר סקירה על הסכסוך בין הכנסיה האתיופית והכנסיה הקופטית
בענין דיר-א-סולטן.

מ ח ל י ס י ס כי סר הדתות יביא לוועדת הסרים הצעה להרכב ועדה שתוקם
לדון ולהחליט בדבר הסכסוך בין הכנסיות האתיופית והקופטית בענין
דיר-א-סולטן.

הכותל המערבי

סר הדתות מוסר סקירה על העבודות וההסדרים ליד הכותל המערבי.

מ ח ל י ס י ס לערוך סיור ליד הכותל המערבי.

המסר הדיון נדחה.

1. The first part of the report is devoted to a general description of the project and its objectives. It also includes a brief review of the literature on the subject.

2. The second part of the report describes the methodology used in the study. This includes a detailed description of the experimental design and the data collection procedures.

3. The third part of the report presents the results of the study. This includes a description of the data and a discussion of the findings. The results are presented in a clear and concise manner, with appropriate use of tables and figures.

4. The fourth part of the report discusses the implications of the findings. This includes a discussion of the theoretical and practical significance of the results and a comparison with the findings of other studies.

5. The fifth part of the report concludes the study. This includes a summary of the main findings and a discussion of the limitations of the study. It also includes some suggestions for future research.

6. The sixth part of the report is a bibliography. This includes a list of all the sources cited in the report, arranged in alphabetical order.

7. The seventh part of the report is an appendix. This includes a list of all the figures and tables included in the report, along with a description of each.

8. The eighth part of the report is a list of references. This includes a list of all the sources cited in the report, arranged in alphabetical order.

פ ר ש י כ ל
היטיבה השמינית של ועדת השרים לשמירה על
המקומות הקדושים שהוקמה עפ"י החלטה מס. 732
של הממשלה מיום ז' באב תשכ"ז - 13.8.67

כ"ג בחשוון תשכ"ח - 26.11.67

נכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, מ. בגין, י. ישיהו, מ. קול,
ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא, א. ששון.

בעדרו השרים: א. אבן (בחו"ל), מ. דיין.

י. אילסר	-	מסדר החוץ
אל"ם ס. גזית	-	צ.ה.ל.
פרופ' ב. מזר	-	האוניברסיטה העברית
י. שיינברגר	-	אוריכל
מ. ניר	-	מזכיר הועדה

פרופסור ב. מזר מסייר את סקירתו על תכנית החפירות ליד
הכותל המערבי ומסיב לשאלות חברי הועדה.

האוריכל י. שיינברגר מפרט תכנית לשיפורים ברחבת הכותל.

מ ח ל י ס י מ , כי ועדת השרים, בהסתתפות הפרופ' ב. מזר
והאוריכל י. שיינברגר, תערוך, בשבוע הבא, סיור ליד הכותל
המערבי.

המסך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ ב ע ל ת

1891
The first of the year
was a very dry one
and the crops were
very poor.

The second of the year
was a very wet one
and the crops were
very good.

The third of the year
was a very dry one
and the crops were
very poor.

The fourth of the year
was a very wet one
and the crops were
very good.

The fifth of the year

The sixth of the year

פ ר ש י - כ ל

הישיבה השלישית - יל ועדת השרים לשמירה על
המקומות הקדושים שהוקמה עפ"י החלטה כס. 732
של הממשלה מיום ז' באב תשכ"ז - 13.8.67

כ"ו באלול תשכ"ז - 1.10.67

נכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, ס. בגין, ס. דיין, י. יסעיהו,
י.ש. שפירא, א. ששון.

בעדו השרים: א. אבן (בחו"ל), ח.ס. שפירא (בחופשה), מ. קול.

מ. צויגרייך - מזכירות הממשלה
רב סרן מ. רבינוביץ - לשכת שר הבטחון

הכבדש למלון אינטרקונטיננטל

שר הדתות מוסר סקירה על הפעולות שיינקטו לחיסול הכביש העובר
בתוך בית הקברות בחד הזיתים למלון אינטרקונטיננטל.

בג' בענין הר הבית

מ ח ל י ס י ס לדון בבג' 3 בענין הר הבית בישיבה הבאה.

מערת המכפלה

שר הבטחון מוסר סקירה על הפעולות שנעשו והעומדות להעשות
במערת המכפלה ובסביבתה.

מ ח ל י ס י ס לאשר את פעולות שר הבטחון בענין מערת המכפלה,
שר הבטחון יתייעץ מראש בפעולותיו אלה עם שר הדתות.

(במזכירות הממשלה שמורים ההעתיקים הבאים:

1. דו"ח על זכרון דברים בענין מערת המכפלה מיום 21.9.67.
2. דו"ח על ביקור שר הבטחון במערכת המכפלה ביום 19.9.67.
3. הצעת מיוסא ופנייה אל הממונה על הווקף בחברון שהוצעה ע"י
הממונה על הווקף.
4. 2 מפות ובהן התכניות לעבודה סביב מערת המכפלה).

/ בית.

בית הקברות היהודי בחברון.

שר הדתות מודיע כי בעתו סידורים לסיקום בית הקברות היהודי
בחברון בתיאום עם ראש העיריה, של חברון.

סידורים ליום הנוראים במקומות הקדושים

שר המשפטים פותח.

מ ח ל י ס י ם לאשר הסדר לפיו לא יתנו לעבור בשער המוגרבים
להר הבית בראש השנה וביום הכיפורים.

ה י ש י ב ה ב ב ע ל ת

1. The first part of the paper

is devoted to a general discussion of the problem and to a review of the literature.

2. The second part of the paper

describes the experimental work and the results obtained. The third part of the paper

פ ר ט י כ ל
ישיבת ועדת השרים לטמירה על המקומות
הקדושים שהוקמה עפ"י החלטה מס. 732
של הממשלה מיום ז' באב תשכ"ז (13.8.67)

י' באב תשכ"ז - 16.8.67

נכחו השרים: ז. ורהפטיג - יו"ר, א. אבן (בחלק הראשון של הישיבה), ס. בגין, י. יסעיהו, ח.ס. שפירא, י.ס. שפירא, א. ששון

נעדרו השרים: ס. דיין, ס. קול.

ס. צויגריין - מזכירות הממשלה
אל"ס ר. ורדי - צה"ל
אלוף ע. ברקיס - צה"ל
ס. רביב - משרד החוץ (בחלק הראשון של הישיבה)

הר הבית

לאחר דיון בהצעות הסוגות לגבי הר הבית מחליטים:

- (א) הועדה מטילה על היו"ר להפגש עם האלוף הרב גורן ולהודיע לו כי עליו להפסיק את ארגון התפילות, מדידות וכדומה על הר הבית
- (ב) סר הבטחון מתבקש להורות לרמטכ"ל להזמין אליו את האלוף הרב גורן ולהורות לו להסנע מכל פעולה הקשורה בארגון תפילות, מדידות וכדומה על הר הבית.
- (ג) (ב-6 קולות) מסייעו בכניסה להר הבית מתפללים יהודים, יופנו ע"י כוחות הבטחון לכותל המערבי.

(ההצעות המפורטות להלן נדחו:

1. (ב-3:2 קולות) לאסור כניסת יהודים להר הבית בליל הקרובה.
2. (ב-3:2 קולות) למנוע תפילה מאורגנת על הר הבית של לא מוסלמים עד ליום א' הקרוב.
3. (ב-3:3 קולות) למנוע תפילה הפגנתית מאורגנת על הר הבית.
4. (ב-3:3 קולות) אין סתירה בין הצעה 2 והחלטה ג' דלעיל.)

המסך הדיון נדחה

ה י ש י ב נ ע ל ת

קדמה למסמך מקומי
847 סיון/32

3.12 חתום

פ ר ט י - כ ל
ישיבה עב/שכז של הממשלה
י"ח באלול תשכ"ז - 24.9.67
(אחר הצהריים)

נכחו השרים: ל. אשכול - יו"ר, ז. ארן (מספיק 846), ס. בגין, י. בורג,
י. ברזילי, ח. גבתי, י. גלילי (עד ספיק 849), ז. ורהפטיג,
ס. כרמל, י. ספיר, ס. קול, ח.מ. ספירא, י.ש. ספירא, א.ששון.

נמדרו השרים: א. אבן (בחור"ל), י. אלון (בחורפסק), ס. בבזוב, ס. דיין,
פ. ספיר (בחור"ל), ז. שרף (בחור"ל), י. ישעיהו.

ס. צויגריך - סגן מזכיר הממשלה

- סדר היום: 845. הצטרפות לאמנות מועצת אירופה בענין הסגרה ובדבר
עזרה הודית בענינים פליליים
846. מבצר עכו
847. סכסוכים בין כנסיות דת
848. מיסות שכר לעולי רגל יהודיים
849. הכובנות האזרחית בשעת מלחמה
850. האחזיות
851. מגבית מיוחדת בארץ ובחו"ל לטובת ירושלים
852. המפגן הלילי בירושלים בערב יום העצמאות
853. הקמת ועדת שרים עליונה לענין ירושלים
854. בית הנשיא

החלטות מצורפות

855. מינוי חבר במועצת גנים לאומיים ושמורות טבע
856. ייסוד החברה למיסון תעשיות בע"מ (כל/227)
857. חברת חרסית וחול זך (כל/228)
858. מרחצאות אל חמה (כל/229)
859. תיקון החלטה בענין ייסוד חברה המכוון לתכנון
ופיתוח בע"מ (כל/231)
860. החתמות הממשלה בחברת "בניני הבורסה" בע"מ (כל/232)
861. הצעת חוק-תזכיר הסעד (ספול במעברים) (חק/64)
862. פרסום ספר על לכידת אייכמן

./הצטרפות

בפרטי-כל זה 15 דפים.

כל = החלטות ועדת השרים לעניני כלכלה
חק = החלטות ועדת השרים לעניני חקיקה

THE [illegible] OF [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

דמ

845. הצטרפות לאמנות מועצת אירופה בענין הסגרה
ובדבר עזרה הדדית בענינים פליליים

שר המשפטים פותח.

מ ח ל י ת י ס:

(א) לקבל ההזמנות מיום 17 במרץ 1967 של המזכיר הכללי של מועצת אירופה ולהצטרף לשתי אמנות מועצת אירופה והן: אמנה בענין הסגרה (מס. 24) שנחתמה ביום 13.12.57 ואמנה בדבר עזרה הדדית בענינים פליליים (מס. 30) שנחתמה ביום 20.4.59.

(ב) לאשר את ההסתייגויות לאמנות אלה המפורטות בדפים (10-8) המ"ב. נוסח האמנות שמור במזכירות הממשלה.

(ג) ליפות כוחו של שר החוץ לבצע החלטה זו.

846. מבצר עכו

השר מ. בגין פותח.

בדיון מסתתפים: השרים י. ברזילי, מ. כרמל, י. ש. שפירא, ל. אשכול.

מ ח ל י ת י ס כי שר הבריאות יבוא בדברים עם שר האוצר בענין פינוי בית החולים לחולי נפש ממבצר עכו ויביא הצעה לסמסלה.

847. סכסוכים בין כנסיות דת

שר הדתות פותח.

מ ח ל י ת י ס להעביר לדיון בועדת השרים לענין הסקוטות הקדושים את ענין הסכסוכים בין כנסיות דת.

מיסות/.

848. סיסות שכר לעולי רגל והודיוס

שר הדתות פותח.

בדיון משתתפים: השרים י.ש. שפירא, ח.מ. שפירא.

ס ח ל י ס י ס לדחות את ההצעה להתיר סיסות שכר לעולי רגל יהודיים בחג הפסח וחג הסוכות.

(3 קולות בעד קבלת ההצעה ולעיל. ב-4:5 קולות לדחות ההצעה להתיר סיסות שכר לרבנים ובני ישיבה)

849. הכוננות האזרחית בשעת מלחמה

שר הסעד פותח.

בדיון משתתפים: השרים ז. ארן, ח.מ. שפירא, ח. גבתי, י. שפיר, ל. אשכול, י. בורג, י.ש. שפירא, ס. כרמל.

ס ח ל י ס י ס כי שר הבטחון ושר הפנים יבדקו ויגישו לממשלה דו"ח בענין הכוננות האזרחית בשעת המלחמה שיכלול את נושאי הג"א, סקלטים ומל"ח. הדו"ח יכלול מסקנות והצעות.

850. האחריות

בהמשך להודעה שנמסרה בישיבת הוועד (החלטה מס. 839) מוסר ראש הממשלה פרטים נוספים על ההאחריות.

851. מגבית מיוחדת בארץ ובחו"ל לשובת ירושלים

ראש הממשלה פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. קול, י. שפירא, ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא, ל. אשכול, ז. ארן.

המשך הדיון נדחה עד לשובו של שר האוצר מחו"ל.

852. המפגן הלילי בירושלים בערב יום העצמאות תשכ"ח

ראש הממשלה מודיע כי ביום העצמאות תשכ"ח ייערך מצעד גדול בירושלים ואילו מפגן לילי ייערך בתל-אביב ולא בירושלים.

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

853. הקמת ועדת שרים עליונה לענין ירושלים

שר המשפטים פותח.

מ ח ל י ט י ס כי שר המשפטים יביא לישיבה הבאה הצעה להרכב ועדת שרים עליונה לענין ירושלים.

854. בית הנשיא

שר המשפטים פותח.

מ ח ל י ט י ס כי שר המשפטים יבדוק עם הגורמים הממשלתיים בענין אפשרות מיקום בית הנשיא במזרח ירושלים.

ה י ש י ב ה ב נ ע ל תהחלטות מצורפותהחלטה מצורפת בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה855. מינוי חבר במועצת גנים לאומיים ושמורות טבע

מ ח ל י ט י ס בהתאם לסעיף 2 לחוק גנים לאומיים ושמורות טבע, תשכ"ג-1963, למנות את שר חנוך לב-כוכב להיות חבר במועצת גנים לאומיים ושמורות טבע במקום שר עודד מסר.

החלטות ועדת השרים לעניני כלכלה מיום י"ב באלול תשכ"ז (17.9.67)856 (כל/227). ייסוד החברה למימון תעשיות בע"מ

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטה מס. כל/212 מיום ח' באב תשכ"ז (14.8.67) (להלן - ההחלטה העקרונית) בדבר אישור עקרוני לייסודה של חברה למימון תעשיות ושיפור מבנה הפיננסי של מפעלי תעשייה (להלן - החברה), ליתות כוחו של שר המסחר והתעשייה להשתתף בשם הממשלה בייסודה של החברה, לחתום על כל המסמכים הכרוכים בכך ולייצג את הממשלה בכל הנוגע לניהול החברה ולמינוי נציגי הממשלה באסיפותיה הכלליות ובמועצת מנהליה, בתנאים המפורטים בדף (11) המ"ב.

/חברת.

857 (כל/228). חברת חרסית וחול זך

מ ח ל י ס י ס ליפות את כוחו של משרד הפיתוח לפעול לפי החלטת מועצת המנהלים בענין חברת חרסית וחול זך.

858 (כל/229). מרחצאות אל חמה

מ ח ל י ס י ס:

- (א) מינהל מקרקעי ישראל יהיה אחראי לאל-חמה.
 (ב) מסירת מרחצאות אל-חמה לאיזה שהוא גורם מעונה אישור ועדת השרים לעניני כלכלה.
 (ג) משרדי האוצר, הבריאות, החקלאות והתיירות יכינו סקר על אל-חמה ותכנית לפיתוח המקום בעתיד.

859 (כל/231). תוקן החלטה בענין ייסוד חברה המכון לתכנון ופיתוח בע"מ

מ ח ל י ס י ס לתקן החלטה מס. כל/126 מיום א' בסיון תשכ"ב (3.6.62), כדלקמן:

במקום האמור בפסקא הראשונה בדבר "יפוי כוחה של שרת החוץ למנות את נציגי המדינה באסיפות הכלליות של החברה".....

יבוא: "ליפות כוחו של שר השיכון לייצג את הממשלה בחברה בכל הנוגע לניהול החברה ולמינוי נציגי הממשלה בה, בהתאם לתקנות החברה."

860 (כל/232). השתתפות הממשלה בחברת "בניני הבורסה" בע"מ

מ ח ל י ס י ס:

- (א) לאשר השתתפותה של הממשלה בהוצה של החברה בניני הבורסה בע"מ (להלן - החברה) על ידי רכישת 7000 מניות בנות 100 ל"י כל אחת.

הזכויות של מניות אלה יהיו כדלקמן:

1. הצבעה: קול אחד עבור כל מניה בלי להתחשב בערכה הנקוב.
2. חלוקת רווחים ופירוט: לכל מניה בת - 100 ל"י זכויות שוות ל-100 מניות רגילות בנות - 1 ל"י כל אחת.

./להסמך.

(ב) להסמין את שר האוצר לספל ברכישת המניות לייצג את הממשלה בחברה, למנות את האנשים שייצגו את הממשלה באסיפות החברה ובמועצת המנהלים שלה וכן לספל בשינוי ההון ותיקון תקנות החברה, שידרשו לשם תיאום עם החלטה זו.

(ג) כל עוד מדינת ישראל מחזיקה בלא פחות מ-7000 מניות בנות 100 ל"י כל אחת תהיה מיוצגת במועצת המנהלים של החברה ע"י מנהל אחד לפחות שימונה על ידי שר האוצר.

(ד) החברה תמציא לשר האוצר, כשר הממונה על החברה מטעם הממשלה, ולמנהל לשכת החברות הממשלתיות את הסאונזים והדו"חות של החברה.

החלטות ועדת השרים לענייני חקיקה מיום י"ג באלול תשכ"ז (18.9.67)

861 (חק/64). הצעת חוק-תזכיר הסעד (טיפול במפגרים)

מ ח ל י ט י ט:

(א) לקבל הצעת שר המשטרה לפיה לא יחול החוק המוצע על מפגרי המצוי במשמרת עפ"י צו מעצר כדיון, כל עוד הוא נמצא במאסר.

(ב) בסעיף ב' 2:

(1) למחוק סעיף קטן (א).

(2) לנסח סעיף קטן (ב) כך, שהחובה לא תהיה מוחלטת אלא פקולטטיבית.

(3) בסעיף קטן (ג) במקום "בהתייחסות עם שר הפנים" יבוא "בהסכמת שר הפנים".

(4) בסעיף קטן ד' במקום "שיקבע שר הסעד" יבוא "שיקבע שר הסעד בהתייחסות עם שר האוצר".

לשקול בעת הביסוח הסופי של הצעת החוק, העמדת סעיף קטן זה בראש הסעיף.

(ג) בסעיף 3 במקום החובה המוטלת על ההורים להודיע על ילד מפגרי, תוסל החובה הנ"ל על רופאים, מורים ועובדים אחרים הבאים במגע עם ילדים מפגרים.

./היועץ

(ד) היועץ המשפטי לממשלה יבדוק את הצעת שר הדתות לפיה בכל מקום בחוק המוצע, בו מדובר בבית המשפט קרי לרבות בית דין מוסמך. הנוסח המוצע ע"י היועץ המשפטי לממשלה יובא לאישור שרי הדתות והמשפטים. במדה ולא תהיה הסכמה לנוסח המוצע יובא הענין שנית בפני ועדת השרים לענייני חקיקה.

(ה) לבסח את סעיף 19 כך שהסנקציה תהיה רק לפי פקודת בזיון בית-המשפט.

(ו) לבסח מחדש, למען הבהירות, את סעיף 20.

(ז) למחוק סעיף 22.

(ח) לאשר הצעת חוק תזכיר הסעד (מפול במפגרים), המ"ב (דפים 12-15) בתיקונים הנ"ל.

862. פרסום ספר על לכידת איזכמן

החלטה שטורה במזכירות הממשלה.

הסתיוגות לאמנות מועצת אירופה:
(1) בענין הסגרה (2) בדבר עזרה הדדית בענינים פליליים

א. הבסיס להסגרה המונח באמנה הרב-צדדית של מועצת אירופה הוא:

(1) לגבי עבירות - כאלה הנעשות לפחות בשבת מאסר אחת.

(2) לגבי מידת ההוכחה - המצאת פסק דין או צו מעצר.

לפי חוק ההסגרה, תשי"ד-1954, מותר להסגיר אדם המבוקש בגלל עבירה שעובשה למעלה מ-3 שנות מאסר או בגלל עבירות מיוחדות אחרות שעובשן פחות מזה. ההסתיוגות מס. 1 של מדינת ישראל באה להסדיר ניגוד זה שבין האמנה האירופית ובין חוק ההסגרה הישראלי ע"י מתן הודעה מתאימה על המצב המשפטי בישראל.

ב. ההסתיוגות השניה של ישראל באה כדי למנוע אפשרות הסגרתו של אדם על סמך צו מעצר בלבד של ארץ זוה בלי שיתקיים דיון בבית המשפט בישראל שישתכנע כי אכן קיימות הוכחות מספיקות להעמדה לדיון על עבירה כזאת בישראל. זאת גם כן בהתאמה עם דרישות החוק הישראלי.

מכיוון שדיון משפטי כאמור לעיל איננו מצופה כלל ע"י האמנה האירופית, יש צורך להוסיף הצהרה בדבר הנאי קבילותם של מסמכים זרים שיסלחו לכאן לצורך הוכחת אשמתו של המבוקש בבית המשפט הישראלי (הצהרה מס. 2).

ג. לחלן נוסח ההסתיוגות והצהרות לאמנה האירופית בדבר הסגרה:

"ישראל מביעה את ההסתיוגות המפורשות דלקמן:

(1) היא לא תסגיר אדם אלא אם כן הוא נאשם או נתחייב בדיון במדינה המבקשת על עבירה שאילו נעברה בישראל היתה עבירה מן העבירות דלקמן:

(א) כל עבירה מאפשר להסיל עליה עונש מוות או עונש מאסר לתקופה העולה על שלוש שנים (אף אם עובשה קל מזה כשבירותים עליה בבית משפט שלום), למעט -

(1) עבירה שאין העברין יכול להאשם בה אלא באשר היה בשעת העבירה חייל כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשס"ו-1955;

(2) עבירות על הסעיף 85 לפקודת החוק הפלילי, 1936 (המונע בכח או שם מכסול על דרך מסירת מודעה בדבר נוכחותו של קצין מטרה מוסמן במקרה של התקלות פרועה או מהומות) ועל חוק לתיקון דיני העונשין (ריבוי נישואין), תשי"ס-1959 (ביגמיה).

(3) עבירות על חוק לתיקון דיני עונשין (תקיפת שוטרים), תשי"ב-1952, או על הדינים המפורטים בתוספת לחוק למניעת הפקעת פערים וספירות (שיפוט), תשי"א-1951, (חוקים, תקנות וחוקי עזר שונים המסדירים שכירות משנה לאירות וחלוקתם של מצרכי מזון, מחיריהם והפיקוח על מכירתם).

1892-1893

1893-1894

1894-1895

1895-1896

1896-1897

1897-1898

1898-1899

1899-1900

1900-1901

1901-1902

1902-1903

(ב) עבירה שעובדה פחות מן האמור לעיל, והיא עבירה לפי חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות שוחד), תשי"ב-1952, או אם היא עבירה על סעיפי פקודת החוק הפלילי, 1936, הסנויים להלן: 88 (הטובע את הפלגה של ספינה ע"י מהומות), 109ב', 110-115 (עבירות שונות של שימוש לרעה במסרה על ידי עובדי הציבור), 120-122, 124 (הנשבע לשקר, המרמה עדים, המכלה חומר הוכחה, הקושר קשר להטות משפט והטובע עדים מלהעיד), 140 (מעשה תרמית על ידי עובד הציבור), 146 (עלבוז ות), 156, 158, 159 (בעילת ילדה למטה מבת ס"ז על ידי בעלה, מעשה מגונה שלא בכוח ומעשה מגונה שנעשה באדם למטה מגיל ס"ז), 161(ד) (מסכב זכר), 185, 186 (התרעלות בהספקת מזון וכו' לילדים ובסיטתם), 195 (הפצת ניגוד או מהלח טיש בחם משום סכנה), 218 (גרימת מוות מתוך חוסר זהירות), 242, 250 (תקיפת הגורמת חבלה גופנית), 261, 262 (עבודת כפייה ומאסר שקר), 270 (גניבה), 304 (ב) ו-(ג) (הוצאת בוטות), 305 (קשירת קשר להוצאת הציבור), 310 (קבלת רכוש שהושג במרמה), 350 (חיקוי בנקודות), 359, 360, 363-366 (זיוף מטבע), חוק לתיקון דיני העונשין (מרמה סחיטה ועושה), תשכ"ג-1963 (מרמה וזיופים).

(2) היא לא תסגיר אדם המואשם בעבירה אלא אם הוכח בבית המשפט בישראל כי יש ראיות שהיו מספיקות כדי להעמידו לדין על עבירה כזאת בישראל.

(3) היא לא תענה לבקשת הסגרה אם המבוקש ניהן על אותו מעשה עבירה או במחל לו עונשו במדינה המבקשת.

(4) היא לא תסגיר מבוקש במסירה מכלל היחוד אלא -

(א) אם הוכרז המבוקש בהיעדרו כבר-הסגרה גם על העבירה האחרת לאחר שניתנה לו האפשרות להיות מיוצג בשעת הדיון באותה הכרזה.

(ב) בתנאי שהמבוקש לא יובא לדין, לא יישפט ולא ייעצר במסרה לבצע גזר דין, אם עזב המבוקש את המדינה המבקשת לאחר הסגרתו וחזר אליה מרצונו, או אם לא עזב את המדינה המבקשת תוך 60 יום לאחר שניתנה לו אפשרות לעשות כן.

(5) יש לקרוא את סעיף 15 כאילו באו בסעיף 14 ס"ק 1(ב) הסלים:

"60 יום לאחר שחרורו המוחלט" תחת הסלים "45 ימים לאחר שחרורו המוחלט".

ישראל מצהירה כולקמן:

(1) היא תתיר מעברו של אדם רק המקרה שאילו ביקשה המדינה המקבלת את הסגרתו של המבוקש מישראל, לא היתה מניעה חוקית להכריז עליו כבר-הסגרה ולהסגירו.

(2) הראיות שבכתב או ההצהרות שניתנו בשבועה או שלא בחבופה או העתקים מאוסרים של מסמכים אלה וכן צו מעצר והמסמכים המשפטיים הקובעים את דבר קיומה של ההרשעה, יקובלו כהוכחה כשרה בבדיקת הבקשה להסגרה אם הם חתומים בידי שופט, או פקיד של הצד המבקש או אם הם מלווים אישור שניתן על ידיהם, או אם הם מאומתים בחותמת הרשמית של משרד המשפטים.

(ד) להלן נוסח הסתייגויות ההצהרות לאמנה האירופית בדבר עזרה
הודית בעניינים פליליים:

"ישראל מביעה את ההסתייגויות המפורשות דלקמן:

1. היא לא תתיר ביצוען של בקשות לחיקור דין לשם העברתם
של חפצי הוכחה, או לשם היקורים או תפיסתם של זכאים
אלא בשל עבירות הסגרה.
2. היא תתבע, כי הבקשות והתעודות הנספחות הנשלחות אליה
ילוו בתרגום לאחת מן השפות: עברית, אנגלית או צרפתית.
3. היא תתבע, כי כל ההוכחות או המסמכים הנמסרים לה בהתאם
לאמנה יאומתו בתעודת נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי.
4. אין היא מקבלת עליה להודיע באורה אוטומטי על "אמצעים
שלאחר מכן" לפי סעיף 22, אך תשתדל כמיטב יכולתה לעשות כן.

ישראל מזהירה כדלקמן:

1. הסצאת הזמנה להתייצב נדון הטיועדת לנאשם הנמצא בשטח
ארצה תימסר לרשויותיה לא יאוחר מאשר 40 יום לפני התאריך
שנקבע להתייצבות נדון.
2. כל הבקשות והתעודות האחרות לפי האמנה יישלחו אליה באמצעות
משרד החוץ.
3. לענין האמנה יראו בכל בית משפט או בית דין מוסמך כרשות
שיפוטית.

ריסוד חברה לסימון תעשיות בע"מ

- (א) שם החברה: החברה לסימון תעשיות בע"מ, או כל שם אחר כפי שיאושר על ידי רשם החברות.
- (ב) הסדרות העיקריות של החברה: כמפורט בהחלטה העקרונית.
- (ג) מבנה החברה: חברה פרטית מוגבלת במניות.
- (ד) הון החברה: ההון הרשום של החברה יהיה 120 מיליון ל"י ויחולק ל-120,000 מניות רגילות בנות 1,000 ל"י כל אחת.
- (ה) מייסדי החברה: מדינת ישראל, אשר תחזיק 119,999 מניות רגילות, וחברת מניב, חברה ישראלית להשקעות בע"מ אשר תחזיק 1 מניה רגילה.
- (ו) מועצת המנהלים של החברה: המועצה תהיה מורכבת ממספר חברים אשר לא יפחת מ-9 ולא יעלה על 15. חברי המועצה ימונו על ידי שר המסחר והתעסוקה. יו"ר המועצה ימונה על ידי השר האמור מתוך חברי המועצה.
- (ז) השכר ותנאי העבודה: שכרם ותנאי העבודה של עובדי החברה יהיו כשל עובדי המדינה בתפקידים מקבילים, אולם שכרם ותנאי העבודה של המנהל הכללי של החברה ועובדים מומחים סיועסקו ע"י החברה, ייקבעו ע"י מועצת המנהלים באשר שר המסחר והתעסוקה.
- (ח) תזכיר ותקנות החברה: התזכיר והתקנות של החברה יתואסו עם לשכת החברות הממשלתיות לפני הגשתם לרישום אצל רשם החברות.

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 3, 1862.

2. The second part is a report from the Secretary of the Treasury, dated January 3, 1862.

3. The third part is a report from the Secretary of the Interior, dated January 3, 1862.

4. The fourth part is a report from the Secretary of the Navy, dated January 3, 1862.

5. The fifth part is a report from the Secretary of the War, dated January 3, 1862.

6. The sixth part is a report from the Secretary of the State, dated January 3, 1862.

7. The seventh part is a report from the Secretary of the Army, dated January 3, 1862.

8. The eighth part is a report from the Secretary of the Navy, dated January 3, 1862.

9. The ninth part is a report from the Secretary of the War, dated January 3, 1862.

10. The tenth part is a report from the Secretary of the State, dated January 3, 1862.

11. The eleventh part is a report from the Secretary of the Army, dated January 3, 1862.

12. The twelfth part is a report from the Secretary of the Navy, dated January 3, 1862.

13. The thirteenth part is a report from the Secretary of the War, dated January 3, 1862.

14. The fourteenth part is a report from the Secretary of the State, dated January 3, 1862.

15. The fifteenth part is a report from the Secretary of the Army, dated January 3, 1862.

16. The sixteenth part is a report from the Secretary of the Navy, dated January 3, 1862.

17. The seventeenth part is a report from the Secretary of the War, dated January 3, 1862.

תזכיר - הצעה חוקא. שם החוק המוצע:

חוק הסעד (טיפול במפגרים) תשכ"ה - 1965.

ב. ערי החוק המוצע:

1. מפגר יוגדר כאדם, שאיננו חולה נפש, הסובל מחוסר התפתחות או התפתחות לקויה של כשריו השכליים ומשום כך מוגבל כשרו להתנהגות מסתגלת ומצבו מחייב טיפול או השגחה.

2. (א) המדינה אחראית לממן טיפול למפגרים לפי חוק זה.

(ב) קיום שירותים לטיפול במפגרים בתחום שיפוט של רשות מקומית יהא מוטל על המדינה ועל אותה רשות מקומית במשותף.

(ג) שר הסעד, בהתייעצות עם שר הפנים, יקבע בצו מזמן לזמן את שיעור השתתפותה של המדינה ושל רשות הסעד המקומית בקיום השירותים לטיפול במפגר, ואת שיעור התשלומים שיגבו עבור שירותים אלה.

(ד) סעיפים ב' וג' יכנסו לתקפם ביום שיקבע שר הסעד באכרזה שתפורסם ברשומות, ורשאי שר הסעד לסייג באכרזה כאמור מדי פעם בפעם החולתם של סעיפים אלה לפי גיל המפגרים, איזורי מגוריהם או לפי כל סיוג אחר.

3. אחראי על מפגר, יודיע על הימצאות מפגר לפקיד סעד שיחמנה לצורך חוק זה.

4. פקיד סעד יהיה רשאי להכנס לכל חצרים עפ"י צו בית משפט ולחקור כל אדם שהוא סבור שיש לו ידיעות הנוגעות למפגר, והנחקר חייב להשיב חשבות כנוח ומלאות. אם התשובה עלולה לגולל עליו אשמה פלילית רשאי יהיה הנחקר לא להשיב.

5. שר הסעד ימנה ועדות אבחון וחבריה יהיו - פקיד סעד, מומחה לרפואת ילדים, רופא פסיכיאטר, מחנך ופסיכולוג. מינוי הרופאים ייעשה בהתייעצות עם שר הבריאות.

6. פקיד סעד ימליץ בפני האחראי, להביא את המפגר לבדיקה בפני ועדת האבחון ואם לא הביא האחראי את המפגר לבדיקה ישלח לו פקיד הסעד דרישה לעשות כן. נכחה הועדה כי אכן בפניה מפגר, הזקוק לטיפול טובה מזה הניתן לו, רשאית היא להמליץ על דרכי הטיפול בו, לאחר ששמעה את האחראי והתייעצה בו.

7. האחראי על המפגר רשאי לערור על המלצת ועדת האבחון בפני ועדת ערר, מחוזית תוך שלושים יום.

MEMORANDUM FOR THE RECORD

TO: THE DIRECTOR, FBI

FROM: SAC, NEW YORK (100-100000)

SUBJECT: [Illegible]

1. [Illegible text]

2. [Illegible text]

3. [Illegible text]

4. [Illegible text]

5. [Illegible text]

6. [Illegible text]

7. [Illegible text]

8. [Illegible text]

9. [Illegible text]

10. [Illegible text]

11. [Illegible text]

8. (א) ועדות ערר מחוזיות יוקמו על-ידי שר הסעד - חברי הועדה יהיו - שופט שלום או מי שכשיר להיות שו"ס, שיתמנה על ידי שר המשפטים, פקיד סעד ורופא פסיכיאטר שיתמנה על-ידי שר הסעד.
- (ב) חבר ועדה אבחון לא יוכל לכהן בוועדה מחוזית.
- (ג) החבר המשפטי ישמש יו"ר הועדה.
- (ד) הועדה תהא רשאית להזמין עדים ולכוף את הופעתם בפניה.
9. לא מלא האחראי אחר ההמלצות כאמור בסעיף 6, רשאי פקיד סעד לפנות בבקשה לבית משפט שלום, להוציא צו, המכוון אל האחראי על המפגר והמורה לו לבצע את ההמלצה. בית המשפט לא יתן צו כאמור אלא אם נתנה לאחראי הזדמנות להשמיע את טענותיו.
10. בית המשפט רשאי לחייב את האחראי על המפגר במתן ערובה למלוי הוראותיו.
11. על אף האמור בסעיף 2 רשאי בית המשפט לחייב את המפגר ואם האחראי עליו, אם הוא חייב במזונות המפגר עפ"י כל דין, לשאת בהוצאות הכרוכות בטיפול במפגר בכולן או במקצתן.
12. בבחירת מקום חסות של מפגר יושם לב להבטחת שלומו של המפגר, לדתו ולכל משאלה סבירה של האחראי.
13. אל אף האמור בסעיף 2 לחוק, אין הוראות חוק זה באות לגרוע מזכויות האחראי על מפגר ומחובותיו האחרות, לרבות חובתו לספק מזונותיו על פי כל דין, אלא במקרה שבית המשפט הגבילן.
14. רשאי בית המשפט, לפי בקשה אחראי על מפגר, פקיד סעד והיועץ המשפטי לממשלה לממשלה או בא כחו ולאחר שקבל חוות דעת של ועדת אבחון, לשנות החלטה שניתנה לפי חוק זה, לבטלה או לתת הוראות להוציאה לפועל.
15. החלטה לפי חוק זה תוצא לפועל על-ידי פקיד סעד אם לא הורה בית המשפט על הוצאה לפועל בדרך אחרת.
16. היה פקיד סעד סבור, כי נשקפת למפגר סכנה חכופה, או שהוא זקוק לטיפול רפואי, או אחר שאינו סובל דחוי, רשאי הוא לנקוט בכל האמצעים הדרושים לדעתו למניעת אותה סכנה או למתן אותו טיפול אף ללא הסכמת האחראי על המפגר, ובלבד שלא יוחזק מפגר יותר משבוע ימים מחוץ לרשותו של האחראי עליו אלא באישור ועדת הערר המחוזית.
17. פקיד סעד אשר נקט באמצעים לפי סעיף 16 ימסור מיד דין וחשבון לוועדה המחוזית. הועדה רשאית לאשר, לבטל את החלטתו של פקיד הסעד או לשנות אותה. לוועדה נתונות כל הסמכויות הנתונות בחוק זה לפקיד סעד. פקיד סעד שנקט אמצעי חרום לא יהיה חבר הועדה המחוזית הדנה בעניין.

1. The first part of the report is a general statement of the purpose and scope of the study. It is followed by a brief review of the literature on the subject.

2. The second part of the report is a description of the methods used in the study. This includes a discussion of the subjects, the instruments used, and the procedures followed.

3. The third part of the report is a presentation of the results of the study. This includes a discussion of the data collected and the conclusions drawn from it.

4. The fourth part of the report is a discussion of the implications of the study. This includes a discussion of the limitations of the study and suggestions for further research.

5. The fifth part of the report is a conclusion. This is a brief summary of the main findings of the study and the overall conclusions drawn from it.

6. The sixth part of the report is a list of references. This is a list of all the sources of information used in the study.

7. The seventh part of the report is an appendix. This is a collection of supplementary material that is related to the study but is not included in the main body of the report.

8. The eighth part of the report is a glossary. This is a list of all the terms used in the study and their meanings.

9. The ninth part of the report is a list of figures. This is a list of all the figures included in the study and their descriptions.

18. המפריע לפקיד סעד או לאדם אחר שהוטל עליו תפקיד לפי חוק זה או המפריע לאדם או למוסד המספלים במפגר לפי המלצה או צו שניתנו לפי חוק זה למלא תפקידם דינו - מאסר ששה חדשים.

19. מי שאינו ממלא אחר החלטת בית-המשפט לפי חוק זה דינו - מאסר ששה חדשים, אולם רשאי בית-המשפט להחליט כי הנאשם לא ישא בעונשו, כולו או מקצתו, אלא אם לא ימלא אחרי החלטת בית המשפט תוך התקופה שיקבע.

20. מי שהגיע אליו, תוך כדי ביצוע חוק זה, או בקשר עם ביצועו ידיעה בדבר מפגר, חייב לשמרה בסוד ולא לגלותה אלא במידה שיש בכך צורך לשם ביצוע חוק זה, או אם הורשה על-ידי בית-המשפט, אך אין הוא פטור מהחובה לענות על שאלות שמציג לו מי שמוסמך לערוך חקירות על ביצוע עברות. מותר לרופא או פקיד סעד למסור ידיעות על מצבו של מפגר לבני משפחתו, למורהו, לרופא ולמשרד הרישוי.

21. חוק זה אינו גורע מהוראות חוק לימוד חובה חס"ט-1949.

22. שר הבריאות בהסכמת שר הסעד יקבע בחקנות דרכי בדיקה של מפגרים על-ידי רופא פסיכיאטר של משרד הבריאות שיקבע אם המפגר חולה נפש.

23. שר הסעד ממונה על ביצוע חוק זה ורשאי להתקין תקנות לשם ביצועו.

ג. מטרת החוק המוצע והצורך בו:

מטרת החוק המוצע לתקן את המצב הקיים בטיפול במפגרים ולקבוע את אחריותה של המדינה ואחריותן של הרשויות המקומיות לספל במפגרים. במצב הקיים מופלים - מי שאינו מסוגל ללמוד במוסד חינוך, לפי חוק לימוד חובה, - הוא ומשפחתו, לרעה, בהעדר חוק המגדיר את זכותם לטיפול ולשיקום, במקביל לזכותו, של מי שאינו מפגר, לחינוך יסודי חנם. אין היום אף הוראה חוקית המחייבת אדם למסור את קרובו המפגר שנחון במשמורתו לאבחנה, לטיפול או לחסות במעון, ולעמים ניתן למפגר טיפול בלתי מתאים או קורה וקרובי המפגר מתוך חוסר ידיעה וחוסר הבנת הבעיה נגררים למעשי יאוש כפי שקרה כבר מספר פעמים במדינה בזמן האחרון.

במקרים רבים אין למינהל שרותי הסעד ידיעה מוסמכת על המפגר ופגורו ודבר זה מונע תכנון על סמך נתונים מהימנים.

החוק המוצע, המגדיר את הפגור בעקבות ההגדרה שנחגבשה בזמן האחרון ואומצה על-ידי ארגונים בינלאומיים ומוסדות העוסקים בשרותים למפגרים, בא למלא את החסר בהטילו על המדינה והרשויות המקומיות לספל במפגרים ובהעניקו סמכות לרשויות המדינה לפקח על מתן הטיפול.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

1. The first part of the report is devoted to a general survey of the situation in the country. It is a very interesting and informative study of the country's development.

2. The second part of the report is devoted to a detailed study of the country's economic situation. It is a very thorough and comprehensive study of the country's economic development.

3. The third part of the report is devoted to a detailed study of the country's social situation. It is a very thorough and comprehensive study of the country's social development.

4. The fourth part of the report is devoted to a detailed study of the country's political situation. It is a very thorough and comprehensive study of the country's political development.

5. The fifth part of the report is devoted to a detailed study of the country's cultural situation. It is a very thorough and comprehensive study of the country's cultural development.

6. The sixth part of the report is devoted to a detailed study of the country's environmental situation. It is a very thorough and comprehensive study of the country's environmental development.

7. CONCLUSIONS

The report is a very thorough and comprehensive study of the country's development. It is a very interesting and informative study of the country's development. It is a very thorough and comprehensive study of the country's development. It is a very interesting and informative study of the country's development.

The report is a very thorough and comprehensive study of the country's development. It is a very interesting and informative study of the country's development. It is a very thorough and comprehensive study of the country's development.

The report is a very thorough and comprehensive study of the country's development. It is a very interesting and informative study of the country's development. It is a very thorough and comprehensive study of the country's development.

8. APPENDICES

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה והחקן:

החוק המוצע יחייב הגדלת תקציב המדינה והגדלת תקן השרות למפגר. הגדלת התקציב תוטל בחלקה על הרשויות המקומיות, בשתוף עם מפעל הפיס אשר לפי החלטת ועדת השרים לענייני לכלכלה יקציב הלוואות ומענקים לצורך זה.

החוק יופעל בהדרגה בהתאם לאפשרויות התקציביות ויכולתם של חשירותים לקלוט את הזכאים לטיפול ושיקום בס. הפעלה מודרגת זו תבוצע על-ידי אכרזתו של שר הסעד.

ו. השרות משרדי הממשלה:

הממונה על החקיקה סמך את ידו על הצעת החוק, פרט למעייפים 2 ו-3. הוא סבור כי המדינה לא צריכה לקבל על עצמה את האחריות לטיפול במפגרים וכי אין לחייב את האחראי על מפגר להודיע על המצאותו של מפגר כנדרש בסעיף 3 לחוק.

הממונה על התקציבים מסתייג מהצעת החוק.

משרד העבודה מציע כי בוועדת האבחון יוועץ תעסוקתי וכן מבקש לבחור לתחנת האבחון שם אחר למען מנוע זהוי תחנות אלה עם תחנות האבחון הפועלות ליד משרד העבודה.

משרד המשפטים מציע להוסיף לסעיף 1.א את המילים "למעט מי שמפגר מצוי במשמרתו עפ"י צו מאסר כדין".

יתר הערות משרדי הממשלה שולבו בצווח התזכיר.

ד"ר יוסף בורג
שר הסעד

• THE LIFE OF JOHN WILSON

JOHN WILSON was born at NEW YORK on the 10th of SEPTEMBER 1796. He was educated at YALE and ANDOVER and was graduated from YALE in 1818. He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER.

He then spent some time in EUROPE and returned to AMERICA in 1821. He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER.

• THE LIFE OF JOHN WILSON

He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER. He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER.

He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER. He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER.

He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER. He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER.

He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER. He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER.

He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER. He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER.

He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER. He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER.

He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER. He was then for a short time a tutor in the THEOLOGICAL SEMINARY at ANDOVER.